

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W SZCZECINIE**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
NADLEŚNICTWA BIERZWNIAK**

na okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2033 r.

Prognozę opracowano

w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp.

Prognozę wykonała:

Magdalena Małecka

sekretariat@gorzow.buligl.pl
www.gorzow.buligl.pl

Sprawdził:

Adam Bajon

Akceptuje:

Paweł Guzikowski

Gorzów Wielkopolski 2024 r.

Gorzów Wielkopolski, dnia 10.11.2023 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że posiadam uprawnienia do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko (wykształcenie kierunkowe), zgodnie z wymogami art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r. poz. 2373).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Magdalena Małecka

Podpis

Spis treści

Część opisowa	7
1. Streszczenie <i>Prognozy</i>.....	9
1.1. Wykaz stosowanych skrótów i terminów	12
2. Informacje ogólne.....	18
2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko	18
2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu <i>Prognozy</i>	18
2.3. Zawartość planu urządzenia lasu	19
2.4. Główne cele planu urządzenia lasu	22
2.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu	24
2.6. Powiązania planu urządzenia lasu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały sporządzone strategiczne oceny	28
2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień <i>Planu</i> oraz częstotliwość jej przeprowadzania	32
2.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	32
3. Opis, analiza i ocena stanu środowiska	33
3.1. Ogólna charakterystyka obszaru Nadleśnictwa	33
3.1.1. Położenie Nadleśnictwa	33
3.1.2. Dominujące funkcje lasów	34
3.2. Walory przyrodniczo – leśne Nadleśnictwa	35
3.2.1. Rzeźba terenu, budowa geologiczna i typy gleb	35
3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych	36
3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa	45
3.3.1. Rezerwaty przyrody	46
3.3.2. Obszary Natura 2000.....	48
3.3.3. Obszary chronionego krajobrazu.....	60
3.3.4. Pomniki przyrody	65
3.3.5. Użytki ekologiczne.....	65
3.3.6. Ochrona gatunkowa grzybów, roślin i zwierząt	65
3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	73
3.4.1. Obszary Natura 2000.....	73
3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia	111
3.4.3 Projekty w zakresie infrastruktury technicznej	112
3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną	112

3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji <i>Planu</i>	113
3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji <i>Planu</i>	113
4. Przewidywane oddziaływanie <i>Planu</i> na środowisko i obszary Natura 2000.....	114
4.1. Przewidywane oddziaływanie <i>Planu</i> na środowisko	114
4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	114
4.1.2. Oddziaływanie na ludzi	123
4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione	124
4.1.4. Oddziaływanie na grzyby (w tym porosty) i rośliny, w szczególności na gatunki chronione ...	127
4.1.5. Oddziaływanie na wodę	129
4.1.6. Oddziaływanie na powietrze	130
4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	130
4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz.....	130
4.1.9. Oddziaływanie na klimat.....	132
4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne	132
4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej.....	132
4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania <i>Planu</i> na środowisko	134
4.2 Oddziaływanie planu na prawne formy ochrony przyrody z wyjątkiem ochrony gatunkowej oraz obszarów Natura 2000	134
4.2.1. Oddziaływanie <i>Planu</i> na rezerwat przyrody	134
4.2.2. Oddziaływanie <i>Planu</i> na istniejące pomniki przyrody.....	136
4.2.3. Oddziaływanie <i>Planu</i> na istniejące użytki ekologiczne	136
4.2.4. Oddziaływanie <i>Planu</i> na istniejące obszary chronionego krajobrazu	138
4.2.5. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania <i>Planu</i> na środowisko	139
4.3 Oddziaływanie <i>Planu</i> na specjalne obszary ochrony siedlisk	140
4.4 Oddziaływanie <i>Planu</i> na obszary specjalnej ochrony ptaków	157
4.5 Oddziaływanie <i>Planu</i> na integralność obszarów Natura 2000	164
5. Rozwiązania i wnioski do <i>Planu</i>	166
5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań <i>Planu</i> na środowisko	166
5.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w planie, uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru	167
PIŚMIENNICTWO	171
Część tabelaryczna	173

Część opisowa

1. Streszczenie *Prognozy*

Podstawowymi dokumentami formalno-prawnymi opracowania *Prognozy* jest *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.) oraz Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 2 września 2021 r. dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Bierzwnik na lata 2024-2033.

Prognozę sporządzono do „Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Bierzwnik na okres od 1.01.2024 do 31.12.2033 r.” zwanego dalej *Planem*.

Plan został opracowany na 10 lat zgodnie z wymogami stosownych ustaw, rozporządzeń, instrukcji oraz wytycznych, z uwzględnieniem:

- przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej,
- celów i zasad gospodarki leśnej oraz sposobów ich realizacji, określonych dla każdego drzewostanu i urządzanego obiektu, z uwzględnieniem lasów ochronnych.

Plan zawiera następujące części:

- opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, zawierający szczegółowe dane inwentaryzacyjne oraz zaprojektowane wskazania gospodarcze,
- elaborat zawierający opisanie ogólne stanu lasu, analizę gospodarki leśnej w minionym okresie, podstawy gospodarki przyszłego okresu oraz sposoby ich realizacji,
- zestawienie tabelaryczne zadań do wykonania na kolejne 10-lecie,
- program ochrony przyrody, zawierający kompleksowy opis stanu przyrody, podstawowe zadania oraz sposoby realizacji tych zadań,
- mapy tematyczne.

Plan jest zasadniczym dokumentem z zakresu leśnictwa, na podstawie którego prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną. Sporządzenie tego dokumentu jest obligatoryjnym wymogiem prawnym w stosunku do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, którymi zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Minister właściwy do spraw środowiska zatwierdza plan urządzenia lasu i nadzoruje jego wykonanie.

Jednym z głównych celów *Planu* jest spełnianie określonych wymogów dotyczących prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. W *Prognozie* przeanalizowano cele ochrony środowiska, które zawierają stosowne konwencje, dyrektywy oraz polityki i programy w nawiązaniu do zapisów zawartych w *Planie*. Przeanalizowano również powiązania *Planu* z dokumentami dotyczącymi obszaru Nadleśnictwa, aby wykluczyć łączny negatywny wpływ na środowisko.

W *Prognozie* przedstawiono metody, jakie posłużyły do wykonania analiz wpływu zapisów *Planu* na środowisko oraz obszary Natura 2000. Przedstawiono również propozycje dotyczące

monitorowania zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu planu urządzenia lasu.

Do ogólnej charakterystyki obszaru Nadleśnictwa oraz opisu jego walorów przyrodniczo-leśnych wykorzystano dane zamieszczone w programie ochrony przyrody i elaboracie.

Do istniejących form ochrony przyrody należą:

- Rezerwaty przyrody (4)
- Obszary Natura 2000 (3)
- Obszary chronionego krajobrazu (3)
- Pomniki przyrody (/8)
- Użytki ekologiczne (12)
- Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Analiza zaplanowanych zabiegów wykazała, że *Plan* nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania na powyższe formy ochrony.

Szczególną uwagę objęto obszary Natura 2000, które usytuowane są na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik:

- ✓ specjalne obszary ochrony siedlisk mające znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej OZW:
  - **Lasy Bierzwnickie PLH320044;**
  - **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046;**
- ✓ obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO):
  - **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016.**

Na podstawie niektórych elementów charakteryzujących drzewostany (gatunki panujące, struktura wiekowa, typy siedliskowe lasu) przedstawiono stan środowiska na gruntach Nadleśnictwa położonych w zasięgu obszarów Natura 2000.

Spośród obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną wymieniono realizację użytkowania rębego w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami gatunków chronionych, zmianę w wyniku realizacji ustaleń *Planu* struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów ze stwierdzonymi siedliskami przyrodniczymi i roślinami chronionymi lub miejscami przebywania zwierząt, ewentualne stosowanie składów gatunkowych upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest możliwe tylko zgodnie z zapisami zawartymi w *Planie*, dlatego też odstępianie od realizacji tych ustaleń niesłoby bardzo niekorzystne zmiany w środowisku.

Podczas analizy przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko rozpatrzono:

- I. oddziaływanie na różnorodność biologiczną, na którą składa się różnorodność gatunkowa, genetyczna i ekosystemów – przeanalizowano wpływ ustaleń *Planu* na chronione siedliska

przyrodnicze (dobór składu gatunkowego, rodzaje planowanych zadań w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych);

- II. oddziaływanie na ludzi – wskazano obszary w *Planie*, które mogą być pomocne w podkreślaniu walorów turystyczno-rekreacyjnych Nadleśnictwa;
- III. oddziaływanie na zwierzęta i rośliny – na podstawie list gatunkowych oraz planowanych zabiegów w drzewostanach określono przewidywany wpływ *Planu* i wskazano gatunki, dla których należy zastosować środki łagodzące;
- IV. oddziaływanie na wodę – wskazano zapisy *Planu*, które przyczyniają się do ograniczenia degradacji stosunków wodnych (pasy ochronne wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, wytyczne dla Nadleśnictwa przedstawione w programie ochrony przyrody),
- V. oddziaływanie na powietrze, powierzchnię ziemi, klimat – nie stwierdzono możliwego wpływu na te elementy środowiska;
- VI. oddziaływanie na krajobraz – podkreślono kształtowanie przestrzeni podczas planowania cięć rębnych, dbanie o estetykę ściany lasu, o urozmaicenie gatunkowe i wiekowe drzewostanów;
- VII. oddziaływanie na zasoby naturalne – realizacja zapisów *Planu* zapewnia trwałość lasów i ciągłość ich użytkowania;
- VIII. oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej – ustalenia *Planu* nie będą miały negatywnego wpływu na te elementy, przedstawienie informacji w programie ochrony przyrody oraz w opisach taksacyjnych (np. opisanie stanowisk archeologicznych) mogą przyczynić się do ochrony tych miejsc.

W *Prognozie* szczegółowo przeanalizowano wpływ realizacji ustaleń *Planu* na przedmioty ochrony, dla których ochrony powołano obszary Natura 2000.

Oddziaływanie *Planu* na SOO/OZW: Lasy Bierzwickie PLH320044, Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 określono na podstawie analiz wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska i gatunki, dla których ochrony powołano obszar. Wykazano, że realizacja *Planu* przyczyni się do polepszenia stanu siedlisk przyrodniczych oraz nie pogorszy warunków bytowania zwierząt. *Plan* nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony wyżej wymienionych SOO/OZW.

Oddziaływanie *Planu* na OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 określono na podstawie wymagań ekologicznych ptaków oraz stwierdzonych i potencjalnych ich miejsc występowania w powiązaniu z planowanymi czynnościami w drzewostanach, które mogłyby mieć wpływ na te gatunki lub ich siedliska. Wskazano ewentualne ograniczenia dla realizacji *Planu*, związane głównie z przestrzeganiem terminów wykonywania prac w niektórych drzewostanach.

Przeanalizowano również wpływ *Planu* na integralność obszarów Natura 2000. Wykazano, że ustalenia zawarte w tym dokumencie nie naruszają *spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków lub siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których wyznaczono obszary Natura 2000.*

Na podstawie analizy działań zawartych w *Planie* wytypowano obszary możliwego negatywnego wpływu zabiegów oraz przedstawiono propozycje ograniczenia tego wpływu. Zwrócono uwagę na dostosowanie typów drzewostanów do siedlisk przyrodniczych, przedstawiono propozycje dotyczące zachowania stanowisk gatunków chronionych oraz ochrony stanowisk archeologicznych.

Przy tworzeniu *Planu* na każdym etapie rozważano stosowanie różnych wariantów alternatywnych, aby zapewnić realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi.

Wariantowanie było rozpatrywane na etapie ustaleń Komisji Założeń Planu (KZP), przy sporządzaniu optymalnego projektu użytkowania zasobów drzewnych, przy tworzeniu programu ochrony przyrody, przy ustaleniach dotyczących końcowych prac kameralnych i ostatecznego zestawienia *Planu* przyjętych na NTG. Pewnym modyfikacjom realizacja ustaleń *Planu* zostanie poddana również na podstawie wniosków wynikających z niniejszej *Prognozy*.

Wynik przeprowadzonej *Prognozy* pozwala stwierdzić, że realizacja *Planu* nie będzie prowadziła do znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko oraz obszary Natura 2000.

1.1. Wykaz stosowanych skrótów i terminów

Użyte w *Prognozie* skróty i terminy oznaczają:

- Baza danych** Baza w formacie .mdb (*MS Access*) zawierająca szczegółowe dane opisu lasu wykonanego w trakcie prac nad planem urządzenia lasu, zawierająca również planowane zabiegi gospodarcze.
- Borowacenie (pinetyzacja)** Jedna z form degeneracji fitocenozy; wyróżnia się na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od udziału sosny i świerka w górnej warstwie drzew wyróżnia się:
- **słabe**, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi:
    - ponad 80 % na siedliskach borów mieszanych
    - 50 - 80 % na siedliskach lasów mieszanych
    - 10 - 30 % na siedliskach lasowych
  - **średnie**, jeżeli udział sosny lub świerka wynosi:
    - ponad 80 % na siedliskach lasów mieszanych
    - 30 - 60 % na siedliskach lasowych.
  - **mocne**, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym wynosi na siedliskach lasowych ponad 60 %.
- CP** Czyszczenia późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie młodnika (zasadniczo 10 – 20 lat), mające na celu utrzymanie zwarcia, kształtowanie składu gatunkowego i form zmieszania zgodnie z warunkami naturalnymi oraz zapewnienie stabilności szybko przyrastającego wówczas drzewostanu; jeżeli

podczas zabiegu pozyskiwane są sortymenty drzewne, są to czyszczenia z masą – CP-P.

- CW** Zabiegi pielęgnacyjne prowadzone w młodych drzewostanach zwykle przed osiągnięciem przez nie zwarcia. Głównym celem czyszczeń wczesnych jest regulacja składu gatunkowego drzewostanu i usunięcie drzew wadliwych. Dokonuje się wtedy selekcji negatywnej polegającej na usuwaniu drzew niepożądanych w drzewostanie. Czyszczenia wczesne są zabiegiem pielęgnacyjnym bez pozyskania drewna.
- DP** Dyrektywa Ptasia
- DS** Dyrektywa Siedliskowa (habitatowa)
- DGLP** Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
- GDOŚ** Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- KDO** Drzewostany w klasie do odnowienia, w których rozpoczęto proces odnowienia z zastosowaniem rębni złożonych (w zasadzie w ubiegłym okresie gospodarczym), lecz nie spełniające kryteriów klasy odnowienia, tzn. wymagające uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć rębniami złożonymi. Okres uprzątnięcia w drzewostanach w klasie do odnowienia odpowiada, w przybliżeniu, okresowi odnowienia. Przy opisywaniu drzewostanów w klasie do odnowienia, podobnie jak w klasie odnowienia opisuje się najpierw starodrzew, a następnie istniejące młode pokolenie.
- KO** Drzewostany w klasie odnowienia, w zasadzie w wieku dojrzałości drzewostanu do odnowienia, które - ze względu na sposób gospodarowania rębniami złożonymi oraz formę odślaniania młodego pokolenia – podlegają równocześnie użytkowaniu i odnowieniu pod osłoną, i w których co najmniej 50% powierzchni (a w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi i stopniowymi – co najmniej 30%) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie gatunkami głównymi o pełnej przydatności hodowlanej. Do drzewostanów w klasie odnowienia mogą również być zaliczone drzewostany młodsze, o niskim zadrzewieniu, przedplonowe lub silnie uszkodzone, objęte przebudową z zastosowaniem rębni złożonych, w których jednocześnie występuje młode pokolenie, dostosowane do lokalnych warunków, utrwalone i o pełnej przydatności hodowlanej, pochodzące z odnowienia sztucznego lub naturalnego, o pokryciu nie mniejszym niż 50%, a w drzewostanach użytkowanych rębniami stopniowymi i gniazdowymi – co najmniej 30%. Podczas taksacji drzewostanów w klasie odnowienia opisuje się najpierw starodrzew, a następnie młode pokolenie.

Klasa wieku drzewostanu Umowny okres, zwykle 20-letni, umożliwiający zbiorcze grupowanie drzewostanów wg ich wieku. W praktyce leśnej wprowadzono pojęcie klas i podklas wieku, przyjmując następujące oznaczenia:

- I klasa wieku obejmuje:
  - podklasę Ia – wiek od 1-10 lat
  - podklasę Ib – wiek od 11-20 lat
- II klasa wieku obejmuje:
  - podklasę IIa – wiek od 21-30 lat
  - podklasę II b – wiek od 31-40 lat
- III klasa wieku obejmuje:
  - podklasę IIIa – wiek od 41-50 lat
  - podklasę IIIb – wiek od 51-60 lat
- IV klasa wieku obejmuje:
  - podklasę IVa – wiek od 61-70 lat
  - podklasę IVb – wiek od 71-80 lat
- V klasa wieku obejmuje:
  - podklasę Va – wiek od 81-90 lat
  - podklasę VB – wiek od 91-100 lat

W drzewostanach starszych niż sto lat nie stosuje się podziału na podklasy, a więc:

- VI klasa – wiek od 100-120 lat
- VII klasa – wiek od 121-140 lat itd.

KPZL Krajowy Program Zwiększania Lesistości

KZP Komisja Założeń Planu

Monotypizacja Polega na ujednoczeniu składu gatunkowego lub struktury wiekowej. Jest jedną z głównych form degeneracji ekosystemów leśnych. Monotypizację określa się dla kompleksów powyżej 200 ha z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów: 1- 40 lat, 41 - 80 lat, powyżej 80 lat oraz podziału drzewostanów na sosnowe + świerkowe i pozostałe. Monotypizację wyróżnia się, gdy drzewostany jednogatunkowe lub jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych powierzchniach (ok. 100 ha). Formę tą należy wyróżniać głównie dla sosny i świerka oraz rozdzielać na:

1. monotypizację częściową, gdy:
  - udział drzewostanów jednego gatunku i jednej (20-letniej) klasy wieku wynosi 50 – 80 %,
  - udział jednej klasy wieku drzewostanów różnych gatunków w jednej klasie wiekuprzekracza 80 %,

2. monotypizację pełną, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi ponad 80 %.

Neofityzacja	Sztuczna uprawa lub samoistne wnikanie gatunków drzew i krzewów obcych.
NTG	Narada Techniczno – Gospodarcza
N-ctwo	Nadleśnictwo
Ocena wartości obszaru dla gatunków	Ocena wartości obszaru dla ochrony danego gatunku jest wypadkową kryteriów: populacja (jej wielkość), stan zachowania cech siedliska przyrodniczego ważnego dla gatunku, izolacja oraz dodatkowych czynników mogących mieć wpływ na zachowanie gatunku, jak rodzaj działalności człowieka na terenie obszaru i w jego pobliżu, stosunki własnościowe, status prawny obszaru, a także ekologiczne związki między typami siedlisk i gatunków: A – znakomita; B – dobra i znacząca; C – znacząca.
OChK	Obszar chronionego krajobrazu
OSO	Obszar specjalnej ochrony (ptaków)
OZW	Specjalne obszary ochrony siedlisk mające znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej
Plan	Projekt Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bierzwnik na okres od 01.01.2024 r. do 31.12.2033 r.
Prognoza	Prognoza oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bierzwnik na okres od 01.01.2024 r. do 31.12.2033 r.
POP	Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Rębnia	Określa zasady wykonywania całego zespołu czynności, które mają na celu stopniową przemianę pokoleń w lesie w sposób zapewniający równoczesne usuwanie drzew lub drzewostanów, tworzenie najkorzystniejszych warunków dla zainicjowania i rozwoju nowego pokolenia drzew pożądaných gatunków, kształtowanie odpowiedniej budowy drzewostanu, zapewnienie naturalnej różnorodności biologicznej i trwałości w zmieniających się warunkach środowiska; w zależności od sposobu cięcia, stwarzającego różne możliwości osłony odnowienia przez starodrzew, rozróżnia się dwie grupy rębni, tj. rębnię zupełną oznaczoną symbolem I i rębnię złożoną oznaczone symbolami II – V.
Rb I	Zalecana dla gatunków światłożądnych – odznacza się jednorazowym usunięciem całego drzewostanu z określonej powierzchni, z ewentualnym pozostawieniem nasienników, przestoi lub biogrup drzewostanu rębneho; na otwartej powierzchni

zrębowej w wyniku przeważnie sztucznego odnowienia gatunków światłożądnych powstają przestrzennie rozgraniczone uprawy równoległe; rodzaje rębni – Rb Ia (pow. do 6 ha, szer. zrębu 61-80 m), Ib (pow. do 4 ha, szer. 31-60 m), Ic (pow. do 2 ha, szer. 15-30 m).

Rb II Odznacza się regularnie rozłożonym użytkowaniem drzewostanu na określonej powierzchni i prowadzonym z zastosowaniem cięć częściowych, w średnim lub długim okresie odnowienia; odnowienie naturalne przeważnie gatunków ciężkonasiennych, dokonuje się obsiewem górnym pod osłoną drzewostanu macierzystego; wykorzystuje się zasadniczo jeden rok nasienny (wyjątkowo dalsze lata dobrego urodzaju), a powstałe odnowienie łącznie z niezbędnymi uzupełnieniami (gatunkami światłożądnymi po cięciu uprzątającym) tworzą młodnik o stosunkowo niewielkim zróżnicowaniu wieku i wysokości; rębnia częściowa może być stosowana również w drzewostanach złożonych z gatunków światłożądnych odnawianych naturalnie i sztucznie w krótkim okresie odnowienia.

Rb III Polega na jednorazowym lub stopniowym wykonywaniu w dojrzałym lub przebudowywanym drzewostanie gniazd o wielkości od 5 – 50 arów, z osłoną górną lub bez osłony - zależnie od wymagań ekologicznych odnawianych gatunków drzew; powstające – pod osłoną boczną lub górną – odnowienie naturalne lub sztuczne, wymagające osłony w okresie młodocianym tworzy w zasadzie jednogatunkowe kępy przewyższające wysokością o 1-3 m późniejsze odnowienie naturalne bądź sztuczne powstające na powierzchni między gniazdami.

Rb IV Polega na stosowaniu w drzewostanie na tej samej powierzchni manipulacyjnej różnego rodzaju cięć odnowieniowych i tworzeniu ośrodków odnowienia, poszerzanych następnie cięciami brzegowymi w ciągu zazwyczaj długiego okresu odnowienia, które prowadzą do nierównomiernego, rozłożonego w czasie przeredzenia drzewostanu; w rębni tej wykorzystuje się kilka lat nasiennych; efektem tych rębni są drzewostany mieszane, różnowiekowe o złożonej budowie przestrzennej.

Rb V Polega na prowadzeniu w sposób ciągły cięcia przerębowego na całej powierzchni drzewostanu (powierzchni kontrolnej); proces odnowienia naturalnego odbywa się nieprzerwanie, a naloty i podrosty korzystają trwale z osłony drzewostanu; drzewostan zagospodarowany rębnią przerębową powinien cechować się równomiernym rozmieszczeniem zapasu na całej powierzchni, zwarcie pionowym lub schodkowym oraz maksymalnym wypełnieniem przestrzeni koronami drzew w różnym wieku.

Siedliska i gatunki „naturowe”	Siedliska i gatunki wymienione w Załączniku I lub II Dyrektywy Siedliskowej, a także w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, dla ochrony których tworzy się obszary Natura 2000.
Stan zachowania siedliska (A, B, C)	<p>Stopień zachowania struktury i funkcji naturalnego siedliska danego typu oraz możliwość ich odtworzenia. To kryterium zawiera 3 podkryteria (stopień zachowania struktury, stopień zachowania funkcji, możliwość renaturyzacji), które ocenia się niezależnie, ale ostateczna ocena jest ich wypadkową:</p> <p>A – doskonałe zachowanie; B – dobre zachowanie; C – zachowanie w średnim lub zubożałym stanie.</p>
SILP	System Informatyczny Lasów Państwowych – baza danych i oprogramowanie służące bieżącej pracy, planowaniu, kontrolowaniu w Nadleśnictwie.
SOO	Specjalny obszar ochrony (siedlisk)
TD	Typ drzewostanu – określa przyszły (w wieku dojrzałości drzewostanu) skład gatunkowy; najczęściej zapisywany jest np. w postaci So - Db, co oznacza, że dojrzały drzewostan powinien składać się głównie z dębów z udziałem sosny.
TSL	Typ siedliskowy lasu – podstawowa jednostka w klasyfikacji siedlisk leśnych, obejmująca wszystkie powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych wykazujących podobne, potencjalne możliwości produkcyjne; diagnoza typów siedliskowych lasu jest wykorzystywana przy planowaniu i doborze gatunków drzew, preferowanych w danych warunkach siedliska; typy siedliskowe mogą różnić się składem florystycznym, strukturą, trwałością, żyznością i wilgotnością gleby, klimatem, ukształtowaniem terenu i jego budową geologiczną.
TP	Trzebieże późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzałości drzewostanu (zasadniczo od 41 lat); celem TP jest doprowadzenie drzewostanu do etapu finalnego, jakim jest drzewostan dojrzały do odnowienia; drzewostan taki powinien cechować się pożądanym składem gatunkowym, wysoką jakością i pełnym zadrzewieniem.
TW	Trzebieże wczesne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzenia drzewostanu (zasadniczo 20 – 40 lat); celem TW jest kształtowanie jakości i produktywności drzewostanu, który powinien wówczas osiągnąć pożądaną strukturę gatunkową zgodną z celem hodowlanym, cechować się wysoką liczbą drzew dorodnych i pełnym zadrzewieniem.
ZPK	Zespół przyrodniczo – krajobrazowy

2. Informacje ogólne

2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko

Podstawowe dokumenty formalno – prawne opracowania prognozy:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.) – dział IV (art. 46 - 58) – zwana dalej *Ustawą OOS*;
- pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 2 września 2021 r. dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzonej do Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bierzwnik.

Zgodnie z *Ustawą OOS* (art. 46) „przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt: (...) planów (...) w dziedzinie (...) leśnictwa (...), wyznaczający ramy dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...)”

Ogólny zakres informacji, jakie powinna zawierać *Prognoza* określa art. 51, ust. 2 powyższej ustawy.

Art. 53 *Ustawy OOS* stwierdza, że zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w *Prognozie* (dla projektów wymienionych w Art. 46, ust. 1 pkt 2) zostaje uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu *Prognozy*

Do określenia przewidywanego oddziaływania ustaleń *Planu* na środowisko i obszary Natura 2000 w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa zastosowano metody eksperckie z wykorzystaniem zapisów w formie macierzy.

Dla scharakteryzowania stanu środowiska sporządzono odpowiednie tabele i zestawienia porównawcze, a także stosowane analizy dotyczące lasów całego Nadleśnictwa oraz odrębnie gruntów w zasięgu każdego z obszarów Natura 2000.

Przy sporządzaniu *Prognozy* wykorzystano dane zebrane na potrzeby opracowanego *Planu*, które zostały zamieszczone w elaboracie, programie ochrony przyrody oraz opisie taksacyjnym lasu. Informacje te dotyczą głównie lokalizacji siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych.

Głównym elementem, który potencjalnie może mieć znaczący wpływ na środowisko są planowane zabiegi gospodarcze określone dla poszczególnych drzewostanów, dlatego też podstawową metodą analizy jest porównanie rozmieszczenia tych zabiegów z danymi o elementach środowiska przyrodniczego.

Przygotowując metodykę opracowania *Prognozy* przyjęto, że analizy powinny zapewnić:

- identyfikację potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych,

- identyfikację i eliminację na obecnym etapie opracowywania *Planu* konkretnych zadań gospodarczych, których negatywne skutki środowiskowe mogłyby być w sprzeczności z wymogami prawa,
- wskazanie metod ograniczania negatywnego wpływu zadań gospodarczych ujętych w *Planie*,
- określenie listy wskaźników i mierników pozwalających monitorować i oceniać prawidłowość realizacji *Planu*,
- określenie obszarów niepewności analizy w ramach opracowywania *Prognozy*.

Do analiz wykorzystano:

- zestawienie danych uzyskanych z bazy programu TAKSATOR zawierających rodzaj planowanych zabiegów w drzewostanach, w których zlokalizowano siedliska przyrodnicze, stanowiska roślin lub miejsca bytowania zwierząt;
- materiały kartograficzne.

W pierwszej kolejności dokonano wytypowania potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych, czyli wydzielen, w których zinwentaryzowano stanowiska gatunków chronionych oraz siedliska przyrodnicze i wskazania gospodarcze zawarte w *Planie* w stosunku do tych wydzielen. Następnie szczegółowo przeanalizowano stopień wpływu planowanego zabiegu na określony drzewostan, siedlisko przyrodnicze lub miejsce występowania gatunku chronionego. Do tego celu posłużyły tabele pomocnicze zawierające sumaryczne zestawienie powierzchni ważniejszych planowanych zabiegów gospodarczych, czyli niektórych zadań z zakresu hodowli lasu (odnowień), wskazań gospodarczych dotyczących użytkowania rębego i przedrębego. Część danych przedstawiono graficznie za pomocą diagramów obrazujących wielkość powierzchniową zabiegów.

W podobny sposób przeprowadzono odrębne analizy w obszarze Natura 2000.

W *Prognozie* zostały przywołane zestawienia i tabele zamieszczone w programie ochrony przyrody i opisanu ogólnym.

2.3. Zawartość planu urządzenia lasu

Zgodnie z *Instrukcją urządzania lasu* w skład planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa wchodzi:

- 1) dane inwentaryzacji lasu (część inwentaryzacyjna),
- 2) analiza gospodarki leśnej w minionym okresie,
- 3) program ochrony przyrody,
- 4) część planistyczna,
- 5) materiały kartograficzne.

Materiały te zawarte są w następujących tomach:

- 1) Elaboracie zawierającym:

- opis ogólny nadleśnictwa,
  - zestawienia zbiorcze danych inwentaryzacyjnych (raporty w formie tabel i wykazów),
  - analizę gospodarki leśnej w minionym okresie gospodarczym,
  - podstawy gospodarki przyszłego okresu, w tym cele i zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach wielofunkcyjnych oraz przewidywane sposoby ich realizacji,
  - określenie etatów cięć użytkowania głównego, zestawienie i opisanie zadań z użytkowania głównego (rębne i przedrębne), zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu, w tym zalesień gruntów przeznaczonych do zalesienia, odnowienia lasu oraz pielęgnowania upraw i młodników, określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej, określenie kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej, określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji.
- 2) Programie ochrony przyrody obejmującym:
- kompleksowy opis stanu przyrody w nadleśnictwie, z uwzględnieniem lasów innych form własności w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa,
  - podstawowe zadania z zakresu ochrony przyrody i sposoby realizacji tych zadań,
  - mapę walorów przyrodniczo-kulturowych.
- 3) Oddzielny, dla każdego obrębu leśnego, tom obejmujący szczegółowe dane inwentaryzacyjne, w skład którego wchodzi:
- opis taksacyjny lasu,
  - zestawienia i tabele zbiorcze, tj. wykaz projektowanych cięć rębnych, wykaz projektowanych cięć przedrębnych, wykaz wskazań gospodarczych w zakresie hodowli lasu.

Ostatnim elementem składowym *Planu* są mapy tematyczne w różnej skali.

Najbardziej istotnym elementem *Planu*, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są wskazania gospodarcze, będące podstawą do określenia zadań gospodarczych na okres obowiązywania planu urządzenia lasu.

Wskazania gospodarcze są propozycją wykonania pewnych czynności w każdym konkretnym wydzieleniu, w celu osiągnięcia celów i założeń *Planu*. Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny, w związku z tym prawidłową ocenę ich wpływu na środowisko można przeprowadzić tylko przy znajomości tego poziomu.

Tabela 1. Przedstawienie stopnia szczegółowości wskazań gospodarczych, zadań i innych ustaleń *Planu*

Rodzaj czynności lub zapis w <i>Planie</i>	Szczegółowość informacji zapisana w <i>Planie</i>	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis
1	2	3	4
Etat cięć użytków rębnych i przedrębnych	Dla całego nadleśnictwa	Możliwe w przypadku zatwierdzenia etatu znacznie przekraczającego możliwości przyrostowe drzewostanów – oznaczałoby to negatywny wpływ na zasoby przyrody	Określa ilość przewidzianego do pozyskania drewna jako nieprzekraczalny etat miąższościowy użytków rębnych oraz obligatoryjny powierzchniowy etat użytków przedrębnych w całym okresie obowiązywania <i>Planu</i>
Rozmiar pielęgnowania drzewostanów	Dla całego nadleśnictwa	Brak spodziewanego wpływu wielkości rozmiaru na środowisko	Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obligatoryjnie wykonać w 10-leciu (nie mniej niż)
Odnawianie	Do konkretnego wydzielenia	Możliwe znacząco negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych zupełnie niezgodnych z typem lasu lub błędnego ustalenia typu lasu	Odnawianie drzewostanów wiąże się z ich uprzednim użytkowaniem; grunt leśny, w myśl ustawy o lasach, powinien być najpóźniej w ciągu 5 lat od wycięcia odnowiony
Zalesienia	Do konkretnego wydzielenia	Możliwe negatywne – w przypadku zalesienia siedlisk nieleśnych z załącznika I DS	Nie dotyczy Nadleśnictwa, ponieważ grunty przeznaczone do zalesienia znajdują się poza siedliskami przyrodniczymi
Rębnia I	Do konkretnego wydzielenia	Możliwe znacząco negatywne – w przypadku niektórych gatunków i siedlisk zależnie od liczby stanowisk; pozytywne w przypadku niektórych gatunków i siedlisk; mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w przypadku realizacji rębni w zależności od terminu realizacji	Możliwe negatywne oddziaływanie w przypadku stosowania składów gatunkowych niezgodnych z typem lasu.
Rębnia II, III i IV	Do konkretnego wydzielenia	Mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w zależności od terminu realizacji	Rębnia częściowa, gniazdowa i stopniowa – odnowienie pod osłoną; Rb IIIa odnowienie sztuczne, w pozostałych rębniach przeważnie naturalne
Składy gatunkowe upraw (TD)	Zapis odnoszący się do typów siedliskowych lasu lub typów siedlisk przyrodniczych	Negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych niezgodnych z typem lasu	Zaplanowane dla każdego TSL lub siedliska przyrodniczego składy gatunkowe są realizowane w terenie podczas odnawiania lasu

Rodzaj czynności lub zapis w <i>Planie</i>	Szczegółowość informacji zapisana w <i>Planie</i>	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis
1	2	3	4
Zalecenia zamieszczone w programie ochrony przyrody	Zasadniczo ogólne zapisy, w pewnych przypadkach odniesienie do konkretnych wydzieleń	Zapisy z programu ochrony przyrody mają na celu łagodzenie wpływu gospodarki leśnej na środowisko	Zapisy różnego typu: pozostawianie martwego drewna, ochrona stanowisk roślin przed przypadkowym zniszczeniem, pozostawianie kęp drzewostanu, itp.

2.4. Główne cele planu urządzenia lasu

Głównym celem opracowania Planu urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej przy możliwie jak największym zróżnicowaniu biologicznym oraz zapewnienie równowagi między wszystkimi koniecznymi funkcjami lasu.

Cele, dla których sporządzono projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bierzwnik (w oparciu o *Instrukcję Urządzania Lasu*), są następujące:

- 1) inwentaryzacja i ocena stanu lasu, w tym gleb, siedlisk i drzewostanów oraz określenie i kształtowanie naturalnych relacji między nimi;
- 2) rozpoznanie walorów przyrodniczych w lasach oraz opracowanie programu ochrony przyrody dla nadleśnictwa;
- 3) rozpoznanie funkcji lasu w powiązaniu z zagospodarowaniem przestrzennym;
- 4) dokonanie podziału lasów – wg pełnionych funkcji i przyjętych celów gospodarowania – na gospodarstwa (w tym: specjalne, lasów ochronnych oraz lasów wielofunkcyjnych z dominującą funkcją produkcyjną, zwanych dalej lasami gospodarczymi), z wyróżnieniem drzewostanów do przebudowy, na potrzeby regulacji użytkowania głównego, optymalizacji etatów użytkowania rębego i przedrębego oraz realizacji długookresowych i średniookresowych celów hodowlanych;
- 5) określenie długo- i średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu, umożliwiających formułowanie celów doraźnych w poszczególnych drzewostanach;
- 6) projektowanie pożądanej struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej lasu oraz budowy piętrowej drzewostanów;
- 7) kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego w urządzonej jednostce;
- 8) ustalenie etatów cięć użytkowania rębego i przedrębego;
- 9) ustalenie możliwości lokalizacji etatu cięć użytkowania rębego w wielkości przyjętej za optymalną;
- 10) ustalenie zadań gospodarczych na dziesięciolecie i określenie sposobów ich realizacji;

- 11) określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej;
- 12) ustalenie kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej w lasach;
- 13) określenie potrzeb w zakresie remontów i budowy infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji (bez szczegółowych projektów);
- 14) zobrazowanie przestrzenne (wizualizacja) urządzanego obiektu, funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz zadań gospodarki leśnej;
- 15) sporządzenie ogólnego opisu lasów, w tym danych dotyczących: warunków przyrodniczych i ekonomicznych, analizy gospodarki leśnej w minionym okresie, celów i zasad gospodarki przyszłej, projektowanych sposobów realizacji gospodarki leśnej, zadań na najbliższe dziesięciolecie oraz programu ochrony przyrody dla nadleśnictwa.

Wszystkie te zagadnienia, z różną szczegółowością, zostały w *Planiu* podjęte i omówione.

Cele i zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, którymi kierowano się podczas opracowywania *Planu* (podane również w elaboracie) to:

- zwiększenie zasobów leśnych poprzez planowanie pozyskania drewna w zależności od przyrostu miąższości i poprzez planowanie dodatkowych zalesień;
- zwiększenie odporności ekosystemów leśnych poprzez popieranie różnorodności genowej, gatunkowej i strukturalnej, wykorzystywanie procesów naturalnych i dostosowywanie gatunków do warunków siedliskowych;
- zapewnienie odpowiedniego poziomu pozyskania produktów leśnych tak w okresie bieżącym, jak i w przyszłości, przy minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko;
- popieranie różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych przez preferowanie odnowień naturalnych, wprowadzanie gatunków rodzimych, ochronę cennych biotopów;
- zachowanie funkcji ochronnych lasów;
- utrzymanie innych funkcji społeczno – ekonomicznych.

Realizacja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej na poziomie planu urządzenia lasu dotyczy określenia długo- i średniookresowych celów.

Celem długookresowym jest utrzymanie ekosystemu leśnego w stanie dynamicznej równowagi, stabilnego i spełniającego możliwie wiele funkcji. Jest to realizowane poprzez określenie typów drzewostanów (celu hodowlanego) jako podstawowego wyznacznika dalszego planowania oraz poprzez dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu.

Cele średniookresowe to osiągnięcie przez drzewostany kolejnych faz rozwojowych jak najbardziej zgodnych z naturalnym cyklem rozwoju ekosystemu leśnego i z jednoczesnym zapewnieniem jak najlepszej jakości drzewostanów. Jest to realizowane poprzez ustalenie wskazań i wytycznych dla poszczególnych gospodarstw, lasów ochronnych, zapewnienie pożądanego ładu czasowego i przestrzennego, ustalenie wskazań dotyczących przebudowy drzewostanów oraz określenie zadań z zakresu hodowli lasu, ochrony przyrody.

2.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu

➤ Konwencja o różnorodności biologicznej

Celami niniejszej Konwencji, ratyfikowanej przez Polskę w 1996 r. (Dz. U. 2002 Nr 184, poz. 1532) są: *ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie* (art. 1).

Podstawowym wymogiem dla ochrony różnorodności biologicznej jest ochrona ekosystemów i naturalnych środowisk *in situ* oraz utrzymanie i restytucja zdolnych do życia populacji gatunków w ich naturalnych środowiskach.

Strony konwencji w miarę możliwości i potrzeb zobowiązane są m. in. do:

- a) opracowania (...) programów dotyczących ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (art. 6);
- b) identyfikacji procesów i kategorii działań, które mają lub mogą mieć znaczny negatywny wpływ na ochronę i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej oraz monitoringu ich skutków (art. 7);
- c) stosowania środków dotyczących wykorzystania zasobów biologicznych w celu uniknięcia lub zmniejszenia negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną (art. 10).

➤ Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska)

Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Dz. U. 2003 Nr 2, poz. 17), tzw. Konwencja Bońska, została sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. wspólnota Europejska jest stroną Konwencji od dnia 1 listopada 1983 r., a Polska od 1 maja 1996 r.

Celem Konwencji jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, czyli takich, *z których znaczna liczba osobników w sposób cykliczny i możliwy do przewidzenia przekracza granice państwowe w różnych cyklach życiowych.*

Konwencja zawiera wykaz gatunków zagrożonych wyginięciem, wobec których strony Konwencji są zobowiązane m. in. do:

- a) ochrony, a jeżeli to możliwe odtworzenia ich siedlisk;
- b) zapobiegania niekorzystnemu oddziaływaniu na dane gatunki.

W większości przypadków ochrona gatunków jest tożsama z ochroną lub – w miarę możliwości – odtwarzaniem ich siedlisk. Równocześnie jednak kładzie się nacisk na działania eliminujące lub kompensujące wpływ różnego rodzaju przeszkód na wędrówki zwierząt.

➤ **Konwencja o ochronie dzikiej europejskiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska)**

Konwencja podpisana i ratyfikowana przez Polskę w 1996 r. (Dz. U. 1996 Nr 58, poz. 263, z późn. zm.), wskazuje dziką faunę i florę jako naturalne dziedzictwo o wartości estetycznej, naukowej, kulturowej, rekreacyjnej, gospodarczej, które powinno być zachowane i przekazane przyszłym pokoleniom, uznaje zasadniczą rolę dzikiej fauny i flory w utrzymaniu równowagi biologicznej, stwierdzając, że liczebność wielu gatunków dzikiej fauny i flory ulega obecnie poważnemu zmniejszeniu, a niektórym z nich zagraża wyginięcie.

Zgodnie z art.1 celem Konwencji jest *ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw oraz wspieranie działania w tym zakresie.*

Konwencja wskazuje m. in. na konieczność:

- uwzględnienia potrzeby ochrony obszarów chronionych w politykach dotyczących planowania i rozwoju tak, aby uniknąć lub zmniejszyć pogarszanie się ich stanu;
- zwracania szczególnej uwagi na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, które są odpowiednio usytuowane na szlakach wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania.

➤ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa - Dyrektywa Ptasia (Dz. U.E. L 20 z 26 stycznia 2010 r.)**

Zapisy dyrektywy dotyczą ochrony wszystkich gatunków ptaków występujących w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich, utrzymania ich populacji na odpowiednim poziomie oraz zachowania, utrzymania lub odtwarzania biotopów i siedlisk. W dyrektywie wyszczególniono gatunki, dla których powinny być tworzone obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO).

➤ **Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory – Dyrektywa Siedliskowa (Dz. U.E. L 206 z 22 lipca 1992 r.)**

Zapisy dyrektywy mówią o utworzeniu spójnej europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Ta sieć umożliwi „zachowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków we właściwym stanie ochrony w ich naturalnym zasięgu lub w stosownych przypadkach, ich odtworzenie”.

Dyrektywa obliguje do podejmowania odpowiednich działań w celu uniknięcia na „*specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, jak również w celu uniknięcia niepokojenia gatunków, dla których zostały wyznaczone takie obszary, o ile to niepokojenie może mieć znaczenie*”.

W dyrektywie wyszczególnione zostały typy siedlisk przyrodniczych oraz gatunki roślin i zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony (SOO).

➤ **Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej**

Jest to dokument określający ogólne cele prowadzenia polityki państwa w zakresie ochrony zasobów naturalnych, poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego oraz wdrażania idei zrównoważonego rozwoju.

W ustaleniach w zakresie objętych *Planem* w dokumencie tym zapisano: „*Prowadzenie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej umożliwia zachowanie równowagi między świadczonymi przez lasy funkcjami: przyrodniczymi (ochronnymi), społecznymi i gospodarczymi. Równocześnie stwarza warunki do zachowania bogactwa przyrodniczego lasów przy jednoczesnym korzystaniu z ich zasobów w celu zaspokojenia potrzeb społecznych i gospodarczych. Lasy są również miejscem realizacji gospodarki łowieckiej. Lasy posiadają duży potencjał do łagodzenia zmian klimatu, który można zwiększać poprzez prowadzenie dodatkowych działań w sektorze leśnym. Działania takie przyczyniają się również do wzrostu różnorodności biologicznej. W ramach działań przewidzianych do realizacji planuje się wdrożenie systemu mającego na celu zwiększenie sekwestracji węgla. System dodatkowych działań związanych z prowadzoną zrównoważoną gospodarką leśną zakłada m. in. opracowanie wieloletnich programów przebudowy składu gatunkowego drzewostanów oraz programów kształtowania ich struktury wielopiętrowej*”.

➤ **Krajowy Program Zwiększania Lesistości – zaktualizowany przez Ministerstwo Środowiska w 2003 r.**

Zwiększanie lesistości kraju stanowi jeden z ważniejszych elementów polityki leśnej państwa. Konsekwentna realizacja celów tej polityki powinna zapewnić zwiększenie lesistości kraju do 30 % w roku 2020 i 33 % po roku 2050. należy zaznaczyć, że decyzje o zalesieniu muszą być zgodne z planami zagospodarowania przestrzennego gminy, a na obszarach chronionych zaopiniowane przez właściwe służby ochrony przyrody zgodnie z ich kompetencjami.

➤ **Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań**

Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2007 r. Nadrzędnym celem krajowej strategii jest *zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w skali lokalnej, krajowej i globalnej oraz zapewnienie trwałości i możliwości rodzaju wszystkich poziomów jej organizacji (wewnątrzgatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego), z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno – gospodarczego Polski oraz konieczności zapewnienia odpowiednich warunków życia i rozwoju społeczeństwa.*

Dla osiągnięcia tego celu w strategii zadeklarowano szereg działań obejmujących całą przyrodę, bez względu na formę jej użytkowania (obszary objęte ochroną i użytkowane gospodarczo) oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia, które mają sprzyjać zachowaniu różnorodności biologicznej.

Działania operacyjne strategii korespondujące w sposób pośredni i bezpośredni z zapisami *Planu* zawarte są w dziale „**ŚRODOWISKO**”, w następujących sferach i celach:

- w sferze „ochrona przyrody i krajobrazu” w odniesieniu do celu operacyjnego: „ochrona gatunków zagrożonych i ginących”:
  - ochrona ginących gatunków roślin i zwierząt, z uwzględnieniem ich regionalnej zmienności;
- w sferze „ochrona przyrody i krajobrazu” w odniesieniu do celu operacyjnego: „ochrona siedlisk i ekosystemów”:
  - ochrona ginących zbiorowisk roślinnych i biotopów specjalnej troski;
  - racjonalizacja sieci obszarów i obiektów chronionych oraz sposobu zarządzania nimi;
- w sferze „leśnictwo”
  - uwzględnianie potrzeb ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej podczas zalesiania gruntów rolnych;
  - zachowanie pełni zmienności drzew leśnych;
  - pełne oparcie gospodarki leśnej na racjonalnych podstawach przyrodniczych;
  - skuteczna ochrona i umiarkowane użytkowanie ekosystemów wodno – błotnych w lasach;
  - ukształtowanie stref przejścia (ekotonów) na skrajach lasu;
  - ochrona obszarów wrażliwych (w tym obszarów górskich) na zmiany sposobu gospodarowania, w szczególności w zakresie gospodarki leśnej;
  - zapewnienie ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej w procedurach urządzania, zagospodarowania i ochrony lasu.

Sposoby osiągnięcia wyżej wymienionych celów zostały uwzględnione w *Planie* poprzez realizację zadań planowania urzędniowego, dotyczących szczególnie:

- ✓ inwentaryzacji i oceny stanu lasu,
- ✓ rozpoznania walorów przyrodniczych w lasach oraz określenia sposobów postępowania gospodarczego z uwzględnieniem potrzeb z zakresu ochrony przyrody,
- ✓ zebrania informacji w sprawie programu ochrony przyrody, w tym dotyczących obszaru Natura 2000, wraz z aktualizacją i weryfikacją dotychczasowego programu ochrony przyrody,
- ✓ sformułowania celów, zasad i sposobów realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- ✓ projektowania pożądanych typów drzewostanów oraz możliwie zróżnicowanej budowy lasu (wiekowej i przestrzennej),
- ✓ określenia kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przyrody,

- ✓ zobrazowania przestrzennego – w formie odpowiednich map – podstawowych danych o urządzonym obiekcie, dotyczących w szczególności: obszarów chronionych i funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz wybranych zadań gospodarki leśnej,
- ✓ sporządzenia ogólnego opisu lasów, zawierającego m.in. ogólną charakterystykę urządzanego obiektu, analizie stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju oraz pożądanego stanu, cele gospodarki przyszłej, program ochrony przyrody.

2.6. Powiązania planu urządzenia lasu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały sporządzone strategiczne oceny

➤ Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030¹

Uchwałą Nr VIII/100/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 czerwca 2019 r. przyjęto „Strategię rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030”. Dokument ten „jest opracowaniem wyznaczającym kierunki, ale też kreślącym przestrzeń do działania. Jest dokumentem samorządu województwa, jednakże podmiotem programowania strategicznego jest regionalna wspólnota samorządowa, którą tworzą wszyscy mieszkańcy województwa”.

W rozdziale dotyczącym społecznych, ekonomicznych i przestrzennych uwarunkowań rozwoju województwa zachodniopomorskiego przedstawiono diagnozę m. in. leśnictwa oraz stanu i ochrony środowiska w regionie.

W odniesieniu do leśnictwa zapisano:

- województwo zachodniopomorskie jest czwartym najbardziej zalesionym województwem w Polsce;
- zachodniopomorskie grunty leśne zajmują 9% powierzchni gruntów leśnych Polski, z których otrzymuje się niemal 11% krajowego pozyskania drewna (najwięcej w Polsce);
- region charakteryzuje się największymi zasobami drzewnymi w kraju;
- bardzo wysokie jest przemysłowe wykorzystanie lasu – ponad ¼ krajowego zużycia tarcicy;
- województwo jest w czołówce krajowej pod względem skupu półproduktów pochodzenia leśnego.

W odniesieniu do środowiska zapisano, że na jego stan i ochronę wpływa m. in. bardzo duża powierzchnia obszarów chronionych, zajmująca 46% powierzchni województwa. Wyznaczono tu 60 obszarów wchodzących w skład sieci ekologicznej Natura 2000.

Analiza potencjału i sytuacji regionu oraz jego możliwości rozwoju pozwoliła sformułować następującą misję dla województwa zachodniopomorskiego: *Pomorze Zachodnie – lider niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców*. Przyjęta deklaracja misji pozwala osiągnąć niezbędny konsensus i równowagę między sferą gospodarczą i społeczną – zgodny

---

¹ Geblewicz O. (red.). 2018. „Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030”. Szczecin.

z konstytucyjnymi założeniami modelu społecznej gospodarki rynkowej oraz zasadami ochrony i zachowania istniejących zasobów i dziedzictwa dla następnych pokoleń.

➤ **Program Ochrony Środowiska (POŚ) Województwa Zachodniopomorskiego 2030**

Województwo zachodniopomorskie posiada „Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego 2030” przyjęty Uchwałą Nr XXIX/339/21 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 października 2021 r. Dla dokumentu opracowano „Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Programu ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego 2030”.

Program ochrony środowiska porusza szeroko rozumianą problematykę ochrony środowiska na terenie województwa oraz presje, jakim podlegają poszczególne komponenty środowiska. Na podstawie diagnozy stanu środowiska określono cele i kierunki interwencji, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Celem nadrzędnym programu jest „wysoka jakość życia mieszkańców Pomorza Zachodniego poprzez zielony i niebieski rozwój gospodarczy”, a jego realizacja jest zgodna z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.

Realizacja przyjętego celu nadrzędnego będzie realizowana poprzez działania wyznaczone dla kierunków interwencji w ramach poszczególnych celów szczegółowych.

Zasoby przyrodnicze – cele szczegółowe:

ZP I. Ochrona i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych oraz walorów krajobrazowych.

ZP II. Rozwój turystyki zrównoważonej korzystającej z zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych.

ZP III. Dążenie do zazielenienia miast i terenów zurbanizowanych.

ZP IV. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Kierunek interwencji:

ZP 6. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych.

ZP 7. Zwiększenie lesistości.

➤ **Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030**

Uchwałą Nr XXVIII/397/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 15 lutego 2021 r. przyjęto „*Strategię Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030*”². Dokument ten jest opracowaniem „*wyznaczającym strategiczne cele i kluczowe kierunki działań oraz przewidywane instrumenty ich realizacji w rozwoju województwa lubuskiego w kolejnej dekadzie*”.

---

² Strategię opracował Zespół roboczy do spraw Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego pod kierunkiem Macieja Nowickiego (Przewodniczący Zespołu), Magdaleny Balak-Hryńkiewicz (Zastępca Przewodniczącego Zespołu).

W załączniku do *Strategii*, dotyczącym społecznych, ekonomicznych i przestrzennych uwarunkowań rozwoju województwa lubuskiego przedstawiono diagnozę m. in. leśnictwa oraz stanu i ochrony środowiska w regionie.

W odniesieniu do leśnictwa zapisano:

- lubuskie, w którym lasy zajmują ponad połowę powierzchni województwa, to najbardziej zalesiony region w kraju (49,3% ogólnej powierzchni w 2019 r.) i znajduje się w czołówce zestawienia regionów Polski w obszarze gospodarki leśnej;
- oprócz drewna z lubuskich lasów pozyskiwane są również grzyby leśne – w 2019 r. zebrano 1.500 ton plasując region lubuski na 2. miejscu w kraju;
- w sektorze leśnym w 2018 r. zatrudnionych było 3.112 osób, dając 4. miejsce w kraju.

W odniesieniu do środowiska podkreślono cenne walory przyrodnicze regionu: wysoką lesistość, dużą liczbę jezior, liczne obszary chronione (m.in. parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary sieci Natura 2000), unikatowe na skalę europejską osobliwości przyrodnicze oraz czyste, w małym stopniu przekształcone środowisko naturalne (na przeważającej części województwa).

Analiza potencjału i sytuacji regionu oraz jego możliwości rozwoju pozwoliła sformułować następującą misję dla województwa lubuskiego: *Województwo Lubuskie w 2030 roku to „zielona kraina inteligentnych technologii”, cechująca się wysoką jakością życia mieszkańców*. Wyzwania rozwojowe województwa lubuskiego zostały przedstawione w czterech obszarach: sfera społeczna, sfera gospodarcza, sfera przestrzenna oraz sfera zarządzania rozwojem regionu, w związku z czym w *Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030* zaplanowano zawarcie czterech celów strategicznych. W wyniku ich realizacji osiągnięty zostanie cel główny – *inteligentne gospodarowanie potencjałami regionu dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, spójności społecznej i przestrzennej oraz wysokiej jakości życia mieszkańców*.

- **Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017–2020, z perspektywą do 2024 r.**
- **Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce na lata 2022–2025 z perspektywą do roku 2030**
- **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Choszczno na lata 2017 – 2020, z perspektywą do 2024 r.**
- **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawno na lata 2021 – 2025 z perspektywą do roku 2030**
- **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bierzwnik na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2024 r.**
- **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Krzęcin na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 - 2022**

- **Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego na lata 2017–2020 z perspektywą do roku 2024**
- **Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Dobiegniew na lata 2017–2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024**
- **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Strzelce Krajeńskie na lata 2017–2020 z perspektywą do roku 2025**

Cele określone w tych dokumentach powiązane z *Planem* dotyczą – „racjonalnego użytkowania zasobów przyrodniczych”, do zadań należy „ochrona i powiększanie zasobów leśnych”, a przedsięwzięcia zakładają „opracowanie planów urządzenia lasu”.

Innego typu dokumentami planistycznymi powiązanymi z *Planem* są **plany ochrony, zadania ochronne i plany zadań ochronnych dla form ochrony przyrody** wynikające z Ustawy o ochronie przyrody. W obszarze oddziaływania *Planu* są to rezerваты oraz obszary Natura 2000.

Rezerwat przyrody „Łasko” posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Nr 66/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Łasko” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 94 z 2009 r., poz. 2700), zaktualizowany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Łasko” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2017 r., poz. 5391).

Rezerwat przyrody „Wyspa na Jeziorze Bierzwnik” posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 123/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Wyspa na Jeziorze Bierzwnik” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 114 z 2006 r., poz. 2169).

Rezerwat przyrody „Źródliko Skrzypowe” posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 51 z 2009 r., poz. 1270), zaktualizowany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2016 r., poz. 5226).

Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop” posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2023 r., poz. 218).

Spśród obszarów Natura 2000, których grunty położone są w zasięgu Nadleśnictwa Bierzwnik, plany zadań ochronnych ustanowiono dla obszarów:

- Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 - posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2022 r., poz. 5136).

- Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 - posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 29 października 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 4596).

Pewne powiązanie z *Planem* mają także plany urządzenia lasu dla nadleśnictw sąsiadujących. Powiązanie następuje jedynie poprzez ustalenie granicy pomiędzy nadleśnictwami. Zapisy w *Planie* w żaden sposób nie odnoszą się do sąsiednich nadleśnictw, podobnie jak zapisy planów innych nadleśnictw nie odnoszą się wprost do Nadleśnictwa Bierzwnik.

W pozostałych przeanalizowanych dokumentach i opracowaniach nie stwierdzono związków z ustaleniami *Planu*.

2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień *Planu* oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Do monitorowania realizacji zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu proponuje się wykorzystanie systemu kontroli istniejącego w Lasach Państwowych.

W Nadleśnictwie realizacja zadań planu urządzenia lasu kontrolowana jest wewnętrznie w każdym leśnictwie, przez kierownictwo jednostki.

W ramach przeprowadzanych kontroli zwraca się szczególną uwagę na:

- sposób wykonania cięć w użytkowaniu rębnym w odniesieniu do propozycji zawartych w *Planie* (pozostawienie pasów ochronnych, biogrup);
- okres wykonania zabiegów związanych z użytkowaniem rębnym i przedrębny w drzewostanach, co do których podano w *Prognozie* zalecane terminy przeprowadzenia zabiegów;
- wykonanie planów gospodarczych z zakresu hodowli lasu (odnowienia i zalesienia), dotyczących głównie ustalenia składów gatunkowych upraw na siedliskach przyrodniczych;
- prowadzenie ewidencji występowania nowych stanowisk gatunków prawnie chronionych;
- wymienianie stanowisk gatunków prawnie chronionych w waloryzacji przyrodniczej nadleśnictwa i coroczną aktualizację tej waloryzacji.

2.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Realizacja zadań zawartych w *Planie* nie będzie powodować istotnych oddziaływań transgranicznych.

3. Opis, analiza i ocena stanu środowiska

Szczegółowe dane dotyczące stanu środowiska w zasięgu Nadleśnictwa Bierzwnik zostały umieszczone w programie ochrony przyrody oraz w opisanym ogólnym planie urządzenia lasu.

3.1. Ogólna charakterystyka obszaru Nadleśnictwa

3.1.1. Położenie Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Bierzwnik położone jest w województwie zachodniopomorskim i województwie lubuskim, w następujących powiatach i gminach:

Województwo zachodniopomorskie

Powiat: choszczeński

Gminy: Bierzwnik, Krzęcin, Drawno, Choszczno, Pełczyce

Województwo lubuskie

Powiat: strzelecko-drezdenecki

Gminy: Dobiegniew, Strzelce Krajeńskie

Jest jednym z 35 Nadleśnictw w zarządzie RDLP w Szczecinie, położonym w jej południowo-wschodniej części. Od północy sąsiaduje z N-ctwem Drawno, od wschodu z Drawieńskim Parkiem Narodowym i N-ctwem Głusko, od południa z N-ctwem Strzelce Krajeńskie, a od zachodu z N-ctwem Barlinek i N-ctwem Choszczno.

- **Położenie wg regionalizacji przyrodniczo – leśnej**

Zgodnie z podziałem Polski na regiony przyrodniczo – leśne³ Nadleśnictwo położone jest w:

Krainie I: Bałtyckiej

Mezoregionie: Pojezierza Choszczeńskiego (I-10)

Krainie III: Wielkopolsko-Pomorskiej

Mezoregionie: Pojezierza Dobiegniewskiego (III-4)

Równiny Drawskiej (III-5)

- **Położenie wg regionalizacji fizyczno-geograficznej**

Podobszar: Pozaalpejskiej Europy Środkowej (3),

Prowincja: Niżu Środkowoeuropejskiego (31),

Podprowincja: Pojezierzy Południowobałtyckich (314-316),

Makroregion: Pojezierza Zachodniopomorskiego (314.4),

Mezoregion: Pojezierza Choszczeńskiego (314.42),

Makroregion: Pojezierza Południowopomorskiego (314.6-7),

Mezoregion: Pojezierza Dobiegniewskiego (314.62)

Równiny Drawskiej (314.63)

---

³ Zielony R., Kliczkowska A. 2012. *Regionalizacja przyrodniczo – leśna Polski 2010*. CILP. Warszawa

- **Położenie wg regionalizacji geobotanicznej**

Położenie Nadleśnictwa Bierzwnik zgodnie z regionalizacją geobotaniczną⁴, wykorzystywaną przy określeniu zróżnicowania zespołów roślinnych:

Obszar: Europejskie Lasy Liściaste i Mieszane,

Prowincja: Środkowoeuropejska,

Podprowincja: Południowobałtycka,

Dział: Pomorski (A)

Kraina: Pojezierzy Środkowopomorskich (A.4)

Okręg: Nowogardzko-Choszczeński (A.4.1)

Kraina: Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopomorskich (A.5)

Podkraina: Gorzowska (A.5a)

Okręg: Gorzowski (A.5a.1)

Podkraina: Wałecka (A.5b)

Okręg: Doliny Drawy (A.5b.2)

3.1.2. Dominujące funkcje lasów

Dla celów planowania urządzeniowego lasy Nadleśnictwa zostały podzielone w zależności od dominującej roli pełnionych funkcji ochronnych, na 3 podstawowe grupy lasów: rezerwaty, lasy ochronne oraz lasy gospodarcze.

Tabela 2. Funkcje lasu – zestawienie powierzchni

Funkcja lasu	Nadleśnictwo Bierzwnik
	Powierzchnia [ha]
lasz gospodarcze	202,76
lasz ochronne	17035,84
rezerwaty	19,22
Razem	17257,82

Tabela 3. Kategorie ochronności – zestawienie powierzchni

Kategorie ochronności	Nadleśnictwo Bierzwnik
	Powierzchnia [ha]
lasz stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	10865,40
lasz wodochronne	1,19
lasz stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, lasz stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	226,99
lasz wodochronne, lasz stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	5448,80

⁴ J.M. Matuszkiewicz. 1994. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne 1:2500000*, 1. *Krajobrazy roślinne*, 2. *Regiony botaniczne (42.5)* (w:) *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*. Główny Geodeta Kraju. IGIPIZ PAN. Warszawa.

Kategorie ochronności	Nadleśnictwo Bierzwnik
	Powierzchnia [ha]
lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębnego	49,66
lasy wodochronne, lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	406,09
lasy wodochronne, lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębnego	28,77
lasy wodochronne, lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębnego, lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	8,94
Razem	17035,84

3.2. Walory przyrodniczo – leśne Nadleśnictwa

3.2.1. Rzeźba terenu, budowa geologiczna i typy gleb

Obszar Nadleśnictwa Bierzwnik należy do terenów nizinnych. Wysokości nie przekraczają tu 300 m n.p.m. (wartość krytyczna dla nizin). Opisywany teren charakteryzują 3 typy reliefu:

- teren nizinny równy o deniwelacjach nie przekraczających 5 m;
- teren nizinny falisty, którego deniwelacje nie przekraczają 10 – 15 m, a stoki wzniesień mają nachylenia do 5°;
- teren nizinny pagórkowaty, którego wyniosłości stanowią pagórki, wały i garby o wysokości względnej do 25 m n.p.m. i nachyleniu stoków w przedziale 6° – 30°.

Najbardziej falisty teren występuje w północno-zachodniej i południowo-wschodniej części Nadleśnictwa, teren pagórkowaty obejmuje jego południowo-zachodnią część, a pozostały obszar jest równinny. Różnica wysokości pomiędzy najwyższej (109,9 m n.p.m.) i najniższej (51,4 m n.p.m.) położonym punktem jest znaczna – na stosunkowo niewielkim obszarze wynosi ok. 60 m.

Obszar Nadleśnictwa położony jest w zasięgu zlodowacenia północnopolskiego fazy pomorskiej. Utwory geologiczne pochodzą z czwartorzędu. Są to głównie plejstocenyjskie piaski sandrowe, piaski i gliny zwałowe, piaski zwałowe na glinach i plejstocenyjskie piaski rzeczne. Mniejszą powierzchnię zajmują złożenia pochodzące z holocenu, związane z torfami, murszami, piaskami rzecznoymi holocenyjskimi, a także polami piasków eolicznych przykrywających starsze utwory.

Pod względem geomorfologicznym Nadleśnictwo Bierzwnik położone jest w głównej mierze na dwóch obszarach. Większy z nich to równina sandrowa połączona z sandrowym pojezierzem, natomiast mniejszy obszar stanowi strefa marginalna moren fazy pomorskiej.

W Nadleśnictwie zdecydowanie dominują gleby rdzawe (RD) stanowiące aż 76,9% wszystkich typów gleb. Pozostałe typy, wyróżniające się jednak znacznie mniejszym udziałem:

- gleby brunatne (BR) – 4,9%
- gleby bielcowe (B) – 4,3%
- gleby płowe (P) – 2,7%

- gleby torfowe (T) – 2,4%
- gleby murszowe (M) – 2,4%
- gleby murszowate (MR) – 1,8%
- gleby gruntowoglejowe (G) – 1,6%
- gleby kulturoziemne (AK) – 1,0%
- czarne ziemnie (CZ) – 0,8%
- pozostałe – 1,2%

3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe

Nadleśnictwo Bierzwnik położone jest na terenie jednostki hydrograficznej o nazwie:

- Dorzecze Odry (1).

Głównymi ciekami, mającymi wpływ na stosunki wodne na terenie Nadleśnictwa są rzeki Moczul, Sucha, Kokna (Koczynka) i Mierzęcka Struga, będące dopływami Drawy (rzeka Drawa przepływa nieopodal wschodniej granicy N-ctwa). Oprócz nich dużą rolę spełniają liczne mniejsze cieki i kanały, występujące jeziora (m in. Bierzwnik, Chłopowo, Chomętowo, Kościelne, Paprzyca, Paprzyca Średnia, Tuczeń, Górzno, Szypa, Młotkowo, Stobińskie, Młyńskie, Przytoczno, Niesobie, Brzegi, Rosiczka, Starzyce, Kosino, Długie, Piaseczno, Radęcino, Ostrowieckie, Rokitno, Konotop, Breń, Chłodnickie, Zdrojek, Zieleniewo, Pławne Małe, Pławne Duże) oraz małe oczka wodne, torfowiska, bagna i mokradła.

Wody podziemne

Teren Nadleśnictwa Bierzwnik położony jest wg Regionalizacji Hydrologicznej Polski⁵ w:

- prowincji hydrologicznej nizinnej;
- paśmie zbiorników Pojezierzy Pomorskiego i Mazurskiego (GZWP w paśmie pojezierzy)

Nadleśnictwo znajduje się w zasięgu zbiornika wód podziemnych:

➤ Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 136 – zbiornik międzymorenowy Dobiegiewo: zbiornik porowy o powierzchni 174,4 km², położony w utworach czwartorzędowych. Na obszarze GZWP nr 136 dominują tereny o charakterze leśnym i rolniczym. Lasy zajmują aż 48% całej powierzchni zbiornika, zaś pozostałe tereny to głównie grunty orne i łąki. Z uwagi na to, że tereny podatne na zanieczyszczenia w granicach zbiornika występują na bardzo ograniczonej powierzchni, a jego obszar cechuje się bardzo niewielkim stopniem zagospodarowania terenu, występują tu liczne tereny chronione i nie ma znaczących zagrożeń dla jakości i ilości wód podziemnych poziomu zbiornikowego, odstąpiono od zaprojektowania obszaru ochronnego GZWP nr 136.

⁵ Mikołajków J., Sadurski A. (red.). 2017. *Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce*. Państwowy Instytut Geologiczny; Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa.

Ujęcia wody

Ujęcia wody przeznaczonej do spożycia, ustanowione formalnie decyzjami właściwych organów administracji rządowej znajdują się na gruntach w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa, poza lasami.

Zbiorniki mogące być wykorzystane jako kąpieliska

Na gruntach administrowanych przez Nadleśnictwo Bierzwnik znajdują się 3 zbiorniki wodne stanowiące ewidencyjne jezioro:

1. Leśnictwo Sarnopol oddz. 52i, pow. 0,28 ha;
2. Leśnictwo Sarnopol, oddz. 52p, pow. 1,07 ha;
3. Leśnictwo Radachowo, oddz. 285g, pow. 2,60 ha.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajdują się jeziora, które mogą być wykorzystywane jako kąpieliska. Na gruntach leśnych leżących w sąsiedztwie tych jezior, jak również w kilku miejscach wzdłuż rzek, znajdują się miejsca turystyczne. Zaznaczenie tych obiektów na odpowiednich mapach tematycznych oraz umieszczenie informacji w opisach taksacyjnych przyczyni się do właściwego ich wykorzystania.

Zgodnie z zapisami POP wokół jezior i większych bagien stanowiących siedliska przyrodnicze zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywać lub kształtować strefę pasa ochronnego.

Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nie będących w zarządzie Nadleśnictwa.

3.2.3. Powietrze⁶

Wynikiem rocznej oceny jakości powietrza za 2022 rok była klasyfikacja 3 stref województwa zachodniopomorskiego: aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin oraz strefa zachodniopomorska, przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi dla roku 2022 kryteriami dla poszczególnych substancji – ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. Klasyfikację przeprowadzono dla poszczególnych zanieczyszczeń, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia i ochrony roślin. Odrębnie dla każdej substancji dokonuje się klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji – klasa C,
- mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym, a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji – klasa B,
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego – klasa A,
- przekracza poziom docelowy – klasa C,
- nie przekracza poziomu docelowego – klasa A,
- przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy stężeń ozonu) – klasa D2,

---

⁶ Praca zbiorowa. „Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2022.”. Szczecin. 2023. www.powietrze.gios.gov.pl

– nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy stężeń ozonu) – klasa D1.

Nadleśnictwo Bierzwnik należy do strefy zachodniopomorskiej (PL3203).

Wszystkie 3 strefy w ocenie pod kątem ochrony zdrowia za rok 2022 otrzymały klasę A dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, benzenu, tlenku węgla, ozonu – poziom docelowy, a także benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 oraz metali ciężkich oznaczonych w pyłe zawieszonym PM10 tj. arsenu, kadmu, niklu i ołowiu.

W 2022 r. na obszarze wszystkich stref został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu, określony ze względu na ochronę zdrowia (klasa D2). Powinno to być uwzględnione w wojewódzkich programach ochrony środowiska poprzez zaplanowanie działań zmierzających do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń będących prekursorami ozonu – tlenków azotu, węglowodorów i lotnych związków organicznych.

Ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę roślin podlega strefa zachodniopomorska. Ocena dotyczy dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O₃). W 2021 r. w strefie tej nie zostały przekroczone dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń powietrza, zarówno przez średnioroczne stężenie NO_x i SO₂, jak i przez średnie stężenie SO₂ z okresu zimowego (październik-marzec). Nie została także przekroczona wartość wskaźnika AOT40 uśrednionego dla 5 lat (2018-2022), obowiązująca dla poziomu docelowego dla ozonu. Ze względu na ochronę roślin strefa zachodniopomorska została sklasyfikowana w klasie A dla wszystkich tych trzech zanieczyszczeń.

W strefie zachodniopomorskiej wystąpiło przekroczenie obowiązującego dla ozonu dodatkowego kryterium poziomu celu długoterminowego ze względu na ochronę roślin (klasa D2).

W ocenie jakości powietrza stwierdzono, że nie wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM10 oraz pyłu zawieszonego PM2,5, nie wystąpiły również przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 (jest to pierwsza ocena jakości powietrza w województwie, która wykazała całkowity brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych badanych substancji w powietrzu).

3.2.4. Klimat

Według regionalizacji klimatycznej „Regiony Klimatyczne Polski”⁷ tereny Nadleśnictwa Bierzwnik leżą w:

- **regionie VII – Środkowopomorskim;**
- **regionie VI – Zachodniopomorskim.**

W regionie Środkowopomorskim obserwuje się częstsze niż w wielu innych regionach występowanie dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, z dużym zachmurzeniem – średnio 50 dni w roku, oraz pogodą chłodną i deszczową – średnio 26 dni w roku.

---

⁷ Woś A. 1999. *Klimat Polski*. PWN. Warszawa.

W regionie Zachodniopomorskim specyficzną cechą, w porównaniu z innymi rejonami kraju, jest względnie częste występowanie dni z pogodą przymrozkową, umiarkowanie zimną, z niewielkim zachmurzeniem, bez opadu oraz rzadkie zjawianie się dni z pogodą przymrozkową, umiarkowanie zimną, z dużym zachmurzeniem nieba i opadem.

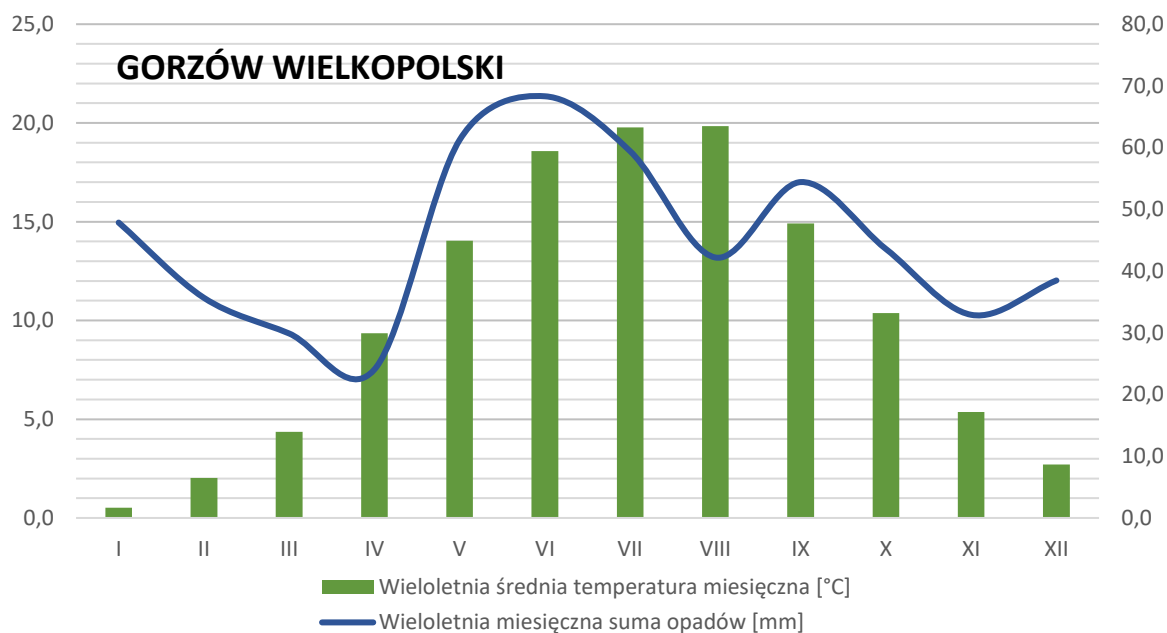
Wybrane dane klimatyczne ze stacji meteorologicznej w Gorzowie Wlkp. z lat 2013 – 2022 przedstawiają poniższe zestawienia.

Tabela 4. Średnia miesięczna i roczna wartość temperatury powietrza [°C] dla stacji meteorologicznej w Gorzowie Wielkopolskim w latach 2013 – 2022 (średnia z 8 pomiarów w ciągu doby)

Rok/Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I - XII
2013	-1,4	-0,1	-1,5	8,5	14,4	17,5	20,3	19,1	13,0	10,6	5,0	3,2	9,1
2014	-1,1	3,8	7,2	11,0	13,4	16,6	21,6	17,6	15,6	11,3	6,0	2,0	10,4
2015	2,3	1,3	5,3	8,8	13,0	16,0	19,2	22,3	14,5	8,1	6,2	5,8	10,2
2016	-1,5	3,3	4,1	8,7	16,0	18,6	19,3	18,0	17,4	8,1	3,3	2,1	9,8
2017	-1,7	1,0	6,8	7,7	14,3	17,7	18,2	18,9	13,5	10,9	5,4	2,9	9,6
2018	2,3	-2,3	0,8	13,2	17,5	19,0	20,8	21,4	16,0	11,0	4,8	3,3	10,7
2019	0,5	3,8	6,4	10,9	12,6	22,2	19,3	20,9	14,4	10,8	5,9	3,6	10,9
2020	3,5	5,2	5,0	10,1	12,2	18,5	18,7	20,9	15,5	10,7	6,4	2,5	10,8
2021	-0,1	-0,1	4,7	6,6	12,3	20,2	20,9	17,7	15,7	10,2	5,7	0,5	9,5
2022	2,4	4,4	4,8	8,0	14,7	19,4	19,5	21,6	13,5	12,0	5,0	1,1	10,5
2013 - 2022	0,5	2,0	4,4	9,4	14,0	18,6	19,8	19,8	14,9	10,4	5,4	2,7	10,2
Min.	-1,7	-2,3	-1,5	6,6	12,2	16,0	18,2	17,6	13,0	8,1	3,3	0,5	9,1
Max.	3,5	5,2	7,2	13,2	17,5	22,2	21,6	22,3	17,4	12,0	6,4	5,8	10,9

Tabela 5. Średnie miesięczne i roczne sumy opadów [mm] dla stacji meteorologicznej w Gorzowie Wielkopolskim w latach 2013 – 2022

Rok/Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I - XII
2013	64	41	22	17	102	83	38	37	30	23	45	25	524
2014	38	13	29	43	92	61	38	61	50	37	6	55	525
2015	54	6	46	19	16	35	44	30	65	34	52	26	424
2016	33	49	19	18	27	95	50	32	4	64	41	42	473
2017	26	41	45	36	107	168	138	63	46	104	56	42	872
2018	59	6	40	43	61	10	56	16	22	18	8	59	396
2019	57	20	43	8	97	66	59	19	76	45	30	37	556
2020	45	69	30	6	29	83	54	70	60	71	13	23	552
2021	48	38	24	27	59	31	60	66	27	20	56	36	491
2022	55	73	2	25	24	52	58	28	165	21	23	43	569
2013 - 2022	48	36	30	24	61	68	59	42	54	44	33	38	538
Min.	26	6	2	6	16	10	38	16	4	18	6	23	396
Max.	64	73	46	43	107	168	138	70	165	104	56	59	872

Rysunek 1. Meteogram na podstawie danych synoptycznych dla stacji Gorzów Wielkopolski za lata 2013-2022

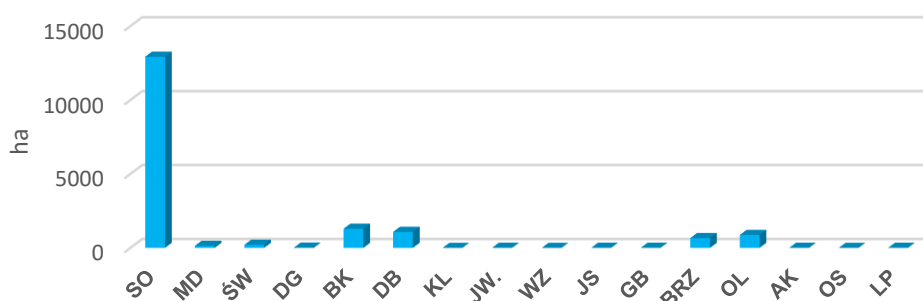
3.2.5. Drzewostany

Drzewostany są głównym przedmiotem planu urządzenia lasu, dlatego też w *Prognozie* poświęcono im stosunkowo dużo uwagi.

W lasach Nadleśnictwa Bierzwnik występują 64 gatunki drzew i krzewów, spośród których 20 pełni rolę gatunków panujących w drzewostanach. Dla zachowania tej różnorodności, a nawet jej zwiększenia, *Plan* zwraca uwagę na właściwy dobór gatunków nie tylko w uprawach i warstwie drzewiastej, ale też w podszytach.

Wszelkie czynności gospodarcze w drzewostanie należy więc realizować tak, by wytworzyły się korzystne warunki dla rozwoju wszystkich warstw lasu.

Gatunki panujące w Nadleśnictwie Bierzwnik:

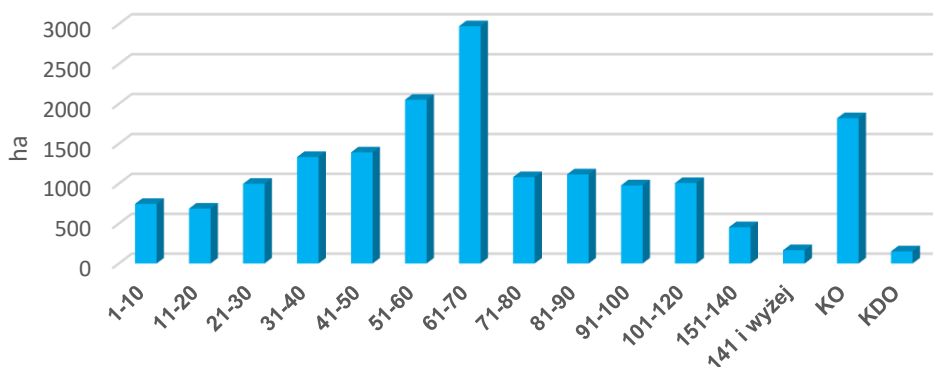

Rysunek 2. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących

Oceniając udział powierzchniowy wg gatunków panujących należy stwierdzić, że w drzewostanach Nadleśnictwa zdecydowanie przeważa sosna (75%). Pozostałe gatunki zajmują zdecydowanie niższą powierzchnię: buk (7,5%) i dąb (szypułkowy i bezszypułkowy) (6,3%).

Struktura wiekowa drzewostanów w Nadleśnictwie Bierzwnik:

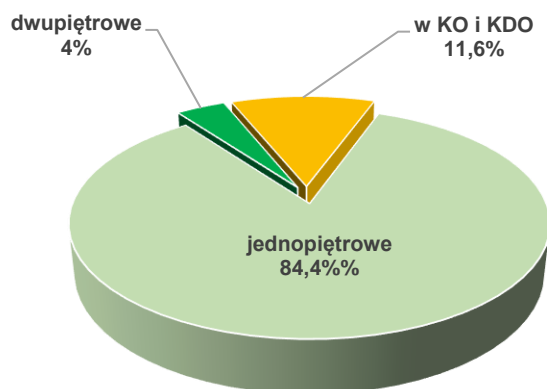
Rysunek 3. Struktura wiekowa drzewostanów

W Nadleśnictwie największy udział mają drzewostany w wieku 61-70 lat (IVA klasa wieku) – 17,5% ogółu powierzchni. Wysoki jest także udział drzewostanów w klasie odnowienia (KO – 10,7%).

Budowa pionowa drzewostanów w Nadleśnictwie Bierzwnik:

W Nadleśnictwie zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, które zajmują aż 84% powierzchni. Drzewostany w KO i KDO stanowią niespełna 12% powierzchni. Niewielką powierzchnię zajmują drzewostany dwupiętrowe (4%).

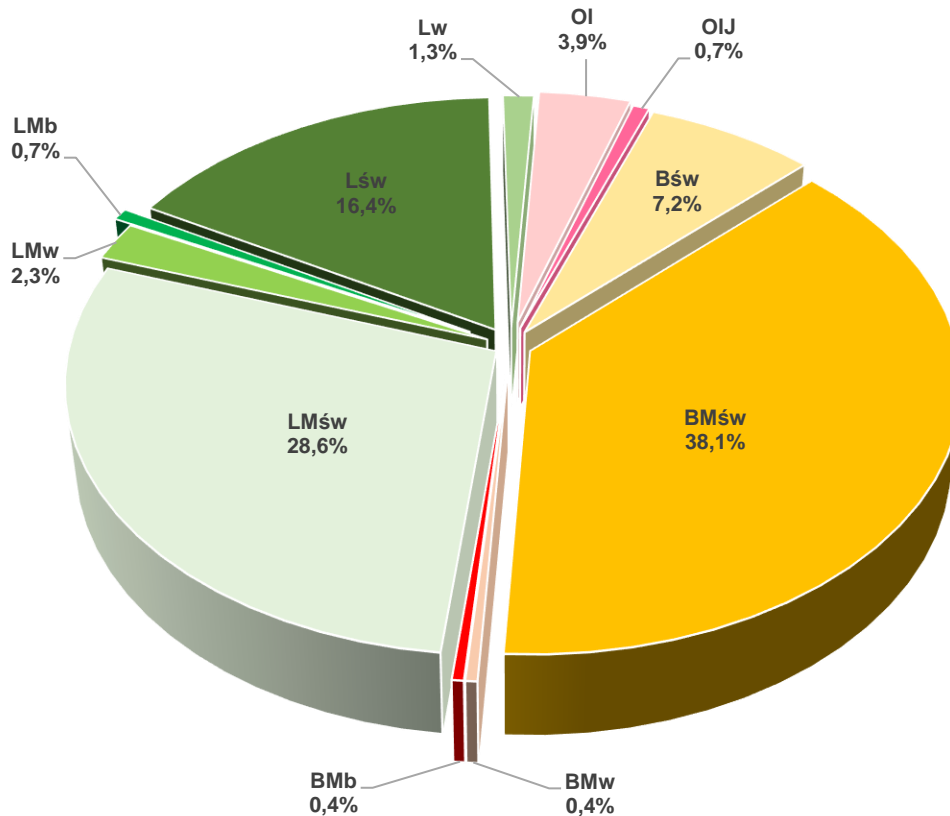
Na terenie Nadleśnictwa Bierzwnik występują 383 wydzielenia, w których zinwentaryzowano podrost o charakterze II piętra, na ogólnej powierzchni 1466,05 ha.

Rysunek 4. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i struktury

Typy siedliskowe lasu

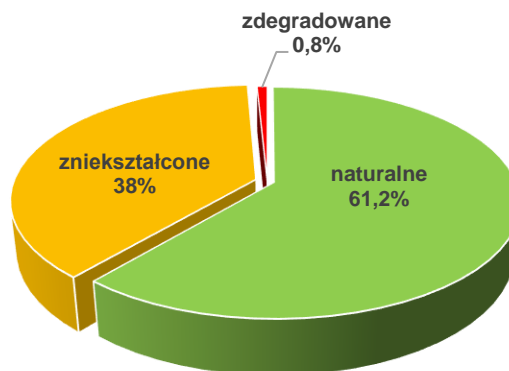
Dominującym typem siedliskowym w Nadleśnictwie jest bór mieszany świeży – 38,1%. Nieco mniejszą powierzchnię zajmują siedliska lasu mieszanego świeżego (28,6%) i lasu świeżego (16,4%). Siedliska lasowe zajmują łącznie 49,3 %, borowe – 46,1 %, olsowe – 4,6 % powierzchni leśnej Nadleśnictwa.

Rysunek 5. Udział procentowy typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Bierzwnik

Formy aktualnego stanu siedliska

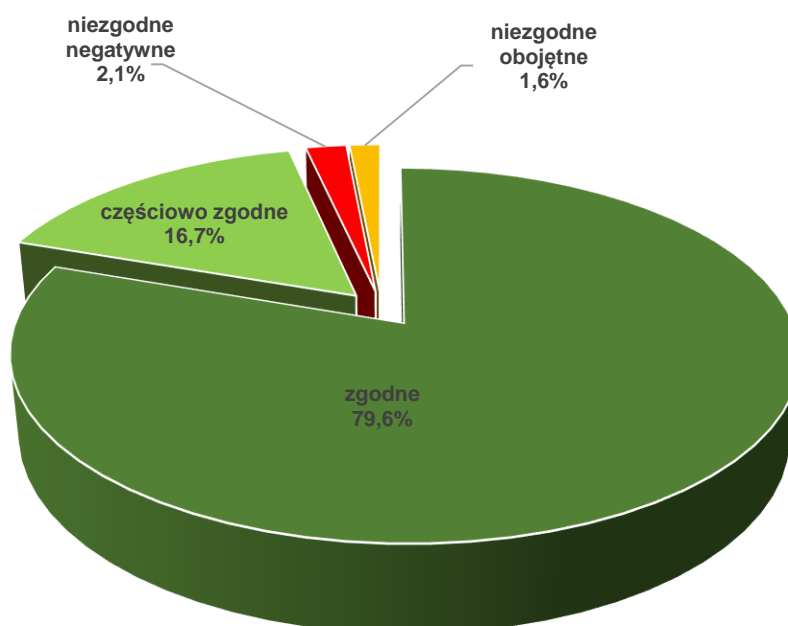
W Nadleśnictwie Bierzwnik przeważają siedliska naturalne – stanowią 61% powierzchni. Powierzchnia siedlisk zniekształconych jest zdecydowanie niższa – 38% powierzchni. Niespełna 1% powierzchni stanowią siedliska zdegradowane. Na terenie Nadleśnictwa nie występują siedliska silnie zdegradowane.

Rysunek 6. Formy stanu siedliska

Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem

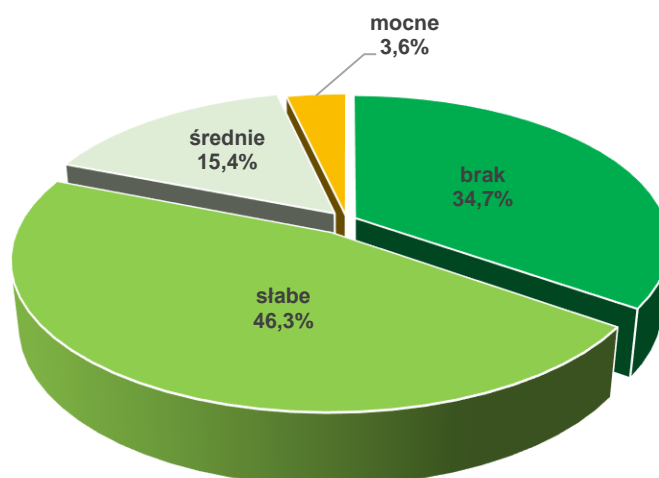
Największą powierzchnię zajmują w Nadleśnictwie drzewostany zgodne z siedliskiem i stanowią aż 79,6 % powierzchni wszystkich drzewostanów. Zdecydowanie mniejszą powierzchnię zajmują drzewostany częściowo zgodne z siedliskiem (16,7% powierzchni) i drzewostany niezgodne (3,7%).

Rysunek 7. Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem

Formy degeneracji ekosystemu leśnego – borowacenie (pinetyzacja)

Z zestawień wynika, że 46% powierzchni Nadleśnictwa zajmują drzewostany ze słabym borowaceniem. Nieco mniejszą powierzchnię zajmują drzewostany, w których zjawisko to nie występuje (około 35%). Borowaceniu średniemu uległo 15%, a mocnemu uległ niespełna 4% powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa.

Rysunek 8. Borowacenie w Nadleśnictwie Bierzwnik

Formy degeneracji ekosystemu leśnego – neofityzacja

Na terenie Nadleśnictwa stwierdzono w udziale drzewostanów 17 gatunków drzew i krzewów obcych, występujących w warstwie drzew, podrostów oraz podszytu (zapisane w bazie danych Taksator).

Tabela 6. Wykaz gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia stwierdzonych w Nadleśnictwie

Gatunek	Forma występowania									Razem
	gatunek panujący		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)		do 5% w składzie d-stanu (poj,mjśc)	w II piętrze	w warstwie podrostu, nalotu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień	
	Liczba wydz.	Pow. wydz. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydzieliń					
cyprysik groszkowy	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
cyprysik Lawsona	-	-	-	-	1	-	-	1	2	4
czeremcha późna (amerykańska)	-	-	-	-	8	-	-	202	1	211
daglezcja zielona	11	16,61	27	13,81	117	4	3	18	25	205
dąb czerwony	3	7,79	27	13,43	142	1	5	-	12	190
kasztan jadalny	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
kasztanowiec biały	-	-	-	-	14	-	-	1	14	29
orzech czarny	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
orzyszniak pięciolistkowy	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
robinia akacyjowa	5	5,53	39	7,04	140	2	5	174	13	378
sosna Banksa	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
sosna czarna	-	-	1	0,13	2	-	-	-	1	4
sosna smołowa	-	-	2	1,19	1	-	-	-	-	3
sosna wejmutka	1	2,38	1	0,19	11	-	-	-	2	15
śnieguliczka biała	-	-	-	-	-	-	-	31	-	31
żywołnik wschodni	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
żywołnik zachodni	-	-	-	-	2	-	-	2	4	8

Wśród gatunków panujących w drzewostanach stwierdzono udział daglezcji zielonej, robinii akacyjowej, dębu czerwonego i sosny wejmutki.

Problemem jest występowanie czeremchy amerykańskiej i robinii akacjowej w podszycie. Na odnawianych powierzchniach gatunki te mogą stanowić konkurencję dla pożądanых gatunków. Pozostałe gatunki nie są ekspansywne, przez co nie stanowią zagrożenia w gospodarce leśnej.

Formy degeneracji ekosystemu leśnego – monotypizacja

Na terenie Nadleśnictwa Bierzwnik monotypizacja nie występuje.

Parki, drzewostany o charakterze parkowym

Na gruntach Nadleśnictwa znajdują się 3 drzewostany posiadające charakter założenia parkowego. Obiekty te zajmują łączną powierzchnię 5,00 ha.

Ekosystemy referencyjne

Ekosystemy referencyjne to reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów zachowane w stanie naturalnym bądź zbliżonym do naturalnego.

Wykaz ekosystemów referencyjnych zamieszczony został w programie ochrony przyrody (Załącznik Nr 4).

Drzewostany czasowo wyłączone z użytkowania głównego

Na terenie N-ctwa znajdują się drzewostany czasowo wyłączone z użytkowania głównego, do których zaliczono: drzewostany stanowiące strefy ochrony całorocznej, WDN, drzewostany zachowawcze i drzewostany będące ekosystemami referencyjnymi.

3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa

Tabela 7. Zestawienie form ochrony przyrody w zasięgu Nadleśnictwa

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. na gruntach N-ctwa (ha)	Udział % na gruntach N-ctwa
1	2	3	4
Rezerваты przyrody	4	30,27	0,2
Obszary Natura 2000 – OSO	1	18541,76	98,8
Obszary Natura 2000 – OZW/SOO	2	11175,12	59,6
Obszary chronionego krajobrazu	3	15687,56	83,6
Pomniki przyrody	8	-	-
Użytki ekologiczne	12	44,10	0,2
Ochrona gatunkowa grzybów i porostów*	7	-	-
Ochrona gatunkowa roślin*	46	-	-

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. na gruntach N-ctwa (ha)	Udział % na gruntach N-ctwa
1	2	3	4
Ochrona gatunkowa zwierząt*	58	-	-

* gatunki ze znaną lokalizacją w wydzieleniach leśnych

3.3.1. Rezerваты przyrody

- **Rezerwat przyrody „Łasko”**

Rezerwat został uznany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 czerwca 1964 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 47 z 1964 r., poz. 231). Obecny stan prawny reguluje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Łasko” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2017 r., poz. 1900).

Rezerwat obejmuje obszar wyspy na jeziorze Wielkie Wyrwy (Przytoczno) o powierzchni 16,98 ha, na terenie gminy Bierzwnik (powiat choszczeński).

Cel ochrony:

Zachowanie warunków biocenotycznych i krajobrazowych wyspy z cennymi fitocenozami, w tym kwaśną buczyną niżową oraz siedliskami awifauny.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Nr 66/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Łasko” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 94 z 2009 r., poz. 2700), zaktualizowany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Łasko” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2017 r., poz. 5391).

- **Rezerwat przyrody „Wyspa na Jeziorze Bierzwnik”**

Rezerwat został uznany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 lipca 1977 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. Nr 19 z 1977 r., poz. 107). Obecny stan prawny reguluje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Wyspa na Jeziorze Bierzwnik” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2017 r., poz. 3582).

Rezerwat obejmuje obszar o powierzchni 1,10 ha, na terenie gminy Bierzwnik (powiat choszczeński).

Cel ochrony:

Zachowanie zróżnicowania biologicznego i swoistego składu flory i fauny dla brzegów wyspy na jeziorze skąpożywnym oraz wykształconego na wyspie ekosystemu leśnego, w tym w szczególności zachowanie stanowiska kłoci wiechowatej *Cladium mariscus*, starodrzewu zgodnego z warunkami siedliskowymi, gniazdujących na wyspie ptaków drapieżnych oraz innych gatunków rzadko spotykanych roślin, grzybów i zwierząt.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 123/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Wyspa na Jeziorze Bierzwnik” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 114 z 2006 r., poz. 2169).

- **Rezerwat przyrody „Źródliko Skrzypowe”**

Rezerwat został uznany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 lipca 1977 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. Nr 19 z 1977 r., poz. 107). Obecny stan prawny reguluje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 1 lutego 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2016 r., poz. 757).

Rezerwat obejmuje obszar doliny rzeki Kaczyńki porośniętej lasem z bogactwem okresowo zalewanych zbiorowisk leśnych o powierzchni 1,1435 ha, na terenie gminy Bierzwnik (powiat choszczeński).

Cel ochrony:

Zachowanie stanowiska skrzypu olbrzymiego.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 51 z 2009 r., poz. 1270), zaktualizowany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2016 r., poz. 5226).

- **Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”**

Rezerwat został uznany Rozporządzeniem Nr 45/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 3 sierpnia 2007 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 91 z 2007 r., poz. 1563). Stan prawny został zaktualizowany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop” (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 21 sierpnia 2017 r., poz. 3534).

Rezerwat o powierzchni 66,06 ha położony jest na terenie gmin Drawno i Bierzwnik (powiat choszczeński), na gruntach Nadleśnictwa Drawno i Nadleśnictwa Bierzwnik. Dla rezerwatu wyznaczono otulinę o powierzchni 220,06 ha na terenie gmin Drawno i Bierzwnik (powiat choszczeński), na gruntach Nadleśnictw Drawno i Bierzwnik.

Cel ochrony:

Zachowanie torfowiska pojeziernego wypełniającego rynnę wypływającego się jeziora Konotop, wraz z licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin oraz zwierząt.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2023 r., poz. 218).

3.3.2. Obszary Natura 2000

Polska podpisując Traktat Ateński 16 kwietnia 2003 r., stanowiący podstawę prawną przystąpienia kraju do Unii Europejskiej, zobowiązała się do wyznaczenia na swoim terytorium obszarów sieci Natura 2000. Przepisy unijne stanowiące podstawę dla tworzenia sieci Natura 2000 zostały wprowadzone do polskiego prawa wraz z opublikowaniem ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Podstawę do wybrania i ochrony obszarów zaliczanych do systemu Natura 2000 stanowią dwie dyrektywy europejskie: Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Siedliskowa:

- **Dyrektywa Rady 2009/147/WE** (Wild Birds Directive) z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (tzw. Dyrektywa Ptasia). W myśl tej dyrektywy powołuje się **Obszary Specjalnej Ochrony (OSO)**.
- **Dyrektywa Rady 92/43/EWG** (Habitat Directive) z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Habitatowa bądź Siedliskowa). Dyrektywa ta zobowiązuje kraje Unii Europejskiej do typowania terenów ważnych dla ochrony gatunków oraz siedlisk jako **Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO)**.

W dniu 26 stycznia 2023 r. Komisja Europejska zatwierdziła w drodze decyzji szesnasty zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (tzw. OZW – Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty). Od tego momentu uzyskują one status obszarów Natura 2000. Wyznaczenie obszarów siedliskowych (SOO) nastąpi w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska, które określa nazwę, położenie administracyjne, obszar i mapę obszaru, cel i przedmiot ochrony.

Rozporządzeniami Ministra Środowiska wyznaczono obszary specjalnej ochrony ptaków.

Art. 33. 1. Ustawy o Ochronie Przyrody zabrania podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których został wyznaczony obszar Natura 2000.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bierzwnik znajdują się:

specjalne obszary ochrony siedlisk mające znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej OZW (SOO):

- **Lasy Bierzwnickie PLH320044;**
- **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046;**

obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO):

- **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016.**

Tabela 8. Zestawienie zbiorcze powierzchni obszarów Natura 2000 w Nadleśnictwie Bierzwnik

	Powierzchnia [ha]	% pow. nadleśnictwa
Sumaryczna powierzchnia obszarów Natura 2000	29716,88	
Rzeczywista powierzchnia obszarów Natura 2000	18541,76	98,8

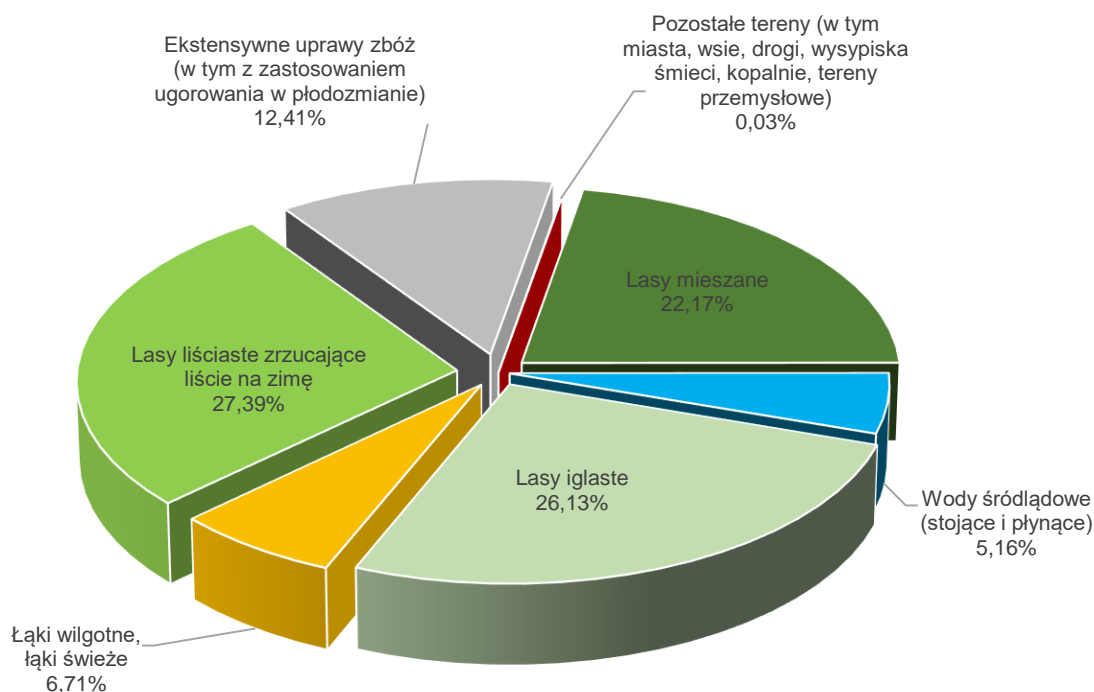
Tabela 9. Zestawienie wspólnych powierzchni [ha] obszarów Natura 2000

	PLH320044	PLH320046	PLB320016
PLH320044	X	-	6683,81
PLH320046	-	X	4491,31
PLB320016	6683,81	4491,31	X

- **Lasy Bierzwickie PLH320044**

Obszar o powierzchni ogólnej 8792,30 ha. Obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 grudnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Lasy Bierzwickie PLH320044 (Dz. U. z 2023 r., poz. 39).

Ogólna charakterystyka obszaru

Rysunek 9. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Lasy Bierzwickie PLH320044 (wg SDF)

Tabela 10. Zestawienie powierzchni obszaru Lasy Bierzwickie PLH320044

Lasy Bierzwickie PLH320044	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. Nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Bierzwnik	8792,30	8792,30	6683,81	35,6

Lasy Bierzwickie PLH320044	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. Nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
<p style="text-align: center;">Oddział, pododdział</p>				

Lasy Bierzwickie PLH320044	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. Nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
		<p>Leśnictwo Chłopowo oddz.: 501a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 502a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 503a-j, ~a, ~b, ~c; 504a-h, ~a, ~b, ~c; 505a-l, ~a, ~b, ~c; 506a-m, ~a, ~b; 507a-o, ~a, ~b; 508a-h, ~a, ~b, ~c; 509a-g, ~a, ~b; 510a-o, ~a, ~b, ~c; 511a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 512a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 528a-o, ~a, ~b, ~c; 529a-i, ~a, ~b; 530a-f, ~a, ~b; 531a-m, ~a, ~b, ~c; 532a-h, ~a, ~b, ~c; 533a-l, ~a, ~b; 534a-k, ~a, ~b, ~c; 535a-n, ~a, ~b, ~c; 536a-k, ~a, ~b; 537a-l, ~a, ~b; 538a-z, ~a, ~b; 539a-p, ~a, ~b, ~c; 540a-o, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Pluskocin oddz.: 426a-j, ~a, ~b; 427a-h, ~a, ~b, ~c; 428a-i, ~a; 429a-h, ~a, ~b; 430a-k, ~a, ~b; 431a-k, ~a, ~b, ~c; 432a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 433a-n, ~a, ~b; 434a, b, ~a; 435a-i, ~b; 454a-h, j, ~a; 455a-i, ~a, ~b; 456a-g, ~a, ~b; 457a-h, ~a, ~b; 458a-h, ~a; 459a-d, ~a, ~b; 460a-g, ~a, ~b, ~c; 461a-s, ~a, ~b, ~c; 462a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i; 463a-m, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 464a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 483a-i, ~a, ~b; 484a-k, ~a, ~b, ~c; 485a-f, ~a, ~b, ~c; 486a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 487a-m; 488a-j, ~a, ~b, ~c; 489a-c, ~a; 490a-h, ~a, ~b, ~c; 513a-f, ~a, ~b; 514a-l, ~a, ~b, ~c; 515a-o, ~a, ~b; 516a-h, ~a, ~b; 517a-j, ~a, ~b; 518a-h, ~a; 519a-i, ~a; 520a-f, ~a, ~b; 521a-h, ~a, ~b; 541a, ~a, ~b; 542a-c, ~b, ~c; 543a-i, ~c, ~d, ~f; 544a-g, ~b, ~c; 545a-c, ~c, ~d; 546a-d, ~a, ~b; 547a-i, ~a, ~b; 548a-c, ~a, ~b; 549a-d, ~a; 550a-f, ~a; 551a-g, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Jarosławsko oddz.: 465d-j, ~a, ~b, ~c; 466a-l, ~a, ~b, ~c; 467a-i, ~a, ~b, ~c; 468a-k, ~a, ~b; 469a-f, ~a, ~b, ~c; 491a-z, ~a, ~b, ~c; 492a-s, ~a, ~b, ~c, ~d; 493a-h, ~a, ~b, ~c; 494a-j, ~a, ~b, ~c; 495a-s, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 496a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 522a-o, ~a, ~b; 523a-f, ~a, ~b, ~c; 524a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 525a-i, ~a; 526a-f, ~a, ~b, ~c; 527a-m, ~a, ~b, ~c; 552a-c, ~a; 553a, b, ~a, ~b; 554a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 555a-i, ~a, ~b, ~c; 556a-i, ~a, ~b; 557a-g, ~a, ~b; 558a-g, ~a, ~b, ~c; 559a-h, ~a, ~b, ~c; 560a-d, ~a, ~b, ~c; 561a-h, ~a, ~b; 562a-l, ~a, ~b, ~c; 590a-, ~c, ~d; 591a, b, ~b; 592a-d, ~c, ~d; 593a, b, ~b, ~c; 594a-c, ~a; 595a-g, ~a, ~b; 596a-d, ~a, ~b;</p>		

Opis obszaru⁸:

Obszar obejmuje fragment Puszczy Drawskiej położony na terenie dwóch województw: zachodniopomorskiego i lubuskiego. Składa się z dwóch fragmentów, rozdzielonych pasmem zagospodarowanego terenu rolniczego z rozproszonym osadnictwem. Na terenie tym możemy zaobserwować kwaśne i żyzne buczyny w dobrym stanie zachowania (szczególnie okolice Słowińca i Rębusza oraz nad jez. Bierzwnik). Często obecne są tu śródleśne oczka wodne. Jezioro Bierzwnik posiada wyspę, porośniętą gładem lipowym. W okolicy Chłopowa i nad Jeziorem Bierzwnik oraz na południe od Jagliska znajdują się pozostałości torfowisk wysokich, otoczonych borami i brzezunami bagiennymi na torfach. W okolicy Zieleniewa, na dobrze wykształconym wale ozowym, rozwijają się ciepłe murawy napiaskowe.

Jakość i znaczenie⁹

Stwierdzono tu występowanie 16 siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz 10 gatunków zwierząt z Załącznika II tej dyrektywy.

⁸ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Lasy Bierzwickie PLH320044

⁹ J.w.

Plan zadań ochronnych:

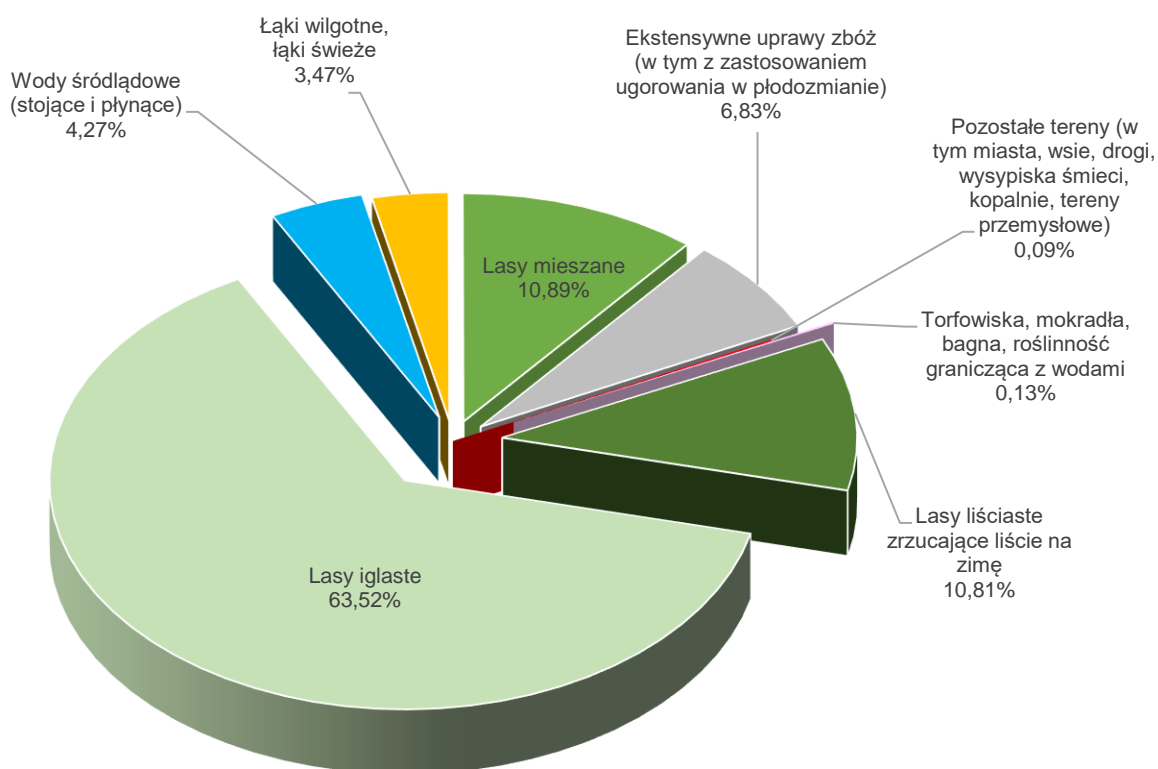
Obszar nie posiada ustanowionego planu zadań ochronnych.

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Bierzwnik na lata 2024-2033 poszerzono o zakres art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody.

• **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**

Obszar o powierzchni 74768,36 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2023/244 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie przyjęcia szesnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2023)607). Dla tego typu obszaru można stosować pełną procedurę z art. 6 Dyrektywy Siedliskowej. Wydaniem rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw środowiska obszar ten formalnie stanie się Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk.

Ogólna charakterystyka obszaru

Rysunek 10. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (wg SDF)

Tabela 11. Zestawienie powierzchni obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. Nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Bierzwnik	74768,30	7517,58	4491,31	24,0
Oddział, pododdział	<p>Leśnictwo Sarnopol oddz.: 87b, c, f, ~a, ~b, ~c; 88a-g, ~a, ~b, ~c; 123a-f, ~a, ~b, ~c; 124a-g, ~a, ~b, ~c; 125a-j, ~a, ~b, ~c; 126a, c, l; 161b-m, p, ~a, ~b, ~c; 162a-g, ~a, ~b, ~c; 163a-c, ~a, ~b, ~c; 164a, b, ~a, ~b; 201a-h, ~a, ~b, ~c; 202b, ~a; 247a-j, ~a; 248a, d, f, h, i, ~a; 250a-j, ~a, ~b; 251b, c, ~a, ~b; 279a-h, ~a; 280a-l, ~a, ~b; 281a-l, ~a, ~b, ~c; 282a-h, ~a, ~b, ~c; 283a-c, ~a, ~b, ~c; 309a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 310a-c, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Przeczno oddz.: 157o; 158n, o, ~a; 159f-h, ~a, ~b; 160d-o, ~a, ~b, ~c; 192j, k, ~a; 193i, ~a; 196d, j-t, ~a, ~b, ~c, ~d; 197a-g, ~a, ~b; 198a-m, ~a, ~b; 199a-f, ~a, ~b; 200a-o, ~a, ~b; 239b-d, ~a; 240a, b, f, ~a, ~b; 241g, h, ~a; 242f-l, ~a, ~b; 243a-i, ~a, ~b, ~c; 244a-d, ~a, ~b; 245a-g; 246a-l, ~a, ~b; 269a-g, m-p, ~a, ~b, ~c; 270d-l, ~a, ~b, ~c; 271b-j, ~a; 272a-c, ~a, ~b, ~c; 273a-g, ~a, ~b; 274a-i, ~a, ~b, ~c; 275a-l, ~a, ~b; 276a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 277a-j, ~a, ~b; 278a, b, ~a; 297a-h, ~a, ~b; 298a-f, ~a, ~b, ~c; 299a-o, r, ~a, ~b, ~c; 300a-g, ~a, ~b; 301a-k, n, o, r, ~a, ~b, ~c; 302a-d, ~a, ~b; 303a, c, g, ~a; 304a, ~a, ~b; 306a-g, ~a; 307a-f, ~a; 308a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 331c, d, ~a; 335f, ~a, ~b; 349c-i, ~a, ~b; 350a-c, f-i, ~a, ~b, ~c, ~d;</p> <p>Leśnictwo Łasko oddz.: 190k, l; 191f-h, ~a; 232l, m; 233g, i-m, ~a, ~b; 234o, t, x, y, ~a, ~b, ~c; 236h, k-n, ~a; 237b-f, ~b; 238a, b, g, h, i, ~a; 265c, d, ~a; 266a, c, d, ~a, ~b; 267a-n, ~a, ~b; 268a-o, ~a, ~b; 294a, b, d, j, ~a, ~b; 295b, ~a; 296a; 323d, ~a, ~b, ~c; 324a-c, g-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 325a-c, f, ~a, ~b, ~c; 326a-d; 327a-c, 328a, ~a; 372a-l, ~a, ~b; 373a-j, ~a, ~b, ~c; 374a-j, m-o, ~a, ~b, ~c; 375a, ~a; 389a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 390a-d, g-k, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Wygon oddz.: 53a-n, ~a; 54a-m, ~a, ~b; 55a-m, ~a; 56a-j, ~a; 57a-g, ~a, ~b; 58a-f, ~a, ~b; 59h; 90a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 91a-l, ~a, ~b; 92a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 93a-g, ~a, ~b; 94a-l, ~a, ~b, ~c; 95a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 128a-m, ~a, ~b; 129a-m, ~a, ~b; 130a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 131a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 132a-i, ~a, ~b; 133a-h, ~a, ~b; 138f, ~a; 139g-l, ~a, ~b, ~c; 140j-m, ~a, ~b; 141i, j, ~a; 179a-g, ~a, ~b; 180a-h, ~a; 181a-i, ~a, ~b; 225a-d, ~a; 226a-d, ~a; 227a-h, ~a; 228a-i, ~a; 261a-h, ~a; 262a-h, ~a; 263a-f, ~a; 292a-h, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Leśnictwo Radachowo oddz.: 169a-d, ~a, ~b, ~c; 170a-l, ~a, ~b, ~c; 171a-d, ~a, ~b, ~c; 172a-j, ~a, ~b; 173a-k, ~a; 178f, h, ~a, ~b; 218a-m, ~a; 219a-d, ~a, ~b; 220a-c, ~a; 221a-c, ~a, ~b; 222a-d, ~a; 223a-g, ~a; 224a-h, ~a, ~b; 254a-o, ~a; 255a-i, ~a; 256a-j, ~a, ~b; 257a-h, ~a, ~b; 258a-g, ~a; 259a-f, ~a; 260a-j, ~a; 284a-p; 285a-k, ~a;</p>			

Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. Nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
				<p>Leśnictwo Radachowo oddz.: 286a-g, ~a, ~b; 287a-j, ~a, ~b; 288a-g, ~a, ~b, ~c; 289a-g, ~a; 290a-g, ~a; 291a-j, ~a, ~b; 312a-j, ~a, ~b, ~c; 313a-j, ~a, ~b; 314a-i, ~a, ~b, ~c; 315a-i, ~a, ~b, ~c; 316a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 317a-f, ~a; 318a-d, ~a, ~b; 319a-h, ~a, ~b; 336a-l, ~a, ~b; 337a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 338a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 339a-f, ~a, ~b; 340a-j, ~a; 341a-h, ~a, ~b; 342a-g, ~a, ~b; 355a-j, ~a; 356a-i, ~a; 357a-h, ~a; 358a-f, ~a, ~b; 359a-l, ~a, ~b; 360a-m, ~a, ~b, ~c; 361a-j, ~a, ~b, ~c; 362a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 363a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 364a-m, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g;</p> <p>Leśnictwo Jerychowo oddz.: 320a-f, j-n, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 322o, s; 343a-h, ~a, ~b, ~c; 344a-j, ~a, ~b; 345a-f, ~a, ~b; 346a-i, ~a, ~b; 347a-j, ~a, ~b, ~c; 365a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 366a-g, ~a, ~b; 367a-i, ~a, ~b; 368a-i, ~a; 369a-i, ~a, ~b; 370a-k, ~a, ~b, ~c; 371a-n, ~a, ~b, ~c; 377a-k, ~a, ~b, ~c; 378a-o, ~a, ~b, ~c; 379a-f, i-p, ~b, ~c, ~d, ~f; 380b-d, ~a; 381c, d, i, k, l, m, ~a, ~b; 382a-j, ~a, ~b; 383a-k, ~a, ~b; 384a-l, n, o, ~a, ~b; 385a-g, ~a, ~b; 386a-d, ~a, ~b; 387a-h, ~a, ~b, ~c; 388a-m, ~a, ~b, ~c; 396b, c, d, i, l, o, ~a, ~b, ~c; 397a-j, ~a, ~b, ~c; 398a-g, ~b, ~c, ~d; 399a-k, ~a, ~b, ~c; 400a-j, ~a, ~b, ~c; 401a-p, ~a, ~b, ~c; 402a-c, ~a, ~b; 403a-f, h, i, ~b, ~c, ~d; 405a, ~a; 407a-d, ~a, ~b, ~c.</p>

Opis obszaru¹⁰:

Ostoja obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego, położonego na równinie sandrowej, w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. W miejscach, gdzie teren jest pofałdowany, wzniesienia osiągają wysokość do 121 m. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Ich koryta i doliny zachowały charakter zbliżony do naturalnego. Obie rzeki meandrują, a ich doliny obramowane są wysokimi skarpami. Na wielu odcinkach rzeki płyną szybko ze względu na duży spadek terenu. Występują tu liczne jeziora (największym z nich jest Jezioro Ostrowieckie - 370 ha), zróżnicowane pod względem trofizmu wód: od dystroficznych, przez mezotroficzne do eutroficznych. W lasach dominują drzewostany sosnowe, jednak duży jest udział buczyn i dąbrów, a niektóre ich płaty mają charakter zbliżony do naturalnego. Występują tu także liczne, małopowierzchniowe, ale bardzo cenne torfowiska przejściowe i kilka dobrze zachowanych torfowisk alkalicznych.

Jakość i znaczenie¹¹

W ostoi znajdują się dobrze zachowane, cenne siedliska przyrodnicze. W odniesieniu do żyznych i kwaśnych buczyn jest to jeden z ważniejszych obszarów w Polsce – uroczysko Radęcin w Drawieńskim Parku Narodowym i kwaśne buczyny na zboczach doliny Drawy są jednymi z nielicznych w kraju fragmentami buczyn o zachowanej naturalnej dynamice. Obszar ma duże znaczenie dla zachowania zasobów torfowisk przejściowych i alkalicznych, a także jezior różnych typów. Charakteryzuje go także liczne występowanie i bardzo dobry stan zachowania rzek włosienicznikowych. Występują tu bogate populacje wielu rzadkich i zagrożonych gatunków

¹⁰ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

¹¹ J. w.

z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (m in. bobra, wydry). Bardzo bogata jest ichtiofauna, szczególnie reofilna fauna wodna. Ostoja ważna dla nocka dużego *Myotis myotis* – obejmuje przynajmniej dwie duże kolonie lęgowe tego gatunku.

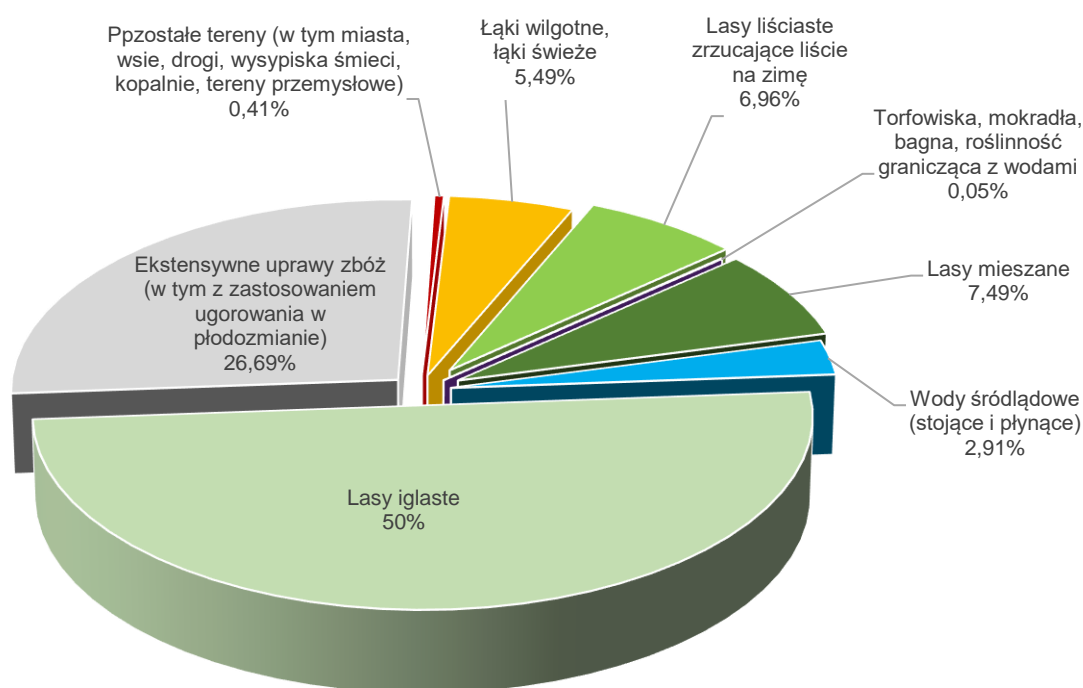
Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2022 r., poz. 5136).

- **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016**

Obszar o powierzchni 190279,05 ha. Obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25 z 2011 r., poz. 133).

Ogólna charakterystyka obszaru

Rysunek 11. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (wg SDF)

Tabela 12. Zestawienie powierzchni obszaru Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016

Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. Nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Bierzwnik	190279,05	36546,17	18541,76	98,8
Oddział, pododdział	<p>Leśnictwo Chojnowo oddz.: 1a-n, ~a, ~b, ~c; 2a-k, ~a, ~b; 3a-c, ~a; 4a-g, ~a; 5a-h, ~a; 6a-i, ~a, ~b; 7a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 8a-r, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 9a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 10a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 11a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 12a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 13a-c, ~a, ~b, ~c, ~d; 14a-h, ~a, ~b, ~c; 15a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 16a-h, ~a, ~b; 17a-g, ~a, ~b; 18a-j, ~a, ~b, ~c; 19a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 20a-j, ~a, ~b; 21a-i, ~a, ~b; 22a-f, ~a, ~b, ~c; 23a-t, ~a, ~b, ~c; 24a-i, ~a, ~b; 25a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 26a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 27a-g, ~a, ~b, ~c; 28a-k, ~a, ~b, ~c; 29a-i, ~a, ~b; 30a-g, ~a, ~b; 31a-k, ~a, ~b; 32a-h, ~a; 33a-c, ~a, ~b; 34a; 35a-g, ~a, ~b, ~c; 36a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 37a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, 38a-m, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 39a-n, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 40a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 41a-m, ~a, ~b, ~c; 42a-h, ~a, ~b; 43a-c, ~a, ~b; 44a-h, ~a, ~b; 45a-f, ~a, ~b; 46a-h, ~a, ~b, ~c; 68a-d, ~a, ~b; 69a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 70a-g, ~a, ~b; 71a-n, ~a, ~b; 72a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 73a-m, ~a, ~b, ~c; 74a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 75a-n, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 76a-g, ~a, ~b, ~c; 77a-f, ~a, ~b; 78a-i, ~a, ~b; 79a-g, ~a, ~b; 80a-j, ~a, ~b; 81a-i, ~a, ~b; 82a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 83a-j, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Leśnictwo Sarnopol oddz.: 47a-k, ~a, ~b; 48a-l, ~a, ~b; 49a-g, ~a, ~b, ~c; 50a-k, ~a, ~b; 51a-d, ~a, ~b; 52a-t, ~a, ~b, ~c; 84a-m, ~a, ~b, ~c; 85a-l, ~a, ~b, ~c; 86a-i, ~a, ~b, ~c; 87a-f, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 88a-g, ~a, ~b, ~c; 89a-s, ~a, ~b, ~c; 122a-f, ~a, ~b, ~c; 123a-f, ~a, ~b, ~c; 124a-g, ~a, ~b, ~c; 125a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 126a-m, ~a, ~b; 127a-z, ax, ~a; 161a-p, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 162a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 163a-g, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 164a-d, ~a, ~b, ~c, ~g; 165a-d, ~a, ~b; 166a-g, ~a, ~b, ~c; 167a-i, ~a, ~b; 168a-c, ~a, ~b; 201a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 202a-d, ~a, ~b, ~c; 203a-d, ~a, ~b; 204a-j, a; 205a-g, ~a, ~b; 206a-c, ~a, ~b; 207a-k, ~a, ~b, ~c; 208a-l, ~a, ~b; 209a-h, ~a, ~b; 210a-o, ~a, ~b; 211a-n, ~a, ~b; 212a-x, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 213a-l; 214a-l, ~a, ~b; 215a-o, ~a, ~b, ~c; 216a-j, ~a, ~b; 217a-i, ~a; 247a-j, ~a; 248a-l, ~a, ~b, ~c; 249a-g, ~a; 250a-j, ~a, ~b; 251a-d, ~a, ~b, ~c; 252a-i, ~a, ~b; 253a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 279a-h, ~a; 280a-l, ~a, ~b; 281a-l, ~a, ~b, ~c; 282a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 283a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 309a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 310a-t, ~a, ~b, ~c; 311a-z, ax, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Przeczno oddz.: 113a-k, ~a, ~b, ~c; 114a-i, ~a, ~b; 115a-k, ~a, ~b; 116a-j, ~a, ~b; 117a-o, ~a, ~b; 118a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 119a-r, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 120a-h, ~a, ~b; 121a-j, ~a, ~b, ~c; 152a-m, ~a, ~b, ~c; 153a-n, ~a, ~b, ~c; 154a-p, ~a, ~b, ~c;</p>			

Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. Nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
		<p>Leśnictwo Przeczno oddz.: 155a-r, ~a, ~b, ~c; 156a-m, ~a, ~b, ~c; 157a-o, ~a, ~b, ~c; 158a-o, ~a, ~b, ~c; 159a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 160a-o, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 192a-k, ~a, ~b, ~c; 193a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 194a-k, ~a, ~b, ~c; 195a-l, ~a, ~b, ~c; 196a-w, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 197a-g, ~a, ~b; 198a-m, ~a, ~b; 199a-f, ~a, ~b; 200a-o, ~a, ~b; 239a-k, ~a, ~b, ~c; 240a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; ~f; ~g; 241a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 242a-l, ~a, ~b, ~c; 243a-i, ~a, ~b, ~c; 244a-d, ~a, ~b; 245a-g; 246a-l, ~a, ~b; 269a-p, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 270a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 271a-j, ~a, ~b, ~c; 272a-c, ~a, ~b, ~c; 273a-g, ~a, ~b; 274a-i, ~a, ~b, ~c; 275a-l, ~a, ~b; 276a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 277a-j, ~a, ~b; 278a, b, ~a; 297a-h, ~a, ~b; 298a-f, ~a, ~b, ~c; 299a-r, ~a, ~b, ~c; 300a-l, ~a, ~b, ~c; 301a-r, ~a, ~b, ~c, ~d; 302a-g, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 303a-g, ~a, ~b, ~c; 304a-i, ~a, ~b, ~c; 305a, b, ~a, 306a-g, ~a; 307a-f, ~a; 308a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 329a-h, ~a, ~b; 330a-n, ~a, ~b; 331a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 332a-i, ~a, ~b, ~c; 333a-f, ~a, ~b; 334a-f, ~a, ~b, ~c; 335a-t, ~a, ~b, ~c, ~d; 349c-i, ~a, ~b; 350a-c, f-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 354a-l;</p> <p>Leśnictwo Łasko oddz.: 105a-i, ~a, ~b, ~c; 106a-d, ~a, ~b; 107a-f, ~a, ~b; 108a-t, ~a, ~b, ~c; 109a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 110a-k, ~a, ~b, ~c; 111a-k, ~a, ~b; 112a-d, ~a, ~b; 144a-g, ~a; 145a-m, ~a; 146a-w, ~a, ~b, ~c, ~d; 147a-g, ~a, ~b; 148a-j, ~a, ~b; 149a-m, ~a, ~b; 150a-m, ~a, ~b; 151a-j, ~a, ~b; 184a-k, ~a; 185a-h, ~a; 186a-i, ~a, ~b; 187a-f, ~a, ~b, ~c; 188a-j, a, ~b; 189a-j, ~a, ~b; 190a-l, ~a, ~b; 191a-l, ~a, ~b, ~c; 231a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 232a-m, ~a, ~b, ~c; 233a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 234a-y, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 235a-p, ~a, ~b, ~c; 236a-n, ~a, ~b; 237a-h, ~a, ~b, ~c; 238a-l, ~a, ~b, ~c; 264a-p, ~a, ~b; 265a-h, ~a, ~b, ~c; 266a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 267a-n, ~a, ~b; 268a-o, ~a, ~b; 293a-n, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, 294a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 295a, b, ~a, ~b; 296a; 323a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 324a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 325a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 326a-m, ~a, ~b; 327a-m, ~a, ~b; 328a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 348a-f, ~a, ~b, ~c; 349a-i, ~a, ~b, ~c; 350a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 351a-g, ~a, ~b, ~c; 352a-p, ~a, ~b, ~c; 353a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 372a-l, ~a, ~b; 373a-j, ~a, ~b, ~c; 374a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 375a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 376a-g, ~a, ~b; 389a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 390a-k, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Wygon oddz.: 53a-n, ~a; 54a-m, ~a, ~b; 55a-m, ~a; 56a-j, ~a; 57a-g, ~a, ~b; 58a-f, ~a, ~b; 59a-j, ~a, ~b; 60a-g, ~a, ~b, ~c; 61a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 62a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 63a-g, ~a, ~b; 64a-k, ~a, ~b, ~c; 65a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 66a-d, ~a; 67a-g, ~a, ~b; 90a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 91a-l, ~a, ~b; 92a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 93a-k, ~a, ~b; 94a-l, ~a, ~b, ~c; 95a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 96a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 97a-h, ~a, ~b; 98a, b, ~a, ~b; 99a-l, ~a, ~b, ~c; 100a-l, ~a, ~b, ~c; 101a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 102a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 103a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 104a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 128a-m, ~a, ~b; 129a-m, ~a, ~b; 130a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 131a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 132a-i, ~a, ~b; 133a-h, ~a, ~b; 134a-i, ~a; 135a-j, ~a, ~b, ~c; 136a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 137a-g, ~a, ~b, ~c; 138a-f, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 139a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j; 140a-m, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j, ~k; 141a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 142a-i, ~a; 143a-j, ~a; 179a-g, ~a, ~b; 180a-h, ~a; 181a-i, ~a, ~b; 182a-j, ~a; 183a-h, ~a; 225a-d, ~a; 226a-d, ~a; 227a-h, ~a; 228a-i, ~a; 229a-o, ~a, ~b; 230a-h, ~a, ~b; 261a-h, ~a; 262a-h, ~a; 263a-g, ~a; 292a-h, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Leśnictwo Radachowo oddz.: 169a-d, ~a, ~b, ~c; 170a-l, ~a, ~b, ~c; 171a-d, ~a, ~b, ~c; 172a-j, ~a, ~b; 173a-k, ~a; 174a-f, ~a; 175a-d, ~a; 176a-g, ~a; 177a-h, ~a; 178a-h, ~a, ~b, ~c; 218a-m, ~a; 219a-d, ~a, ~b; 220a-c, ~a; 221a-c, ~a, ~b; 222a-d, ~a; 223a-g, ~a; 224a-h, ~a, ~b; 254a-o, ~a; 255a-i, ~a; 256a-j, ~a, ~b; 257a-h, ~a, ~b; 258a-g, ~a; 259a-f, ~a; 260a-j, ~a; 284a-p; 285a-k, ~a; 286a-g, ~a, ~b; 287a-j, ~a, ~b; 288a-g, ~a, ~b, ~c; 289a-g, ~a; 290a-g, ~a; 291a-j, ~a, ~b; 312a-j, ~a, ~b, ~c; 313a-j, ~a, ~b; 314a-i, ~a, ~b, ~c; 315a-i, ~a, ~b, ~c; 316a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 317a-f, ~a; 318a-d, ~a, ~b; 319a-h, ~a, ~b; 336a-l, ~a, ~b; 337a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 338a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 339a-f, ~a, ~b; 340a-j, ~a; 341a-h, ~a, ~b; 342a-g, ~a, ~b; 355a-j, ~a; 356a-i, ~a; 357a-h, ~a; 358a-f, ~a, ~b; 359a-l, ~a, ~b; 360a-m, ~a, ~b, ~c; 361a-j, ~a, ~b, ~c; 362a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 363a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 364a-m, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g;</p>		

Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. Nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
		<p>Leśnictwo Jerychowo oddz.: 320a-o, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 321a-p, a; 322a-s, ~a; 343a-h, ~a, ~b, ~c; 344a-j, ~a, ~b; 345a-f, ~a, ~b; 346a-i, ~a, ~b; 347a-j, ~a, ~b, ~c; 365a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 366a-g, ~a, ~b; 367a-i, ~a, ~b; 368a-i, ~a; 369a-i, ~a, ~b; 370a-k, ~a, ~b, ~c; 371a-n, ~a, ~b, ~c; 377a-l, ~a, ~b, ~c; 378a-o, ~a, ~b, ~c; 379a-w, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 380a-h, ~a; 381a-o, ~a, ~b, ~c; 382a-m, ~a, ~b, ~c; 383a-o, ~a, ~b, ~c; 384a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 385a-g, ~a, ~b; 386a-d, ~a, ~b; 387a-j, ~a, ~b, ~c; 388a-m, ~a, ~b, ~c; 391a-r, ~a, ~b, ~c; 392a-j, ~a, ~b, ~c; 393a-d, ~a, ~b; 394a-m, ~a; 395a-o, ~a, ~b; 396a-o, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 397a-j, ~a, ~b, ~c; 398a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 399a-m, ~a, ~b, ~c; 400a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 401a-p, ~a, ~b, ~c; 402a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 403a-r, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 404a, b; 405a-g, ~a, ~b; 406a-d, ~a, ~b; 407a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 408a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 409a-f, ~a, ~b, ~c, ~d; 410a-j, ~a, ~b, ~c; 411a-j, ~a, ~b, ~c; 412a-h, ~a, ~b; 413a-c, ~a, ~b, ~c; 414a-h, ~a, ~b; 415a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 416a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 417a-g, ~a, ~b; 418a-l, ~a; 419a-k, ~a, ~b; 420a-c, ~a; 421a-o, ~a, ~b, ~c; 422a-c, ~a, ~b, ~c; 423a-s, ~a, ~b, ~c, ~d; 424a-p, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Leśnictwo Bierzwnik oddz.: 655a-w, ~a, ~b, ~c; 656a-h, ~a, ~b; 657a-m, ~a, ~b, ~c; 666a-z, ~a, ~b, ~c; 667a-h, ~a, ~b, ~c; 668a-o, ~a, ~b; 669a-l, ~a, ~b, 670a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 671a-m, ~a, ~b, ~c; 672a-t, ~a, ~b, ~c, ~d; 673a-p, ~a, ~b; 674a-z, ax, bx, ~a; 675a-t, ~a, ~b, ~c, ~d; 676a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 677a-m, ~a, ~b, ~c; 678a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 679a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 680a-o, ~a, ~b; 681a-n, ~a, ~b, ~c; 682a-t, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 683a-m, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 684a-o, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i; 685a-r, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 686a-p, ~a, ~b, 687a-s, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 688a-x, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 689a-x, ~a, ~b, ~c; 690a-t, ~a, ~b, ~c; 691a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i; 692a-w, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 693a-i, ~a, ~b, ~c; 694a-h, ~a, ~b, ~c; 695a-j; 696a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 697a-o, ~a, ~b, ~c; 698a-m, ~a, ~b, ~c; 699a-t, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 700a-f, ~a, ~b, ~c; 701a-h, ~a, ~b, ~c; 702a-c, ~a, ~b; 703a-y, ~a, ~b; 704a-n, ~a, ~b, ~c; 705a-o, ~a, ~b; 706a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 707a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 708a-m, ~a, ~b; 709a-j, ~a, ~b; 710a-c, ~a, ~b, ~c; 711a-j, ~a, ~b, ~c; 712a-j, ~a, ~b; 713a-m, ~a, ~b; 714a-f, ~a, ~b; 715a-g, ~a, ~b, ~c; 716a-i, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Górzno oddz.: 563a-c, ~a, 564a-d, ~a, ~b; 565a-j, ~a, ~b, ~c; 566a-i, ~a, ~b, ~c; 567a-h, ~a, ~b; 568a-c, ~a; 569a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 570a-k, ~a, ~b, ~c; 571a-g, ~a; 572a-j, ~a, ~b; 573a-i, ~a, ~b; 574a-z, ~a, ~b, ~c; 575a-m, ~a, ~b; 576a-o, ~a, ~b; 621a-s, ~a, ~b, ~c; 622a-o, ~a; 623a-l, ~a, ~b; 624a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 625a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 626a-d, ~a, ~b; 627a-h, ~a; 628a-g, ~a, ~b; 629a-i, ~a, ~b; 630a-k, ~a, ~b; 631a-k, ~a, ~b; 632a-m, ~a, ~b; 633a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 634a-f, ~a, ~b; 635a-f, ~a; 636a-m, ~a, ~b, ~c; 637a-m, ~a, ~b, ~c; 638a-i, ~a, ~b, ~c; 639a-h, ~a, ~b; 640a-l, ~a, ~b; 641a-m, ~a, ~b; 642a-j, ~a, ~b; 643a-k, ~a, ~b, ~c; 644a-d, ~a, ~b; 645a-l, ~a, ~b; 646a-j, ~a; 647a-z, ax, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 648a-k, ~a, ~b, ~c; 649a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 650a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 651a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 652a-g, ~a, ~b; 653a-r, ~a, ~b; 654a-l, ~a, ~b, ~c; 658a-f, ~a, ~b, ~c; 659a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 660a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 661a-n, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 662a-h, ~a, ~b; 663a-l, ~a, ~b; 664a-n, ~a, ~b; 665a-p, ~a;</p> <p>Leśnictwo Chłopowo oddz.: 436a-s, ~a, ~b; 437a -k, ~a, ~b, ~c; 438a-k, ~a, ~b, ~c; 439a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 440a-f, ~a, ~b; 441a-h, ~a, ~b, ~c; 442b-m, ~a, ~b; 443a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 444a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 445a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 446a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 447a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 448a-g, ~a, ~b; 449a-s, ~a, ~c; 450a-j, ~a, ~b; 451a-k, ~a; 452a-j, ~a, ~b; 453a-c, ~a; 470a-d; 471a-d, ~a, ~b, ~c; 472a-f, ~a, ~b, ~c; 473a-d, ~a, ~b; 474a-h, ~a, ~b, ~c; 475a-g, ~a, ~b, ~c; 476a-r, ~a, ~b, ~c; 477a-i, ~a, ~b; 478a-f, ~a, ~b; 479a-h, ~a, ~b; 480a-j, ~a, ~b; 481a-o, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 482a-l, ~a, ~b; 497a-f, ~a, ~b, ~c; 498a-g, ~a, ~b, ~c; 499a-f, ~a, ~b; 500a-j, ~a, ~b, ~c; 501a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 502a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 503a-j, ~a, ~b, ~c; 504a-h, ~a, ~b, ~c; 505a-l, ~a, ~b, ~c; 506a-m, ~a, ~b; 507a-o, ~a, ~b; 508a-h, ~a, ~b, ~c; 509a-g, ~a, ~b; 510a-o, ~a, ~b, ~c; 511a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 512a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f;</p>		

Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. Nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
				<p>Leśnictwo Chłopowo oddz.: 528a-o, ~a, ~b, ~c; 529a-i, ~a, ~b; 530a-f, ~a, ~b; 531a-m, ~a, ~b, ~c; 532a-h, ~a, ~b, ~c; 533a-l, ~a, ~b; 534a-k, ~a, ~b, ~c; 535a-n, ~a, ~b, ~c; 536a-k, ~a, ~b; 537a-l, ~a, ~b; 538a-z, ~a, ~b; 539a-p, ~a, ~b, ~c; 540a-o, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Pluskocin oddz.: 425a-f, ~a; 426a-j, ~a, ~b; 427a-h, ~a, ~b, ~c; 428a-i, ~a; 429a-h, ~a, ~b; 430a-k, ~a, ~b; 431a-n, ~a, ~b, ~c; 432a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 433a-n, ~a, ~b; 434a, b, ~a; 435a-k, ~a, ~b; 454a-l, ~a; 455a-i, ~a, ~b; 456a-g, ~a, ~b; 457a-h, ~a, ~b; 458a-h, ~a; 459a-d, ~a, ~b; 460a-g, ~a, ~b, ~c; 461a-s, ~a, ~b, ~c; 462a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i; 463a-m, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 464a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 483a-i, ~a, ~b; 484a-k, ~a, ~b, ~c; 485a-f, ~a, ~b, ~c; 486a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 487a-m; 488a-j, ~a, ~b, ~c; 489a-c, ~a; 490a-h, ~a, ~b, ~c; 513a-f, ~a, ~b; 514a-l, ~a, ~b, ~c; 515a-o, ~a, ~b; 516a-h, ~a, ~b; 517a-j, ~a, ~b; 518a-h, ~a; 519a-i, ~a; 520a-f, ~a, ~b; 521a-h, ~a, ~b; 541a-h, ~a, ~b; 542a-k, ~a, ~b, ~c; 543a-m, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 544a-h, ~a, ~b, ~c; 545a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 546a-d, ~a, ~b; 547a-i, ~a, ~b; 548a-c, ~a, ~b; 549a-d, ~a; 550a-f, ~a; 551a-h, ~a, ~b; 577a-d; 578a-s, ~a, ~b, ~c; 579a-i, ~a, ~b, ~c; 580a-d, ~a, ~b; 581a-g, ~a, ~b; 582a, b, ~a, ~b; 583a-f, ~a, ~b; 584a-h, ~a, ~b; 585a-l, ~a, ~b; 586a-k, ~a, ~b; 597a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 598a-g, ~a, ~b; 599a, b, ~a, ~b; 609a-h, ~a;</p> <p>Leśnictwo Jarosławsko oddz.: 465a-j, ~a, ~b, ~c; 466a-l, ~a, ~b, ~c; 467a-i, ~a, ~b, ~c; 468a-k, ~a, ~b; 469a-f, ~a, ~b, ~c; 491a-z, ~a, ~b, ~c; 492a-r, ~a, ~b, ~c, ~d; 493a-h, ~a, ~b, ~c; 494a-j, ~a, ~b, ~c; 495a-s, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 496a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 522a-o, ~a, ~b; 523a-f, ~a, ~b, ~c; 524a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 525a-i, ~a; 526a-f, ~a, ~b, ~c; 527a-m, ~a, ~b, ~c; 552a-c, ~a; 553a, b, ~a, ~b; 554a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 555a-i, ~a, ~b, ~c; 556a-i, ~a, ~b; 557a-g, ~a, ~b; 558a-g, ~a, ~b, ~c; 559a-h, ~a, ~b, ~c; 560a-d, ~a, ~b, ~c; 561a-h, ~a, ~b; 562a-l, ~a, ~b, ~c; 587a-f, ~a, ~b; 588a-c, ~a; 589a-f, ~a, ~b; 590a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 591a-h, ~a, ~b; 592a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 593a-d, ~a, ~b, ~c; 594a-c, ~a; 595a-g, ~a, ~b; 596a-d, ~a, ~b; 600a-c, ~a, ~b; 601a-h, ~a, ~b; 602a-k, ~a, ~b; 603a-m, ~a, ~b, ~c; 604a-i, ~a, ~b; 605a-n, ~a, ~b, ~c; 606a-i, ~a, ~b, ~c; 607a-h, ~a, ~b; 608a, b, ~a, ~b;</p>

Opis obszaru¹²:

Opisywany obszar specjalnej ochrony ptaków zajmuje rozległy kompleks leśny położony na równinie sandrowej, w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy, a także przyległe obszary pofałdowanych równin morenowych. Rzeźba terenu jest mocno urozmaicona ze względu na duży udział zagłębień wytopiskowych, rynien i dolin oraz obecność stromych stoków. Pod względem przyrodniczym najcenniejsza jest centralna część ostoi, leżąca w widłach Drawy i jej dopływu- Płocicznej (teren Drawieńskiego Parku Narodowego). Obie rzeki mają bystry nurt i kręte koryta, płyną głęboko wciętymi dolinami o stromych skarpach. Siedliska leśne zdominowane przez bory sosnowe przeplatają się tu z płatami buczyn, grądów, olsów. Część z nich zachowała nadal swój naturalny charakter, natomiast część uległa przekształceniom wynikającym z prowadzonej od kilkuset lat gospodarki leśnej, która m.in. preferowała hodowlę sosny. W urozmaiconym krajobrazie młodoglacjalnym, w którym wzgórza osiągają wysokość do 220 m n.p.m. liczne są obszary wodno-błotne tj.: jeziora, oczka wodne, mokradła, stawy rybne. Jeziora zróżnicowane są pod względem wielkości misy, głębokości czy trofizmu wód. Są to jeziora dystroficzne, mezotroficzne, eutroficzne.

¹² Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016

Teren urozmaicają dodatkowo rozciągające się w północno-wschodniej części obszaru oraz w okolicach Drawna i Dobiegniewa pola uprawne, łąki i pastwiska.

Jakość i znaczenie¹³

W ostoi stwierdzono występowanie ponad 180 gatunków ptaków, z czego 154 to gatunki lęgowe lub prawdopodobnie lęgowe. Spośród nich 40 gatunków wymienionych jest w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, a 18 wpisanych zostało do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Jest to jedna z najważniejszych ostoi lęgowych ptaków drapieżnych w Polsce. Gnieździ się tu m.in.: bielik, rybołów, orlik krzykliwy, kania czarna i kania ruda, błotniak stawowy, trzmielojad oraz puchacz. Lasy Puszczy nad Drawą stanowią jedną z większych ostoi lęgowej populacji żurawia, ważną także w okresie migracji, jak również są istotnym obszarem dla populacji lęgowych takich gatunków jak gągoł, nurogęś, słonka, perkoz dwuczuby, łabędź niemy, czapla siwa, włochatka i sóweczka. Licznie występują tu dzięcioły (czarny, średni, zielony i dzięciołek), muchołówka żałobna, pliszka górską, dogodne warunki mają populacje lęgowe grzywacza, krętogłowa i ptaków wróblowych.

Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 29 października 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 4596).

3.3.3. Obszary chronionego krajobrazu

Na terenie Nadleśnictwa Bierzwnik znajdują się trzy obszary chronionego krajobrazu.

- **OChK „1-Puszcza Drawska”**

Obszar ustanowiony w 2003 r. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr L/795/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 29 października 2018 r. zmieniająca uchwałę w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Puszcza Drawska” (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2018 r., poz. 2530).

Obszar o powierzchni ogólnej 46256,86 ha położony jest w województwie lubuskim, na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego oraz w województwie wielkopolskim, na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego.

Tabela 13. Zestawienie powierzchni OChK „1-Puszcza Drawska”

OChK „1-Puszcza Drawska”	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Bierzwnik	46256,86	5014,61	2322,76	12,4

¹³ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016

OChK „1-Puszcza Drawska”	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Oddział, pododdział	<p>Leśnictwo Radachowo oddz.: 312a-j, ~a, ~b, ~c; 313a-j, ~a, ~b; 314a-i, ~a, ~b, ~c; 315a-i, ~a, ~b, ~c; 316a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 317a-f, ~a; 318a-d, ~a, b; 319a-h, ~a, ~b; 336a-l, ~a, ~b; 337a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 338a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 339a-f, ~a, b; 340a-j, ~a; 341a-h, ~a, ~b; 342a-g, ~a, ~b; 355a-j, ~a; 356a-i, ~a; 357a-h, ~a; 358a-f, ~a, ~b; 359a-l, ~a, ~b; 360a-m, ~a, ~b, ~c; 361a-j, ~a, ~b, ~c; 362a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 363a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 364a-m, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g;</p> <p>Leśnictwo Jerychowo oddz.: 343a-h, ~a, ~b, ~c; 365a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 377a-l, ~a, ~b, ~c; 378a-o, ~a, ~b, ~c; 379a-w, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 380a-h, ~a; 381a-o, ~a, ~b, ~c; 382a-m, ~a, ~b, ~c; 383a-o, ~a, ~b, ~c; 384a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 385a-g, ~a, b; 391a-r, ~a, ~b, ~c; 392a-j, ~a, ~b, ~c; 393a-d, ~a, ~b; 394a-m, ~a; 395a-o, ~a, ~b; 396a-o, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 398h, ~a; 399l; 405a-g, ~a, ~b; 406a-d, ~a, ~b; 407a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 408a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 412a-h, ~a, b; 413a-c, ~a, ~b, ~c; 414a-h, ~a, ~b; 415a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 416a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 417a-g, ~a, ~b; 418a-l, ~a; 419a-c, ~a; 423n-s; 424p;</p> <p>Leśnictwo Bierzwnik oddz.: 686k-n, p, ~a; 687l-o, ~a, ~b, ~c; 692k-w, ~a, ~b; 693a-i, ~a, ~b, ~c; 694a-h, ~a, ~b, ~c; 699c, d, h, i, j, m-p, ~a, ~b; 700a-f, ~a, ~b, ~c; 701a-h, ~a, ~b, ~c; 702a-c, ~a, ~b; 703w, ~a; 706j, k, ~a, ~b; 707d-k, ~a, ~b; 708a-m, ~a, ~b; 709a-j, ~a, ~b; 710a-c, ~a, ~b, ~c; 711a-j, ~a, ~b, ~c; 712a-j, ~a, ~b; 713a-m, ~a, ~b; 714a-f, ~a, ~b; 715a-g, ~a, ~b, ~c; 716a-i, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Pluskocin oddz.: 551h; 586a-k, ~a, ~b; 597a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 598a-g, ~a, ~b; 599a, b, ~a, ~b; 609a-h, ~a;</p> <p>Leśnictwo Jarosławsko oddz.: 587a-f, ~a, ~b; 588a-c, ~a; 589a-f, ~a; 590a-g, ~a, ~b; 591c-h, ~a; 592f-k, ~a, ~b; 593c, d, ~a; 600a-c, ~a, ~b; 601a-h, ~a, ~b; 602a-k, ~a, ~b; 603a-m, ~a, ~b, ~c; 604a-i, ~a, ~b; 605a-n, ~a, ~b, ~c; 606a-k, ~a, ~b, ~c; 607a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 608a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 610a-j, ~a, ~b; 611a-h, ~a; 612a-d, ~a; 613a-g, ~a, ~b; 614a-g, ~a; 615a-h, ~a; 616a-c, ~a, ~b; 617a, b, ~a; 618a-c, ~a;</p>			

• **OChK „Puszcza Barlinecka”**

Obszar ustanowiony w 1998 r. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr XXVII/399/17 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 20 lutego 2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Puszcza Barlinecka” (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2017 r., poz. 472)

Obszar o powierzchni ogólnej 25779,29 ha położony jest w województwach zachodniopomorskim i lubuskim, na terenie powiatów: myśliborskiego, strzelecko-drezdeneckiego i gorzowskiego.

Tabela 14. Zestawienie powierzchni OChK „Puszcza Barlinecka”

OChK „Puszcza Barlinecka”	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Bierzwnik	25779,29	71,27	9,33	0,05
Oddział, pododdział	Leśnictwo Jarosławsko oddz.: 620a-d			

- **OChK „F” (Bierzwnik)**

Obszar ustanowiony w 1998 r. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 2091).

Obszar o powierzchni ogólnej 28500 ha położony jest w województwie zachodniopomorskim, na terenie powiatu choszczeńskiego.

Tabela 15. Zestawienie powierzchni OChK „F” (Bierzwnik)

OChK „F” Bierzwnik	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Bierzwnik	28500	19553,05	13355,47	71,2
Oddział, pododdział	<p>Leśnictwo Chojnowo oddz.: 2k; 5h, 11l, ~d; 18j, ~c; 19h-m, ~c, ~d; 20a-j, ~a, ~b; 21a-i, ~a; 22c-f, ~a, ~b; 24h, i, ~b; 25g, h, ~c, ~d; 26f, g, ~c, ~d; 27c-g, ~a, ~b; 28b-k, ~a, ~b; 29a-i, ~a, ~b; 30a-g, ~a, ~b; 31a-k, ~a, ~b; 32a-h, ~a; 33a-c, ~a, ~b; 34a; 41a-m, ~a, ~b, ~c; 42a-h, ~a, ~b; 43a-c, ~a, ~b; 44a-h, ~a, ~b; 45a-f, ~a, ~b; 46a-h, ~a, ~b, ~c; 73m; 74i-l, ~c, ~d; 75c, g-n, ~a, ~b, ~c; 76a-g, ~a, ~b, ~c; 77a-f, ~a, ~b; 78a-i, ~a, ~b; 79a-g, ~a, ~b; 80a-j, ~a, ~b; 81a-i, ~a, ~b; 82a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 83a-j, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Leśnictwo Sarnopol oddz.: 47a-k, ~a, ~b; 48a-l, ~a, ~b; 49a-g, ~a, ~b, ~c; 50a-k, ~a, ~b; 51a-d, ~a, ~b; 52a-t, ~a, ~b, ~c; 84a-m, ~a, ~b, ~c; 85a-l, ~a, ~b, ~c; 86a-i, ~a, ~b, ~c; 87a-f, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 88a-g, ~a, ~b, ~c; 89a-s, ~a, ~b, ~c; 122a-f, ~a, ~b, ~c; 123a-f, ~a, ~b, ~c; 124a-g, ~a, ~b, ~c; 125a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 126a-m, ~a, ~b; 161a-p, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 162a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 163a-g, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 164a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 165a-d, ~a, ~b; 201a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 202a-d, ~a, ~b, ~c; 203a-d, ~a, ~b; 204a-j, ~a; 205a-g, ~a, ~b; 212i-o, t, x, ~d, ~g, ~h; 214i-l, ~b; 216a-j, ~a, ~b; 217a-i, ~a; 247a-j, ~a; 248a-l, ~a, ~b, ~c; 249a-g, ~a; 250a-j, ~a, ~b; 251a-d, ~a, ~b, ~c; 279a-h, ~a; 280a-l, ~a, ~b; 281a-l, ~a, ~b, ~c; 282a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 283a-c, ~a, ~b, ~c; 309a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 310a-t, ~a, ~b, ~c; 311a-z, ax, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Przeczno oddz.: 113a-k, ~a, ~b, ~c; 114a-i, ~a, ~b; 115a-k, ~a, ~b; 116a-j, ~a, ~b; 117a-o, ~a, ~b; 118a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 119a-r, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f;</p>			

Leśnictwo Przeczno oddz.: 120a-h, ~a, ~b; 121a-j, ~a, ~b, ~c; 152a-m, ~a, ~b, ~c; 153a-n, ~a, ~b, ~c; 154a-p, ~a, ~b, ~c; 155a-r, ~a, ~b, ~c; 156a-m, ~a, ~b, ~c; 157a-o, ~a, ~b, ~c; 158a-o, ~a, ~b, ~c; 159a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 160a-o, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 192a-k, ~a, ~b, ~c; 193a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 194a-k, ~a, 195a-l, ~a, ~b, ~c; 196a-w, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 197a-g, ~a, ~b; 198a-m, ~a, ~b; 199a-f, ~a, ~b; 200a-o, ~a, ~b; 239a-k, ~a, ~b, ~c; 240a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; ~f; ~g; 241a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 242a-l, ~a, ~b, ~c; 243a-i, ~a, ~b, ~c; 244a-d, ~a, ~b; 245a-g; 246a-l, ~a, ~b; 269a-p, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 270a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 271a-j, ~a, ~b, ~c; 272a-c, ~a, ~b, ~c; 273a-g, ~a, ~b; 274a-i, ~a, ~b, ~c; 275a-l, ~a, ~b; 276a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 277a-j, ~a, ~b; 278a, b, ~a; 297a-h, ~a, ~b; 298a-f, ~a, ~b, ~c; 299a-r, ~a, ~b, ~c; 300a-l, ~a, ~b, ~c; 301a-r, ~a, ~b, ~c, ~d; 302a-g, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 303a-g, ~a, ~b, ~c; 304a-i, ~a, ~b, ~c; 305a, b, ~a, 306a-g, ~a; 307a-f, ~a; 308a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 329a-g, ~a, ~b; 330a-n, ~a, ~b; 331a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 332a-h, ~a, ~b, ~c; 333a-f, ~a, ~b; 334a-d, ~a, ~b, ~c; 335a-t, ~a, ~b, ~c, ~d; 349c-i, ~a, ~b; 350a-c, f-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 354h, i;

Leśnictwo Łasko oddz.: 108p-t; 109g-j, ~a; 110b-k, ~a, ~b; 111a-k, ~a, ~b; 112a-d, ~a, ~b; 146g-n, t, ~a, ~b; 147a-g, ~a, ~b; 148a-j, ~a, ~b; 149a-m, ~a, ~b; 150a-m, ~a, ~b; 151a-j, ~a, ~b; ~a; 186d-i, ~a; 187a-f, ~a, ~b, ~c; 188a-j, ~a, ~b; 189a-j, ~a, ~b; 190a-l, ~a, ~b; 191a-l, ~a, ~b, ~c; 232d, h, i, j, l, m, ~c; 233a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 234a-y, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 235a-p, ~a, ~b, ~c; 236a-n, ~a, ~b; 237a-h, ~a, ~b, ~c; 238a-l, ~a, ~b, ~c; 264a-p, ~a, ~b; 265a-h, ~a, ~b, ~c; 266a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 267a-n, ~a, ~b; 268a-o, ~a, ~b; 293a-n, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, 294a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 295a, b, ~a, ~b; 296a; 323a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 324a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 325a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 326a-m, ~a, ~b; 327a-m, ~a, ~b; 328a-l, ~a, ~b, ~c; 348a-f, ~a, ~b, ~c; 349a-i, ~a, ~b, ~c; 350a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 351a-g, ~a, ~b, ~c; 352a-p, ~a, ~b, ~c; 353a, d, f, ~a, ~b, ~c, ~d; 372a-l, ~a, ~b; 373a-j, ~a, ~b, ~c; 374a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 375a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 376a-f, ~a, ~b; 389a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 390a-k, ~a, ~b;

Leśnictwo Wygon oddz.: 5353a-n, ~a; 54a-m, ~a, ~b; 55a-m, ~a; 56a-j, ~a; 57a-g, ~a, ~b; 58a-f, ~a, ~b; 59a-j, ~a, ~b; 60a-g, ~a, ~b, ~c; 61a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 62a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 63a-g, ~a, ~b; 64a-k, ~a, ~b; 90a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 91a-l, ~a, ~b; 92a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 93a-g, ~a, ~b; 94a-l, ~a, ~b, ~c; 95a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 96a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 97a-h, ~a, ~b; 98a, b, ~a, ~b; 99a-l, ~a, ~b, ~c; 100a-l, ~a, ~b, ~c; 101a, c-g, ~b, ~c; 128a-m, ~a, ~b; 129a-m, ~a, ~b; 130a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 131a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 132a-i, ~a, ~b; 133a-h, ~a, ~b; 134a-i, ~a; 135a-j, ~a, ~b, ~c; 136a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 137a-g, ~a, ~b, ~c; 138a-f, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 139a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j; 140a-d, j-m, ~a, ~b, ~f, ~g, ~h, ~i; 141i, j, ~a; 179a-g, ~a, ~b; 180a-h, ~a; 181a-i, ~a, ~b; 225a-d, ~a; 226a-d, ~a; 227a-h, ~a; 228a-i, ~a; 261a-h, ~a; 262a-h, ~a; 263a-g, ~a; 292a-h, ~a, ~b, ~c;

Leśnictwo Radachowo oddz.: 169a-c, ~b, ~c; 170a-l, ~a, ~b, ~c; 171a-d, ~a, ~b, ~c; 172a-j, ~a, ~b; 173a-k, ~a; 174a-f, ~a; 175a-d, ~a; 176a-g, ~a; 177a-h, ~a; 178a-h, ~a, ~b, ~c; 218a-m, ~a; 219a-d, ~a, ~b; 220a-c, ~a; 221a-c, ~a, ~b; 222a-d, ~a; 223a-g, ~a; 224a-h, ~a, ~b; 254a-o, ~a; 255a-i, ~a; 256a-j, ~a, ~b; 257a-h, ~a, ~b; 258a-g, ~a; 259a-f, ~a; 260a-j, ~a; 284a-p; 285a-k, ~a; 286a-g, ~a, ~b; 287a-j, ~a, ~b; 288a-g, ~a, ~b, ~c; 289a-g, ~a; 290a-g, ~a; 291a-j, ~a, ~b;

Leśnictwo Jerychowo oddz.: 320a-o, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 321a-p, ~a; 322a-s, ~a; 344a-j, ~a, ~b; 345a-f, ~a, ~b; 346a-i, ~a, ~b; 347a-j, ~a, ~b, ~c; 366a-g, ~a, ~b; 367a-i, ~a, ~b; 368a-i, ~a; 369a-i, ~a, ~b; 370a-k, ~a, ~b, ~c; 371a-n, ~a, ~b, ~c; 386a-d, ~a, ~b; 387a-j, ~a, ~b, ~c; 388a-m, ~a, ~b, ~c; 397a-j, ~a, ~b, ~c; 398a-g, ~b, ~c, ~d; 399a-m, ~a, ~b, ~c; 400a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 401a-p, ~a, ~b, ~c; 402a-f, ~a, ~b, ~c, ~d; 403a-f, h-j, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 409a-c, ~b, ~c, ~d;

Leśnictwo Bierzwnik oddz.: 655a-p, ~a, ~b, ~c; 656a-h, ~a, ~b; 657a-m, ~a, ~b, ~c; 666a-y, ~a, ~b, ~c; 667a-h, ~a, ~b, ~c; 668a-o, ~a, ~b; 669a-k, ~a; 670a-j, ~a, ~b, ~f, ~g; 671a-l, ~a, ~b, ~c; 672a-t, ~a, ~b, ~c, ~d; 673a-p, ~a, ~b; 674a-z, ax, bx, ~a; 675a-t, ~a, ~b, ~c, ~d; 676a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 677a-m, ~a, ~b, ~c; 678a-k, ~a, ~b, ~c; 679a, ~c, ~d;

OChK „F” Bierzwnik	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
		<p>Leśnictwo Bierzwnik oddz.: 681c, d, g -m, ~a, ~b; 682a-t, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 683a-m, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 684a-g, k, l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 685a, ~d, ~f; 688i-s, ~a, ~b, ~c; 689a-x, ~a, ~b, ~c; 690a-t, ~a, ~b, ~c; 691a, g, h, ~a, ~f, ~g; 696b-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 697a-o, ~a, ~b, ~c; 698a-m, ~a, ~b, ~c; 699a,b, f, g, k, l, r-t, ~c, ~d, ~f; 705a-o, ~a, ~b; 706a-i, l, ~c, ~d, ~f; 707a-c, ~c, ~d, ~f;</p> <p>Leśnictwo Górzno oddz.: 563a-c, ~a, 564a-d, ~a, ~b; 565a-j, ~a, ~b, ~c; 566a-i, ~a, ~b, ~c; 567a-h, ~a, ~b; 568a-c, ~a; 569a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 570a-k, ~a, ~b, ~c; 571a-g, ~a; 572a-j, ~a, ~b; 573a-i, ~a, ~b; 574a-z, ~a, ~b, ~c; 575a-m, ~a, ~b; 576a-o, ~a, ~b; 621a-s, ~a, ~b, ~c; 622a-o, ~a; 623a-l, ~a, ~b; 624a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 625a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 626a-d, ~a, ~b; 627a-h, ~a; 628a-g, ~a, ~b; 629a-i, ~a, ~b; 630a-k, ~a, ~b; 631a-k, ~a, ~b; 632a-m, ~a, ~b; 633a, b, d, i, k, l, ~a, ~b; 634a-f, ~a, ~b; 635a-f, ~a; 636a-m, ~a, ~b, ~c; 637a-m, ~a, ~b, ~c; 638a-i, ~a, ~b, ~c; 639a-h, ~a, ~b; 640a-l, ~a, ~b; 641a-m, ~a, ~b; 642a-j, ~a, ~b; 643a-k, ~a, ~b, ~c; 644a-d, ~a, ~b; 648a-k, ~a, ~b, ~c; 649a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 650a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 651a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 652a-g, ~a, ~b; 653a-r, ~a, ~b; 654a-l, ~a, ~b, ~c; 658a-f, ~a, ~b, ~c; 659a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 660a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 661a-n, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 662a-h, ~a, ~b; 663a-l, ~a, ~b; 664a-n, ~a, ~b; 665a-p, ~a;</p> <p>Leśnictwo Chłopowo oddz.: 436a-s, ~a, ~b; 437a-k, ~a, ~b, ~c; 438a-k, ~a, ~b, ~c; 439a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 440a-f, ~a, ~b; 441a-h, ~a, ~b, ~c; 442a-m, ~a, ~b; 443a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 444a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 445a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 446a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 447a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 448a-g, ~a, ~b; 449a-s, ~a, ~c; 450a-j, ~a, ~b; 451a-k, ~a; 452a-j, ~a, ~b; 453a-c, ~a; 470a-d; 471a-d, ~a, ~b, ~c; 472a-f, ~a, ~b, ~c; 473a-d, ~a, ~b; 474a-h, ~a, ~b, ~c; 475a-g, ~a, ~b, ~c; 476a-r, ~a, ~b, ~c; 477a-i, ~a, ~b; 478a-f, ~a, ~b; 479a-h, ~a, ~b; 480a-j, ~a, ~b; 481a-o, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 482a-l, ~a, ~b; 497a-f, ~a, ~b, ~c; 498a-g, ~a, ~b, ~c; 499a-f, ~a, ~b; 500a-j, ~a, ~b, ~c; 501a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 502a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 503a-j, ~a, ~b, ~c; 504a-h, ~a, ~b, ~c; 505a-l, ~a, ~b, ~c; 506a-m, ~a, ~b; 507a-o, ~a, ~b; 508a-h, ~a, ~b, ~c; 509a-g, ~a, ~b; 510a-o, ~a, ~b, ~c; 511a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 512a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 528a-o, ~a, ~b, ~c; 529a-i, ~a, ~b; 530a-f, ~a, ~b; 531a-m, ~a, ~b, ~c; 532a-h, ~a, ~b, ~c; 533a-l, ~a, ~b; 534a-k, ~a, ~b, ~c; 535a-n, ~a, ~b, ~c; 536a-k, ~a, ~b; 537a-l, ~a, ~b; 538a-z, ~a, ~b; 539a-p, ~a, ~b, ~c; 540a-o, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Pluskocin oddz.: 426a-j, ~a, ~b; 427a-h, ~a, ~b, ~c; 428a-i, ~a; 429a-h, ~a, ~b; 430a-k, ~a, ~b; 431a-n, ~a, ~b, ~c; 432a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 433a-n, ~a, ~b; 434a, b, ~a; 435a-i, ~b; 454a-l ~a; 455a-i, ~a, ~b; 456a-g, ~a, ~457a-h, ~a, ~b; 458a-h, ~a; 459a-d, ~a, ~b; 460a-g, ~a, ~b, ~c; 461a-s, ~a, ~b, ~c; 462a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i; 463a-m, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 464a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 483a-i, ~a, ~b; 484a-k, ~a, ~b, ~c; 485a-f, ~a, ~b, ~c; 486a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 487a-m; 488a-j, ~a, ~b, ~c; 489a-c, ~a; 490a-h, ~a, ~b, ~c; 513a-f, ~a, ~b; 514a-l, ~a, ~b, ~c; 515a-o, ~a, ~b; 516a-h, ~a, ~b; 517a-j, ~a, ~b; 518a-h, ~a; 519a-i, ~a; 520a-f, ~a, ~b; 521a-h, ~a, ~b; 541a, ~a, ~b; 542a-c, ~b, ~c; 543a-i, ~c, ~d, ~f; 544a-g, ~b, ~c; 545a-c, ~c, ~d; 546a-d, ~a, ~b; 547a-i, ~a, ~b; 548a-c, ~a, ~b; 549a-d, ~a; 550a-f, ~a; 551a-g, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Jarosławsko oddz.: 465d-j, ~a, ~b, ~c; 466a-l, ~a, ~b, ~c; 467a-i, ~a, ~b, ~c; 468a-k, ~a, ~b; 469a-f, ~a, ~b, ~c; 491a-z, ~a, ~b, ~c; 492a-r, ~a, ~b, ~c, ~d; 493a-h, ~a, ~b, ~c; 494a-j, ~a, ~b, ~c; 495a-s, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 496a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 522a-o, ~a, ~b; 523a-f, ~a, ~b, ~c; 524a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 525a-i, ~a; 526a-f, ~a, ~b, ~c; 527a-j, ~a, ~b, ~c; 552a-c, ~a; 553a, b, ~a, ~b; 554a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 555a-i, ~a, ~b, ~c; 556a-i, ~a, ~b; 557a-g, ~a, ~b; 558a-g, ~a, ~b, ~c; 559a-h, ~a, ~b, ~c; 560c, ~a, 590a-, ~c, ~d; 591a, ~b; 592a-d, ~c, ~d; 593a, b, ~b, ~c; 594a-c, ~a; 595a-g, ~a, ~b; 596a-d, ~a, ~b;</p>		

3.3.4. Pomniki przyrody

Na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik znajduje się 8 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa. Wykaz pomników przyrody z określeniem lokalizacji, aktów uznania i krótkim opisem zamieszczono w programie ochrony przyrody.

3.3.5. Użytki ekologiczne

Na terenie Nadleśnictwa Bierzwnik znajduje się 12 użytków ekologicznych zajmujących powierzchnię 44,10 ha. Charakterystykę obiektów zamieszczono w programie ochrony przyrody.

3.3.6. Ochrona gatunkowa grzybów, roślin i zwierząt

- **Ochrona gatunkowa grzybów, w tym porostów.**

Określając listę gatunków grzybów, w tym porostów chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urządzeniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2022/2023), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Bierzwnik, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Bierzwnik (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2013), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa.

Tabela 16. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków grzybów, w tym porostów w Nadleśnictwie Bierzwnik

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	SP	KZ
<u>Porosty</u>				
1.	<i>Cladonia sp.</i>	Chrobotek	OC	
<u>Grzyby</u>				
1.	<i>Hericium coralloides</i>	Soplówka bukowa	OC	
2.	<i>Hydnoportia tabacina</i>	Szczeciniak żółto brzegi		R
3.	<i>Leratiomyces squamosus</i>	Łysiczka łuskowata		I
4.	<i>Phaeotremella foliacea</i>	Trzęsak listkowaty		I
5.	<i>Sparassis crispa</i>	Siedzuń sosnowy		R

Objaśnienia:

SP – status prawny

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

KZ – Kategoria zagrożenia – „Czerwona lista roślin i grzybów Polski” (Zarzycki K., Mirek Z. 2006):

Ex – wymarłe i zaginione – gatunki, które nie występują już w Polsce na znanych dawniej stanowiskach i nie znaleziono ich nowych stanowisk.

EW – wymarłe i zaginione – gatunki wymarłe na stanowiskach naturalnych, istniejące w uprawie lub na stanowiskach zastępczych.

E – wymierające – krytycznie zagrożone – gatunki mocno zagrożone wymarciem, których przetrwanie jest mało prawdopodobne, jeśli będą się utrzymywać istniejące czynniki zagrożenia. Zaliczono tu gatunki określone jako CR, czyli krytycznie zagrożone.

[E] – wymierające krytycznie zagrożone – gatunki silnie zagrożone wymarciem na izolowanych stanowiskach poza głównym obszarem swojego występowania.

V – narażone- zagrożone wyginięciem – jeżeli nie znikną czynniki ich zagrożenia, to w najbliższej przyszłości gatunki te przesunięte zostaną do kategorii wymierających.

[V] – narażone – zagrożone na izolowanych stanowiskach poza głównym obszarem swojego występowania.

R – rzadki

I – o nieokreślonym znaczeniu.

- **Ochrona gatunkowa roślin**

Określając listę gatunków roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2022/2023), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Bierzwnik, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Bierzwnik (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2014), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa.

Tabela 17. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w Nadleśnictwie Bierzwnik

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
Bryophyta - Mchy									
1.	<i>Aulacomnium palustre</i>	Próchniczek błotny	OC						
2.	<i>Celliergonella cuspidata</i>	Mokradłozka zaostzona	OC						
3.	<i>Climacium dendroides</i>	Drabik drzewkowy	OC						
4.	<i>Hylocomium splendens</i>	Gajnik lśniący	OC						
5.	<i>Polytrichum commune</i>	Płonnik pospolity	OC						
6.	<i>Sphagnum capillifolium</i>	Torfowiec ostrolistny	OC						
7.	<i>Sphagnum contortum</i>	Torfowiec skręcony	OC						
8.	<i>Sphagnum cuspidatum</i>	Torfowiec spiczastolistny	OC						
9.	<i>Sphagnum fallax</i>	Torfowiec kończysty	OC						
11.	<i>Sphagnum fimbriatum</i>	Torfowiec frędzlowaty	OC						
12.	<i>Sphagnum palustre</i>	Torfowiec błotny	OC						
13.	<i>Sphagnum squarrosum</i>	Torfowiec nastroszony	OC						
Pteridophyta - Paprotniki									
1.	<i>Diphasiastrum complanatum</i>	Widłiec spłaszczony	OC		VU	V	V		T
2.	<i>Equisetum telmateia</i>	Skrzyp olbrzymi				R	R	V	T
3.	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty	OC		NT		R		T
4.	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty	OC		NT		R		T
5.	<i>Osmunda regalis</i>	Długosz królewski	OS		VU	V	V		T
Spermatophyta – Nasienne									
1.	<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna	OC			V	V	R	T
2.	<i>Carex chordorrhiza</i>	Turzyca strunowa*	OS	VU	VU	E	Ex	V	T
3.	<i>Chimaphila umbellata</i>	Pomocnik baldaszkowy	OC		NT				T
4.	<i>Cladium mariscus</i>	Kłóć wiechowata	OS		NT	R	R	R	T
5.	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	Kukułka Fuchsa** (storczyk Fuchsa)	OS						T

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
6.	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Kukułka krwista** (storczyk krwisty)	OC		NT		V	R	T
7.	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Kukułka szerokolistna (storczyk szerokolistny)	OC		NT		V	R	T
8.	<i>Drosera anglica</i>	Rosiczka długolistna**	OS		EN	V	V		T
9.	<i>Drosera intermedia</i>	Rosiczka pośrednia	OS		EN	V	V		T
10.	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrągłolistna	OS		NT	I	V		T
11.	<i>Empetrum nigrum</i>	Bażyna czarna	OC			R	E	R	T
12.	<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	OC						T
13.	<i>Epipactis palustris</i>	Kruszczyk błotny*	OS		NT	V	V		T
14.	<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	OC			I	I		T
15.	<i>Hammarbya paludosa</i>	Wątlík błotny**	OS	EN	EN	E	E	R	T
16.	<i>Helichrysum arenarium</i>	Kocanki piaskowe	OC						T?
17.	<i>Lathyrus palustris</i>	Groszek błotny	OC			V	V	R	T
18.	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne	OC				V		T
19.	<i>Lilium martagon</i>	Lilia złotogłów	OS			V	V		T
20.	<i>Liparis loeselii</i>	Lipiennik Loesela	OS	VU	VU	E	E		T
21.	<i>Listera ovata</i>	Listera jajowata	OC				V		T
22.	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy	OC						T?
23.	<i>Neottia nidus-avis</i>	Gnieźnik leśny	OC			V	E		T
24.	<i>Nymphaea alba</i>	Grzybienie białe	OC						T
25.	<i>Nymphaea candida</i>	Grzybienie północne	OC	NT	NT	K	K		T
26.	<i>Primula elatior</i>	Pierwiosnek wyniosły	OC			E	E		T
27.	<i>Pyrola rotundifolia</i>	Gruszczyk okrągłolistna	OC						
28.	<i>Ranunculus lingua</i>	Jaskier wielki	OC						T
29.	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Bagnica torfowa	OS		VU	V	E	V	T
30.	<i>Taxus baccata</i>	Cis pospolity	OC	VU		R	R		T
31.	<i>Utricularia australis</i>	Pływacz zachodni	OS		NT	V	V	E	T
32.	<i>Utricularia intermedia</i>	Pływacz średni	OS		VU	V	E	V	T
33.	<i>Utricularia minor</i>	Pływacz drobny	OS		NT	V	V	R	T
34.	<i>Utricularia vulgaris</i>	Pływacz zwyczajny			NT				T
35.	<i>Viola epipsila</i>	Fiołek torfowy	OS	CR	EN	E	E	V	T

* gatunki, których nie notowano od ponad 10 lat mimo intensywnych poszukiwań w rezerwacie przyrody „Torfowisko Konotop”¹⁴

** gatunki, których nie notowano od 2018 r, lecz mogą jeszcze prawdopodobnie występować na terenie rezerwatu „Torfowisko Konotop”¹⁵

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

OC – ochrona częściowa (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

¹⁴ Pawlaczyk P. (red) 2018. Dokumentacja przyrodnicza na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop”. Świebodzin.

¹⁵ J. w.

PCKR – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2014)

Ex – gatunki całkowicie wymarłe w Polsce; Ew – gatunki wymarłe w naturze; CR – krytycznie zagrożone; En – zagrożone; VU – narażone; LR – gatunki niskiego ryzyka; DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych;

PL – Polska Czerwona Lista Paprotników i Roślin Kwiatowych (Kaźmierczakowa R. (red.). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2016)

Ex – takson całkowicie wymarły; EW – takson wymarły w stanie dzikim na swoich naturalnych stanowiskach; RE – takson wymarły na obszarze Polski; REW – takson wymarły w stanie dzikim na swoich naturalnych stanowiskach na obszarze Polski; CR – krytycznie zagrożony; EN – zagrożony; VU – narażony; NT – bliski zagrożenia; DD – takson, którego stopień zagrożenia nie może być określony z powodu braku wystarczających informacji

PZ – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone; R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznany

Wlkp. – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone, R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznany

Torf – Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk (Jasnowska J., Jasnowski M. 1977)

Ex – wymarłe; E – gatunki ginące; V – gatunki silnie zagrożone; R – gatunki zagrożone

RCdPZ – „Rośliny cenne dla Pomorza Zachodniego (w granicach województwa zachodniopomorskiego)” (Kujawa – Pawlaczyk J. 2001)

T – gatunki wymarłe, wymierające, narażone, potencjalnie zagrożone i rzadkie, których stanowiska powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych (inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych); T? – gatunki lokalnie rzadkie i zagrożone, które powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych o ile na danym terenie (gmina) znajduje się mniej niż 20 stanowisk danego gatunku

Gatunki, dla których w tabeli nie określono kategorii zagrożenia występują na innych listach gatunków zagrożonych: Rzadkie i zagrożone gatunki flory polskiej (Jasiewicz 1981); Rote Liste der gefährdeten Höheren Pflanzen Mecklenburg-Vorpommerns (Fukarek F., eds. 1991); Rote Liste Farn- und Blütenpflanzen im Land Brandenburg (Benkert D.; Klemm G., eds. 1993).

• **Ochrona gatunkowa zwierząt**

Określając listę gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2022/2023), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Bierzwnik, waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa Bierzwnik, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Bierzwnik (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2014).

Tabela 18. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkręgowców i kręgowców) w Nadleśnictwie Bierzwnik

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
Owady							
1.	<i>Cerambyx cerdo</i>	Kozioróg dębosz		OS	VU		TAK
2.	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Zalotka większa		OS			TAK
3.	<i>Osmoderma eremita</i>	Pachnica dębowa		OS	VU		TAK
Plazy							
1.	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny		OS			TAK
2.	<i>Bufo bufo</i>	Ropucha szara		OC			
3.	<i>Hyla arborea</i>	Rzekotka drzewna		OS			
4.	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Traszka zwyczajna		OC			
5.	<i>Pelobates fuscus</i>	Grzebiuszka ziemna		OS			
6.	<i>Pelophylax esculenta</i>	Żaba wodna		OC			
7.	<i>Pelophylax lessonae</i>	Żaba jeziorkowa		OC			
8.	<i>Pseudepidalea viridis</i>	Ropucha zielona		OS			
9.	<i>Rana arvalis</i>	Żaba moczarowa		OS			
10.	<i>Rana temporaria</i>	Żaba trawna		OC			
11.	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta		OS	NT		TAK
Gady							
1.	<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny		OC			
2.	<i>Coronella austriaca</i>	Gniewosz plamisty		OS	VU	VU	
3.	<i>Lacerta agilis</i>	Jaszczurka zwinka		OC			
4.	<i>Lacerta vivipara</i>	Jaszczurka żyworodna		OC			
5.	<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny		OC			
6.	<i>Vipera berus</i>	Żmija zygzakowata		OC			
Ptaki							
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb gołębiarz		OS			
2.	<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec		OS			
3.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak		OS			
4.	<i>Aegolius funereus</i>	Włochatka		OS	NT		TAK
5.	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek		OS			TAK
6.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka					TAK
7.	<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa		OS			TAK
8.	<i>Asio otus</i>	Uszatka zwyczajna		OS			
9.	<i>Aythya ferina</i>	Głowienka			VU		TAK
10.	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł		OS			TAK
11.	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów		OS			
12.	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek zwyczajny		OS			TAK
13.	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały		OS			TAK
14.	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny		OS			TAK
15.	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy		OS			TAK
16.	<i>Circus cyaneus</i>	Błotniak zbożowy		OS			TAK
17.	<i>Clanga pomarina</i>	Orlik krzykliwy		OS			TAK
18.	<i>Columba oenas</i>	Siniak		OS			TAK
19.	<i>Corvus corax</i>	Kruk zwyczajny		OC			
20.	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron		OS	VU		
21.	<i>Crex crex</i>	Derkacz		OS	VU		TAK
22.	<i>Cygnus cygnus</i>	Łabędź krzykliwy		OS			TAK
23.	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy		OS			TAK
24.	<i>Dendrocopos medius</i>	Dzięcioł średni		OS			TAK
25.	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny		OS			TAK
26.	<i>Falco subbuteo</i>	Kobuz		OS			
27.	<i>Ficedula parva</i>	Muchołówka mała		OS			TAK
28.	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk		OS	VU		TAK
29.	<i>Glaucidium passerinum</i>	Sóweczka zwyczajna		OS			TAK

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
30.	<i>Grus grus</i>	Żuraw		OS			TAK
31.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik		OS		LC	TAK
32.	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek		OS			TAK
33.	<i>Locustella fluviatilis</i>	Strumieniówka		OS			TAK
34.	<i>Lullula arborea</i>	Lerka		OS			TAK
35.	<i>Milvus migrans</i>	Kania czarna		OS	NT	NT	TAK
36.	<i>Pandion haliaetus</i>	Rybołów		OS	NT	VU	TAK
37.	<i>Pernis apivorus</i>	Trzmielojad		OS			TAK
38.	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony		OS			
39.	<i>Podiceps cristatus</i>	Perkoz dwuczuby		OS			TAK
40.	<i>Podiceps grisegena</i>	Perkoz rdzawoszyi		OS	VU		TAK
41.	<i>Regulus ignicapilla</i>	Zniczek		OS			TAK
42.	<i>Scolopax rusticola</i>	Słonka					TAK
43.	<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik		OS			TAK
44.	<i>Upupa epops</i>	Dudek		OS			TAK
Ssaki							
1.	<i>Bison bonasus</i>	Żubr europejski		OS	EN	EN	TAK
2.	<i>Canis lupus</i>	Wilk		OS			TAK
3.	<i>Castor fiber</i>	Bóbr europejski		OC			TAK
4.	<i>Erinaceus europaeus</i>	Jeż zachodni		OC			
5.	<i>Lutra lutra</i>	Wydra		OC			TAK
6.	<i>Lynx lynx</i>	Ryś euroazjatycki		OS	NT	NT	TAK
7.	<i>Sciurus vulgaris</i>	Wiewiórka		OC			

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

Kategorie zagrożeń w:

„Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce” (Cz) (Red. Głowaciński Z., 2002 r.):

- EX – wymarłe
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – silnie zagrożone
- VU – umiarkowanie zagrożone
- NT – bliskie zagrożenia
- LC – najmniejszej troski
- DD – o statusie słabo rozpoznanym

„Czerwona lista ptaków Polski” (CLPP) (Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., 2020 r.):

- RE – wymarłe regionalnie
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – zagrożone
- VU – narażone
- NT – bliskie zagrożenia

„Polska Czerwona Księga Zwierząt” (PL):

- ExP – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe
- CR – gatunki skrajnie zagrożone
- EN – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone
- VU – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie
- NT – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia
- LC – gatunki najmniejszej troski

Gat. Nat. – gatunki zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (TAK)

- **Ochrona strefowa**

W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunków lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalane strefy ochrony.¹⁶

Ostoje, miejsca rozrodu i regularnego przebywania niektórych gatunków zwierząt podlegają ochronie zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 2830).

Na terenie Nadleśnictwa Bierzwnik wyznaczono 18 strefy ochrony, w tym:

- 4 strefy ochrony dla bielika;
- 2 strefy ochrony dla bociana czarnego;
- 2 strefy ochrony dla kani czarnej;
- 5 stref ochrony dla orlika krzykliwego;
- 3 strefy ochrony dla rybołowa;
- 2 strefy ochrony dla sóweczki.

Strefy ochrony ustanowiono na podstawie:

- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30 czerwca 2014 r. Znak sprawy: WPN-I.6442.22.2014.AT;
- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 lipca 2014 r. Znak sprawy: WSWOPN-OG.6442.27.2014.MS.ASD;
- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 18 sierpnia 2015 r. Znak sprawy: WOPN-OG.6442.33.2015.MKP;
- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 20 października 2015 r. Znak sprawy: WOPN-OG.6442.73.2015.MKP;
- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 20 października 2015 r. Znak sprawy: WOPN-OG.6442.72.2015.MKP;
- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 13 lipca 2018 r. Znak sprawy: WOPN-OG.6442.24.2018.MKP;
- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 13 lipca 2018 r. Znak sprawy: WOPN-OG.6442.23.2018.MKP;
- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22 maja 2020 r. Znak sprawy: WOPN-OG.6442.11.2020.ASi;
- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 18 sierpnia 2021 r. Znak sprawy: WOPN-OG.6442.91.2021.Asi.

---

¹⁶ Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 1336)

Powierzchnię stref przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Powierzchnia stref ochrony zwierząt w Nadleśnictwie Bierzwnik

Zestawienie powierzchni stref ochrony w Nadleśnictwie Bierzwnik			
Strefa całoroczna	101,45 ha	Strefa okresowa	565,10 ha
Łącznie: 666,55 ha			

- **Projekt ochrony rybołowa**

„Ochrona rybołowa *Pandion haliaetus* na wybranych obszarach SPA Natura 2000 w Polsce”
Nr LIFE15 NAT PL000819 LIFEPandionPL

Gatunek ten umieszczony jest w załączniku I Dyrektywy Ptasiej, a także w Polskiej Czerwonej Księdze zwierząt, gdzie ma status VU – gatunek narażony na wyginięcie. Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem o ochronie gatunkowej zwierząt rybołów wymaga ochrony czynnej (jest jednym z najrzadszych lęgowych ptaków szponiastych w Polsce). Rybołów jest gatunkiem zasiedlającym duże kompleksy leśne z licznymi jeziorami i zbiornikami wodnymi zasobnymi w ryby. Miejsce rozrodu to bardzo stare drzewostany w wieku około 150 lat, o luźnym zwarcie lub pojedyncze drzewa rosnące na uprawach leśnych oraz na skraju jezior. Ważnym elementem biotopu lęgowego jest obecność bardzo wysokich drzew górujących nad otoczeniem. Jednakże od kilkunastu lat kilka par rybołówów wybiera na miejsca lęgów sztuczne konstrukcje wzniesione przez człowieka (słupy linii energetycznych wysokiego napięcia). Obiekty te wraz z gniazdami zlokalizowane są w krajobrazie otwartym, zagospodarowanym rolniczo lub na terenach śródleśnych łąk.

Nadleśnictwo Bierzwnik uczestniczyło w projekcie „Ochrona Rybołowa *Pandion haliaetus* na wybranych obszarach SPA Natura 2000 w Polsce”, którego celem było objęcie szczegółową i kompleksową ochroną wszystkich stanowisk rybołówów *Pandion haliaetus* w Polsce na obszarach sieci Natura 2000 oraz uzyskanie wzrostu liczebności populacji rybołówów o 20% pomiędzy 2014 a 2021 rokiem. Długofalowym celem projektu jest utrzymanie stałego trendu wzrostu liczebności rybołówów w Polsce do poziomu gwarantującego utrzymanie trwałości zachowania populacji tego gatunku.

W ramach projektu w latach 2019 – 2020 na terenie Nadleśnictwa Bierzwnik zamontowano dla rybołówów 10 platform nadrzewnych i 4 platformy na słupach wysokiego napięcia oraz postawiono także 2 tablice edukacyjne dotyczące tego gatunku. Platforma zlokalizowana w leśnictwie Przeczno spadła wskutek silnych wiatrów, stąd w 2022 r. zamontowano tam nową platformę. Żadna z założonych platform do dnia dzisiejszego nie została zasiedlona.

3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Trwale zrównoważona gospodarka leśna prowadzona według planu urządzenia lasu nie powinna znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. Jednakże niektóre zapisy *Planu* wymagają dokładniejszej analizy bądź wyjaśnień. Dotyczą one:

- gruntów położonych w zasięgu obszarów Natura 2000;
- gruntów przeznaczonych do zalesienia;
- projektów w zakresie infrastruktury technicznej.

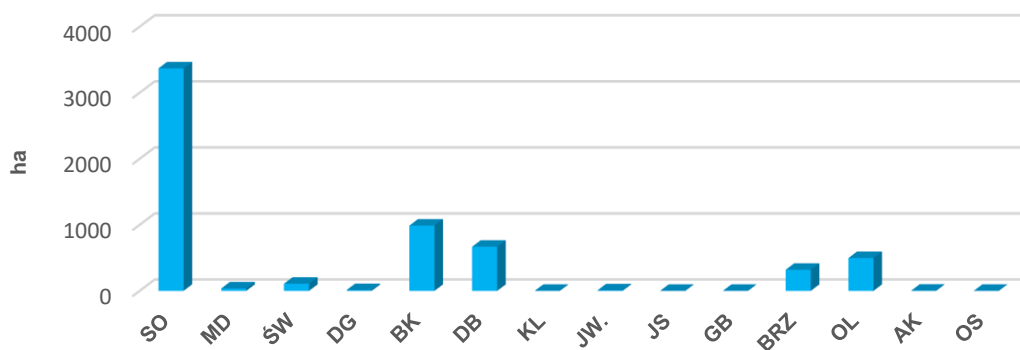
3.4.1. Obszary Natura 2000

Zawarte w *Planie* wskazania gospodarcze dotyczą również prowadzenia gospodarki leśnej na terenach objętych ochroną w postaci obszarów Natura 2000. Ich wpływ na elementy chronionych siedlisk przyrodniczych oraz na miejsca występowania gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono dany obszar, przedstawiono w dalszej części *Prognozy*. Poniżej dokonano oceny zasobów leśnych na początek okresu obowiązywania *Planu*, tj. na stan 1.01.2024 r.

- **Lasy Bierzwickie PLH320044**

Udział gatunków panujących:

Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna panująca na 56 % powierzchni. Zauważalny jest również wysoki udział buka i dębów.

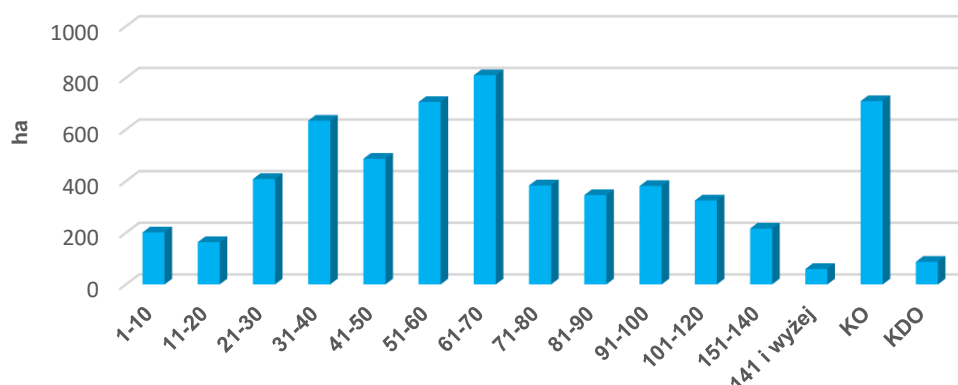

Rysunek 12. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320044

Struktura wiekowa:

W strukturze wiekowej drzewostanów obszaru Natura 2000 Lasy Bierzwickie w zasięgu Nadleśnictwa Bierzwnik dominują drzewostany w wieku 61-70 lat i zajmują ok. 13% powierzchni

gruntów zalesionych. Nieznacznie niższy jest udział d-stanów w KO – 11,8% i w IIIB klasie wieku (51-60 lat) – 11,7%.

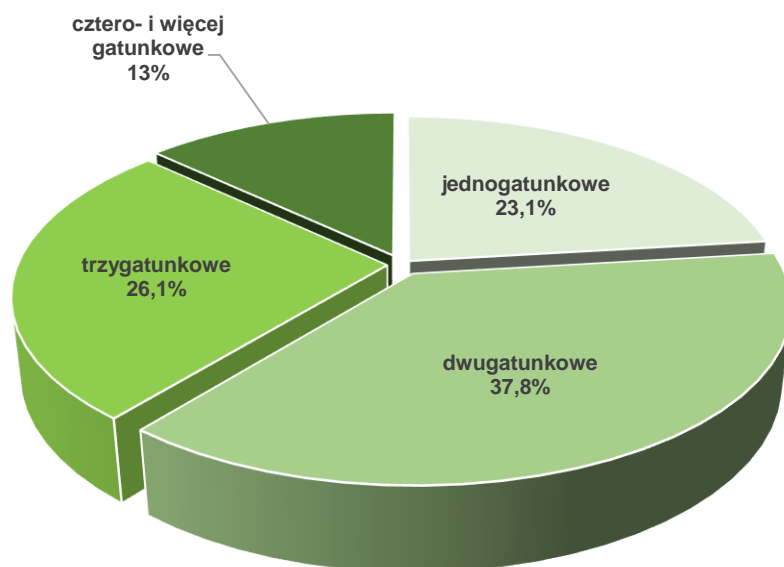
Rysunek 13. Struktura wiekowa drzewostanów w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Bierzwickie PLH320044

Bogactwo gatunkowe

Tabela 20. Bogactwo gatunkowe w granicach obszaru Lasy Bierzwickie PLH320044 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Bierzwnik	jednogatunkowe	ha	217,79	729,62	421,65	1369,06	23,1
	dwugatunkowe		481,40	839,63	920,46	2241,49	37,8
	trzygatunkowe		428,75	601,56	513,01	1543,32	26,1
	cztero- i więcej gatunkowe		279,42	252,69	235,80	767,91	13,0

Z powyższego zestawienia wynika, że w granicach obszaru Lasy Bierzwickie PLH320044 na gruntach Nadleśnictwa największą powierzchnię zajmują drzewostany dwugatunkowe (37,8%). Nieco mniejszą powierzchnię zajmują d-stany trzygatunkowe (26,1%) oraz d-stany jednogatunkowe (23,1%). Najmniejszą powierzchnię zajmują drzewostany cztero- i więcej gatunkowe – 13% ogółu drzewostanów.

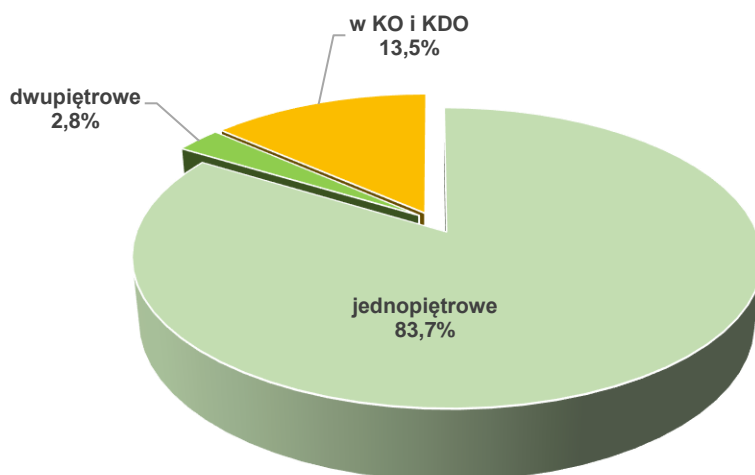

Rysunek 14. Bogactwo gatunkowe w granicach obszaru Lasy Bierzwnickie PLH320044 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Budowa piętrowa

Tabela 21. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w granicach obszaru Lasy Bierzwnickie PLH320044 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Bierzwnik	jednopiętrowe	ha	1407,36	2373,78	1172,90	4954,04	83,7
	dwupiętrowe		0,00	14,29	156,38	170,67	2,8
	w KO i KDO		0,00	35,43	761,64	797,07	13,5

Rysunek 15. Budowa piętrowa drzewostanów

W granicach obszaru Natura 2000 Lasy Bierzwickie PLH320044 na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, które zajmują 83,7 % powierzchni. Drzewostany w KO i KDO stanowią 13,5% powierzchni, a drzewostany dwupiętrowe niespełna 3% ogólnej powierzchni drzewostanów.

Na terenie obszaru Lasy Bierzwickie PLH320044 na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik występuje 157 wydzielen, w których zinwentaryzowano podrost o charakterze II piętra, na ogólnej powierzchni 612,61 ha.

Pochodzenie

Aż 86 % powierzchni drzewostanów w granicach obszaru Lasy Bierzwickie na gruntach Nadleśnictwa pochodzi z odnowienia sztucznego przez sadzenie lub siew.

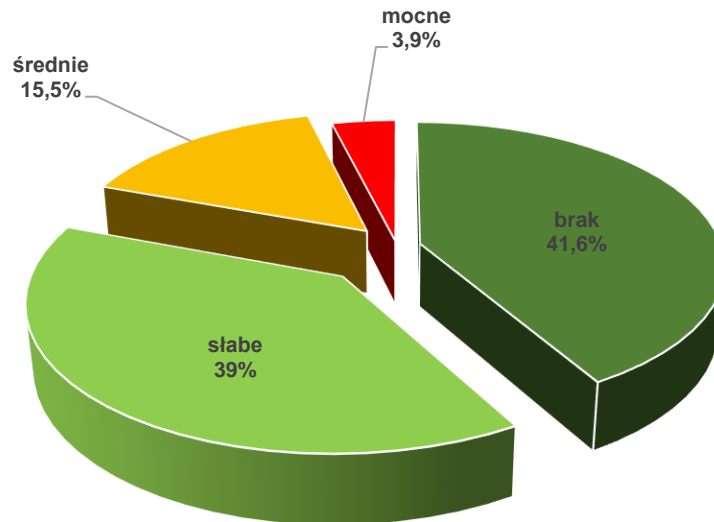
Tabela 22. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych w granicach obszaru Lasy Bierzwickie PLH320044 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Bierzwnik	odroślowe	ha	0,00	10,30	3,95	14,25	0,2
	z samosiewu		227,65	409,78	159,67	797,10	13,5
	z sadzenia		1179,71	2003,42	1927,30	5110,43	86,3

Borowacenie

Tabela 23. Borowacenie w granicach obszaru Lasy Bierzwickie PLH320044 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		≤40 lat	41-80	>80 lat		
Nadleśnictwo Bierzwnik	brak	679,02	759,11	1025,28	2463,41	41,6
	słabe	533,12	1091,21	682,96	2307,29	39,0
	średnie	147,78	486,35	288,23	922,36	15,5
	mocne	47,44	86,83	94,45	228,72	3,9

Rysunek 16. Borowacenie w drzewostanach w obszarze Natura 2000 Lasy Bierzwnickie na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Z zestawień wynika, że 41,6% powierzchni obszaru Lasy Bierzwnickie na gruntach Nadleśnictwa zajmują drzewostany, w których pinetyzacja nie występuje. Niewiele mniej jest drzewostanów ze słabym borowaceniem – 39% powierzchni ogółu drzewostanów. Borowaceniu średniemu uległo 15,5 %, a mocnemu borowaceniu – 3,9% ogółu drzewostanów.

Zachowanie trwałości zasobów przyrody i poprawa jej stanu są warunkami determinującymi gospodarkę leśną, dlatego też podejmowanie działań wynikających z planowania prac związanych z gospodarką leśną opartą na wyżej wymienionych zasadach, będzie sprzyjało minimalizowaniu negatywnego zjawiska, jakim jest borowacenie.

Monotypizacja

W drzewostanach w obszarze Natura 2000 Lasy Bierzwnickie na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru stwierdzono w udziale drzewostanów 11 gatunków drzew i krzewów obcych (zapisane w bazie danych Taksator).

Tabela 24. Wykaz gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia stwierdzonych w obszarze PLH320044 na gruntach Nadleśnictwa

Gatunek	Forma występowania									Razem
	gatunek panujący		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)		do 5% w składzie d-stanu (poj,mjsc)	w II piętrze	w warstwie podrostu, nalotu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień	
	Liczba wydz.	Pow. wydz. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydzieli					
cyprysyk Lawsona	-	-	-	-	1	-	-	1	2	4
czeremcha późna (amerykańska)	-	-	-	-	-	-	-	55	-	55
daglezcja zielona	7	11,73	14	11,31	46	1	1	6	7	82
dąb czerwony	-	-	7	3,17	55	-	1	-	5	68
kasztanowiec biały	-	-	-	-	4	-	-	1	-	5
orzech czarny	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
robinia akacyjowa	3	1,97	12	2,18	48	2	2	58	-	125
sosna czarna	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
sosna wejmutka	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
śnieguliczka biała	-	-	-	-	-	-	-	10	-	10
żywołnik zachodni	-	-	-	-	1	-	-	1	2	4

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin

Określając listę gatunków roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędzeniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2022/2023), Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Bierzwnik (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2014), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, materiałach podstawowych do planów zadań ochronnych dla obszarów sieci Natura 2000.

Tabela 25. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w obszarze Lasy Bierzwnickie PLH320044 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
Bryophyta - Mchy									
1.	<i>Celliergonella cuspidata</i>	Mokradłozka zaostrowana	OC						
2.	<i>Hylocomium splendens</i>	Gajnik lśniący	OC						
3.	<i>Polytrichum commune</i>	Płonnik pospolity	OC						
4.	<i>Sphagnum capillifolium</i>	Torfowiec ostrolistny	OC						
5.	<i>Sphagnum contortum</i>	Torfowiec skręcony	OC						

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
6.	<i>Sphagnum fallax</i>	Torfowiec kończysty	OC						
7.	<i>Sphagnum fimbriatum</i>	Torfowiec frędzlowaty	OC						
8.	<i>Sphagnum palustre</i>	Torfowiec błotny	OC						
9.	<i>Sphagnum squarrosum</i>	Torfowiec nastroszony	OC						
Pteridophyta - Paprotniki									
1.	<i>Equisetum telmateia</i>	Skrzyp olbrzymi				R	R	V	T
2.	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty	OC		NT		R		T
3.	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty	OC		NT		R		T
Spermatophyta – Nasienne									
1.	<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna	OC			V	V	R	T
2.	<i>Cladium mariscus</i>	Kłoc wiechowata	OS		NT	R	R	R	T
3.	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Kukułka szerokolistna (storczyk szerokolistny)	OC		NT		V	R	T
4.	<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	OC						T
5.	<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	OC			I	I		T
6.	<i>Lathyrus palustris</i>	Groszek błotny	OC			V	V	R	T
7.	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne	OC				V		T
8.	<i>Listera ovata</i>	Listera jajowata	OC				V		T
9.	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy	OC						T?
10.	<i>Neottia nidus-avis</i>	Gnieźnik leśny	OC			V	E		T
11.	<i>Nymphaea alba</i>	Grzybienie białe	OC						T
12.	<i>Ranunculus lingua</i>	Jaskier wielki	OC						T

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

OC – ochrona częściowa (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

PCKR – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2014)

Ex – gatunki całkowicie wymarłe w Polsce; Ew – gatunki wymarłe w naturze; CR – krytycznie zagrożone; En – zagrożone; VU – narażone; LR – gatunki niskiego ryzyka; DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych;

PL – Polska Czerwona Lista Paprotników i Roślin Kwiatowych (Kaźmierczakowa R. (red.). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2016)

Ex – takson całkowicie wymarły; EW – takson wymarły w stanie dzikim na swoich naturalnych stanowiskach; RE – takson wymarły na obszarze Polski; REW – takson wymarły w stanie dzikim na swoich naturalnych stanowiskach na obszarze Polski; CR – krytycznie zagrożony; EN – zagrożony; VU – narażony; NT – bliski zagrożenia; DD – takson, którego stopień zagrożenia nie może być określony z powodu braku wystarczających informacji

PZ – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone; R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznany

Wlkp. – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone, R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznany

Torf – Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk (Jasnowska J., Jasnowski M. 1977)

Ex – wymarłe; E – gatunki ginące; V – gatunki silnie zagrożone; R – gatunki zagrożone

RCdPZ – „Rośliny cenne dla Pomorza Zachodniego (w granicach województwa zachodniopomorskiego)” (Kujawa – Pawlaczyk J. 2001)

T – gatunki wymarłe, wymierające, narażone, potencjalnie zagrożone i rzadkie, których stanowiska powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych (inventaryzacji i waloryzacji przyrodniczych); T? – gatunki lokalnie rzadkie i zagrożone, które powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych o ile na danym terenie (gmina) znajduje się mniej niż 20 stanowisk danego gatunku

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt

Określając listę gatunków zwierząt (bezkręgowców i kręgowców) chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urządzeniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2022/2023), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Bierzwnik (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2014), materiałach podstawowych do planów zadań ochronnych obszarów sieci Natura 2000.

Tabela 26. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkręgowców i kręgowców) w obszarze Lasy Bierzwnickie PLH320044 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
Plazy							
1.	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny		OS			TAK
2.	<i>Bufo bufo</i>	Ropucha szara		OC			
3.	<i>Hyla arborea</i>	Rzekotka drzewna		OS			
4.	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Traszka zwyczajna		OC			
5..	<i>Pelophylax esculenta</i>	Żaba wodna		OC			
6.	<i>Pelophylax lessonae</i>	Żaba jeziorkowa		OC			
7.	<i>Rana arvalis</i>	Żaba moczarowa		OS			
8.	<i>Rana temporaria</i>	Żaba trawna		OC			
9.	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta		OS	NT		TAK
Gady							
1.	<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny		OC			
2.	<i>Lacerta agilis</i>	Jaszczurka zwinka		OC			
3.	<i>Lacerta vivipara</i>	Jaszczurka żyworodna		OC			
4.	<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny		OC			
Ptaki							
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb gołębiarz		OS			
2.	<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec		OS			
3.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak		OS			

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	Pl	Gat. NAT
4.	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek		OS			TAK
5.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka					TAK
6.	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł		OS			TAK
7.	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów		OS			
8.	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny		OS			TAK
9.	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy		OS			TAK
10.	<i>Clanga pomarina</i>	Orlik krzykliwy		OS			TAK
11.	<i>Columba oenas</i>	Siniak		OS			TAK
12.	<i>Corvus corax</i>	Kruk zwyczajny		OC			
13.	<i>Crex crex</i>	Derkacz		OS	VU		TAK
14.	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy		OS			TAK
15.	<i>Dendrocopos medius</i>	Dzięcioł średni		OS			TAK
16.	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny		OS			TAK
17.	<i>Ficedula parva</i>	Muchołówka mała		OS			TAK
18.	<i>Grus grus</i>	Żuraw		OS			TAK
19.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik		OS		LC	TAK
20.	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek		OS			TAK
21.	<i>Lullula arborea</i>	Lerka		OS			TAK
22.	<i>Pandion haliaetus</i>	Rybołów		OS	NT	VU	TAK
23.	<i>Pernis apivorus</i>	Trzmielojad		OS			TAK
24.	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony		OS			
25.	<i>Scolopax rusticola</i>	Słonka					TAK
Ssaki							
1.	<i>Castor fiber</i>	Bóbr europejski		OC			TAK
2.	<i>Lutra lutra</i>	Wydra		OC			TAK

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

Kategorie zagrożeń w:

„Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce” (Cz) (Red. Głowaciński Z., 2002 r.):

- EX – wymarłe
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – silnie zagrożone
- VU – umiarkowanie zagrożone
- NT – bliskie zagrożenia
- LC – najmniejszej troski
- DD – o statusie słabo rozpoznany

„Czerwona lista ptaków Polski” (CLPP) (Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., 2020 r.):

- RE – wymarłe regionalnie
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – zagrożone
- VU – narażone
- NT – bliskie zagrożenia

„Polska Czerwona Księga Zwierząt” (PL):

- ExP – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe
- CR – gatunki skrajnie zagrożone
- EN – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone
- VU – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie
- NT – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia
- LC – gatunki najmniejszej troski

Gat. Nat. – gatunki zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (TAK)

Przedmioty ochrony:

- Siedliska przyrodnicze

Tabela 27. Zestawienie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Lasy Bierzwickie PLH320044 (kolorem zielonym wyróżniono leśne siedliska przyrodnicze)

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia wydziełów, w których zinventaryzowano siedlisko w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
1	2	3	4	5	6
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic	A	-	-
2.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	B	5	44,85
3.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	C	-	-
4.	6120*	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	B	-	-
5.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	-	-
6.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-
7.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-
8.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	B	-	-
9.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	5	5,51
10.	7210*	Torfowiska nakredowe	A	-	-
11.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	-	-
12.	9110	Kwaśne buczyny	A	-	-
13.	9130	Żyzne buczyny	A	161	692,15
14.	9160	Grąd subatlantycki	B	191	719,69
15.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	30	87,81
16.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe	B	46	76,91

* siedliska o znaczeniu priorytetowym

- Gatunki roślin i gatunki zwierząt

Tabela 28. Zestawienie gatunków roślin i gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Lasy Bierzwnickie PLH320044

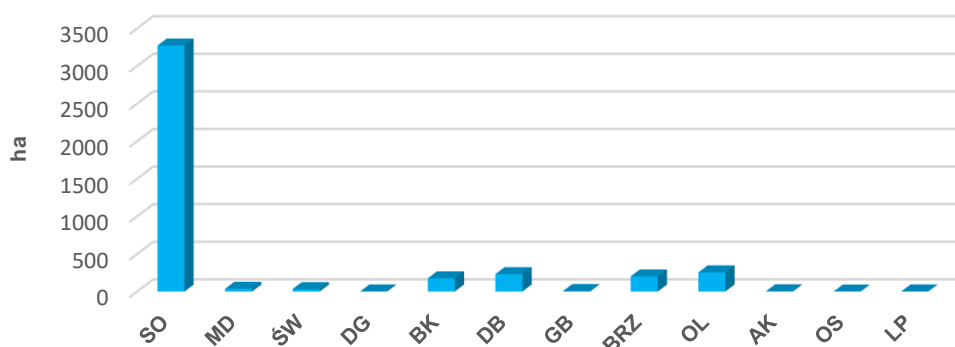
Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
1016 Poczwarówka jajowata C	Gatunek wilgociolubny, żyjący wśród roślinności szuwarowej, w tym na łąkach trzcin, turzyc i manny mielec, na terenach o podłożu wapiennym i z odpowiednio wysokim poziomem wód gruntowych. Przebywa na podmokłych łąkach, bagnach i mokradłach, brzegach rzek i jezior. Wspina się na liście pałki, kosaćca i trzcin na wysokość 30–50 cm nad powierzchnią ziemi lub wody. Zimą spędza na ziemi, wśród resztek roślinnych.	Brak potwierdzonych informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1060 Czerwończyk nieparek C	Gatunek związany ze środowiskiem wilgotnych łąk i torfowisk niskich.	Brak potwierdzonych informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1083 Jelonek rogacz C	Lasy, parki, aleje z niekonicznymi starymi dębami, znacznie rzadziej innymi drzewami liściastymi.	Brak potwierdzonych informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1084 Pachnica dębowa C	Bez względu na warunki występowania pachnicy dębowej jest obecność odpowiedniej liczby starych, dziuplastych drzew z obszernymi próchnowiskami, będącymi jej jedynym środowiskiem życia.	Brak potwierdzonych informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
	Silnie preferowane są drzewa rosnące w nasłonecznieniu.	
1145 Piskorz C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1149 Koza C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1166 Traszka grzebieniasta C	Jest gatunkiem ziemno-wodnym, w okresie godowym spotkać ją można w różnego rodzaju zbiornikach wodnych, jak stawy (także w ogrodach), rowy, starorzecza. Zasiedla też sadzawki, a nawet doły po torfie, żwirze czy glinianki. Często pojawia się w okolicach źródeł. Preferuje wody stojące, rzadziej wybiera te o wolnym nurcie.	Na gruntach N-ctwa w granicach ostoi stwierdzono 7 stanowisk gatunku.
1188 Kumak nizinny C	Zasiedla zbiorniki wodne. Spotkać go można nie tylko w dużych stawach i jeziorach, ale również w bardzo małych zbiornikach wodnych, nawet w okresowych, szybko wysychających kałużach i koleinach dróg polnych.	Na gruntach N-ctwa w granicach ostoi stwierdzono 20 stanowisk gatunku.
1220 Żółw błotny B	Zamieszkuje nieduże, zarastające jeziorka, leśne oczka wodne, bagna, gęsto zarośnięte i trudno dostępne starorzecza, duże stawy oraz wolno płynące rzeczki z gęstą roślinnością.	Brak potwierdzonych informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1355 Wydra C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach N-ctwa w granicach obszaru stwierdzono 8 stanowisk gatunku.

- **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**

Udział gatunków panujących:

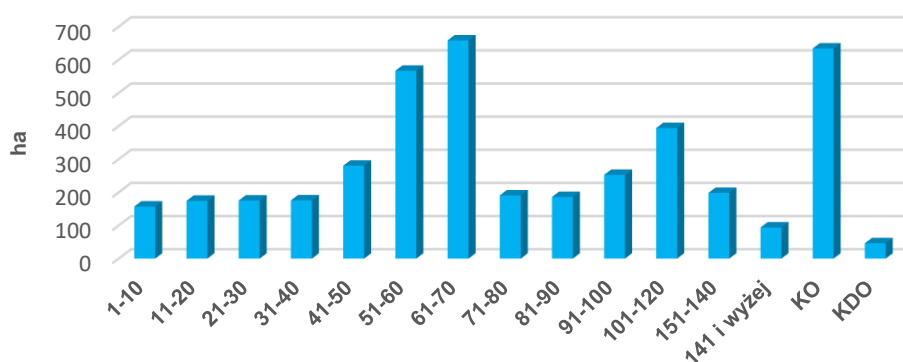
Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna panująca na ok. 74 % powierzchni. Zauważalny jest również udział dębów, olszy, brzozy i buka.

Rysunek 17. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320046

Struktura wiekowa:

W strukturze wiekowej drzewostanów obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej w zasięgu Nadleśnictwa Bierzwnik dominują drzewostany w wieku 61-70 lat i zajmują ok. 16% powierzchni gruntów leśnych. Nieznacznie niższy jest udział d-stanów w KO – 15% i w IIIB klasie wieku (51-60 lat) – 13%.

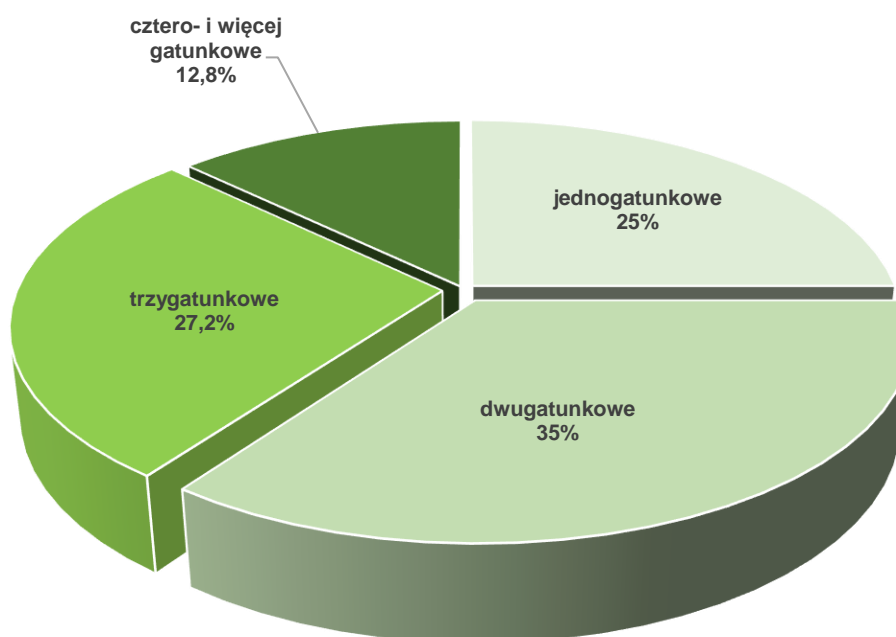
Rysunek 18. Struktura wiekowa drzewostanów w granicach obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

Bogactwo gatunkowe

Tabela 29. Bogactwo gatunkowe w granicach obszaru Uroczyska Puszczy drawskiej PLH320046 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Bierzwnik	jednogatunkowe	ha	76,67	580,00	391,13	1047,80	25,0
	dwugatunkowe		278,29	526,70	658,02	1463,01	35,0
	trzygatunkowe		233,41	351,09	552,82	1137,32	27,2
	cztero- i więcej gatunkowe		94,98	260,28	180,89	536,15	12,8

Z powyższego zestawienia wynika, że w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach Nadleśnictwa największą powierzchnię zajmują drzewostany dwugatunkowe (35%). Nieco mniejszą powierzchnię zajmują d-stany trzygatunkowe (27,2%) oraz d-stany jednogatunkowe (25%). Najmniejszą powierzchnię zajmują drzewostany cztero- i więcej gatunkowe – 12,8% ogółu drzewostanów.

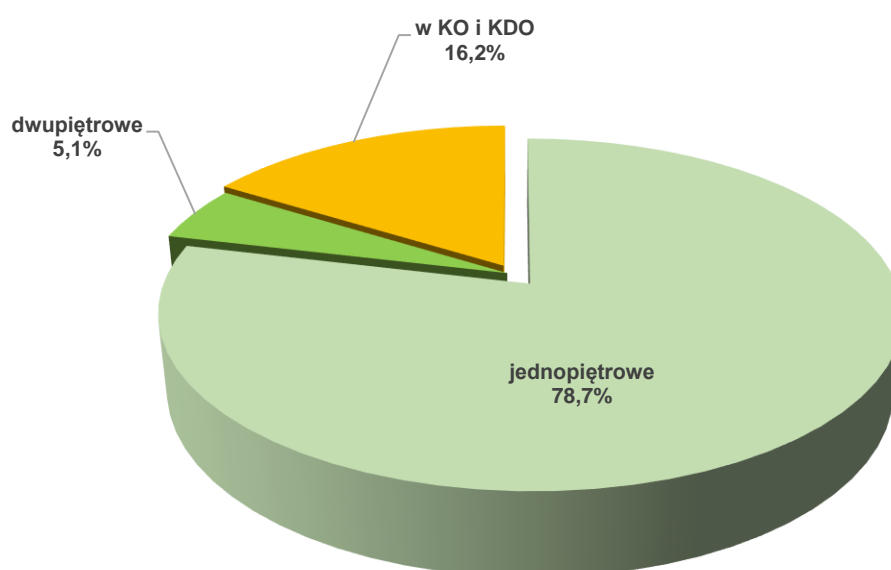

Rysunek 19. Bogactwo gatunkowe w granicach obszaru Lasy Bierzwnickie PLH320044 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Budowa piętrowa

Tabela 30. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Bierzwnik	jednopiętrowe	ha	683,35	1672,59	935,37	3291,31	78,7
	dwupiętrowe		0,00	23,80	190,31	214,11	5,1
	w KO i KDO		0,00	21,68	657,18	678,86	16,2

Rysunek 20. Budowa piętrowa drzewostanów

W granicach obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, które zajmują 78,7% powierzchni. Drzewostany w KO i KDO stanowią 16,2% powierzchni, a drzewostany dwupiętrowe – 5% ogólnej powierzchni drzewostanów.

Na terenie obszaru Uroczyska Puszczy drawskiej PLH320046 na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik występują 103 wydzielania, w których zinwentaryzowano podrost o charakterze II piętra, na ogólnej powierzchni 342,66 ha.

Pochodzenie

Aż 92,9 % powierzchni drzewostanów w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej na gruntach Nadleśnictwa pochodzi z odnowienia sztucznego przez sadzenie lub siew.

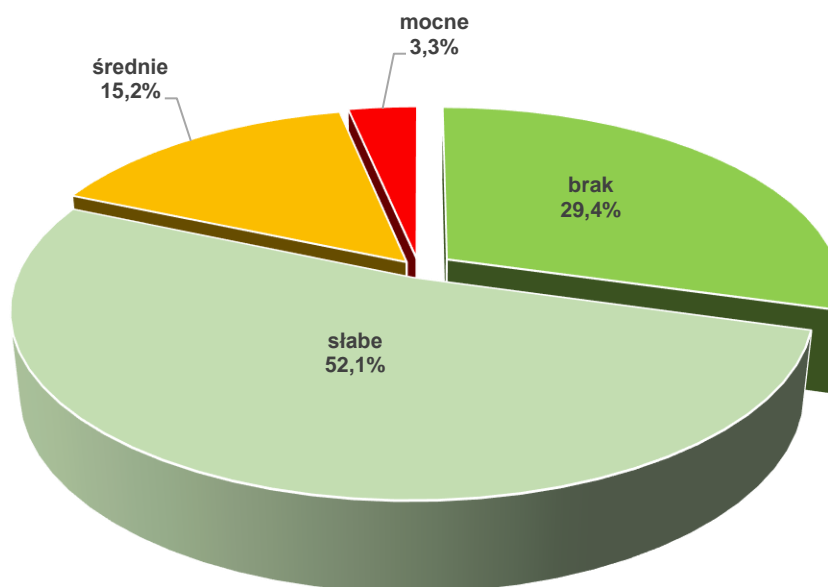
Tabela 31. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	odroślowe		5,72	0,95	33,15	39,82	0,9
Nadleśnictwo Bierzwnik	z samosiewu	ha	65,54	156,08	36,69	258,31	6,2
	z sadzenia		612,09	1561,04	1713,02	3886,15	92,9

Borowacenie

Tabela 32. Borowacenie w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		≤40 lat	41-80	>80 lat		
Nadleśnictwo Bierzwnik	brak	400,76	411,06	417,78	1229,60	29,4
	słabe	237,67	956,01	987,79	2181,47	52,1
	średnie	42,10	304,06	291,32	637,48	15,2
	mocne	2,82	46,94	85,97	135,73	3,3

Rysunek 21. Borowacenie w drzewostanach w obszarze Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Z zestawień wynika, że 52,1% powierzchni obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej na gruntach Nadleśnictwa zajmują drzewostany ze słabym borowaceniem. Drzewostany, w których zjawisko pinetyzacji nie występuje stanowią 29,4 % powierzchni ogółu drzewostanów. Borowaceniowi średniemu uległo 15,2 %. Mocne borowacenie dotyczy niewielkiego odsetka drzewostanów – 3,3%.

Zachowanie trwałości zasobów przyrody i poprawa jej stanu są warunkami determinującymi gospodarkę leśną, dlatego też podejmowanie działań wynikających z planowania prac związanych z gospodarką leśną opartą na wyżej wymienionych zasadach, będzie sprzyjało minimalizowaniu negatywnego zjawiska, jakim jest borowacenie.

Monotypizacja

W drzewostanach w obszarze Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru stwierdzono w udziale drzewostanów 13 gatunków drzew i krzewów obcych (zapisane w bazie danych Taksator).

Tabela 33. Wykaz gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia stwierdzonych w obszarze PLH320046 na gruntach Nadleśnictwa

Gatunek	Forma występowania									Razem
	gatunek panujący		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)		do 5% w składzie d-stanu (poj,mjsc)	w II piętrze	w warstwie podrostu, nalotu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień	
	Liczba wydz.	Pow. wydz. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydziałów					
czeremcha późna (amerykańska)	-	-	-	-	2	-	-	11	-	13
dagleźja zielona	2	2,75	4	1,12	28	-	1	2	7	44
dąb czerwony	-	-	2	0,50	29	-	1	-	1	33
kasztanowiec biały	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
orzyszniak pięciolistkowy	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
robinia akacyjowa	1	2,94	4	0,61	16	-	1	27	1	50
sosna Banksa	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
sosna czarna	-	-	1	0,13	2	-	-	-	-	3
sosna smołowa	-	-	2	1,19	-	-	-	-	-	2
sosna wejmutka	1	2,38	1	0,19	5	-	-	-	-	7
śnieguliczka biała	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4
żywołnik wschodni	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
żywołnik zachodni	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin

Określając listę gatunków roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2022/2023), Programie Ochrony

Przyrody Nadleśnictwa Bierzwnik (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2014), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, materiałach podstawowych do planu zadań ochronnych dla obszarów sieci Natura 2000.

Tabela 34. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
Bryophyta - Mchy									
1.	<i>Aulacomnium palustre</i>	Próchniczek błotny	OC						
2.	<i>Climacium dendroides</i>	Drabik drzewkowaty	OC						
3.	<i>Hylocomium splendens</i>	Gajnik lśniący	OC						
4.	<i>Polytrichum commune</i>	Płonnik pospolity	OC						
5.	<i>Sphagnum capillifolium</i>	Torfowiec ostrolistny	OC						
6.	<i>Sphagnum contortum</i>	Torfowiec skręcony	OC						
7.	<i>Sphagnum cuspidatum</i>	Torfowiec spiczastolistny	OC						
8.	<i>Sphagnum fallax</i>	Torfowiec kończysty	OC						
9.	<i>Sphagnum palustre</i>	Torfowiec błotny	OC						
10.	<i>Sphagnum squarrosum</i>	Torfowiec nastroszony	OC						
Pteridophyta - Paprotniki									
1.	<i>Diphasiastrum complanatum</i>	Widlicz spłaszczony	OC		VU	V	V		T
2.	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty	OC		NT		R		T
3.	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty	OC		NT		R		T
4.	<i>Osmunda regalis</i>	Długosz królewski	OS		VU	V	V		T
Spermatophyta – Nasienne									
1.	<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna	OC			V	V	R	T
2.	<i>Chimaphila umbellata</i>	Pomocnik baldaszkowy	OC		NT				T
3.	<i>Cladium mariscus</i>	Kłóć wiechowata	OS		NT	R	R	R	T
4.	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Kukułka szerokolistna (storczyk szerokolistny)	OC		NT		V	R	T
5.	<i>Drosera intermedia</i>	Rosiczka pośrednia	OS		EN	V	V		T
6.	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrągłolistna	OS		NT	I	V		T
7.	<i>Empetrum nigrum</i>	Bażyna czarna	OC			R	E	R	T
8.	<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	OC						T
9.	<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	OC			I	I		T
10.	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne	OC				V		T
11.	<i>Liparis loeselii</i>	Lipiennik Loesela	OS	VU	VU	E	E		T
12.	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy	OC						T?
13.	<i>Neottia nidus-avis</i>	Gnieźnik leśny	OC			V	E		T
14.	<i>Nymphaea alba</i>	Grzybienie białe	OC						T

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
15.	<i>Nymphaea candida</i>	Grzybienie północne	OC	NT	NT	K	K		T
16.	<i>Pyrola rotundifolia</i>	Gruszyca okrągłolistna	OC						
17.	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Bagnica torfowa	OS		VU	V	E	V	T
18.	<i>Utricularia intermedia</i>	Pływacz średni	OS		VU	V	E	V	T
19.	<i>Utricularia minor</i>	Pływacz drobny	OS		NT	V	V	R	T
20.	<i>Utricularia vulgaris</i>	Pływacz zwyczajny			NT				T
21.	<i>Viola epipsila</i>	Fiołek torfowy	OS	CR	EN	E	E	V	T

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

OC – ochrona częściowa (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

PCKR – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2014)

Ex – gatunki całkowicie wymarłe w Polsce; Ew – gatunki wymarłe w naturze; CR – krytycznie zagrożone; En – zagrożone; VU – narażone; LR – gatunki niskiego ryzyka; DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych;

PL – Polska Czerwona Lista Paprotników i Roślin Kwiatowych (Kaźmierczakowa R. (red.). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2016)

Ex – takson całkowicie wymarły; EW – takson wymarły w stanie dzikim na swoich naturalnych stanowiskach; RE – takson wymarły na obszarze Polski; REW – takson wymarły w stanie dzikim na swoich naturalnych stanowiskach na obszarze Polski; CR – krytycznie zagrożony; EN – zagrożony; VU – narażony; NT – bliski zagrożenia; DD – takson, którego stopień zagrożenia nie może być określony z powodu braku wystarczających informacji

PZ – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone; R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznany

Wlkp. – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone, R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznany

Torf – Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk (Jasnowska J., Jasnowski M. 1977)

Ex – wymarłe; E – gatunki ginące; V – gatunki silnie zagrożone; R – gatunki zagrożone

RCdPZ – „Rośliny cenne dla Pomorza Zachodniego (w granicach województwa zachodniopomorskiego)” (Kujawa – Pawlaczyk J. 2001)

T – gatunki wymarłe, wymierające, narażone, potencjalnie zagrożone i rzadkie, których stanowiska powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych (inventaryzacji i waloryzacji przyrodniczych); T? – gatunki

lokalnie rzadkie i zagrożone, które powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych o ile na danym terenie (gmina) znajduje się mniej niż 20 stanowisk danego gatunku

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt

Określając listę gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urządzeniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2022/2023), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Bierzwnik (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2014), materiałach podstawowych do planów zadań ochronnych obszarów sieci Natura 2000.

Tabela 35. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	Pl	Gat. NAT
Owady							
1.	<i>Cerambyx cerdo</i>	Kozioróg dębosz		OS	VU		TAK
2.	<i>Osmoderma eremita</i>	Pachnica dębowa		OS	VU		TAK
Plazy							
1.	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny		OS			TAK
2.	<i>Bufo bufo</i>	Ropucha szara		OC			
3.	<i>Hyla arborea</i>	Rzekotka drzewna		OS			
4.	<i>Pelophylax esculenta</i>	Żaba wodna		OC			
5.	<i>Pelophylax lessonae</i>	Żaba jeziorkowa		OC			
6.	<i>Pseudepidalea viridis</i>	Ropucha zielona		OS			
Gady							
1.	<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny		OC			
2.	<i>Lacerta agilis</i>	Jaszczurka zwinka		OC			
3.	<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny		OC			
4.	<i>Vipera berus</i>	Żmija zygzakowata		OC			
Ptaki							
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb gołębiarz		OS			
2.	<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec		OS			
3.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak		OS			
4.	<i>Aegolius funereus</i>	Włochatka		OS	NT		TAK
5.	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek		OS			TAK
6.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka					TAK
7.	<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa		OS			TAK
8.	<i>Asio otus</i>	Uszatka zwyczajna		OS			
9.	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł		OS			TAK
10.	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów		OS			
11.	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny		OS			TAK
12.	<i>Clanga pomarina</i>	Orlik krzykliwy		OS			TAK
13.	<i>Columba oenas</i>	Siniak		OS			TAK
14.	<i>Corvus corax</i>	Kruk zwyczajny		OC			
15.	<i>Crex crex</i>	Derkacz		OS	VU		TAK
16.	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy		OS			TAK
17.	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny		OS			TAK
18.	<i>Falco subbuteo</i>	Kobuz		OS			
19.	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk		OS	VU		TAK
20.	<i>Grus grus</i>	Żuraw		OS			TAK
21.	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek		OS			TAK

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
22.	<i>Lullula arborea</i>	Lerka		OS			TAK
23.	<i>Milvus migrans</i>	Kania czarna		OS	NT	NT	TAK
24.	<i>Pandion haliaetus</i>	Rybołów		OS	NT	VU	TAK
25.	<i>Pernis apivorus</i>	Trzmielojad		OS			TAK
26.	<i>Podiceps cristatus</i>	Perkoz dwuczuby		OS			TAK
27.	<i>Regulus ignicapilla</i>	Zniczek		OS			TAK
28.	<i>Scolopax rusticola</i>	Słonka					TAK
29.	<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik		OS			TAK
Ssaki							
1.	<i>Castor fiber</i>	Bóbr europejski		OC			TAK
2.	<i>Lutra lutra</i>	Wydra		OC			TAK

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

Kategorie zagrożeń w:

„Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce” (Cz) (Red. Głowaciński Z., 2002 r.):

- EX – wymarłe
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – silnie zagrożone
- VU – umiarkowanie zagrożone
- NT – bliskie zagrożenia
- LC – najmniejszej troski
- DD – o statusie słabo rozpoznanym

„Czerwona lista ptaków Polski” (CLPP) (Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., 2020 r.):

- RE – wymarłe regionalnie
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – zagrożone
- VU – narażone
- NT – bliskie zagrożenia

„Polska Czerwona Księga Zwierząt” (PL):

- ExP – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe
- CR – gatunki skrajnie zagrożone
- EN – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone
- VU – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie
- NT – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia
- LC – gatunki najmniejszej troski

Gat. Nat. – gatunki zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (TAK)

Przedmioty ochrony:

- Siedliska przyrodnicze

Tabela 36. Zestawienie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w SOO Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (kolorem zielonym wyróżniono leśne siedliska przyrodnicze)

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia wydziełów, w których zinventaryzowano siedlisko w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
1	2	3	4	5	6
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic	B	-	-
2.	3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	B	5	7,35
3.	3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	B	-	-
4.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	A	-	-
5.	6120*	Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe	C	-	-
6.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	-	-
7.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-
8.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-
9.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	B	1	5,78
10.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	11	11,16
11.	7210*	Torfowiska nakredowe	C	-	-
12.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B	-	-
13.	9110	Kwaśne buczyny	B	62	250,37
14.	9130	Żyzne buczyny	B	64	265,23
15.	9160	Grąd subatlantycki	B	16	52,66
16.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	B	1	3,82
17.	9190	Kwaśne dąbrowy	B	103	384,38
18.	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	24	52,49
19.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe	B	114	150,55
20.	91T0	Bory chrobotkowe	C	-	-

* siedliska o znaczeniu priorytetowym

- Gatunki roślin i gatunki zwierząt

Tabela 37. Zestawienie gatunków roślin i gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w SOO Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
6216 Haczykowiec błyszczący C	Jest gatunkiem światłolubnym, występującym prawie wyłącznie w zbiorowiskach z klasy <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i> – na niskoturzycowych torfowiskach niskich i przejściowych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1831 Elisma wodna C	Jeziora oligotroficzne o piaszczystym dnie i odczynie pH 6,1–8,2 oraz małej zawartości wapnia.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1903 Lipiennik loesela C	Torfowiska i bagna między poduszkami mchów z podłożem węglanowym.	Na gruntach N-ctwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu.
4056 Zatoczek łamliwy C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1014 Poczwarówka zwężona B	Preferuje wilgotne łąki, często na pograniczu z trzcinowiskami czy turzycowiskami. Występuje również na obrzeżach bagien i zbiorników wodnych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1013 Poczwarówka Geyera B	Siedliska otwarte z wysokim poziomem wód gruntowych, porośnięte niskopiennymi turzycami i mchami, zasilane wodami mineralnymi z wytrącającym się węglanem wapnia.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1016 Poczwarówka jajowata B	Gatunek wilgociolubny, żyjący wśród roślinności szuwarowej, w tym na łąkach trzcin, turzyc i manny mielec, na terenach o podłożu wapiennym i z odpowiednio wysokim poziomem wód gruntowych. Przebywa na	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
	podmokłych łąkach, bagnach i mokradłach, brzegach rzek i jezior.	
1032 Skójka gruboskorupowa B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1106 Łosoś B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1145 Piskorz B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1149 Koza B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
5339 Różanka B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1163 Głowacz białopłetwy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1096 Minóg strumieniowy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1042 Zalotka większa B	Zasiedla obszary torfowiskowe, chętnie przebywa również w środowiskach o podobnym charakterze: leśnych jeziorkach i bagnach.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru
1060 Czerwończyk nieparek B	Gatunek związany ze środowiskiem wilgotnych łąk i torfowisk niskich.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1037 Trzepla zielona B	Zasiedla wolno płynące nizinne i równinne czyste wody o piaszczystym dnie, jak większe strumienie, rzeki i kanały.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru
1084 Pachnica dębowa C	Bezwzględny warunkiem występowania pachnicy dębowej jest obecność odpowiedniej liczby starych, dziuplastych drzew z obszernymi próchnowiskami, będącymi jej jedynym środowiskiem życia. Silnie preferowane są drzewa rosnące w nasłonecznieniu.	Na gruntach N-ctwa w granicach obszaru stwierdzono stanowiska gatunku w 4 wydzieleniach.
1088 Kozioróg dębosz C	Preferuje dobrze nasłonecznione, ponad 100-letnie drzewa, rosnące	Na gruntach N-ctwa w granicach obszaru stwierdzono stanowiska gatunku w 4 wydzieleniach.

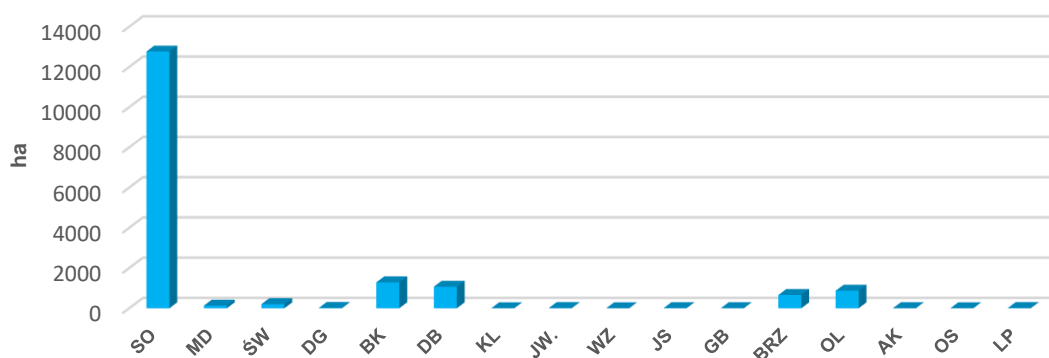
Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
	pojedynczo lub w niewielkich skupiskach. Lubi też stare, dobrze prześwietlone dąbrowy. Spotkać go można tylko na żywych drzewach.	
1188 Kumak nizinny B	Zasiedla zbiorniki wodne. Spotkać go można nie tylko w dużych stawach i jeziorach, ale również w bardzo małych zbiornikach wodnych, nawet w okresowych, szybko wysychających kałużach i koleinach dróg polnych.	Na gruntach N-ctwa w granicach obszaru stwierdzono stanowiska gatunku w 3 wydzieleniach.
1166 Traszka grzebieniasta B	Jest gatunkiem ziemnowodnym, spośród wszystkich krajowych traszek jest najsilniej związana ze środowiskiem wodnym. W okresie godowym spotkać ją można w różnego rodzaju zbiornikach wodnych, jak stawy (także w ogrodach), rowy, starorzecza. Zasiedla też sadzawki, a nawet doły po torfie, żwirze czy glinianki. Często pojawia się w okolicach źródeł. Preferuje wody stojące, rzadziej wybiera te o wolnym nurcie.	Brak potwierdzonych informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1220 Żółw błotny B	Zamieszkuje nieduże, zarastające jeziorka, leśne oczka wodne, bagna, gęsto zarośnięte i trudno dostępne starorzecza, duże stawy oraz wolno płynące rzeczki z gęstą roślinnością.	Brak potwierdzonych informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1352 Wilk B	Wilk występuje w lasach, na równinach, w terenach górskich i bagiennych. Jest gatunkiem terytorialnym. Wyznacza rewir, do którego nie dopuszcza osobników nie należących do watahy.	Gatunek stwierdzony na gruntach całego N-ctwa (obserwacje), brak informacji o potwierdzonym stanowisku lęgowym gatunku na gruntach N-ctwa (konkretne wydzielenie leśne) w granicach obszaru.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
1337 Bóbr europejski C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach N-ctwa w granicach obszaru stwierdzono stanowiska gatunku w 17 wydzieleniach.
1355 Wydra C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach N-ctwa w granicach obszaru stwierdzono stanowiska gatunku w 8 wydzieleniach.
1324 Nocek duży B	Zamieszkuje głównie w osiedlach ludzkich, latem kryjąc się na dużych strychach, wieżach kościelnych i w innych budowłach. Zimuje w piwnicach, fortyfikacjach, opuszczonych kopalniach, w jaskiniach. Żeruje w dojrzałych lasach z ubogim podszytem, na świeżo skoszonych łąkach, murawach, w sadach ze starymi drzewami.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

- **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016**

Udział gatunków panujących:

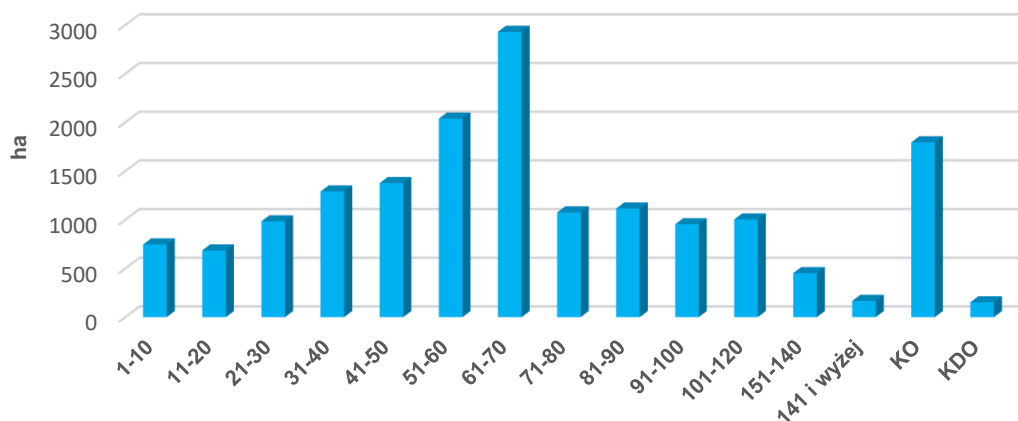
Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna panująca na ok. 75 % powierzchni. Zauważalny jest również udział buka i dębów.

Rysunek 22. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLB320016

Struktura wiekowa:

W strukturze wiekowej drzewostanów obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą w zasięgu Nadleśnictwa Bierzwnik dominują drzewostany w wieku 61-70 lat i zajmują ok. 17% powierzchni gruntów zalesionych. Nieznacznie niższy jest udział d-stanów w IIIB klasie wieku (51-60 lat) – 12% i w KO – 10%.

Rysunek 23. Struktura wiekowa drzewostanów w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016

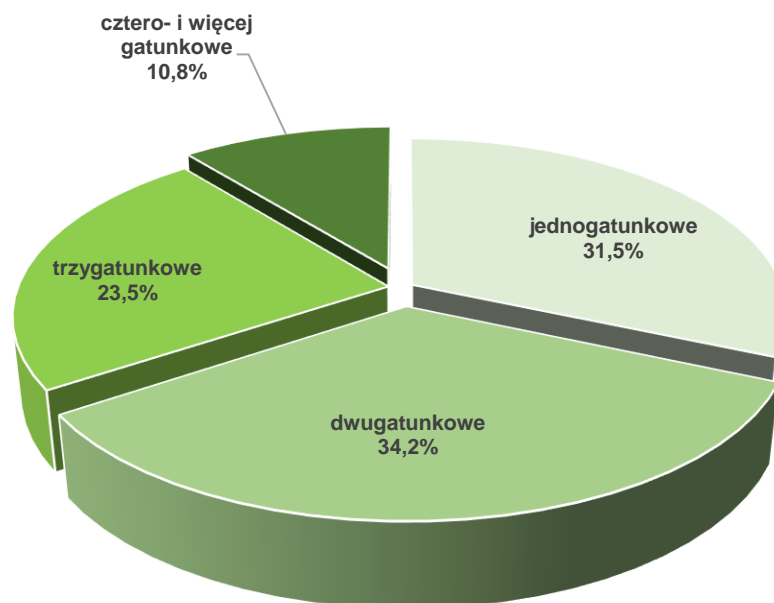
Bogactwo gatunkowe

Tabela 38. Bogactwo gatunkowe w granicach obszaru Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Bierzwnik	jednogatunkowe	ha	565,99	3040,22	1666,99	5273,20	31,5
	dwugatunkowe		1455,99	2258,27	2017,23	5731,49	34,2
	trzygatunkowe		1149,88	1426,57	1365,59	3942,04	23,5
	cztero- i więcej gatunkowe		530,37	795,17	486,92	1812,46	10,8

Z powyższego zestawienia wynika, że w granicach obszaru Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach Nadleśnictwa największą powierzchnię zajmują drzewostany dwugatunkowe (34,2%). Nieco mniejszą powierzchnię zajmują d-stany jednogatunkowe (31,5%). D-stany

trzygatunkowe zajmują 23,5% ogółu d-stanów. Najmniejszą powierzchnię zajmują drzewostany cztero- i więcej gatunkowe – 10,8%.

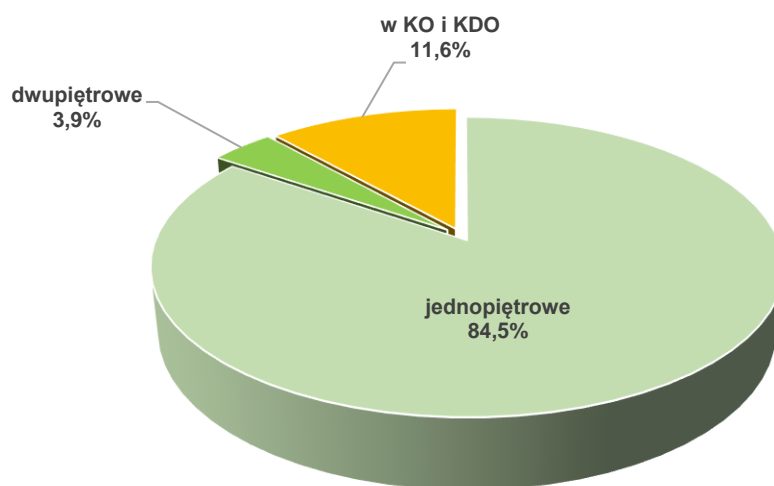

Rysunek 24. Bogactwo gatunkowe w granicach obszaru Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Budowa piętrowa

Tabela 39. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w granicach obszaru Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Bierzwnik	jednopiętrowe	ha	3702,23	7368,54	3089,88	14160,65	84,5
	dwupiętrowe		0,00	50,46	601,91	652,37	3,9
	w KO i KDO		0,00	101,23	1844,94	1946,17	11,6

Rysunek 25. Budowa piętrowa drzewostanów

W granicach obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, które zajmują 84,5 % powierzchni. Drzewostany w KO i KDO stanowią 11,6% powierzchni, a drzewostany dwupiętrowe niespełna 4% ogólnej powierzchni drzewostanów.

Na terenie obszaru Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik występuje 379 wydzielen, w których zinwentaryzowano podrost o charakterze II piętra, na ogólnej powierzchni 1447,68 ha.

Pochodzenie

Aż 92% powierzchni drzewostanów w granicach obszaru Lasy Puszczy nad Drawą na gruntach Nadleśnictwa pochodzi z odnowienia sztucznego przez sadzenie lub siew.

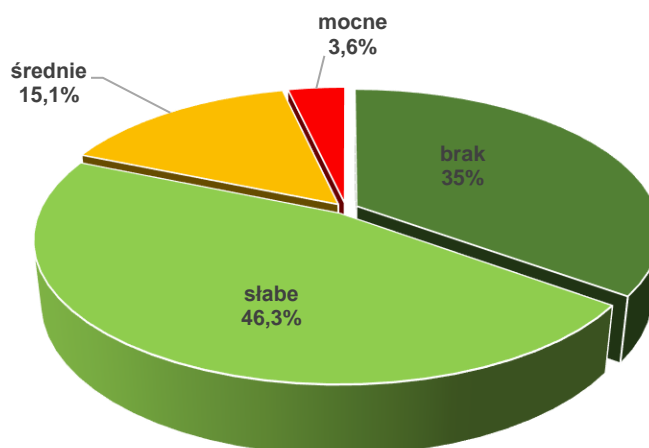
Tabela 40. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych w granicach obszaru Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Bierzwnik	odroślowe	ha	5,72	11,25	37,10	54,07	0,3
	z samosiewu		376,04	697,08	216,86	1289,98	7,7
	z sadzenia		3320,47	6811,90	5282,77	15415,14	92,0

Borowacenie

Tabela 41. Borowacenie w granicach obszaru Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80	>80 lat		
Nadleśnictwo Bierzwnik	brak	2142,38	2005,23	1707,73	5855,34	35,0
	słabe	1230,74	3719,59	2810,66	7760,99	46,3
	średnie	260,03	1495,78	780,50	2536,31	15,1
	mocne	69,08	299,63	237,84	606,55	3,6

Rysunek 26. Borowacenie w drzewostanach w obszarze Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Z zestawień wynika, że 46,3% powierzchni obszaru Lasy Puszczy nad Drawą na gruntach Nadleśnictwa zajmują drzewostany ze słabym borowaceniem. Drzewostany, w których zjawisko pinetyzacji nie występuje stanowią 35% ogółu d-stanów. Borowaceniowi średniemu uległo 15,1%. Mocne borowacenie dotyczy niewielkiego odsetka drzewostanów (3,6%).

Zachowanie trwałości zasobów przyrody i poprawa jej stanu są warunkami determinującymi gospodarkę leśną, dlatego też podejmowanie działań wynikających z planowania prac związanych z gospodarką leśną opartą na wyżej wymienionych zasadach, będzie sprzyjało minimalizowaniu negatywnego zjawiska, jakim jest borowacenie.

Monotypizacja

W drzewostanach w obszarze Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru stwierdzono w udziale drzewostanów 16 gatunków drzew i krzewów obcych (zapisane w bazie danych Taksator).

Tabela 42. Wykaz gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia stwierdzonych w obszarze PLB320016 na gruntach Nadleśnictwa

Gatunek	Forma występowania									Razem
	gatunek panujący		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)		do 5% w składzie d-stanu (poj,mjsc)	w II piętrze	w warstwie podrostu, nalotu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień	
	Liczba wydz.	Pow. wydz. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydzieli					
cyprysik Lawsona	-	-	-	-	1	-	-	1	2	4
czeremcha późna (amerykańska)	-	-	-	-	7	-	-	180	1	188
dagleźja zielona	10	15,42	25	13,33	115	2	3	18	25	198
dąb czerwony	3	7,79	27	13,43	143	-	5	-	12	190
kasztanowiec biały	-	-	-	-	14	-	-	1	14	29
klon jesionolistny	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
orzech czarny	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
orzyszki pięciolistkowy	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
robinia akacjowa	5	5,53	38	6,90	139	2	5	172	13	374
sosna Banksa	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
sosna czarna	-	-	1	0,13	2	-	-	-	1	4
sosna smołowa	-	-	2	1,19	1	-	-	-	-	3
sosna wejmutka	1	2,38	1	0,19	10	-	-	-	2	14
śnieguliczka biała	-	-	-	-	-	-	-	31	-	31
żywołnik wschodni	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
żywołnik zachodni	-	-	-	-	2	-	-	2	4	8

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin

Określając listę gatunków roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2022/2023), Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Bierzwnik (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2014), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, materiałach podstawowych do planu zadań ochronnych dla obszarów sieci Natura 2000.

Tabela 43. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w obszarze Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
Bryophyta - Mchy									
1.	<i>Aulacomnium palustre</i>	Próchniczek błotny	OC						
2.	<i>Celliergonella cuspidata</i>	Mokradłoszka zaostrowana	OC						
3.	<i>Climacium dendroides</i>	Drabik drzewkowaty	OC						
4.	<i>Hylocomium splendens</i>	Gajnik lśniący	OC						
5.	<i>Polytrichum commune</i>	Płonnik pospolity	OC						
6.	<i>Sphagnum capillifolium</i>	Torfowiec ostrolistny	OC						
7.	<i>Sphagnum contortum</i>	Torfowiec skręcony	OC						
8.	<i>Sphagnum cuspidatum</i>	Torfowiec spiczastolistny	OC						
9.	<i>Sphagnum fallax</i>	Torfowiec kończysty	OC						
11.	<i>Sphagnum fimbriatum</i>	Torfowiec frędzlowaty	OC						
12.	<i>Sphagnum palustre</i>	Torfowiec błotny	OC						
13.	<i>Sphagnum squarrosum</i>	Torfowiec nastroszony	OC						
Pteridophyta - Paprotniki									
1.	<i>Diphasiastrum complanatum</i>	Widlicz spłaszczony	OC		VU	V	V		T
2.	<i>Equisetum telmateia</i>	Skrzyp olbrzymi				R	R	V	T
3.	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty	OC		NT		R		T
4.	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty	OC		NT		R		T
5.	<i>Osmunda regalis</i>	Długosz królewski	OS		VU	V	V		T
Spermatophyta – Nasienne									
1.	<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna	OC			V	V	R	T
2.	<i>Chimaphila umbellata</i>	Pomocnik baldaszkowy	OC		NT				T
3.	<i>Cladium mariscus</i>	Kłóć wiechowata	OS		NT	R	R	R	T
4.	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Kukułka szerokolistna (storczy.k szerokolistny)	OC		NT		V	R	T
5.	<i>Drosera intermedia</i>	Rosiczka pośrednia	OS		EN	V	V		T
6.	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrągłolistna	OS		NT	I	V		T
7.	<i>Empetrum nigrum</i>	Bażyna czarna	OC			R	E	R	T
8.	<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	OC						T
9.	<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	OC			I	I		T
10.	<i>Helichrysum arenarium</i>	Kocanki piaskowe	OC						T?
11.	<i>Lathyrus palustris</i>	Groszek błotny	OC			V	V	R	T
12.	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne	OC				V		T
13.	<i>Liparis loeselii</i>	Lipiennik Loesela	OS	VU	VU	E	E		T

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
14.	<i>Listera ovata</i>	Listera jajowata	OC				V		T
15.	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy	OC						T?
16.	<i>Neottia nidus-avis</i>	Gnieźnik leśny	OC			V	E		T
17.	<i>Nymphaea alba</i>	Grzybienie białe	OC						T
18.	<i>Nymphaea candida</i>	Grzybienie północne	OC	NT	NT	K	K		T
19.	<i>Primula elatior</i>	Pierwiosnek wyniosły	OC			E	E		T
20.	<i>Pyrola rotundifolia</i>	Gruszyca okrągłolistna	OC						
21.	<i>Ranunculus lingua</i>	Jaskier wielki	OC						T
22.	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Bagnica torfowa	OS		VU	V	E	V	T
23.	<i>Taxus baccata</i>	Cis pospolity	OC	VU		R	R		T
24.	<i>Utricularia australis</i>	Pływacz zachodni	OS		NT	V	V	E	T
25.	<i>Utricularia intermedia</i>	Pływacz średni	OS		VU	V	E	V	T
26.	<i>Utricularia minor</i>	Pływacz drobny	OS		NT	V	V	R	T
27.	<i>Utricularia vulgaris</i>	Pływacz zwyczajny			NT				T
28.	<i>Viola epipsila</i>	Fiołek torfowy	OS	CR	EN	E	E	V	T

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

OC – ochrona częściowa (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

PCKR – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2014)

Ex – gatunki całkowicie wymarłe w Polsce; Ew – gatunki wymarłe w naturze; CR – krytycznie zagrożone; En – zagrożone; VU – narażone; LR – gatunki niskiego ryzyka; DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych;

PL – Polska Czerwona Lista Paprotników i Roślin Kwiatowych (Kaźmierczakowa R. (red.). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2016)

Ex – takson całkowicie wymarły; EW – takson wymarły w stanie dzikim na swoich naturalnych stanowiskach; RE – takson wymarły na obszarze Polski; REW – takson wymarły w stanie dzikim na swoich naturalnych stanowiskach na obszarze Polski; CR – krytycznie zagrożony; EN – zagrożony; VU – narażony; NT – bliski zagrożenia; DD – takson, którego stopień zagrożenia nie może być określony z powodu braku wystarczających informacji

PZ – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone; R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznanych

Wlkp. – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone, R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznanych

Torf – Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk (Jasnowska J., Jasnowski M. 1977)

Ex – wymarłe; E – gatunki ginące; V – gatunki silnie zagrożone; R – gatunki zagrożone

RCdPZ – „Rośliny cenne dla Pomorza Zachodniego (w granicach województwa zachodniopomorskiego)” (Kujawa – Pawlaczyk J. 2001)

T – gatunki wymarłe, wymierające, narażone, potencjalnie zagrożone i rzadkie, których stanowiska powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych (inventaryzacji i waloryzacji przyrodniczych); T? – gatunki lokalnie rzadkie i zagrożone, które powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych o ile na danym terenie (gmina) znajduje się mniej niż 20 stanowisk danego gatunku

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt

Określając listę gatunków zwierząt (bezkręgowców i kręgowców) chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2022/2023), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Bierzwnik (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2014), materiałach podstawowych do planów zadań ochronnych obszarów sieci Natura 2000.

Tabela 44. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkręgowców i kręgowców) w obszarze Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach N-ctwa Bierzwnik

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
Owady							
1.	<i>Cerambyx cerdo</i>	Kozioróg dębosz		OS	VU		TAK
2.	<i>Osmoderma eremita</i>	Pachnica dębowa		OS	VU		TAK
Plazy							
1.	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny		OS			TAK
2.	<i>Bufo bufo</i>	Ropucha szara		OC			
3.	<i>Hyla arborea</i>	Rzekotka drzewna		OS			
4.	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Traszka zwyczajna		OC			
5.	<i>Pelophylax esculenta</i>	Żaba wodna		OC			
6.	<i>Pelophylax lessonae</i>	Żaba jeziorkowa		OC			
7.	<i>Pseudepidalea viridis</i>	Ropucha zielona		OS			
8.	<i>Rana arvalis</i>	Żaba moczarowa		OS			
9.	<i>Rana temporaria</i>	Żaba trawna		OC			
10.	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta		OS	NT		TAK
Gady							
1.	<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny		OC			
2.	<i>Lacerta agilis</i>	Jaszczurka zwinka		OC			
3.	<i>Lacerta vivipara</i>	Jaszczurka żyworodna		OC			
4.	<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny		OC			
5.	<i>Vipera berus</i>	Żmija zygzakowata		OC			
Ptaki							
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb gołębiarz		OS			
2.	<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec		OS			
3.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak		OS			
4.	<i>Aegolius funereus</i>	Włochatka		OS	NT		TAK
5.	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek		OS			TAK
6.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka					TAK
7.	<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa		OS			TAK
8.	<i>Asio otus</i>	Uszatka zwyczajna		OS			
9.	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł		OS			TAK

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
10.	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów		OS			
11.	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek zwyczajny		OS			TAK
12.	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały		OS			TAK
13.	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny		OS			TAK
14.	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy		OS			TAK
15.	<i>Circus cyaneus</i>	Błotniak zbożowy		OS			TAK
16.	<i>Clanga pomarina</i>	Orlik krzykliwy		OS			TAK
17.	<i>Columba oenas</i>	Siniak		OS			TAK
18.	<i>Corvus corax</i>	Kruk zwyczajny		OC			
19.	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron		OS	VU		
20.	<i>Crex crex</i>	Derkacz		OS	VU		TAK
21.	<i>Cygnus cygnus</i>	Łabędź krzykliwy		OS			TAK
22.	<i>Dendrocopos medius</i>	Dzięcioł średni		OS			TAK
23.	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny		OS			TAK
24.	<i>Falco subbuteo</i>	Kobuz		OS			
25.	<i>Ficedula parva</i>	Muchołówka mała		OS			TAK
26.	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk		OS	VU		TAK
27.	<i>Glaucidium passerinum</i>	Sóweczka zwyczajna		OS			TAK
28.	<i>Grus grus</i>	Żuraw		OS			TAK
29.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik		OS		LC	TAK
30.	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek		OS			TAK
31.	<i>Lullula arborea</i>	Lerka		OS			TAK
32.	<i>Milvus migrans</i>	Kania czarna		OS	NT	NT	TAK
33.	<i>Pandion haliaetus</i>	Rybołów		OS	NT	VU	TAK
34.	<i>Pernis apivorus</i>	Trzmielojad		OS			TAK
35.	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony		OS			
36.	<i>Podiceps cristatus</i>	Perkoz dwuczuby		OS			TAK
37.	<i>Regulus ignicapilla</i>	Zniczek		OS			TAK
38.	<i>Scolopax rusticola</i>	Słonka					TAK
39.	<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik		OS			TAK
40.	<i>Upupa epops</i>	Dudek		OS			TAK
Ssaki							
1.	<i>Castor fiber</i>	Bóbr europejski		OC			TAK
2.	<i>Lutra lutra</i>	Wydra		OC			TAK

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

Kategorie zagrożeń w:

„Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce” (Cz) (Red. Głowaciński Z., 2002 r.):

- EX – wymarłe
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – silnie zagrożone
- VU – umiarkowanie zagrożone
- NT – bliskie zagrożenia
- LC – najmniejszej troski
- DD – o statusie słabo rozpoznany

„Czerwona lista ptaków Polski” (CLPP) (Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., 2020 r.):

- RE – wymarłe regionalnie
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – zagrożone
- VU – narażone
- NT – bliskie zagrożenia

„Polska Czerwona Księga Zwierząt” (PL):

- ExP – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe
- CR – gatunki skrajnie zagrożone
- EN – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone

- VU – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie
  - NT – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia
  - LC – gatunki najmniejszej troski
- Gat. Nat. – gatunki zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (TAK)

Przedmioty ochrony:

Tabela 45. Zestawienie gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony w OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym)

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
A223 Włochatka C	Tajga i inne bory sosnowe, jodłowe lub świerkowe o bogatej strukturze. W Polsce również zasiedla buczyny z domieszkami drzew iglastych, uprawy leśne, młodniki (miejsca schronienia za dnia), polany i zręby, ale i torfowiska czy doliny rzeczne, czyli okolice przestrzeni otwartych (tu żeruje).	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 4 wydzieleniach.
A229 Zimorodek B	Gniazdowanie i żerowiska nie są związane z lasami. Gatunek ściśle związany ze zbiornikami wodnymi. Zasiedla rzeki, jeziora, starorzecza, żwirownie, a także niewielkie strumienie.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 10 wydzieleniach.
A043 Gęgawa C	Gatunek zasiedlający bagna, tereny podmokłe i brzegi zbiorników wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A089 Orlik krzykliwy C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Zasiedla zwarte, stare i rozległe lasy, przeważnie mieszane i liściaste, w pobliżu pól uprawnych, dolin rzecznych, łąk i pastwisk, na obszarach obfitujących w tereny podmokłe i jeziora.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 5 strefy ochrony.
A028 Czapla siwa C	Płytkie wody przy jeziorach, rzekach i estuariach, trzcinowiska.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 7 wydzieleniach.
A021 Bąk C	Zbiorniki wodne z szerokimi szuwarami: naturalne jeziora, stawy hodowlane, glinianki, starorzecza, podmokłe trzcinowiska.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A215 Puchacz B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Zasiedla zwarte kompleksy leśne, głównie liściaste, w pobliżu otwartych przestrzeni ze zbiornikami wodnymi, łąkami,	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
	tereny mało penetrowane przez człowieka.	
A067 Gągoł B	Zamieszkuje wody słodkie, rzeki, starorzecza, jeziora w strefie lasów liściastych czasem nawet stawy rybne pod warunkiem, że w pobliżu znajdują się stare, dziuplaste drzewa.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 5 wydzieleniach.
A224 Lelek C	Suche, świetliste bory sosnowe w pobliżu łąk, pól, polan, zrębów, młodników. Preferuje też lasy poprzecinane porębami, ich skraje, ale może też wyprowadzić lęg na terenach bez zwartych drzewostanów. Spotkać go można na wrzosowiskach, zarastających pożarzyskach i wydmach z młodymi kompleksami leśnymi.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 5 wydzieleniach.
A197 Rybitwa czarna C	Zasiedla starorzecza i rozlewiska oraz spokojne zatoki, z roślinnością pływającą niezbędną do założenia gniazd.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A030 Bocian czarny C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Najczęściej gniazduje na starych drzewach, w lasach liściastych i mieszanych, w pobliżu bagien, łąk, cieków oraz zbiorników wodnych, gdzie żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 2 strefy ochrony.
A081 Błotniak stawowy C	Zasiedla trzcinowiska wokół jezior i stawów rybnych, torfowiska z zaroślami wierzbowymi, oczka wodne wśród pól uprawnych, gęsto obrosnięte szuwarami tereny podmokłe, zbiorniki zaporowe, starorzecza, wiklinowe zarośla.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 4 wydzieleniach.
A207 Siniak C	Lasy liściaste i mieszane z dziuplastymi drzewami. Preferuje stare buczyny i bory ze starymi drzewami. Unika bezleśnych przestrzeni.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 10 wydzieleniach.
A038 Łabędź krzykliwy C	Gniazduje na niewielkich i płytkich zbiornikach wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A036 Łabędź niemy B	Gniazduje na niewielkich i płytkich zbiornikach wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 5 wydzieleniach.
A236 Dzięcioł czarny C	Bory iglaste, lasy mieszane, rzadziej lasy liściaste, ale też zadrzewienia i duże parki miejskie.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 59 wydzieleniach.
A320 Mucholówka mała C	Występuje w starych liściastych i mieszanych lasach nizin, wyżyn i gór o bogatym podszyciu.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 1 wydzieleniu.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
A217 Sóweczka C	Starodrzewy (iglaste i mieszane) o bogatej strukturze, zwłaszcza podszytu. Poza okresem lęgowym spotykana częściej w lasach mieszanych i liściastych, gdzie łatwiej o pokarm. Teren, gdzie przebywa musi być bogaty w dzienne kryjówki, dziuple wysokie drzewa oraz otwarte przestrzenie, gdzie na polanach, śródleśnych łąkach lub torfowiskach może polować	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 2 strefy ochrony.
A127 Żuraw C	Miejsca lęgowe stanowią siedliska podmokłe. Kluczowym miejscem są śródleśne mokradła oraz zabagnione doliny rzeczne i brzegi zbiorników wodnych, w tym jezior i stawów rybnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 101 wydzieleniach.
A075 Bielik B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Gniazduje w starych lasach, w pobliżu zbiorników wodnych, nad którymi żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 4 strefy ochrony.
A022 Bączek C	Rozległe, ale też mniejsze, trzcinowiska okolic stawów, bagien i starorzeczy lub w wiklinie nadrzecznych brzegów.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A070 Nurogęś B	Czyste, bieżące lub stojące wody w lasach lub górach – okolice wielkich i rybnych jezior oraz rzek o zadrzewionych brzegach. Preferuje lasy liściaste i mieszane, ale korzysta też z kęp i samotnych drzew. Poza okresem lęgowym przebywa nad wszelkimi płytkimi zbiornikami.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A073 Kania czarna B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Osiedla się w pobliżu terenów otwartych z dużą ilością zbiorników wodnych; gniazda buduje w niewielkiej odległości od skraju lasu (50-100 m); żeruje głównie nad wodą.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 2 strefy ochrony.
A074 Kania ruda C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Preferuje starsze drzewostany liściaste z terenami otwartymi, szczególnie w pobliżu zbiorników wodnych; żeruje głównie poza lasem.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A094 Rybołów A	Lasy, w których można znaleźć liczne duże, niezarośnięte zbiorniki wodne. Preferuje skraje starych	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 3 strefy ochrony.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
	borów sosnowych, wybrzeża morskie, zadrzewione brzegi rzek i jezior oraz różnego typu rozlewiska i mokradła.	
A072 Trzmieljad C	Różnego rodzaju lasy; preferuje stare, świetliste drzewostany liściaste i mieszane, zwłaszcza przylegające do terenów otwartych, np. polan, łąk, pól, lub poprzecinane zrębami, rzadziej bory.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 4 wydzieleniach.
A005 Perkoz dwuczuby C	Jeziora i stawy, rzadziej wolno płynące rzeki, z pasem przybrzeżnych trzcin.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 5 wydzieleniach.
A120 Zielonka C	Zbiorniki z gęstym pasem trzcin, sitowia i inną roślinnością bagienną na brzegach wód stojących. Preferuje styk niewielkich obszarów wolnego lustra wody z pasem roślin lub zwałowiska trzciny.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A119 Kropiatka C	Płytkie, gęsto zarośnięte zbiorniki wodne otoczone podmokłymi łąkami.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A155 Słonka B	Zasiedla i lęgnie się na świetlistych podmokłych lub wilgotnych lasach mieszanych i liściastych z warstwą ziół i krzewów, również w borach z bogatym podszytem, bagnach, olsach, nad płytkimi strumieniami leśnymi i na podmokłych zagłębieniach terenu.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 18 wydzieleniach.
A165 Samotnik C	Zadrzewione bagna. Na łągowiska wybiera głównie olsy i łągi, zarośnięte torfowiska na brzegach śródlęśnych jezior, otwarte muliste podłoża i rowy.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska/obserwacje gatunku w 2 wydzieleniach.

3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 r., poz.1839):

§ 3. 1. Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać środowisko zalicza się następujące rodzaje przedsięwzięć:

(...)

90) zalesienia:

a) pastwisk lub łąk, na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w rozumieniu art.16 pkt 33 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, a jeżeli została sporządzona mapa

zagrożenia powodziowego – na obszarach, o których mowa w art. 169 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne,

b) nieużytków na glebach bagiennych,

c) nieużytków lub innych niż orne użytków rolnych, znajdujących się na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 tej ustawy;

91) zalesienia o powierzchni powyżej 20 ha inne niż wymienione w pkt 90.

Nadleśnictwo Bierzwnik nie posiada gruntów przeznaczonych do zalesienia.

3.4.3 Projekty w zakresie infrastruktury technicznej

Plan urządzenia lasu potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej określa jako potencjalne, w sposób ramowy, bez konkretnej lokalizacji, nie jest więc podstawą ich realizacji. Plan urządzenia lasu nie zawiera projektów:

- budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,
- budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych i budynków gospodarczych,
- budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji.

Plan urządzenia lasu nie zawiera więc elementów, które mogłyby być przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko w zakresie infrastruktury technicznej.

3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną

Ewentualne miejsca lub obszary, gdzie może nastąpić kolizja między zapisami *Planu* a wymogami ochrony przyrody, w szczególności w odniesieniu do przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, to:

- realizacja użytkowania rębego w drzewostanach, w których stwierdzono stanowiska roślin chronionych lub miejsca bytowania zwierząt chronionych, bez odpowiedniej ochrony tych miejsc oraz bez przestrzegania terminów wykonania zabiegów;
- zmiana, w ramach użytkowania lasu lub zabiegów hodowlanych, właściwej dla danego gatunku chronionego lub siedliska przyrodniczego struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów;
- stosowanie w trakcie odnowień składów gatunkowych upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji *Planu*

Wśród problemów z zakresu ochrony przyrody istotnych z punktu widzenia sporządzania *Planu* oraz jego realizacji należy wymienić:

- brak szczegółowych wytycznych dotyczących sposobów ochrony poszczególnych gatunków lub typów siedlisk (programów ochrony zatwierdzanych przez Ministra Środowiska);
- brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków.

3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji *Planu*

Plan urządzenia lasu jest dokumentem, którego obowiązek sporządzania raz na 10 lat dla każdego nadleśnictwa nakłada ustawa o lasach. Tak więc nie można zaniechać ani sporządzania planu urządzenia lasu ani zaprzestać jego realizacji.

W związku z tym, że nie ma możliwości odstąpienia od realizacji planu, nie ma potrzeby analizowania zmian, jakie niesie ze sobą brak jego realizacji.

Trzeba zaznaczyć, że właściwe planowanie urządzeniowe oraz realizacja tego planowania jest jednym z elementów nakreślających sens prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Brak *Planu* przyczyniłby się do niekontrolowanego korzystania z zasobów leśnych oraz możliwego zniszczenia wielu cennych elementów środowiska przyrodniczego.

Do skutków społecznych wynikających z hipotetycznej sytuacji braku realizacji *Planu* należałoby przede wszystkim ograniczenie rynku pracy. W lokalnych warunkach zatrudnienie w Nadleśnictwie oraz w firmach związanych z prowadzeniem prac leśnych, jak również z przetwórstwem drewna, ma duże znaczenie. Zaniechanie realizacji *Planu* wiązałoby się z koniecznością zwolnień w wielu firmach związanych z przetwórstwem drewna.

Ekonomiczne skutki braku realizacji *Planu* poza skutkami finansowymi dla Lasów Państwowych, to także straty w gospodarce narodowej, w której udział rynku drzewnego jest dość duży.

W odniesieniu do przyrodniczych skutków braku realizacji *Planu* trzeba wspomnieć o konieczności jak najszybszego wykorzystywania w procesach gospodarczych surowców odnawialnych. Drewno, którego pozyskanie odbywa się głównie w nadleśnictwach, należy do grupy surowców odnawialnych, a dotychczasowa gospodarka leśna, oparta o plany urządzenia lasu, sprzyja powiększaniu się zasobów drzewnych w skali kraju, umożliwiając tym samym szersze ich wykorzystanie. W przypadku znacznych ograniczeń w pozyskiwaniu drewna spodziewać się należy wzrostu popytu na inne surowce, np. materiały sztuczne, plastyki, metale – w meblarstwie, czy węgiel – w domowych kotłowniach. Szersze wykorzystanie tworzyw sztucznych niesie ze sobą groźne konsekwencje w postaci zanieczyszczeń powietrza emitowanych podczas ich produkcji i przetwórstwa oraz problemów związanych z ich późniejszą utylizacją.

Innym przyrodniczym skutkiem braku realizacji *Planu* jest ograniczenie ingerencji w naturalne procesy zachodzące w przyrodzie. Dla wielu gatunków i siedlisk jest to efekt pożądany, natomiast dla innych zdecydowanie negatywny. Część siedlisk i niektóre gatunki zwierząt i roślin

dla zachowania ich typowych biotopów wymagają ingerencji człowieka, czasami wręcz w formie gospodarczego użytkowania.

4. Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko i obszary Natura 2000

4.1. Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko

4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie życia na wszelkich poziomach jego organizacji. Różnorodność biologiczną można podzielić na:

- różnorodność gatunkową – bogactwo roślin i zwierząt,
- różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową) – zróżnicowanie genów poszczególnych gatunków,
- różnorodność ekosystemów – bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów.

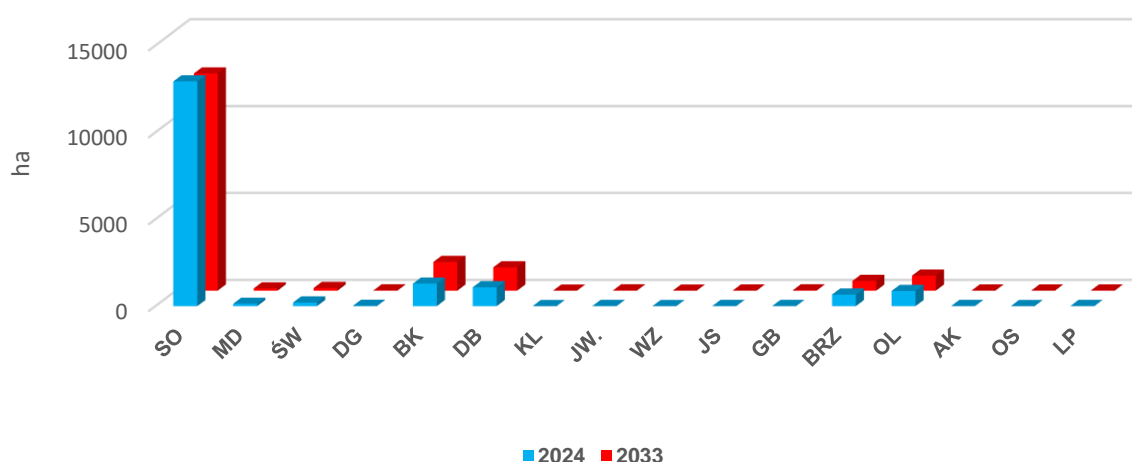
Ochrona różnorodności biologicznej w lasach realizowana jest na podstawie obowiązujących w Lasach Państwowych zarządzeń i instrukcji.

- **Różnorodność gatunkowa**

W lasach Nadleśnictwa Bierzwnik występują 64 gatunki drzew i krzewów, spośród których 20 pełni rolę gatunków panujących w drzewostanach. Dla zachowania tej różnorodności, a nawet jej zwiększenia, *Plan* zwraca uwagę na właściwy dobór gatunków nie tylko w uprawach i warstwie drzewiastej, ale też w podszytach.

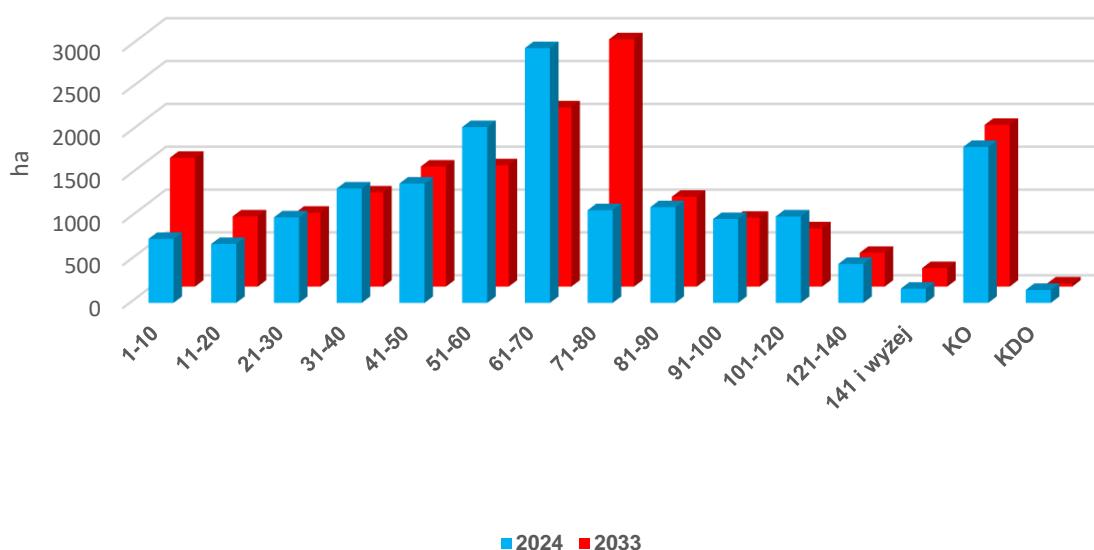
Wszelkie czynności gospodarcze w drzewostanie należy więc realizować tak, by wytworzyły się korzystne warunki dla rozwoju wszystkich warstw lasu.

Gatunki panujące w Nadleśnictwie Bierzwnik:

Rysunek 27. Udział powierzchniowy wg rodzajów panujących na początku i na końcu obowiązywania obecnego *Planu*

Struktura wiekowa drzewostanów w Nadleśnictwie Bierzwnik:

Rysunek 28. Struktura wiekowa drzewostanów na początku i na końcu obowiązywania obecnego *Planu*

Oceniając typy drzewostanów i przyjęte orientacyjne składy gatunkowe upraw można stwierdzić, że uwzględnione zostały wszystkie lasotwórcze gatunki drzew leśnych występujące naturalnie w zasięgu Nadleśnictwa. *Plan* zaleca, by podczas planowania składów gatunkowych odnowień wziąć pod uwagę zainwentaryzowane siedliska przyrodnicze Natura 2000.

Zapisy planu urządzenia lasu przyczyniają się do ochrony różnorodności gatunkowej również poprzez zainwentaryzowanie znanych stanowisk roślin i zwierząt chronionych oraz uwidocznienie ich w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych. Informacja taka pozwoli odpowiednio dostosować prace gospodarcze w lasach do zasad ochrony tych gatunków i przez to przyczyni się do ich zachowania.

- **Różnorodność genetyczna**

W *Planie* zamieszczono wykazy i zestawienia bazy nasiennej Nadleśnictwa Bierzwnik Rozbudowana baza nasienna, a ponadto ochrona populacji rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt wpłynie pozytywnie na różnorodność genetyczną.

- **Różnorodność ekosystemów**

W celu zachowania różnorodności ekosystemów *Plan* zwraca uwagę m.in. na:

- wykorzystanie zmienności w ramach mikrosiedlisk,
- pozostawianie w stanie naturalnym cieków, zbiorników wodnych, bagien, torfowisk, itp.,
- zachowanie trwałości lasów, w tym lasów łęgowych i olsów,

- zwiększanie udziału starych drzew w lasach, pozostawianie drzew dziuplastych,
- kształtowanie strefy ekotonowej na obrzeżach lasu,
- czynną ochronę ekosystemów łąkowych.

Realizacja planowanych zadań gospodarczych zgodnie z przedstawionymi uwagami nie tylko nie wpłynie niekorzystnie na występujące w Nadleśnictwie ekosystemy, ale powinna przyczynić się do zwiększenia ich ilości i naturalności.

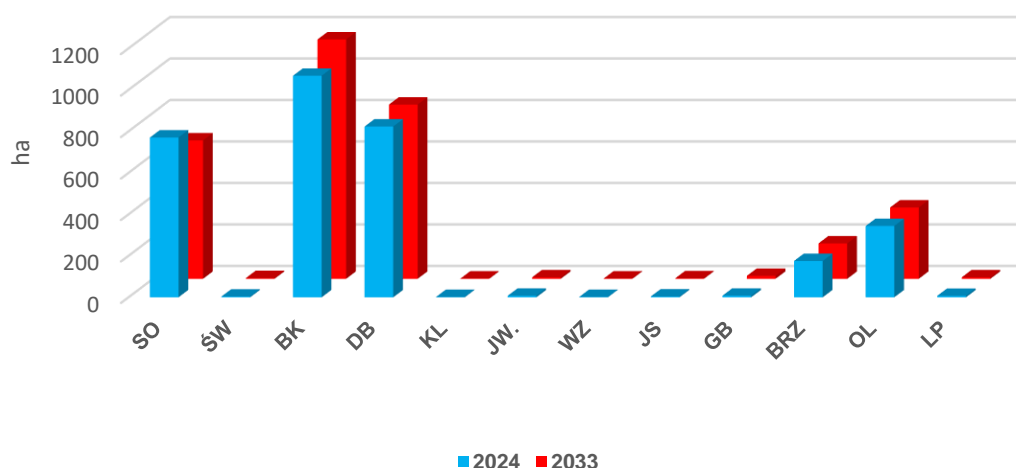
Dla siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych w obszarach Natura 2000 z Dyrektywy Siedliskowej (SOO), oraz dla części siedlisk przyrodniczych poza tymi obszarami przyjęto TD, orientacyjne składy upraw oraz rodzaje rębni zgodnie z załącznikiem do aneksu Nr 3/2014 z dnia 27 sierpnia 2014 r. do Porozumienia nr 1/2010 z dnia 15 stycznia 2010 r., zawartym pomiędzy Dyrektorem RDLP w Szczecinie a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz aneksem Nr 3/2014 z dnia 27 sierpnia 2014 r. do Porozumienia nr 1/2009 z dnia 23.11.2009 r. zawartego pomiędzy Dyrektorem RDLP w Szczecinie, a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Leśne siedliska przyrodnicze

Na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik zidentyfikowano 8 typów leśnych siedlisk przyrodniczych. Szczegółowe wyniki inwentaryzacji zamieszczono w „Programie ochrony przyrody”. Sposób zagospodarowania przyjęty dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych przedstawiają tabele i diagramy.

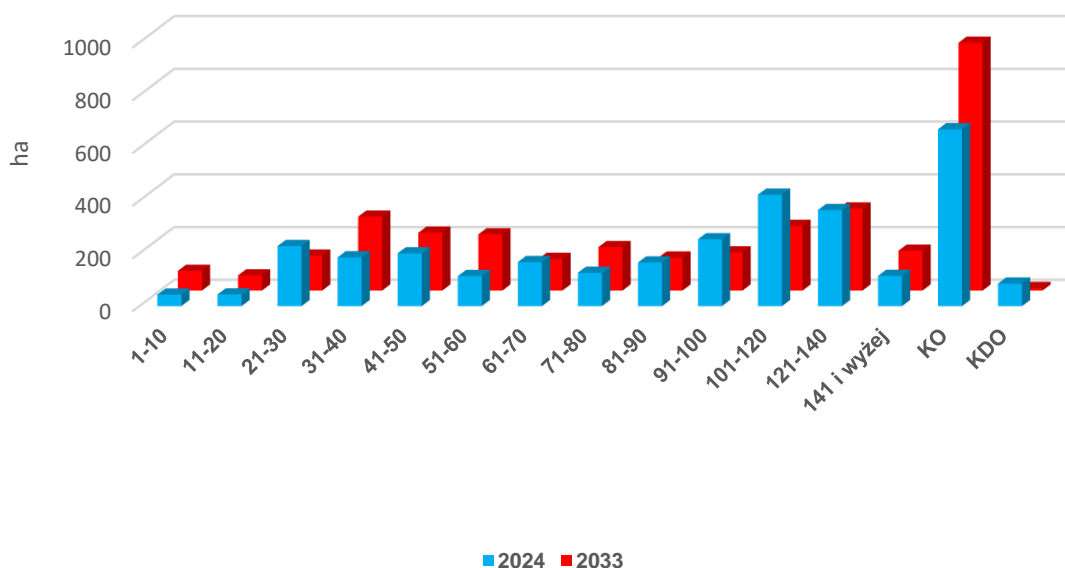
W analizowanym *Planie* postępowanie na siedliskach przyrodniczych zostało omówione przede wszystkim w programie ochrony przyrody.

Rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych przedstawiono na mapach załączonych do programu ochrony przyrody.

Rysunek 29. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących na leśnych siedliskach przyrodniczych Natura 2000 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Wysoki udział buka i dębów w drzewostanach leśnych siedlisk przyrodniczych jest odzwierciedleniem powierzchniowej dominacji grądów i buczyn w zasięgu Nadleśnictwa. W wyniku realizacji zapisów *Planu*, po 10 latach, można założyć, że udział tych gatunków jeszcze wzrośnie, a spadnie nieznacznie udział sosny.

Rysunek 30. Struktura wiekowa drzewostanów na leśnych siedliskach przyrodniczych Natura 2000 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

W drzewostanach na leśnych siedliskach przyrodniczych najwyższy udział mają obecnie drzewostany w KO (klasa odnowienia). Na końcu okresu objętego planowaniem ich udział nadal będzie największy (znacząco wzrośnie).

Tabela 46. Rodzaje zadań z zakresu użytkowania w drzewostanach, w których zinventaryzowano leśne siedliska przyrodnicze Natura 2000

Lp.	Kod	Pow. ogólna siedlisk	Rodzaje planowanych zadań				Brak zadań (w tym grunt nieleśny)	Przewidywany wpływ
			Odnowienia	Piel. drzewostanów**	Rębnie zupełne	Rębnie złożone		
powierzchnia w ha								
1	2	4	5	6	7	8	9	10
1.	9110	272,23	60,69	102,96	-	159,08	50,74	+
2.	9130	1047,61	252,41	740,69	0,65	523,74	64,05	+
3.	9160	806,73	116,55	548,40	1,35	264,90	150,85	+

Lp.	Kod	Pow. ogólna siedlisk	Rodzaje planowanych zadań				Brak zadań (w tym grunt nieleśny)	Przewidywany wpływ
			Odnowienia	Piel. drzewostanów**	Rębnie zupełne	Rębnie złożone		
			powierzchnia w ha					
1	2	4	5	6	7	8	9	10
4.	9170	85,90	14,56	56,61	-	30,08	9,65	+
5.	9190	444,40	77,70	189,95	-	186,03	128,83	+
6.	91D0*	155,43	-	26,85	-	-	156,81	+
7.	91E0*	301,96	1,66	95,02	-	2,03	274,40	+
8.	91F0	2,84	-	-	-	-	2,84	+
Razem			523,57	1760,48	2,00	1165,86	838,17	+

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**pielęgnowanie drzewostanów – planowane zabiegi: PIEL, CW, CP, TW, TP

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,

0 (zero) – wpływ obojętny,

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny.

Suma powierzchni objętej wskazaniem gospodarczymi (w tym zapisem BRAK WSKAZAŃ) jest wyższa od sumy ogólnej powierzchni siedlisk zinwentaryzowanych w Nadleśnictwie, co wynika z faktu, że część siedlisk zinwentaryzowanych zostało punktowo, zajmują więc tylko fragment powierzchni wydzielenia, natomiast zabiegiem objęta jest powierzchnia całego wydzielenia, w którym stwierdzono siedlisko. Ponadto do jednego wydzielenia może być zaprojektowanych kilka wskazań np. RB III, ODN-ZŁOŻ.

O wybraniu konkretnej rębni dla danego siedliska decydują:

- typy siedliskowe lasu i docelowe typy drzewostanu ustalone na Komisji Założeń Planu, a przyjęte zgodnie z załącznikiem do aneksu Nr 3/2014 z dnia 27 sierpnia 2014 r. do Porozumienia nr 1/2010 z dnia 15 stycznia 2010 r., zawartym pomiędzy Dyrektorem RDLP w Szczecinie a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz aneksem Nr 3/2014 z dnia 27 sierpnia 2014 r. do Porozumienia nr 1/2009 z dnia 23.11.2009 r. zawartego pomiędzy Dyrektorem RDLP w Szczecinie, a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- potrzeby hodowlane;
- uzyskanie właściwego składu gatunkowego odpowiedniego do typu siedliskowego lasu, przyspieszającego przywracanie naturalnego stanu siedliska oraz zachowanie trwałości lasu.

Sposób wykonania konkretnych rębni ustalany jest na etapie wykonawstwa, na podstawie Zasad Hodowli Lasu, z uwzględnieniem zapisów zawartych w Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa.

Zestawienie struktury i funkcji leśnych siedlisk przyrodniczych przedstawione w formie tabeli w programie ochrony przyrody jest wyciągiem z: wyników inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000 Lasy Bierzwnickie PLH320044 i Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 oraz powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych (prowadzonej w latach 2006-2007). Podczas prac taksacyjnych nastąpiła zmiana adresów leśnych oraz powierzchni części drzewostanów, dlatego też dane te wymagały aktualizacji. *Plan* nie zawiera informacji o strukturze stanu każdego z płatów siedlisk przyrodniczych, nie jest więc możliwe wykonanie analizy przyczyn uznania stanu za nieoptymalny.

Należy zauważyć, że na podstawie art. 52, pkt 1 *Ustawy OOS*, „informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko (...) powinny być (...) dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu (...).

Wnioski wynikające z analizy powierzchni zabiegów określonych dla drzewostanów z zainwentaryzowanymi siedliskami przyrodniczymi przedstawiono poniżej.

Kwaśne buczyny (9110)

Siedlisko to charakteryzuje się dominacją buka oraz minimalnym udziałem dębu bezszypułkowego i szypułkowego. Występująca w drzewostanie w dużym udziale sosna stanowi gatunek niepożądany. Zachowanie tego siedliska przyrodniczego we właściwym stanie ochrony (wymóg Natura 2000) polega w szczególności na zachowaniu w dobrym stanie gatunku typowego, jakim dla tego siedliska jest buk. Drzewostany bukowe wymagają zabiegów hodowlanych w całym okresie życia.

Kwaśne buczyny zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 272,23 ha. Zaplanowane zadania dotyczące pielęgnacji na 102,96 ha drzewostanów, na których zainwentaryzowano siedlisko przyczynią się pozytywnie do jego zachowania. Planowanie rębni złożonych na 159,08 ha powierzchni wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów bukowych z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 50,74 ha drzewostanów, na których zainwentaryzowano siedlisko.

Taki sposób ujęcia w *Planie* zadań gospodarczych nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Właściwe wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych i cięć zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Żyzne buczyny (9130)

W postaci naturalnej lub zbliżonej do naturalnej charakteryzują się typowym drzewostanem bukowym, ewentualnie z niewielką domieszką dębów oraz lipy. Utrzymanie siedliska we właściwym stanie ochrony wymaga stosowania podobnych zabiegów, jak przy kwaśnej buczynie.

Żyzne buczyny zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 1047,61 ha. Zaplanowane zadania z zakresu pielęgnacji na 740,69 ha powierzchni drzewostanów, na których zainwentaryzowano siedlisko na pewno będą miały pozytywny wpływ na jego zachowanie. Planowanie rębni złożonych na 523,74 ha powierzchni wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów bukowych z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Na powierzchni 0,65 ha zaplanowano rębnię zupełną w jednym wydzieleniu (poza obszarem siedliskowym Natura 2000). Jest to 99-letni d-stan sosnowy na siedlisku lasu mieszanego świeżego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 64,05 ha drzewostanów, na których zainwentaryzowano siedlisko.

Taki sposób planowania zabiegów w tych drzewostanach nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Właściwe wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych i cięć zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Grąd subatlantycki (9160)

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje lasy liściaste z udziałem i dynamicznym rozwojem graba – typowy grąd subatlantycki to las dębowo-grabowy lub bukowo-dębowo-grabowy, zazwyczaj o skąym runie.

Grąd subatlantycki zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 806,73 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą głównie pielęgnowania – 548,40 ha powierzchni drzewostanów, na których zainwentaryzowano siedlisko. Planowanie rębni złożonych na 264,90 ha powierzchni wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów, z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Na powierzchni 1,35 ha zaplanowano rębnię zupełną w 1 wydzieleniu (poza obszarem siedliskowym Natura 2000). Jest to d-stano składzie 7Js 79, 3DBs 140 lat, przerywanym zwarcium, uszkodzony, zaplanowany do intensywnej przebudowy. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 150,85 ha drzewostanów, na których zainwentaryzowano siedlisko.

Taki sposób planowania zabiegów w tych drzewostanach nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych powinny polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji.

Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (9170)

Siedlisko 9170 obejmuje wielowarstwowe i wielogatunkowe lasy występujące na świeżych i przeważnie żyznych siedliskach. Budowane jest przede wszystkim przez dąb szypułkowy *Quercus robur*, grab zwyczajny *Carpinus betulus* i lipę drobnolistną *Tilia cordata*.

Siedlisko zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 85,90 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą głównie pielęgnowania – 56,61 ha powierzchni drzewostanów, na których opisano grądy. Planowanie rębni złożonych na 30,08 ha powierzchni wynika z określonych na gruncie potrzeb

odnowienia drzewostanów, z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 9,65 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko.

Taki sposób planowania zabiegów w tych drzewostanach nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska, a właściwe wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych i cięć zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się po poprawieniu niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Kwaśne dąbrowy (9190)

Siedlisko to tworzą drzewostany z panującym dębem, czasem z udziałem buka, brzozy i sosny, o ubogim runie z dominacją gatunków borowych.

Kwaśne dąbrowy zinwentaryzowano na łącznej powierzchni 444,40 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą głównie pielęgnacji – 189,95 ha powierzchni drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. Planowanie rębni złożonych na 186,03 ha powierzchni wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów, z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 123,83 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko.

Taki sposób planowania zabiegów w tych drzewostanach nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych powinny polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji.

Bory i lasy bagienne (91D0)

Siedlisko obejmuje ubogie w gatunki lasy iglaste (rzadziej liściaste), występujące lokalnie na wilgotnych podłożach torfowych. Siedlisko jest rzadkie, ale silnie zróżnicowane florystycznie, troficznie i klimatycznie. Drzewostan jest budowany przez nieliczne gatunki i najczęściej są to: sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, świerk pospolity *Picea abies*, brzoza omszona *Betula pubescens* i olsza czarna *Alnus glutinosa*.

Siedlisko zinwentaryzowano na łącznej powierzchni 155,43 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą pielęgnacji – 26,85 ha powierzchni drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 123,75 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko.

Na gruntach nieleśnych zinwentaryzowano siedlisko na łącznej powierzchni 33,06 ha. *Plan* nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych.

Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni.

Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0)

Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym, związane z przepływem wody, umiejscowione wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, jak również związane z wypływem wód podziemnych (źródłiskowe lasy olszowe). Drzewostan tworzy przeważnie olsza, niekiedy z udziałem jesionu.

W warunkach Nadleśnictwa łęgi zidentyfikowano w drzewostanach na łącznej powierzchni 301,96 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą głównie pielęgnacji drzewostanów – 95,02 ha powierzchni drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. Rębnie złożone zaplanowano na 2,03 ha. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 270,09 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko.

Na gruntach nieleśnych zinwentaryzowano siedlisko na łącznej powierzchni 4,31 ha. *Plan* nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych.

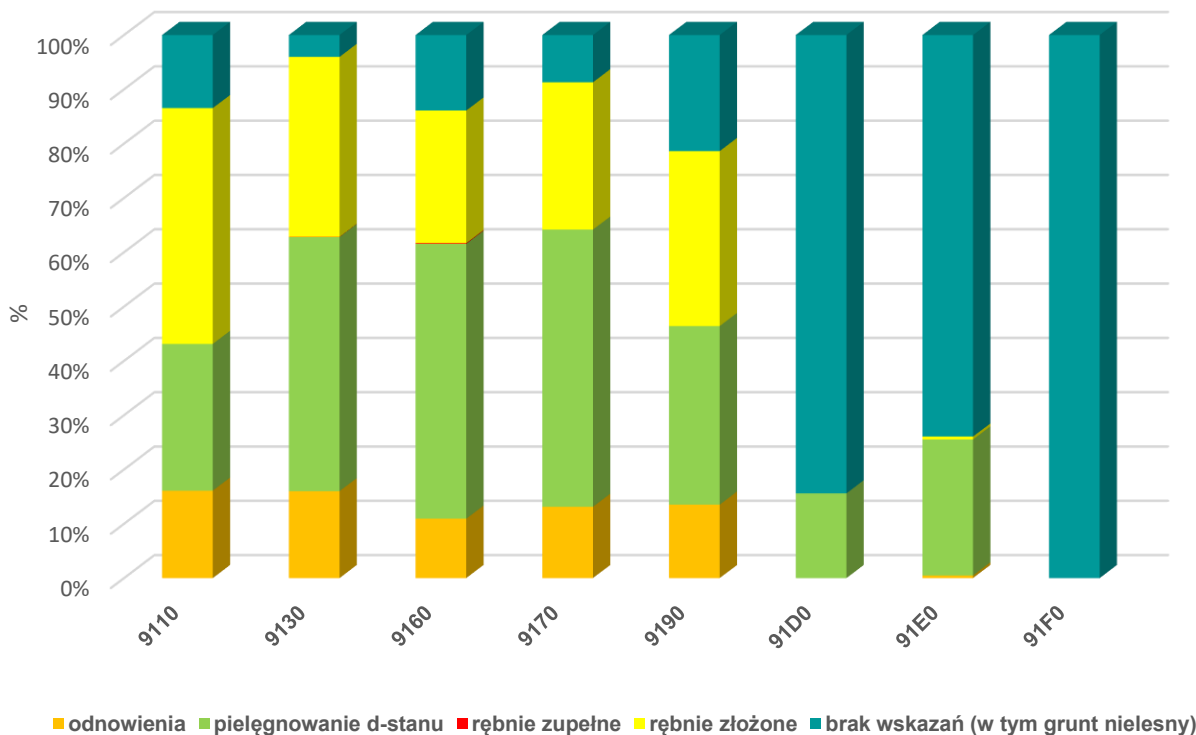
Taki sposób ujęcia w *Planie* zadań gospodarczych nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych pozwolą polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji.

Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (91F0)

Siedlisko obejmuje wilgotne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe będące pod wpływem ruchomych wód, przede wszystkim zalewów lub spływów powierzchniowych oraz rzadziej zmian poziomu wód gruntowych. Siedlisko reprezentuje roślinność związaną z dolinami średnich i dużych rzek. Drzewostan budujący siedlisko jest wielogatunkowy, jednak najczęściej i obficie występują w nim gatunki takie jak: dąb szypułkowy *Quercus robur*, wiąz pospolity *Ulmus minor* i jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*. Ważną cechą dla identyfikacji siedliska jest stała obecność wiązu pospolitego *Ulmus minor* i wiązu szypułkowego *U. laevis* oraz klonu polnego *Acer campestre*.

Łęgi dębowo-wiązowo-jesionowe zinwentaryzowano na łącznej powierzchni 2,84 ha. Wydzielenia, w których zinwentaryzowano siedlisko pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni.

Rysunek 31. Rodzaje zadań z zakresu użytkowania głównego i hodowli w drzewostanach, w których zinwentaryzowano leśne siedliska przyrodnicze

o **Nieleśne siedliska przyrodnicze**

Na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik zidentyfikowano 3 typy nieleśnych siedlisk przyrodniczych. Dokładną lokalizację oraz parametry wynikające z inwentaryzacji zamieszczono w programie ochrony przyrody.

W programie znalazły się również ramowe wskazania dotyczące ochrony tych siedlisk. Ogólnie można stwierdzić, że skupiają się one głównie wokół zachowania ich naturalnego charakteru. Planowane zabiegi gospodarcze w drzewostanach położonych w sąsiedztwie nieleśnych siedlisk przyrodniczych nie powinny negatywnie wpłynąć na ich stan zachowania.

o **Grunty do naturalnej sukcesji**

W *Planie* do naturalnej sukcesji przeznaczono 41 wydzieleń o łącznej powierzchni 66,93 ha. Są to głównie grunty na siedliskach bagiennych i wilgotnych, jak również niewielkie odkryte powierzchnie, ważne dla zachowania różnorodności biologicznej.

4.1.2. Oddziaływanie na ludzi

Plan urządzenia lasu nie zawiera propozycji zadań mających znaczący wpływ na zdrowie i życie ludzi. Zapisy *Planu*, a w szczególności programu ochrony przyrody, mogą się jednak przydać Nadleśnictwu przy projektowaniu miejsc turystyczno – rekreacyjnych, szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych, oznaczaniu osobliwości przyrodniczych, edukacji przyrodniczo-leśnej, itp.

4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione

Analizę wpływu zapisów *Planu* na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione wykonano na podstawie listy gatunków przedstawionej w programie ochrony przyrody oraz zaplanowanych zabiegów gospodarczych w wydzieleniach, w których te gatunki zinwentaryzowano.

Tabela 47. Planowane czynności gospodarcze i ich przewidywany wpływ na zwierzęta chronione oraz rzadkie, co do których odnotowano dokładną lokalizację

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Liczba wyłączeń- ogółem	Gr. nielesny	Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	Przewidywany wpływ ¹⁾
<i>Cerambyx cerdo</i>	Kozioróg dębosz	4	-	-	-	-	-	-	4	+
<i>Osmoderma eremita</i>	Pachnica dębowa	4	-	-	-	-	-	-	4	+
<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny	24	15	-	-	4	-	1	4	0
<i>Bufo bufo</i>	Ropucha szara	13	4	-	-	3	-	2	4	0
<i>Hyla arborea</i>	Rzekotka drzewna	4	2	-	-	1	-	1	-	0
<i>Lissotriton vulgaris</i>	Traszka zwyczajna	7	1	-	-	4	-	-	2	0
<i>Pelophylax esculenta</i>	Żaba wodna	13	10	-	-	2	-	-	1	0
<i>Pelophylax lessonae</i>	Żaba jeziorkowa	8	4	-	-	2	-	-	2	0
<i>Pseudepidalea viridis</i>	Ropucha zielona	1	-	-	-	1	-	-	-	0
<i>Rana arvalis</i>	Żaba moczarowa	6	3	-	-	1	-	1	1	0
<i>Rana temporaria</i>	Żaba trawna	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta	7	5	-	-	2	-	-	-	0
<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny	12	2	-	-	7	1	-	2	-
<i>Lacerta agilis</i>	Jaszczurka zwinka	9	-	-	-	6	-	1	2	0
<i>Lacerta vivipara</i>	Jaszczurka żyworodna	8	2	-	-	5	-	-	1	0
<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny	17	3	-	-	4	1	6	3	-
<i>Vipera berus</i>	Żmija zygzakowata	7	1	-	-	5	-	-	1	0
<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb gołębiarz	9	-	-	-	1	-	5	3	0
<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec	10	2	-	-	8	-	-	-	0
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak	4	2	-	-	1	-	-	1	0
<i>Aegolius funereus</i>	Włochatka	4	-	-	-	3	-	1	-	0
<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek	10	3	-	-	3	1	-	3	-
<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka	3	-	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa	7	1	-	-	5	-	-	1	0
<i>Asio otus</i>	Uszatka zwyczajna	4	-	-	-	3	-	-	1	0
<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł	5	2	-	-	-	-	1	2	0
<i>Buteo buteo</i>	Myszołów	11	-	-	-	4	-	5	2	0
<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek zwyczajny	5	1	-	-	4	-	-	-	0
<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały	7	7	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny	2	-	-	-	-	-	-	2	+
<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy	4	2	-	-	1	-	-	1	0
<i>Circus cyaneus</i>	Błotniak zbożowy	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Clanga pomarina</i>	Orlik krzykliwy	5	-	-	-	-	-	-	5	+
<i>Columba oenas</i>	Siniak	10	-	-	-	4	-	4	2	0
<i>Corvus corax</i>	Kruk	9	1	-	1	4	1	2	-	-
<i>Crex crex</i>	Derkacz	3	2	-	-	1	-	-	-	0
<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy	5	3	-	-	1	-	-	1	0
<i>Dendrocopos medius</i>	Dzięcioł średni	4	-	-	-	2	-	2	-	0
<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny	59	1	-	1	26	1	24	6	-

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Liczba wyłączeń- ogółem	Gr. nieleśny	Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	Przewidywany wpływ ¹⁾
			Liczba wydzieliń							
<i>Falco subbuteo</i>	Kobuz	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Ficedula parva</i>	Muchołówka mała	1	-	-	-	1	-	-	-	0
<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Glaucidium passerinum</i>	Sóweczka zwyczajna	2	-	-	-	-	-	-	2	+
<i>Grus grus</i>	Żuraw	101	51	-	1	21	2	6	20	-
<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik	4	-	-	-	-	-	-	4	+
<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek	3	1	-	-	2	-	-	-	0
<i>Lullula arborea</i>	Lerka	3	1	-	-	11	-	1	-	0
<i>Milvus migrans</i>	Kania czarna	2	-	-	-	-	-	-	2	+
<i>Pandion haliaetus</i>	Rybołów	3	-	-	-	-	-	-	3	+
<i>Pernis apivorus</i>	Trzmielojad	4	1	-	-	1	-	1	1	0
<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony	5	-	-	-	3	1	1	-	-
<i>Podiceps cristatus</i>	Perkoz dwuczuby	5	2	-	-	-	-	-	3	+
<i>Regulus ignicapilla</i>	Zniczek	2	2	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Scolopax rusticola</i>	Słonka	18	5	-	-	11	-	1	1	0
<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik	2	-	-	-	1	-	-	1	0
<i>Upupa epops</i>	Dudek	2	-	-	-	2	-	-	-	0
<i>Castor fiber</i>	Bóbr europejski	41	15	-	-	10	1	3	12	-
<i>Lutra lutra</i>	Wydra	17	2	-	-	7	-	1	7	0

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Przewidywany „brak” wpływu odnosi się do gatunków zinwentaryzowanych w wydzieleniach gruntów nieleśnych, dla których plan urządzenia lasu w ogóle nie podaje szczegółowych wskazań.

Wpływ obojętny „0” określono dla stanowisk gatunków, których biologia pozwala przypuszczać, że zaplanowane zabiegi, głównie trzebieże i cięcia rębne, nie spowodują istotnego ubytku w liczebności i kondycji tych populacji.

Wpływ dodatni „+” przypisano gatunkom, występującym w wydzieleniach, w których jest informacja o ich lokalizacji i w których zaplanowano wskazanie o nie podjęciu działań gospodarczych, co przyczyni się do polepszenia stanu ochrony siedlisk tych gatunków.

Symbol „-” przypisano gatunkom, dla których należy wskazać sposoby ograniczenia negatywnego wpływu niektórych działań wynikających z *Planu*. Dotyczy to następujących gatunków: padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, zimorodek, kruk, dzięcioł czarny, żuraw, dzięcioł zielony, bóbr europejski.

Przewidywane rozwiązania, mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań planowanych zabiegów gospodarczych, zawarto w dalszym rozdziale *Prognozy*.

W wydzieleniach z gniazdami gatunków objętych ochroną strefową oraz w strefie ochrony całorocznej zabiegów nie planowano. W strefie ochrony okresowej w drzewostanach zabiegi dotyczą głównie pielęgnacji. Na pow. 101,61 ha na gruntach leśnych nie zaprojektowano wskazań gospodarczych, a 29,03 ha stanowią grunty nieleśne. Na pow. 123,12 ha zaplanowano rębnie złożone, a rębnię zupełną przewidziano w trzech wydzieleniach na powierzchni 6,21 ha. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia.

W programie ochrony przyrody oraz w *Prognozie* podano informację iż należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (1.01. – 31.07 dla bielika, 15.03 – 31.08 dla bociana czarnego, 1.03 – 31.08 dla kani czarnej, orlika krzykliwego i rybołowa) i wszelkie cięcia prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Program ochrony przyrody wymienia inne gatunki zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, w tym występujące w zasięgu Nadleśnictwa Bierzwnik, co do których brak dokładnej lokalizacji, jak również gatunki pospolicie występujące w całym Nadleśnictwie.

Rozplanowanie poszczególnych działań gospodarczych na cały obszar Nadleśnictwa, a więc brak tak czasowej, jak i powierzchniowej koncentracji czynności gospodarczych w jednym miejscu, powoduje rozproszenie ryzyka negatywnego oddziaływania na siedliska i populacje zwierząt. Zaplanowane w poszczególnych pododdziałach czynności mają stosunkowo niewielki wpływ na populacje gatunków związanych z lasem. Prace związane z wykonaniem powyższych zabiegów trwają w konkretnym wydzieleniu najwyżej kilka do kilkunastu dni. Sprzyja to także utrzymaniu populacji gatunków związanych z lasami. Mimo możliwego niekorzystnego wpływu zabiegów na pojedyncze stanowiska cennych gatunków, plan urządzenia lasu nie oddziałuje długookresowo negatywnie na stan całych populacji chronionych gatunków zwierząt oraz ich siedlisk.

Plan urządzenia lasu nie zajmuje się planowaniem zabiegów gospodarczych na gruntach nieleśnych, w tym jeziorach, bagnach, użytkach ekologicznych, rolach, pastwiskach i zabudowaniach. W związku z powyższym zapisy planu nie mają wpływu na gatunki zwierząt związanych z gruntami nieleśnymi.

Zagadnienia ochrony zwierząt ujęto również w programie ochrony przyrody, gdzie przedstawiono zalecenia dla Nadleśnictwa związane m.in. z zachowaniem bogactwa gatunkowego. Spośród nich można wymienić:

- należy przestrzegać obowiązujących regulacji prawnych obowiązujących w strefach ochrony gatunków chronionych (np. strefy ochrony wokół gniazd);
- monitorowanie stanowisk gatunków chronionych;
- pozostawiać drzewa dziuplaste (z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia). W drzewostanach sosnowych, w miarę potrzeb zaleca się rozwieszanie skrzynek lęgowych, w tym skrzynek dla nietoperzy. Skrzynki dla nietoperzy należy koncentrować na skraju lasu, oraz w pobliżu skraju bagien, zrębów i upraw.

Taki sposób postępowania przyczyni się do ochrony potencjalnych miejsc bytowania różnych cennych gatunków zwierząt.

4.1.4 Oddziaływanie na grzyby (w tym porosty) i rośliny, w szczególności na gatunki chronione

Analizę wpływu zapisów *Planu* na rośliny chronione i rzadkie wykonano na podstawie listy gatunków przedstawionej w programie ochrony przyrody oraz zaplanowanych zabiegów gospodarczych w wydzieleniach, w których te gatunki zinwentaryzowano.

Tabela 48. Planowane czynności gospodarcze i ich przewidywany wpływ na grzyby, w tym porosty, rośliny chronione oraz rzadkie, co do których odnotowano dokładną lokalizację

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Liczba wyłączeń-ogółem	Gr. nieleśny	Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	Przewidywany wpływ ¹⁾
			Liczba wydzieleni							
<i>Cladonia arbuscula</i>	Chrobotek leśny	34	-	-	-	30	3	-	1	0
<i>Cladonia rangiferina</i>	Chrobotek reniferowy	4	-	-	-	4	-	-	-	0
<i>Hericium sp.</i>	Soplówka	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Hydnoporia tabacina</i>	Szczeciniak żółto-brzezi	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Leratiomyces squamosus</i>	Łysiczka łuskowata	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Phaeotremella foliacea</i>	Trzęsak listkowany	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Sparassis crispa</i>	Siedzuń sosnowy	19	-	-	1	8	-	7	3	0
<i>Aulacomnium palustre</i>	Próchniczek błotny	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Calliergonella cuspidata</i>	Mokradłoszka zaostrowana	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Climacium dendroides</i>	Drabik drzewkowy	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Hylocomium splendens</i>	Gajnik lśniący	15	1	-	1	8	4	1	-	-
<i>Polytrichum commune</i>	Płonnik pospolity	51	7	-	1	35	-	-	8	0
<i>Sphagnum capillifolium</i>	Torfowiec ostrolistny	3	3	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Sphagnum contortum</i>	Torfowiec skręcony	3	1	-	-	1	-	-	1	0
<i>Sphagnum cuspidatum</i>	Torfowiec spiczastolistny	6	-	-	-	-	1	-	5	0
<i>Sphagnum fallax</i>	Torfowiec kończysty	18	16	-	-	1	-	1	-	0
<i>Sphagnum fimbriatum</i>	Torfowiec frędzlowaty	7	1	-	-	-	-	-	6	+
<i>Sphagnum palustre</i>	Torfowiec błotny	43	10	-	1	2	1	1	28	-
<i>Sphagnum squarrosum</i>	Torfowiec nastroszony	37	12	-	1	-	1	1	22	-
<i>Sphagnum sp.</i>	Torfowiec	23	19	-	-	1	-	1	2	0
<i>Diphasiastrum complanatum</i>	Widlicz spłaszczony	4	-	-	-	3	-	1	-	0
<i>Equisetum telmateia</i>	Skrzyp olbrzymi	2	-	-	-	-	-	-	2	+
<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty	44	8	-	1	14	-	2	19	0
<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty	8	-	-	-	1	1	5	1	-
<i>Lycopodium sp.</i>	Widłak	1	-	-	-	1	-	-	-	0
<i>Osmunda regalis</i>	Długosz królewski	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna	4	3	-	-	-	-	-	1	+

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Liczba wyłączeń- ogółem	Gr. nieleśny	Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	Przewidywany wpływ ¹⁾
			Liczba wydzielen							
<i>Chimaphila umbellata</i>	Pomocnik baldaszkowy	3	-	-	-	1	-	1	1	0
<i>Cladium mariscus</i>	Kłoc wiechowata	4	1	-	-	-	-	-	3	+
<i>Dactylorhiza majalis</i>	Kukułka szerokolistna (storczyk szerokolistny)	2	-	-	-	-	-	2	-	0
<i>Drosera intermedia</i>	Rosiczka pośrednia	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrągłolistna	8	7	-	-	1	-	-	-	0
<i>Empetrum nigrum</i>	Bażyna czarna	2	2	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	2	-	-	-	-	-	-	2	+
<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	6	1	-	-	3	-	-	2	0
<i>Helichrysum arenarium</i>	Kocanki piaskowe	2	2	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Lathyrus palustris</i>	Groszek błotny	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne	43	20	-	-	3	2	1	17	-
<i>Liparis loeseli</i>	Lipiennik Loesela	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Listera ovata</i>	Listera jajowata	2	1	-	-	-	-	1	-	0
<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy	8	8	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Neottia nidus-avis</i>	Gnieźnik leśny	5	-	-	-	3	-	-	2	0
<i>Nymphaea alba</i>	Grzybienie białe	4	4	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Nymphaea candida</i>	Grzybienie północne	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Primula elatior</i>	Pierwiosnek wyniosły	2	-	-	-	2	-	-	-	0
<i>Pyrola rotundifolia</i>	Gruszczyk okrągłolistna	2	-	-	-	2	-	-	-	0
<i>Ranunculus lingua</i>	Jaskier wielki	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Scheuchzeria palustris</i>	Bagnica torfowa	6	6	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Taxus baccata</i>	Cis pospolity	4	1	-	-	2	-	1	-	0
<i>Utricularia intermedia</i>	Pływacz średni	2	2	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Utricularia minor</i>	Pływacz drobny	2	2	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Utricularia vulgaris</i>	Pływacz zwyczajny	2	2	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Viola epipsila</i>	Fiołek torfowy	3	2	-	-	-	-	-	1	+

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Symbol „brak” odnosi się do stanowisk gatunków na gruntach nieleśnych, dla których plan urządzenia lasu w ogóle nie podaje szczegółowych wskazań.

Symbol „0” określono dla stanowisk gatunków, których biologia pozwala przypuszczać, że zaplanowane zabiegi, głównie trzebieże i cięcia rębne nie spowodują istotnego ubytku w liczebności i kondycji tych populacji. Są to najczęściej gatunki pospolite w skali Nadleśnictwa, o których można sądzić, że liczba stanowisk jest większa, niż udało się określić na podstawie zebranych materiałów.

Wpływ dodatni „+” przypisano gatunkom, występującym w wydzieleniach, w których jest informacja o ich lokalizacji i w których zaplanowano wskazanie o nie podjęciu działań gospodarczych, co przyczyni się do polepszenia stanu ochrony siedlisk tych gatunków.

Symbol „-” przypisano gatunkom, dla których należy wskazać sposoby ograniczenia negatywnego wpływu niektórych działań wynikających z *Planu*. Dotyczy to następujących gatunków: gajnik lśniący, torfowiec nastroszony, torfowiec błotny, widłak goździsty, bagno zwyczajne.

Przewidywane rozwiązania, mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań planowanych zabiegów gospodarczych, zawarto w dalszym rozdziale *Prognozy*.

Na gruntach Nadleśnictwa znajdują się dodatkowo pospolite, lecz nie wymienione w tabeli, chronione gatunki podlegające ochronie częściowej lub będące gatunkami cennymi, dla których Program ochrony przyrody nie podaje szczegółowej lokalizacji stanowisk. Gatunki te to m. in.: rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi*, brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*. Rośliny te często rosną w wydzieleniach leśnych, zatem osobniki mogą ulec zniszczeniu podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.

Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania zapisów *Planu* na całe populacje pospolicie występujących gatunków.

Zagadnienia ochrony roślin ujęto również w programie ochrony przyrody, gdzie przedstawiono zalecenia dla Nadleśnictwa związane m.in. z zachowaniem różnorodności ekosystemów. Spośród nich można wymienić:

- podnoszenie wiedzy przyrodniczej wśród pracowników służby leśnej w Nadleśnictwie;
- monitorowanie stanowisk gatunków chronionych;
- wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych tak, by nie szkodziły one gatunkom chronionym.

Leśniczy podczas projektowania szlaków zrywkowych (ciągów technologicznych) na etapie sporządzania szacunków brakarskich ma obowiązek uwzględnić wszystkie elementy związane z ochroną przyrody, w tym rzadkie i chronione rośliny. Stanowiska tych gatunków zaznacza na szkicu powierzchni manipulacyjnej, w której będzie wykonywane pozyskanie. Przy użytkowaniu rębny pozostawia się biogrupy i kępy z wszystkimi warstwami lasu. Taki sposób przygotowywania powierzchni pozwoli ochronić nie tylko te gatunki, których stanowiska są znane i opisane w programie ochrony przyrody, ale również nowe stanowiska roślin.

4.1.5. Oddziaływanie na wodę

Jednym z podstawowych czynników decydujących o trwałości lasów, pozostających w zakresie wpływu *Planu* na gospodarkę leśną, jest ograniczenie procesów degradacji stosunków wodnych w lasach.

Kategorię ochronności podano w opisach taksacyjnych i zaznaczono na odpowiednich mapach tematycznych.

W *Planie*, w drzewostanach położonych bezpośrednio przy ciekach i zbiornikach wodnych, w których istnieją warunki do odnowienia naturalnego, planowano rębnie złożone, natomiast na słabszych siedliskach, podczas stosowania rębni zupełnej (Ib), zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywanie lub kształtowanie strefy pasa ochronnego.

Ponadto w programie ochrony przyrody zaleca się:

- poprawę stosunków wodnych na terenie nadleśnictwa poprzez:
  - utrzymywanie naturalnego charakteru brzegów bagien, jezior, rzek;
  - zachowanie istniejących torfowisk.
- wokół bagien o powierzchni co najmniej 0,50 ha oraz wszystkich bagien z siedliskami przyrodniczymi, źródeł, wycieków i wysięków wód podziemnych zaleca się w trakcie wykonywania cięć rębnych zachowywanie lub kształtowanie strefy pasa ochronnego, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.
- wyłączenie z użytkowania rębnych drzewostanów na zabagnionych, trudno dostępnych siedliskach bagiennych oraz niektórych OI i OIJ.

4.1.6. Oddziaływanie na powietrze

Biorąc pod uwagę charakter zaplanowanych prac w nadleśnictwie, nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń planu mogła mieć negatywny wpływ na stan powietrza atmosferycznego. Zachowanie zasobów leśnych jest jednym z podstawowych celów gospodarowania. Realizacja założeń planu w żadnym wypadku nie powoduje zmniejszenia leśnych zasobów ani zarazem ich możliwości związanych z pochłanianiem dwutlenku węgla. Wręcz przeciwnie, można uznać, że zabiegi p.u.l. poprawiające stan lasów, równocześnie polepszają stan powietrza, który w dużym stopniu zależy od produkcji tlenu oraz pochłaniania dwutlenku węgla.

4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Jedynie działania mogące wpływać na powierzchnię ziemi to przygotowanie gleby pod odnowienia na zrębach. Wycięcie drzewostanów na powierzchniach zrębowych mogłoby powodować nasilenie erozji tylko na terenach silniej urzeźbionych, które w obszarze nadleśnictwa spotykane są rzadko. Krótkookresowe pozbawienie roślinności (dla każdego zrębu zaplanowano odnowienie lasu) na rozproszonych powierzchniach nie wpłynie negatywnie na stan gleby. Utrzymanie roślinności leśnej, będące podstawowym założeniem planu urządzenia lasu, sprzyja zachowaniu naturalnej pokrywy glebowej oraz jest głównym zabezpieczeniem gleby przed erozją. Analizując wpływ założeń *Planu* na powierzchnię ziemi można stwierdzić brak znacząco negatywnego oddziaływania.

4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz

Krajobraz leśny jest przestrzennym układem elementów przyrodniczych takich jak: roślinność (drzewa, krzewy, runo), rzeźba terenu, woda powierzchniowa oraz elementów będących wynikiem

działalności człowieka: drogi, szlaki zrywkowe, linie energetyczne, infrastruktura turystyczno-rekreacyjna, obiekty kultu religijnego, pomniki historii itp.

O walorach estetyczno-krajobrazowych lasu decydują: przebieg granicy polno-leśnej, zróżnicowanie architektury wnętrza lasu, występowanie cieków i zbiorników wodnych, cenne gatunki roślin i zwierząt.

Wpływ *Planu* na krajobraz przejawia się głównie w kształtowaniu przestrzeni przyrodniczej poprzez sporządzenie wykazu cięć użytków rębnych na najbliższe 10-lecie, a zwłaszcza w wyborze drzewostanów do wycięcia zrębami zupełnymi. W celu podniesienia estetyki powierzchni zrębowych podczas wykonywania planu cięć kierowano się postulatami zawartymi w Zasadach Hodowli Lasu (2012), w tym wytycznymi w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych. Postulaty te zawarto również w programie ochrony przyrody.

Stosowanie zrębów zupełnych ograniczono głównie do:

- drzewostanów przewidzianych do odnowienia gatunkami światłożądnymi, na siedliskach borowych, olsach jak również na siedliskach silnie zachwaszczonych;
- drzewostanów, których natychmiastowe wycięcie podyktowane jest względami sanitarnymi;
- innych drzewostanów, w których uzyskanie odnowienia naturalnego jest utrudnione.

W celu urozmaicenia przebiegu działek zrębowych wykorzystywano naturalne granice wyłączeń taksacyjnych, takich jak drogi leśne, rowy, itp. W drzewostanach użytkowanych rębiami zupełnymi planowano do pozyskania 95% miąższości. Leśniczy na etapie wykonawstwa pozostawia fragment starodrzewu wraz z niższymi warstwami lasu (ok. 5%) w formie kęp lub grup drzew do naturalnej śmierci. W przypadku cięć uprzętających w rębniach złożonych odpowiedni % miąższości do pozyskania planowano zgodnie z potrzebami na gruncie. W programie ochrony przyrody zwraca się uwagę na kształtowanie strefy ekotonowej. W związku z powyższym zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywanie lub kształtowanie strefy pasa ochronnego w bezpośrednim sąsiedztwie użytków rolnych, ważniejszych dróg publicznych, bagien, zbiorników i cieków. Ponadto należy dążyć do tego, aby strefy ekotonowe były maksymalnie wypełnione przez roślinność zielną, krzewy i drzewa w układzie pionowym i poziomym.

Do poprawy atrakcyjności krajobrazowej przyczyniają się także prace związane z dostosowaniem drzewostanów do warunków siedliskowych. Przebudowa litych drzewostanów iglastych na lasy mieszane lub liściaste, urozmaicone pod względem składu gatunkowego, ma pozytywny wpływ na walory krajobrazowe.

Realizacja użytkowania rębego ma ponadto bezpośredni wpływ na strukturę wiekowo-przestrzenną. Planowane rozmieszczenie cięć przyczyni się do urozmaicenia kompleksów leśnych, dzięki czemu ograniczy się powstawanie monokultur jednowiekowych i jednogatunkowych.

4.1.9. Oddziaływanie na klimat

Realizacja zadań zwartych w p.u.l, nie powoduje zmian klimatu. Zabiegi przeprowadzane w lasach, których celem jest zachowanie ciągłości lasów mogą wpływać tylko na krótko- i średnioterminową zmianę mikroklimatu lokalnego, jedynie w miejscach wykonywanych zrębów i ich najbliższej okolicy.

Nie przewiduje się wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania zapisów planu na stan klimatu.

4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Jednym z podstawowych zadań planu urządzenia lasu jest kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego w urządzonej jednostce, dzięki optymalizacji etatów użytkowania rębego i przedrębego oraz ustalaniu możliwości lokalizacji cięć rębnych w wielkości przyjętej za optymalną. Tak prowadzona gospodarka leśna powinna pozostawić zasoby leśne dla przyszłych pokoleń w stanie lepszym niż dotychczas.

Na tej podstawie można przyjąć, że plan urządzenia lasu ma pozytywny wpływ na kształtowanie się zasobów naturalnych.

4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

Na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik występują następujące dobra kultury materialnej:

Tabela 49. Wzór nr 19. Wykaz obiektów kultury materialnej

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo	Ogólny opis obiektu, rok powstania, walory	Zabieg	Przewidywany wpływ
1.	Drogowskazy i słupki oddziałowe	-	Granitowe, przedwojenne drogowskazy przydrożne oraz kamienne słupki oddziałowe rozmieszczone miejscami na terenie całego obrębu.	-	brak
2.	Miejsca pamięci, miejsca historyczne	Sarnopol	Wczesnośredniowieczne grodzisko położone na półwyspie jeziora Starzec, wpisane do księgi rejestru zabytków archeologicznych woj. zach. pod nr C – 36. Obiekt posiada słabo zachowane wały i naturalną fosę; w rzucie poziomym posiada kształt owalny.	BRAK WSK	+
		Chłopowo	Pozostałości cmentarza (mogiły) – śródleśne miejsce pamięci.	BRAK WSK	+
		Bierzwnik	Śródleśny cmentarz ewangelicki. Zachowany układ nagrobków, same nagrobki zniszczone.	BRAK WSK	+
		Sarnopol	Mogiła - pozostałości cmentarza ewangelickiego.	BRAK WSK	+
		Przeczo	Pozostałości dawnego cmentarza.	TW	0

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo	Ogólny opis obiektu, rok powstania, walory	Zabieg	Przewidywany wpływ
		Łasko	Mogiła - dawny cmentarz ewangelicki w niewielkiej odległości od jez. Rosiczka.	TW	0
		Przečno	Mogiły.	BRAK WSK; RB IB	0
		Pluskocin	Mogiła.	PIEL	0
		Pluskocin	Mogiła.	RB IIAU; BRAK WSK	0
		Chłopowo	Śródleśne miejsce pamięci.	RB IIA	0
		Jarosławsko	Mogiła - dawny cmentarz ewangelicki.	-	brak
		Górzno	Dawny cmentarz.	BRAK WSK	+
		Przečno	Przedwojenny cmentarz ewangelicki.	TP	0
		Łasko	Pozostałości dawnej osady.	-	brak
		Wygon	Kamień pamiątkowy.	TP	0
		Jerychowo	Pomnik ofiar Wielkiej Wojny – nazwiska żołnierzy niemieckich, którzy polegli podczas I wojny światowej.	TW	0
		Chłopowo	Ruiny – pozostałości dawnego młyna.	TP	0
		Przečno	Pozostałości dawnej osady.	BRAK WSK	+

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w Planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Niektóre spośród wymienionych obiektów znajdują się tylko w części wydzielenia. Planowane zabiegi gospodarcze powinny być wykonywane ze szczególnym uwzględnieniem tych miejsc.

Przy stanowiskach w drzewostanach, w których zaplanowano zabiegi gospodarcze wskazane jest zachować szczególną ostrożność podczas prowadzenia prac, pozostawiając kępę starodrzewu z obiektem bez zabiegu.

Planowane zabiegi pielęgnacyjne drzewostanów nie mają wpływu na stan i zachowanie cennych zasobów kultury materialnej. W dalszym rozdziale *Prognozy* podano rozwiązania mające na celu ograniczenie wpływu planowanych zadań gospodarczych zawartych w *Planie*.

Krótką charakterystyką powyższych miejsc, szczegółowe dane w zakresie ich ochrony zamieszczona w programie ochrony przyrody oraz zaznaczenie tych obiektów na odpowiednich mapach tematycznych przyczyni się do utrwalenia wiedzy o występowaniu tego rodzaju dziedzictwa kulturowego na gruntach Nadleśnictwa.

4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko

Syntetyczne zebranie ocen cząstkowych określonych dla poszczególnych elementów zawarte w poprzednich rozdziałach, pozwala na zbiorcze zestawienie wyników i dokonanie ogólnej oceny przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko. Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych nie wynika wprost ze średniej ocen cząstkowych, ale jest subiektywną oceną popartą wiedzą ekspercką autora *Prognozy*.

Macierz oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa zawarta jest w tabeli A części tabelarycznej prognozy.

Ogólna analiza oddziaływania ustaleń *Planu* pozwala stwierdzić, że **nie wpływa on znacząco negatywnie na środowisko** i poszczególne jego elementy. Niektóre planowane zadania mogą w trakcie realizacji oddziaływać okresowo negatywnie, krótkoterminowo i w tych przypadkach zaproponowano sposoby wyeliminowania lub ograniczenia tego rodzaju wpływu. Jednak oddziaływanie łączne planowanych zadań gospodarczych nie będzie negatywne dla któregośkolwiek elementu środowiska.

4.2 Oddziaływanie planu na prawne formy ochrony przyrody z wyjątkiem ochrony gatunkowej oraz obszarów Natura 2000

4.2.1. Oddziaływanie *Planu* na rezerwat przyrody

Rezerwat przyrody „Łasko”

Tabela 50. Planowane czynności gospodarcze oraz ich przewidywany wpływ na rezerwat przyrody „Łasko”

Lp.	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Rodzaj planowanej czynności	Przewidywany wpływ ¹
1	2	3	4	5	6
1.	296a	16,95	D-STAN	BRAK WSK	+

¹ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych:

+ (plus) – wpływy dodatni, pozytywny;

0 (zero) – wpływ obojętny;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Na obszarze rezerwatu nie zaprojektowano żadnych czynności gospodarczych.

W *Planie*, a dokładnie w programie ochrony przyrody, zestawiono zadania ochronne wynikające z ustanowionego dla rezerwatu przyrody planu ochrony, w związku z czym *Plan* będzie mieć pozytywny wpływ na cel i przedmioty ochrony.

Rezerwat przyrody „Wyspa na Jeziorze Bierzwnik”

Tabela 51. Planowane czynności gospodarcze oraz ich przewidywany wpływ na rezerwat przyrody „Wyspa na Jeziorze Bierzwnik”

Lp.	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Rodzaj planowanej czynności	Przewidywany wpływ ¹
1	2	3	4	5	6
1.	624o	1,13	D-STAN	BRAK WSK	+

¹ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych:

+ (plus) – wpływy dodatni, pozytywny;

0 (zero) – wpływ obojętny;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Na obszarze rezerwatu nie zaprojektowano żadnych czynności gospodarczych.

W *Planie*, a dokładnie w programie ochrony przyrody, zestawiono zadania ochronne wynikające z ustanowionego dla rezerwatu przyrody planu ochrony, w związku z czym *Plan* będzie mieć pozytywny wpływ na cel i przedmioty ochrony.

Rezerwat przyrody „Źródliko Skrzypowe”

Tabela 52. Planowane czynności gospodarcze oraz ich przewidywany wpływ na rezerwat przyrody „Źródliko Skrzypowe”

Lp.	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Rodzaj planowanej czynności	Przewidywany wpływ ¹
1	2	3	4	5	6
1.	424i	1,05	D-STAN	BRAK WSK	+
2.	424n	0,09	D-STAN	BRAK WSK	+

¹ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych:

+ (plus) – wpływy dodatni, pozytywny;

0 (zero) – wpływ obojętny;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Na obszarze rezerwatu nie zaprojektowano żadnych czynności gospodarczych.

W *Planie*, a dokładnie w programie ochrony przyrody, zestawiono zadania ochronne wynikające z ustanowionego dla rezerwatu przyrody planu ochrony, w związku z czym *Plan* będzie mieć pozytywny wpływ na cel i przedmioty ochrony.

Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”

Tabela 53. Planowane czynności gospodarcze oraz ich przewidywany wpływ na rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”

Lp.	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Rodzaj planowanej czynności	Przewidywany wpływ ¹
1	2	3	4	5	6
1.	58a	9,11	BAGNO	-	brak
2.	94a	1,94	BAGNO	-	brak

¹ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych:

+ (plus) – wpływy dodatni, pozytywny;

0 (zero) – wpływ obojętny;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Rezerwat obejmuje swoją powierzchnią grunty nieleśne, dla których w *Planie* nie projektuje się wskazań.

W *Planie*, a dokładnie w programie ochrony przyrody, zestawiono zadania ochronne wynikające z ustanowionego dla rezerwatu przyrody planu ochrony.

4.2.2. Oddziaływanie *Planu* na istniejące pomniki przyrody

Zabiegi gospodarcze zaplanowane w wydzieleniach, w których występują pomniki przyrody wynikają z potrzeb drzewostanów. Umieszczenie informacji w programie ochrony przyrody oraz zaznaczenie na mapach tematycznych tych obiektów wpłynie pozytywnie na stan ich ochrony oraz popularyzacji.

4.2.3. Oddziaływanie *Planu* na istniejące użytki ekologiczne

Na terenie Nadleśnictwa Bierzwnik znajduje się 12 użytków ekologicznych o łącznej pow. 44,10 ha.

Tabela 54. Planowane czynności gospodarcze w wyłączeniach leżących w bezpośrednim sąsiedztwie użytków ekologicznych

Lp.	Nazwa Wydzielenie	Oddział pododdział	Pow. (ha)	Rodzaj pow.	Rodzaj planowanej czynności	Przewidywany wpływ*
1.	„Bagno Grąsy” 711c	705k	3,77	D-STAN	BEAK WSK	+
		705m	2,95	D-STAN	PIEL, CW	0
		705o	1,40	E-N	-	brak
		711b	1,37	D-STAN	BRAK WSK	+
		711f	1,83	D-STAN	TP	0
		712a	23,85	D-STAN	TP, RB IB	0
		712b	1,27	D-STAN	TP	0
2.	„Oczko” 336d	336b	5,01	D-STAN	RB IIA	0
		336c	1,45	D-STAN	RB IIA	0
		336h	8,68	D-STAN	TP	0
		336i	2,87	D-STAN	BRAK WSK	+
3.	- (Bagno Kolków) 554j	554b	9,42	D-STAN	RB IIA	0
		554i	6,45	D-STAN	TW, CP	0
4	- 527i	527f	6,67	D-STAN	RB IIB	0
		527j	7,85	D-STAN	RB IIAU	0
5.	„Myśliwskie Bagno” 669a	658f	1,40	D-STAN	BRAK WSK	+
		669b	1,45	D-STAN	TP	0
		669f	0,89	D-STAN	BRAK WSK	+
6.	„Bagno Ramka” 125i 126a, c	125c	1,25	D-STAN	BRAK WSK	+
		125k	2,20	D-STAN	BRAK WSK	+
		126b	1,78	D-STAN	PIEL	0
		126d	3,98	D-STAN	ODN-LUK PIEL	0
		126l	0,20	LINIE	-	brak

Lp.	Nazwa Wydzielenie	Oddział pododdział	Pow. (ha)	Rodzaj pow.	Rodzaj planowanej czynności	Przewidywany wpływ*
7.	„Jeziorko Pławne” 52o, r	52p	1,07	JEZIORO P	-	brak
8.	„Łąka Śródpolna nad Jeziorem Starzyce” 212g	-	-	-	-	brak
9.	„Linkowo” 705o 706h	705k	3,77	D-STAN	BRAK WSK	+
		706g	4,01	D-STAN	BRAK WSK	+
		706i	1,75	D-STAN	TW	+
		711c	4,66	E-N	-	brak
10.	„Graniczne Bagna” 62j,k 99d, f, h, i, l 138c 139c	62a	6,46	D-STAN	TP	0
		62d	3,79	D-STAN	TW	0
		62f	3,37	D-STAN	TW	0
		62g	4,28	D-STAN	CP	0
		62i	0,83	D-STAN	TP	0
		99c	4,81	D-STAN	TP	0
		99g	2,40	D-STAN	TP	0
		99j	6,03	D-STAN	TP	0
		99k	3,37	D-STAN	RB IIAU	0
		138a	8,97	D-STAN	TP	0
		138b	3,65	D-STAN	CW	0
139a	6,67	D-STAN	BRAK WSK	+		
11.	„Brzozowe Bagna” 38b	38a	1,88	D-STAN	CP	0
		38d	3,51	D-STAN	TP	0
		39a	3,70	D-STAN	TW	0
12.	„Długie Bagno” 63g 100b, f, j	63d	8,30	D-STAN	BRAK WSK, RB IB	0
		63f	1,35	D-STAN	BRAK WSK	+
		100a	2,00	D-STAN	CP, TW	0
		100c	0,63	D-STAN	TP	0
		100d	9,30	D-STAN	TP	0
		100g	1,06	SZCZ CHR	-	brak
		100h	3,21	D-STAN	TP	0
		100i	2,11	D-STAN	BRAK WSK	+

* Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na formy ochrony:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Zaplanowane czynności gospodarcze w wyłączeniach leżących w bezpośrednim sąsiedztwie użytków ekologicznych nie będą miały znaczącego wpływu na zmianę stosunków wodnych.

Zaznaczenie użytków ekologicznych na odpowiednich mapach tematycznych oraz umieszczenie informacji w opisach taksacyjnych przyczyni się do ochrony tych obiektów.

4.2.4. Oddziaływanie Planu na istniejące obszary chronionego krajobrazu

Na terenie Nadleśnictwa Bierzwnik ustanowiono 3 obszary chronionego krajobrazu.

OChK „1-Puszcza Drawska”

Tabela 55. Planowane czynności gospodarcze z zakresu użytkowania głównego w wydzieleniach będących w zasięgu OChK „1-Puszcza Drawska”

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia zabiegu [ha]	Przewidywany wpływ*
BRAK WSK	163,97	+3
Odnowienia	199,48	+2
Pielęgnowanie drzewostanów (CP, CW, PIEL, TP, TW)	1762,81	+2
Rębnia zupełna	45,86	-1
Rębnie złożone	320,64	-1
Grunt nieleśny	108,51	brak

* symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływy dodatni, pozytywny;

0 (zero) – wpływ obojętny;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w Planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ;

1- oddziaływanie krótkoterminowe;

2- oddziaływanie średnioterminowe;

3- oddziaływanie długoterminowe.

OChK „F” Bierzwnik

Tabela 56. Planowane czynności gospodarcze z zakresu użytkowania głównego w wydzieleniach będących w zasięgu OChK „F” Bierzwnik

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia zabiegu [ha]	Przewidywany wpływ*
BRAK WSK	1768,22	+3
Odnowienia	1648,02	+2
Pielęgnowanie drzewostanów (CP, CW, PIEL, TP, TW)	8598,51	+2
Rębnia zupełna	424,50	-1
Rębnie złożone	2225,32	-1
Grunt nieleśny	727,92	brak

*symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływy dodatni, pozytywny;

0 (zero) – wpływ obojętny;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w Planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ;

1- oddziaływanie krótkoterminowe;

2- oddziaływanie średnioterminowe;

3- oddziaływanie długoterminowe.

OChK „Puszcza Barlinecka”

Tabela 57. Planowane czynności gospodarcze z zakresu użytkowania głównego w wydzieleniach będących w zasięgu OChK „Puszcza Barlinecka”

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia zabiegu [ha]	Przewidywany wpływ*
BRAK WSK	8,72	+3
Odnowienia	-	+2

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia zabiegu [ha]	Przewidywany wpływ*
Pielęgnowanie drzewostanów (CP, CW, PIEL, TP, TW)	-	+2
Rębnia zupełna	-	-1
Rębnie złożone	-	-1
Grunt nieleśny	0,61	brak

* symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – wpływ obojętny;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w *Planie*, która mogłaby mieć jakiś wpływ;

1- oddziaływanie krótkoterminowe;

2- oddziaływanie średnioterminowe;

3- oddziaływanie długoterminowe.

Zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu nie dotyczą prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, która jest wynikiem realizacji zapisów *Planu*. Przedstawienie w programie ochrony przyrody tematyki związanej z tą formą ochrony przyczyni się do popularyzacji wartości, dla których utworzono obszar.

Zaznaczenie granic obiektu na odpowiednich mapach tematycznych oraz umieszczenie informacji w opisach taksacyjnych przyczyni się do jego ochrony.

4.2.5. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko

Tabela 58. Przewidywane oddziaływanie *Planu* na formy ochrony przyrody

Lp.	Formy ochrony przyrody	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w obiektach lub w stosunku do obiektów chronionych	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub <i>Prognozie</i>	Przewidywane oddziaływanie*
1	2	3	4	5
1.	Rezerwat przyrody	Działania powinny wynikać z ustanowionego planu ochrony.		+
2.	Obszary Natura 2000	Dokładną analizę wpływu <i>Planu</i> na obszary N2000 zamieszczono w innym rozdziale <i>Prognozy</i> .		
3.	Pomniki przyrody	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów, w których występują pomniki.	Umieszczenie informacji w programie ochrony przyrody oraz zaznaczenie na mapach tematycznych.	+
4.	Użytki ekologiczne	Brak zabiegów w obiektach; w najbliższym otoczeniu planowane zabiegi pielęgnacyjne i użytkowanie rębne rębniami złożonymi nie będą miały	Umieszczenie informacji w programie ochrony przyrody oraz wskazanie sposobów ochrony cennych siedlisk; zaznaczenie na mapach tematycznych.	0

Lp.	Formy ochrony przyrody	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w obiektach lub w stosunku do obiektów chronionych	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w Planie lub Prognozie	Przewidywane oddziaływanie*
1	2	3	4	5
		znaczącego wpływu na zmianę stosunków wodnych.		
5.	Obszary chronionego krajobrazu	Działania wynikające z potrzeb d-stanów.	Prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej.	+
6.	Ochrona gatunkowa	Dokładną analizę wpływu <i>Planu</i> na gatunki chronione i rzadkie zamieszczono w innym rozdziale <i>Prognozy</i>		

* Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na formy ochrony:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Podsumowanie oceny przewidywanego oddziaływania zamieszczonego w tabeli:

- w stosunku do rezerwatów – **wpływ dodatni**, ponieważ w *Planie* są zawarte informacje z planów ochrony ustanowionych dla rezerwatów;
- w stosunku do pomników przyrody – **wpływ dodatni**, ponieważ podanie w opisach taksacyjnych i programie ochrony przyrody lokalizacji oraz zaznaczenie jej na mapach tematycznych zapobiegnie przypadkowemu uszkodzeniu;
- w stosunku do użytków ekologicznych – **brak znaczącego wpływu**, ponieważ *Plan* propaguje zagadnienia ochrony ekosystemów stwierdzonych w tych obiektach; zaplanowane czynności gospodarcze w wyłączeniach leżących w bezpośrednim sąsiedztwie użytków ekologicznych nie będą miały znaczącego wpływu na zmianę stosunków wodnych.
- w stosunku do obszarów chronionego krajobrazu – **wpływ dodatni**, ponieważ *Plan* przyczynia się do prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, jako narzędzia zrównoważonego wykorzystania zasobów biologicznych.

Przewidywane oddziaływanie *Planu* na obszary Natura 2000 oraz gatunki roślin i zwierząt ujęto w innym rozdziale *Prognozy*.

Ze względu na udział gruntów N-ctwa Bierzwnik w otulinie Drawieńskiego Parku Narodowego projekt *Planu* został uzgodniony z Dyrektorem Drawieńskiego Parku Narodowego pismem z dnia 26.10.2023 r. (znak sprawy: NDL-3621/2023/jg).

4.3 Oddziaływanie *Planu* na specjalne obszary ochrony siedlisk

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bierzwnik znajdują się dwa obszary specjalnej ochrony siedlisk (OZW):

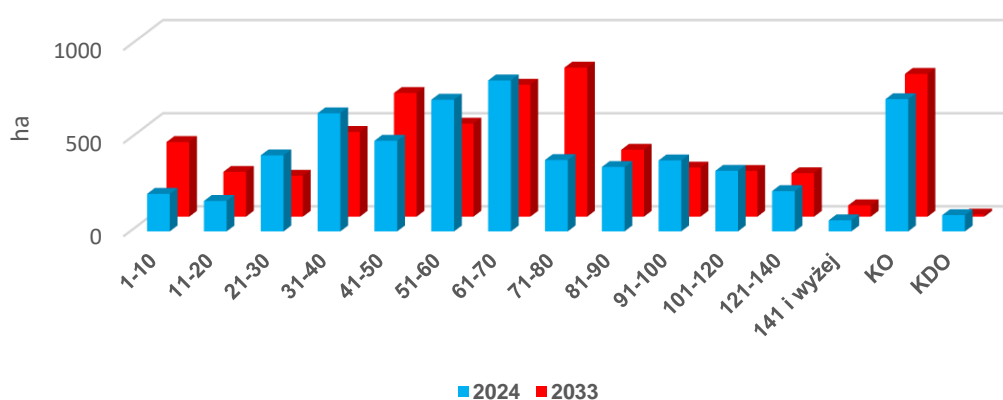
- **Lasy Bierzwickie PLH320044**

Obszar o powierzchni ogólnej 8792,30 ha, z czego 6683,81 ha stanowią grunty zarządzane przez Nadleśnictwo, w tym 478,13 ha tych gruntów stanowią wydzielania nieleśne. *Plan* nie zawiera szczegółowych wskazań gospodarczych dla gruntów nieleśnych, jedynie w programie ochrony przyrody zamieszczono ogólne wytyczne i zalecenia odnoszące się do działań na tego rodzaju gruntach.

Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nie będących w zarządzie Nadleśnictwa.

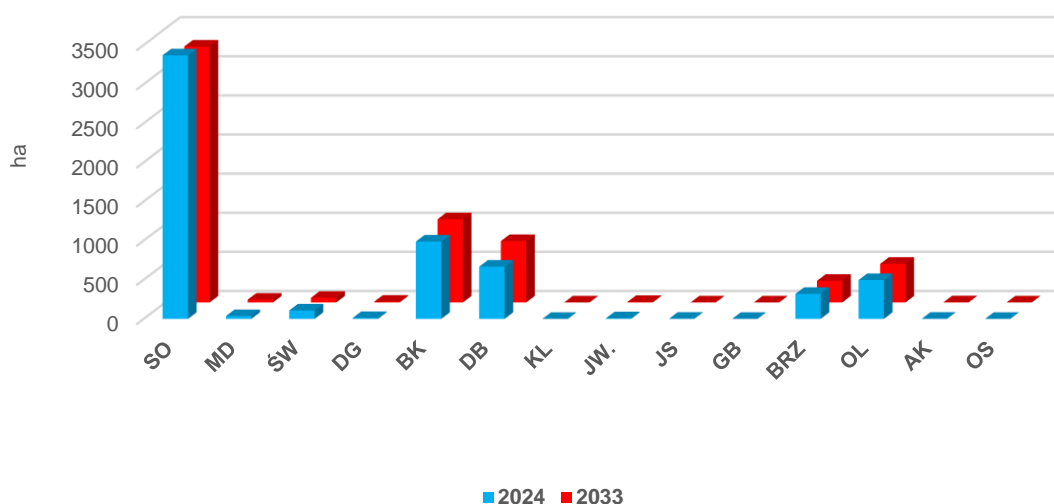
Zapisy *Planu* z wskazaniami gospodarczymi przyporządkowanymi do konkretnych wydziałów dotyczą 6205,68 ha.

Struktura wiekowa:

Rysunek 32. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLH320044 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Gatunki panujące:

Rysunek 33. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320044 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Przedmioty ochrony:

- Siedliska przyrodnicze

Tabela 59. Analiza wpływu *Planu* na siedliskach przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Lasy Bierzwickie PLH320044 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym)

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1	2	3	4	5	6	7
1.	3140	Twardowodne oligo- i mztroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic	A	-	-	Nie dotyczy
2.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	5	44,85	Siedlisko zinwentaryzowano w wydzieleniach, które stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.
3.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	C	-	-	Nie dotyczy
4.	6120*	Ciepłolubne, śródłądowe murawy napisakowe	B	-	-	Nie dotyczy
5.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	-	-	Nie dotyczy
6.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-	Nie dotyczy
7.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-	Nie dotyczy
8.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	B	-	-	Nie dotyczy
9.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	5	5,51	Siedlisko zinwentaryzowano w wydzieleniach, które stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
						w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.
10.	7210*	Torfowiska nakredowe	A	-	-	Nie dotyczy
11.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	-	-	Nie dotyczy
12.	9110	Kwaśne buczyny	A	-	-	Nie dotyczy
13.	9130	Żyzne buczyny	A	161	692,15	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 299,56 ha* powierzchni (61 wydzieleń). Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono wydzielienia o łącznej pow. 40,68 ha*. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
14.	9160	Grąd subatlantycki	B	191	719,69	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 215,46 ha* powierzchni (38 wydzieleń). Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono wydzielienia o łącznej pow. 124,30 ha*. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów,

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
						związanych ze stanem zachowania siedliska.
15.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	30	87,71	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane. Dla 82,11 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów, a 3 wydzielienia o łącznej pow. 21,17 ha* stanowią grunty nieleśne, dla których w <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
16.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe	B	46	76,91	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane. Dla 95,04 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.

* jest to powierzchnia zabiegu w całym wydzielaniu (może być większa niż powierzchnia siedliska, zajmującego tylko fragment wyłączenia, bądź zabiegiem objęty został fragment wydzielania)

Sposób użytkowania determinowany jest przez warunki siedliskowe, wymagania ekologiczne poszczególnych gatunków drzew, stan drzewostanów, co przekłada się na określenie celu hodowlanego lub ochronnego wyrażonego w typie drzewostanu, w tym o kierunku ochronnym (zgodnie z zapisami protokołu z KZP). Przy wyborze odpowiedniego sposobu użytkowania bierze się pod uwagę potrzebę zachowania trwałości lasu i zapobieganie degradacji siedliska. By wypełnić powyższe, niekiedy jedyną alternatywą jest zrębowy sposób zagospodarowania.

- Gatunki roślin i gatunki zwierząt

Tabela 60. Zestawienie gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Lasy Bierzwnickie PLH320044 (kolorem zielonym wyróżniono gatunki leśne)

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
1016 Poczwarówka jajowata C	Gatunek wilgociolubny, żyjący wśród roślinności szuwarowej, w tym na łąkach trzcin, turzyc i manny mielec, na terenach o podłożu wapiennym i z odpowiednio wysokim poziomem wód gruntowych. Przebywa na podmokłych łąkach, bagnach i mokradłach, brzegach rzek i jezior. Wspina się na liście pałki, kosańca i trzcin na wysokość 30–50 cm nad powierzchnią ziemi lub wody. Zimą spędza na ziemi, wśród resztek roślinnych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1060 Czerwończyk nieparek C	Gatunek związany ze środowiskiem wilgotnych łąk i torfowisk niskich.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1083 Jelonek rogacz C	Lasy, parki, aleje z niekoniecznie starymi dębami, znacznie rzadziej innymi drzewami liściastymi.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1084 Pachnica dębowa C	Bezwzględny warunkiem występowania pachnicy dębowej jest obecność odpowiedniej liczby starych, dziuplastych drzew z obszernymi próchnowiskami, będącymi jej jedynym środowiskiem życia. Silnie preferowane są drzewa rosnące w nasłonecznieniu.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1145 Piskorz C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
		<i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1149 Koza C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1166 Traszka grzebieniasta C	Jest gatunkiem ziemno-wodnym, w okresie godowym spotkać ją można w różnego rodzaju zbiornikach wodnych, jak stawy (także w ogrodach), rowy, starorzecza. Zasiedla też sadzawki, a nawet doły po torfie, żwirze czy glinianki. Często pojawia się w okolicach źródeł. Preferuje wody stojące, rzadziej wybiera te o wolnym nurcie.	Na gruntach N-ctwa w granicach ostoi stwierdzono 7 stanowisk gatunku w wydzieleniach leśnych, spośród których w 2 zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją d-stanu, a 5 stanowi grunty nieleśne, dla których w <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań.,
1188 Kumak nizinny C	Zasiedla zbiorniki wodne. Spotkać go można nie tylko w dużych stawach i jeziorach, ale również w bardzo małych zbiornikach wodnych, nawet w okresowych, szybko wysychających kałużach i koleinach dróg polnych.	Na gruntach N-ctwa w granicach ostoi stwierdzono 20 stanowisk gatunku w wydzieleniach leśnych, spośród których 2 pozostawiono bez wskazań gospodarczych, w 4 zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją d-stanu, w 1 zaplanowano użytkowanie rębnią złożoną, a 13 stanowi grunty nieleśne, dla których w <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań.
1220 Żółw błotny B	Zamieszkuje nieduże, zarastające jeziorka, leśne oczka wodne, bagna, gęsto zarośnięte i trudno dostępne starorzecza, duże stawy oraz wolno płynące rzeczki z gęstą roślinnością.	Brak potwierdzonych informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1355 Wydra C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach N-ctwa w granicach obszaru stwierdzono 8 stanowisk gatunku w wydzieleniach leśnych, spośród których 2 pozostawiono bez wskazań gospodarczych, w 5 zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją d-stanu (TP, TW), a 1 stanowi grunt nieleśny, dla których w <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań.

Plan zadań ochronnych:

Obszar nie posiada ustanowionego planu zadań ochronnych. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Bierzwnik na lata 2024-2033 poszerzono o zakres art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody.

Szczegółowa macierz przewidywanego oddziaływania na przedmioty ochrony w obszarze zawarta jest w tabelach B, C, D części tabelarycznej prognozy.

Na podstawie przedstawionej analizy można stwierdzić, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na przedmioty ochrony w obszarze Lasy Bierzwnickie **PLH320044**.

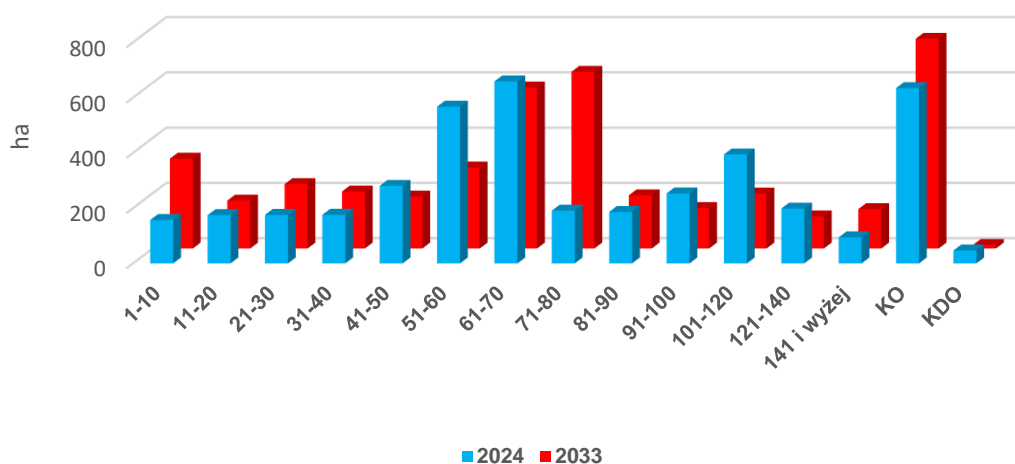
- **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**

Obszar o powierzchni ogólnej 74416,30 ha, z czego 4491,31 ha stanowią grunty zarządzane przez Nadleśnictwo, w tym ok. 155,19 ha tych gruntów stanowią wydzielania nieleśne. *Plan* nie zawiera szczegółowych wskazań gospodarczych dla gruntów nieleśnych, jedynie w programie ochrony przyrody zamieszczono ogólne wytyczne i zalecenia odnoszące się do działań na tego rodzaju gruntach.

Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nie będących w zarządzie Nadleśnictwa.

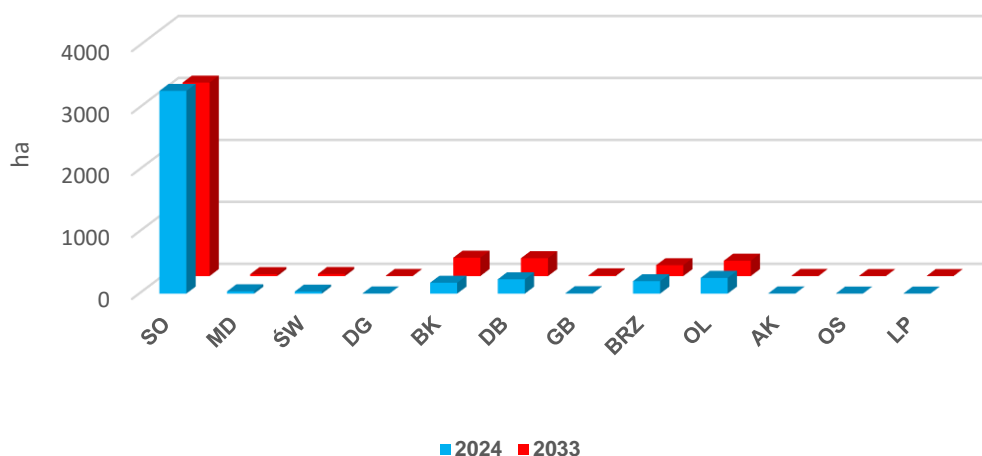
Zapisy *Planu* z wskazaniami gospodarczymi przyporządkowanymi do konkretnych wydziełów dotyczą 4336,12 ha.

Struktura wiekowa:

Rysunek 34. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLH320046 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Gatunki panujące:

Rysunek 35. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320046 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Przedmioty ochrony:

Przedmiotami ochrony w obszarze są siedliska oraz gatunki, dla których w Standardowym Formularzu Danych (tzw. SDF) wskazano „ocenę znaczenia ogólnego” A, B lub C.

- Siedliska przyrodnicze

Tabela 61. Analiza wpływu *Planu* na siedliskach przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym)

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1	2	3	4	5	6	7
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic	B	-	-	Nie dotyczy
2.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	5	7,35	Siedlisko zinwentaryzowano w wydzieleniach, które stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
						przed ewentualnymi zagrożeniami.
3.	3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	B	-	-	Nie dotyczy
4.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośnienniczników	A	-	-	Nie dotyczy
5.	6120*	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	C	-	-	Nie dotyczy
6.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	-	-	Nie dotyczy
7.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-	Nie dotyczy
8.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-	Nie dotyczy
9.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	B	1	5,78	Siedlisko zinwentaryzowano w wydzieleniu, które stanowi grunt nieleśny. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.
10.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	11	11,16	Siedlisko zinwentaryzowano w 7 wydzieleniach, które stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Cztery wydzielenia, w których zinwentaryzowano siedlisko na łącznej powierzchni 6,37 ha pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.
11.	7210*	Torfowiska nakredowe	C	-	-	Nie dotyczy

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
12.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B	-	-	Nie dotyczy
13.	9110	Kwaśne buczyny	B	62	250,37	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 145,55 ha* powierzchni (37 wydzieleni). Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Dla 50,20 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
14.	9130	Żyzne buczyny	B	64	265,23	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 162,33 ha* powierzchni (36 wydzieleni). Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Dla 16,67 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
15.	9160	Grąd subatlantycki	B	16	52,66	Podczas wykonywania cięć trzebieżowych w pierwszej kolejności należy wyeliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 38,68 ha* powierzchni

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
						(10 wydzieleni). Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Dla 8,06 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
16.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	B	1	3,82	Siedlisko zinwentaryzowano w wydzieleniu, w którym zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją d-stanu (TP). Podczas wykonywania cięć trzebieżowych w pierwszej kolejności należy wyeliminować drzewa niepożądane. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
17.	9190	Kwaśne dąbrowy	B	103	384,38	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 179,05,15 ha* powierzchni. Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Dla 99,86 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
18.	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	24	52,49	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane.

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
						W 11 drzewostanach z siedliskiem na łącznej powierzchni 26,51 ha* nie planowano zabiegów, a 21,30 ha* stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
19.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe	B	114	150,55	Podczas wykonywania cięć trzebieżowych w pierwszej kolejności należy wyeliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 2,03 ha* powierzchni (1 wydzielenie). Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Dla 125,25 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów, a 2 wydzielania o pow. 4,17 ha * stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
20.	91T0	Bory chrobotkowe	C	-	-	Nie dotyczy

* jest to powierzchnia zabiegu w całym wydzieleniu (może być większa niż powierzchnia siedliska, zajmującego tylko fragment wyłączenia, bądź zabiegiem objęty został fragment wydzielania)

- siedlisko zinwentaryzowane punktowo - płat siedliska nie obejmuje całego wydzielania.

Sposób użytkowania determinowany jest przez warunki siedliskowe, wymagania ekologiczne poszczególnych gatunków drzew, stan drzewostanów, co przekłada się na określenie celu hodowlanego lub ochronnego wyrażonego w typie drzewostanu, w tym o kierunku ochronnym (zgodnie z zapisami

protokołu z KZP). Przy wyborze odpowiedniego sposobu użytkowania bierze się pod uwagę potrzebę zachowania trwałości lasu i zapobieganie degradacji siedliska. By wypełnić powyższe, niekiedy jedyną alternatywą jest zrębowy sposób zagospodarowania. Często wielkość powierzchni nie pozwala na zastosowanie innej rębni niż rębnia zupełna.

- Gatunki roślin i gatunki zwierząt

Tabela 62. Zestawienie gatunków roślin i gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
4056 Zatoczek łamliwy C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1163 Głowacz białopłetwy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1149 Koza B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1042 Zalotka większa B	Zasiedla obszary torfowiskowe, chętnie przebywa również w środowiskach o podobnym charakterze: leśnych jeziorkach i bagnach.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1060 Czerwończyk nieparek B	Gatunek związany ze środowiskiem wilgotnych łąk i torfowisk niskich.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1188 Kumak nizinny B	Zasiedla zbiorniki wodne. Spotkać go można nie tylko w dużych stawach i jeziorach, ale również w bardzo małych zbiornikach wodnych, nawet w okresowych, szybko wysychających kałużach i koleinach dróg polnych.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowiska gatunku w 3 wydzieleniach, spośród których 1 pozostawiono bez wskazań gospodarczych, a 2 stanowią grunty nieleśne.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1220 Żółw błotny B	Zamieszkuje nieduże, zarastające jeziora, leśne oczka wodne, bagna, gęsto zarosnięte i trudno dostępne starorzecza, duże stawy oraz wolno płynące rzeczki z gęstą roślinnością.	Brak potwierdzonych informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
6216 Haczykowiec błyszczący C	Jest gatunkiem światłolubnym, występującym prawie wyłącznie w zbiorowiskach z klasy <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i> – na niskoturzycowych torfowiskach niskich i przejściowych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1096 Minóg strumieniowy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1355 Wydra C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowiska gatunku w 8 wydzieleniach, spośród których 5 pozostawiono bez wskazań gospodarczych, w 2 zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją d-stanu (TP, TW), a 1 stanowi grunt nieleśny.
1337 Bóbr europejski C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowiska gatunku w 17 wydzieleniach. 2 wydzielenia to grunty nieleśne, dla których w <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań. W 3 wydzieleniach zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanu, 1 przeznaczono do użytkowania rębnią zupełną, 3 do użytkowania rębniami złożonymi, a 8 pozostawiono bez wskazań.
1352 Wilk B	Wilk występuje w lasach, na równinach, w terenach górskich i bagiennych. Jest gatunkiem terytorialnym. Wyznacza rewir, do którego nie dopuszcza osobników nie należących do watahy.	Gatunek stwierdzony na gruntach całego N-ctwa (obserwacje), brak informacji o stanowisku lęgowym gatunku na gruntach N-ctwa (konkretne wydzielenie leśne) w granicach obszaru.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1088 Kozioróg dębosz C	Preferuje dobrze nasłonecznione, ponad 100-letnie drzewa, rosnące pojedynczo lub w niewielkich skupiskach. Lubi też stare, dobrze prześwietlone dąbrowy. Spotkać go można tylko na żywych drzewach.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowiska gatunku w 4 wydzieleniach, które pozostawiono bez wskazań gospodarczych.
1903 Lipiennik loesela C	Torfowiska i bagna między poduszkami mchów z podłożem węglanowym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu, które stanowi grunt nieleśny.
1831 Elisma wodna C	Jeziora oligotroficzne o piaszczystym dnie i odczynie pH 6,1–8,2 oraz małej zawartości wapnia.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1145 Piskorz B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1324 Nocek duży B	Zamieszkuje głównie w osiedlach ludzkich, latem kryjąc się na dużych strychach, wieżach kościelnych i w innych budowlach. Zimuje w piwnicach, fortyfikacjach, opuszczonych kopalniach, w jaskiniach. Żeruje w dojrzałych lasach z ubogim podszytem, na świeżo skoszonych łąkach, murawach, w sadach ze starymi drzewami.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1037 Trzepla zielona B	Zasiedla wolno płynące nizinne i równinne czyste wody o piaszczystym dnie, jak większe strumienie, rzeki i kanały.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1084 Pachnica dębowa C	Bezwzględny warunkiem występowania pachnicy dębowej jest obecność odpowiedniej liczby starych, dziuplastych drzew z obszernymi próchnowiskami,	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowiska gatunku w 4 wydzieleniach, które pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
	będącymi jej jedynym środowiskiem życia. Silnie preferowane są drzewa rosnące w nasłonecznieniu.	
5339 Różanka B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1106 Łosoś B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1166 Traszka grzebieniasta B	Jest gatunkiem ziemnowodnym, spośród wszystkich krajowych traszek jest najsilniej związana ze środowiskiem wodnym. W okresie godowym spotkać ją można w różnego rodzaju zbiornikach wodnych, jak stawy (także w ogrodach), rowy, starorzecza. Zasiedla też sadzawki, a nawet doły po torfie, żwirze czy glinianki. Często pojawia się w okolicach źródeł. Preferuje wody stojące, rzadziej wybiera te o wolnym nurcie.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1032 Skójka gruboskorupowa B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1014 Poczwarówka zwężona B	Preferuje wilgotne łąki, często na pograniczu z trzcinowiskami czy turzycowiskami. Występuje również na obrzeżach bagien i zbiorników wodnych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1013 Poczwarówka Geyera B	Siedliska otwarte z wysokim poziomem wód gruntowych, porośnięte niskopiennymi turzycami i mchami, zasilane wodami mineralnymi	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
	z wytrącającym się węglanem wapnia.	
1016 Poczwarówka jajowata B	Gatunek wilgociolubny, żyjący wśród roślinności szuwarowej, w tym na łąkach trzcin, turzyc i manny mielec, na terenach o podłożu wapiennym i z odpowiednio wysokim poziomem wód gruntowych. Przebywa na podmokłych łąkach, bagnach i mokradłach, brzegach rzek i jezior.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.

Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2022 r., poz. 5136).

Szczegółowa macierz przewidywanego oddziaływania na przedmioty ochrony w obszarze zawarta jest w tabelach B, C, D części tabelarycznej prognozy.

Na podstawie przedstawionej analizy można stwierdzić, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na przedmioty ochrony w obszarze **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**.

4.4 Oddziaływanie *Planu* na obszary specjalnej ochrony ptaków

Na gruntach Nadleśnictwa Bierzwnik znajduje się jeden obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO):

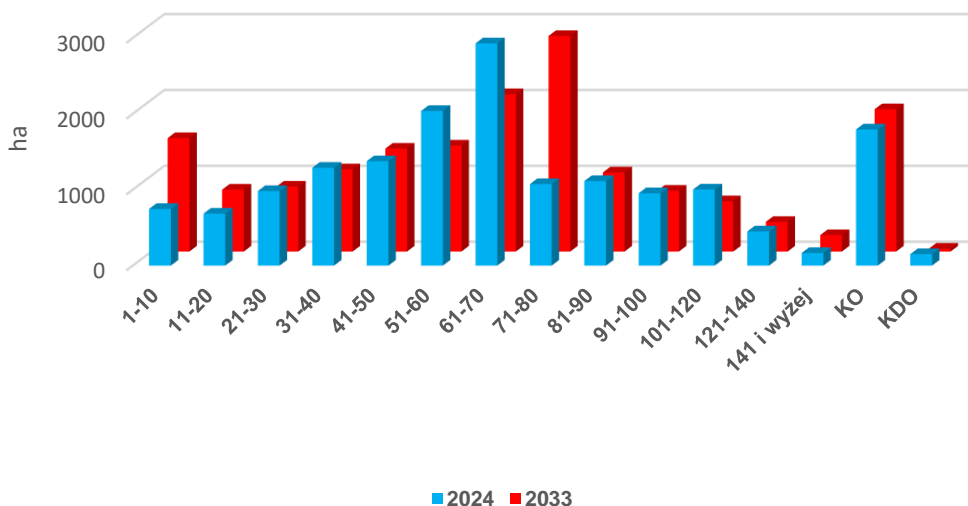
- **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016**

Obszar o powierzchni ogólnej 190279,05 ha, z czego 18541,76 ha stanowią grunty zarządzane przez Nadleśnictwo, w tym 953,20 ha tych gruntów stanowią wydzielone nieleśne. *Plan* nie zawiera szczegółowych wskazań gospodarczych dla gruntów nieleśnych, jedynie w programie ochrony przyrody zamieszczono ogólne wytyczne i zalecenia odnoszące się do działań na tego rodzaju gruntach.

Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nie będących w zarządzie Nadleśnictwa.

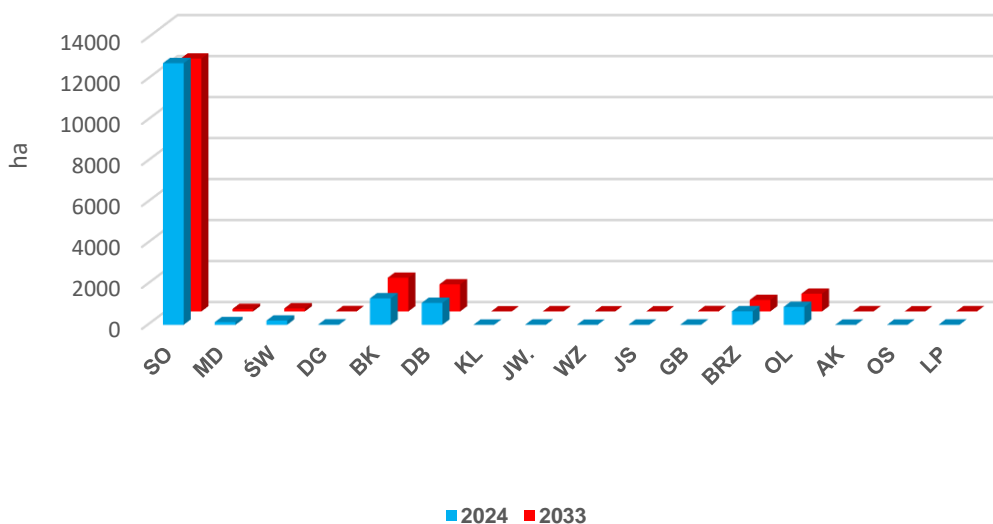
Zapisy *Planu* z wskazaniem gospodarczymi przyporządkowanymi do konkretnych wydziałów dotyczą 17588,56 ha.

Struktura wiekowa:

Rysunek 36. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLB320016 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Gatunki panujące:

Rysunek 37. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLB320016 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Przedmioty ochrony:

Tabela 63. Analiza wpływu *Planu* na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym)

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
A223 Włochatka C	Tajga i inne bory sosnowe, jodłowe lub świerkowe o bogatej strukturze. W Polsce również zasiedla buczyny z domieszkami drzew iglastych, uprawy leśne, młodniki (miejsca schronienia za dnia), polany i zręby, ale i torfowiska czy doliny rzeczne, czyli okolice przestrzeni otwartych (tu żeruje).	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska gatunku w 4 wydzieleniach. W 3 wydzieleniach zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanu, a 1 zaplanowano do użytkowania rębnią złożoną.
A229 Zimorodek B	Gniazdowanie i żerowiska nie są związane z lasami. Gatunek ściśle związany ze zbiornikami wodnymi. Zasiedla rzeki, jeziora, starorzecza, żwirownie, a także niewielkie strumienie.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 10 wydzieleniach, spośród których w 3 wydzieleniach zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanu, 1 zaplanowano do użytkowania rębnią zupełną, 3 pozostawiono bez wskazań, a 3 stanowią grunty nieleśne.
A043 Gęgawa C	Gatunek zasiedlający bagna, tereny podmokłe i brzegi zbiorników wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono stanowisk gatunku.
A089 Orlik krzykliwy C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Zasiedla zwarte, stare i rozległe lasy, przeważnie mieszane i liściaste, w pobliżu pól uprawnych, dolin rzecznych, łąk i pastwisk, na obszarach obfitujących w tereny podmokłe i jeziora.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 5 stref ochrony. W wydzieleniach z gniazdem oraz w strefie ochrony całorocznej zabiegów nie planowano. W programie ochrony przyrody oraz w <i>Prognozie</i> zamieszczono informację o konieczności przestrzegania terminu ochrony okresowej (1.03 – 31.08) i wszelkie cięcia prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
A028 Czapla siwa C	Płytkie wody przy jeziorach, rzekach i estuariach, trzcinowiska.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono występowanie gatunku w 7 wydzieleniach, spośród których w 5 zaplanowano zabiegi związane z pielęgnowaniem d-stanu, 1 pozostawiono bez wskazań, a 1 stanowi grunt nieleśny.
A021 Bąk C	Zbiorniki wodne z szerokimi szuwarami: naturalne jeziora, stawy hodowlane, glinianki, starorzecza, podmokłe trzcinowiska.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono stanowisk gatunku.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
A215 Puchacz B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Zasiedla zwarte kompleksy leśne, głównie liściaste, w pobliżu otwartych przestrzeni ze zbiornikami wodnymi, łąkami, tereny mało penetrowane przez człowieka.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie wyznaczono stref ochrony.
A067 Gągoł B	Zamieszkuje wody słodkie, rzeki, starorzecza, jeziora w strefie lasów liściastych czasem nawet stawy rybne pod warunkiem, że w pobliżu znajdują się stare, dziuplaste drzewa.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska gatunku w 5 wydzieleniach, spośród których 2 pozostawiono bez wskazań, 2 stanowią grunty nieleśne, a 1 zaplanowano do użytkowania rębnią złożoną.
A224 Lelek C	Suche, świetliste bory sosnowe w pobliżu łąk, pól, polan, zrębów, młodników. Preferuje też lasy poprzecinane porębami, ich skraje, ale może też może wyprowadzić lęg na terenach bez zwartych drzewostanów. Spotkać go można na wrzosowiskach, zarastających pożarzyskach i wydmach z młodymi kompleksami leśnymi.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska gatunku w 5 wydzieleniach, spośród których w 4 zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją, a 1 stanowi grunt nieleśny.
A197 Rybitwa czarna C	Zasiedla starorzecza i rozlewiska oraz spokojne zatoki, z roślinnością pływającą niezbędną do założenia gniazd.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A030 Bocian czarny C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Najczęściej gniazduje na starych drzewach, w lasach liściastych i mieszanych, w pobliżu bagien, łąk, cieków oraz zbiorników wodnych, gdzie żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 2 strefy ochrony. W wydzieleniach z gniazdem oraz w strefie ochrony całorocznej zabiegów nie planowano. W programie ochrony przyrody oraz w <i>Prognozie</i> zamieszczono informację o konieczności przestrzegania terminu ochrony okresowej (15.03 – 31.08) i wszelkie cięcia prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
A081 Błotniak stawowy C	Zasiedla trzciniowiska wokół jezior i stawów rybnych, torfowiska z zaroślami wierzbowymi, oczka wodne wśród pól uprawnych, gęsto obrosnięte szuwarami tereny podmokłe, zbiorniki zaporowe, starorzecza, wiklinowe zarośla.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska gatunku w 4 wydzieleniach, spośród których 1 pozostawiono bez wskazań, w 1 zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją, a 2 stanowią grunty nieleśne.
A207 Siniak C	Lasy liściaste i mieszane z dziuplastymi drzewami. Preferuje stare buczyny i bory ze starymi	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 10 wydzieleniach, spośród których w 4 zaplanowano użytkowanie rębniami

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
	drzewami. Unika bezleśnych przestrzeni.	złożonymi, w 4 zabiegi związane z pielęgnacją d-stanu, a 2 pozostawiono bez wskazań gospodarczych.
A038 Łabędź krzykliwy C	Gniazduje na niewielkich i płytkich zbiornikach wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A036 Łabędź niemy B	Gniazduje na niewielkich i płytkich zbiornikach wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska gatunku w 5 wydzieleniach, spośród których w 1 zaplanowano zabieg związany z pielęgnowaniem d-stanu, 1 pozostawiono bez wskazań, a 3 stanowią grunty nieleśne.
A236 Dzięcioł czarny C	Wysokopiennie bory iglaste, lasy mieszane, rzadziej lasy liściaste, ale też zadrzewienia i duże parki miejskie.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono występowanie gatunku w 59 wydzieleniach. W 26 wydzieleniach zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanu, 24 wydzielenia przeznaczono do użytkowania rębniami złożonymi, a 1 do użytkowania rębnią zupełną. 1 zaplanowano do odnowienia, 6 wydzialeń pozostawiono bez wskazań, a 1 stanowi grunt nieleśny.
A320 Mucholówka mała C	Występuje w starych liściastych i mieszanych lasach nizin, wyżyn i gór o bogatym podszyciu.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 1 wydzieleniu, w którym zaplanowano zabieg związany z pielęgnacją drzewostanu.
A217 Sóweczka C	Starodrzewy (iglaste i mieszane) o bogatej strukturze, zwłaszcza podszytu, tajga, preferuje wysokopiennie bory świerkowe, świerkowo-jodłowe i mieszane z polanami i młodnikami. Poza okresem lęgowym spotykana częściej w lasach mieszanych i liściastych, gdzie łatwiej o pokarm. Teren, gdzie przebywa musi być bogaty w dzienne kryjówki, dziuple wysokie drzewa oraz otwarte przestrzenie, gdzie na polanach, śródleśnych łąkach lub torfowiskach może polować	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 2 strefy ochrony. W wydzieleniach z gniazdem oraz w strefie ochrony całorocznej zabiegów nie planowano.
A127 Żuraw C	Miejsca lęgowe stanowią siedliska podmokłe. Kluczowym miejscem są śródleśne mokradła oraz zabagnione doliny rzeczne i brzegi zbiorników wodnych, w tym jezior i stawów rybnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 101 wydzieleniach. W 21 wydzieleniach zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanów, 1 do odnowienia, 6 przeznaczono do użytkowania rębego rębniami złożonymi, a 2 rębnią zupełną.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
		Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 20 wydzieleń, a 51 stanowią grunty nieleśne.
A070 Nurogęś B	Czyste, bieżące lub stojące wody w lasach lub górach – okolice wielkich i rybnych jezior oraz rzek o zadrzewionych brzegach. Preferuje lasy liściaste i mieszane, ale korzysta też z kęp i samotnych drzew. Poza okresem lęgowym przebywa nad wszelkimi płytkimi zbiornikami.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A073 Kania czarna B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Osiedla się w pobliżu terenów otwartych z dużą ilością zbiorników wodnych; gniazda buduje w niewielkiej odległości od skraju lasu (50-100 m); żeruje głównie nad wodą.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 2 strefy ochrony. W wydzieleniach z gniazdem oraz w strefie ochrony całorocznej zabiegów nie planowano. W programie ochrony przyrody oraz w <i>Prognozie</i> zamieszczono informację o konieczności przestrzegania terminu ochrony okresowej (1.03 – 31.08) i wszelkie cięcia prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
A074 Kania ruda C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Preferuje starsze drzewostany liściaste z terenami otwartymi, szczególnie w pobliżu zbiorników wodnych; żeruje głównie poza lasem.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A075 Bielik B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Gniazduje w starych lasach, w pobliżu zbiorników wodnych, nad którymi żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 4 strefy ochrony. W wydzieleniach z gniazdem oraz w strefie ochrony całorocznej zabiegów nie planowano. W programie ochrony przyrody oraz w <i>Prognozie</i> zamieszczono informację o konieczności przestrzegania terminu ochrony okresowej (1.01 – 31.07) i wszelkie cięcia prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
A094 Rybołów A	Lasy, w których można znaleźć liczne duże, niezarośnięte zbiorniki wodne. Preferuje skraje starych borów sosnowych, wybrzeża morskie, zadrzewione brzegi rzek i jezior oraz różnego typu rozlewiska i mokradła.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 3 strefy ochrony. W wydzieleniach z gniazdem oraz w strefie ochrony całorocznej zabiegów nie planowano. W programie ochrony przyrody oraz w <i>Prognozie</i> zamieszczono informację o konieczności przestrzegania terminu ochrony okresowej (1.03 – 31.08) i wszelkie cięcia prowadzić poza tym

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
		okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
A022 Bączek C	Rozległe, ale też mniejsze, trzcinowiska okolic stawów, bagien i starorzeczy lub w wiklinie nadrzecznych brzegów.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A072 Trzmielojad C	Różnego rodzaju lasy; preferuje stare, świetliste drzewostany liściaste i mieszane, zwłaszcza przylegające do terenów otwartych, np. polan, łąk, pól, lub poprzecinane zrębami, rzadziej bory.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska gatunku w 4 wydzieleniach, spośród których w 1 zaplanowano użytkowanie rębne (rębnia złożona), w 1 zaplanowano zabieg związany z pielęgnowaniem d-stanu, 1 pozostawiono bez wskazań, a 1 stanowi grunt nieleśny.
A005 Perkoz dwuczuby C	Jezióra i stawy, rzadziej wolno płynące rzeki, z pasem przybrzeżnych trzcin.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa stwierdzono stanowiska gatunku w 5 wydzieleniach, spośród których 3 pozostawiono bez wskazań, a 2 stanowią grunty nieleśne.
A119 Kropiatka C	Płytkie, gęsto zarośnięte zbiorniki wodne otoczone podmokłymi łąkami.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A120 Zielonka C	Zbiorniki z gęstym pasem trzcin, sitowia i inną roślinnością bagienną na brzegach wód stojących. Preferuje styk niewielkich obszarów wolnego lustra wody z pasem roślin lub zwałowiska trzciny.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A155 Słonka B	Zasiedla i lęgnię się na świetlistych podmokłych lub wilgotnych lasach mieszanych i liściastych z warstwą ziół i krzewów, również w borach z bogatym podszytem, bagnach, olsach, nad płytkimi strumieniami leśnymi i na podmokłych zagłębieniach terenu.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 18 wydzieleniach, spośród których w 11 zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją, 1 zaplanowano do użytkowania rębego (rębnia złożona), 1 pozostawiono bez wskazań, a 5 stanowią grunty nieleśne.
A165 Samotnik C	Zadrzewione bagna. Na łęgowiska wybiera głównie olsy i łęgi, zarośnięte torfowiska na brzegach śródleśnych jezior, otwarte muliste podłoża i rowy.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 2 wydzieleniach, spośród których w 1 zaplanowano zabieg związany z pielęgnowaniem d-stanu, a 1 pozostawiono bez wskazań.

Na podstawie dokonanej analizy można wymienić te gatunki, których tryb życia jest związany z obszarami leśnymi. Są to: włośchatka, orlik krzykliwy, puchacz, lelek, bocian czarny, siniak, dzięcioł czarny, muchołówka mała, sóweczka, żuraw, kania czarna, kania ruda, bielik, rybołów i trzmielojad. Na gruntach Nadleśnictwa w granicach OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 wyznaczono 4 strefy ochrony dla bielika, 2 strefy ochrony dla bociana czarnego, 2 strefy ochrony dla kani czarnej, 5 stref

ochrony dla orlika krzykliwego, 3 strefy ochrony dla rybołowa i 2 strefy ochrony dla sóweczki. Ewentualne potencjalne miejsca bytowania dla innych gatunków ptaków związanych z lasem opisano na podstawie ich wymagań ekologicznych.

Pozostałe gatunki najczęściej związane są ze środowiskiem wodnym i środowiskiem otwartych przestrzeni (torfowisk, pastwisk, łąk), na które *Plan* nie ma bezpośredniego wpływu. Pewne zapisy w programie ochrony przyrody dotyczące kształtowania stref ekotonowych oraz stosunków wodnych, w tym pozostawiania pasów ochronnych wzdłuż cieków i zbiorników, mogą przyczynić się do zachowania potencjalnych siedlisk tych ptaków.

Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 29 października 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 3 listopada 2021 r., poz. 4596).

Szczegółowa macierz przewidywanego oddziaływania na przedmioty ochrony w obszarze zawarta jest w tabelach B, E części tabelarycznej prognozy.

Przedstawiona analiza wskazuje, że realizacja ustaleń zawartych w *Planie* **nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu** na przedmioty ochrony, dla których utworzono obszar **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016**.

4.5 Oddziaływanie *Planu* na integralność obszarów Natura 2000

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody określenie „integralność obszaru Natura 2000” oznacza: „spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000”.

Na podstawie przedstawionych w *Prognozie* analiz można ocenić wpływ *Planu* na integralność obszarów Natura 2000, które są zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa.

- **Oddziaływanie *Planu* na integralność obszarów SOO/OZW**

Celem wyznaczenia obszarów siedliskowych jest skuteczna ochrona zagrożonych ekosystemów, poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt. Przedmiotem ochrony są siedliska oraz gatunki, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000 (dla których w Standardowym Formularzu Danych, tzw. SDF wskazano „ocenę znaczenia ogólnego” A, B lub C).

Najważniejszym elementem *Planu*, który może mieć wpływ na stan zachowania siedlisk oraz istniejących lub potencjalnych miejsc bytowania zwierząt są przedsięwzięcia dotyczące użytkowania drzewostanów.

Na podstawie analiz uzasadniono, że planowane zabiegi na siedliskach leśnych przyczynią się do poprawy parametrów struktury i funkcji, a zatem do poprawy stanu siedliska.

Celem przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych jest uzyskanie najodpowiedniejszych dla danych warunków siedliskowych składów gatunkowych poprzez eliminowanie gatunków niepożądanych.

Planowane użytkowanie rębniami złożonymi ma na celu stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Rodzaje rębni dobrano najbardziej zbliżone do naturalnych procesów rozwojowych drzewostanów w danych warunkach siedliskowych. Użytkowanie rębne nie spowoduje zaniku określonego typu siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni. Z użytkowania wyłączono część drzewostanów, które potencjalnie mogą stanowić powierzchnie referencyjne.

Objęcie szczególną troską siedlisk nieleśnych, głównie poprzez zapisy w programie ochrony przyrody, powinno się przyczynić do zachowania tych siedlisk w odpowiednim stanie.

Na podstawie zamieszczonych informacji oraz prognoz odnośnie zakresu zmian, które mogą wyniknąć podczas realizacji zadań gospodarczych można ustalić, że *Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego wpływu na integralność obszarów SOO/OZW.***

- **Oddziaływanie *Planu* na integralność obszarów OSO**

Celem ochrony obszarów Natura 2000 są gatunki ptaków oraz ich siedliska, dla których w Standardowym Formularzu Danych wskazano ocenę znaczenia ogólnego A, B, C.

Najważniejszym elementem *Planu*, który może mieć wpływ na kluczowe gatunki i siedliska są przedsięwzięcia dotyczące użytkowania drzewostanów, odnoszące się do obszarów bytowania ptaków.

Pewne obszary niepewności dotyczą braku dostatecznej informacji odnośnie konkretnych miejsc występowania gatunków, dla których powołano obszar Natura 2000. W *Prognozie* starano się wytypować potencjalne siedliska ptaków na podstawie wymagań ekologicznych oraz określić, jaki wpływ na te siedliska mogłaby mieć realizacja działań ujętych w *Planie*.

We wcześniejszym rozdziale uzasadniono, że zapisy *Planu* będą miały pozytywny lub obojętny wpływ na przedmioty ochrony Obszarów Natura 2000 OSO. Przestrzeganie zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody odnośnie kształtowania stosunków wodnych, stref ekotonowych, pozostawiania drzew dziuplastych i martwych z pewnością przyczyni się do ochrony populacji ptaków. Pozytywny wpływ na niektóre gatunki ma również duża ilość ponad 100-letnich drzewostanów, wyłączenie z użytkowania siedlisk bagiennych i łągowych, pozostawianie pasów ochronnych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych. Dla niektórych gatunków podano terminy wykonania zabiegów, aby w maksymalny sposób wyeliminować lub zredukować ewentualne krótkotrwałe negatywne oddziaływanie. Takie zapisy *Planu* pozwolą zachować spójność czynników strukturalnych mających znaczenie dla funkcjonowania populacji również poza obszarem Natura 2000.

Na tej podstawie można przyjąć, że realizacja zapisów *Planu* warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk, **i nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność OSO.**

5. Rozwiązania i wnioski do *Planu*

5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań *Planu* na środowisko

Propozycje ograniczenia negatywnego wpływu zabiegów zawartych w *Planie*:

Dostosowanie TD do siedlisk przyrodniczych i modyfikacja TD:

Dla wszystkich siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych w obszarach ochrony siedlisk przyrodniczych Natura 2000 oraz dla niektórych siedlisk przyrodniczych poza obszarami ochrony siedlisk Natura 2000 przyjęto TD, orientacyjne składy upraw, oraz rodzaje rębni zgodnie z wytycznymi obowiązującymi w RDLP w Szczecinie.

Typy drzewostanów jako ramowe, hodowlane cele gospodarowania przypisane są do poszczególnych typów siedliskowych lasu. W konkretnym drzewostanie Typy drzewostanu niejednokrotnie były modyfikowane w zależności od występujących mikrosiedlisk, stopnia uwilgotnienia, stanu siedliska, rzeczywistego składu gatunkowego drzewostanu oraz siedliska przyrodniczego. Modyfikację typu drzewostanu wprowadzano w sytuacjach tego wymagających.

Ochrona stanowisk zwierząt chronionych:

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
Wykonywanie zabiegów gospodarczych w wyznaczonej strefie ochrony okresowej bielika .	Należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (1.01 – 31.07) i wszelkie prace związane z cięciami lub wycinką drzew prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
Wykonywanie zabiegów gospodarczych w wyznaczonej strefie ochrony okresowej bociana czarnego .	Należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (15.03 – 31.08) i wszelkie prace związane z cięciami lub wycinką drzew prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
Wykonywanie zabiegów gospodarczych w wyznaczonej strefie ochrony okresowej kani czarnej .	Należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (1.03 – 31.08) i wszelkie prace związane z cięciami lub wycinką drzew prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
Wykonywanie zabiegów gospodarczych w wyznaczonej strefie ochrony okresowej orlika krzykliwego	Należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (1.03 – 31.08) i wszelkie prace związane z cięciami lub wycinką drzew prowadzić poza tym okresem lub

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
	za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
Wykonywanie zabiegów gospodarczych w wyznaczonej strefie ochrony okresowej rybolowa .	Należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (1.03 – 31.08) i wszelkie prace związane z cięciami lub wycinką drzew prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Ochrona stanowisk roślin chronionych:

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
Użytkowanie przedrębne i rębne w drzewostanach ze stanowiskami gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych	Przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych oraz podczas wykonywania cięć omijać stanowiska tych gatunków podczas wykonywania cięć pielęgnacyjnych zwrócić uwagę, aby nie usunąć tych gatunków, przy użytkowaniu rębnym pozostawiać biogrupy i/lub kępy ze wszystkimi warstwami lasu.

Ochrona obiektów kulturowych:

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
Wykonywanie zabiegów w drzewostanach ze stanowiskami obiektów kulturowych	Przed wykonaniem zadań konieczne jest uzyskanie opinii WKZ, w zakresie lokalizacji stanowisk archeologicznych i dalszego prowadzenia prac. Pozostawić bez zabiegu część drzewostanów z obiektem lub w bezpośrednim sąsiedztwie

5.2 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w planie, uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru

Przy określaniu zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa kierowano się przepisami oraz zasadami zawartymi w:

- ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1356);
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2023 r., poz. 1336);
- ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1326);
- ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840);
- ustawie z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1718);
- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. „Prawo ochrony środowiska” (Dz. U. z 2021 r., poz. 1535 ze zm.);

- rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r. Nr 67, poz. 337);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1302);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2830);
- obwieszczeniu Ministra Środowiska z 30.10.2014 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 60, poz. 533);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2011 r. Nr 25, poz. 133);
- rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U. 2023 poz. 672);
- Instrukcji urządzania lasu z 2012 r.,
- Zasadach Hodowli Lasu z 2012 r.,
- Instrukcji ochrony lasu z 2012 r.,
- Instrukcji ochrony przeciwpożarowej z 2019 r.,
- wytycznymi KZP.

W *Planie* założono cele długookresowe (perspektywiczne) i krótkookresowe (doraźne) oraz przyjęto dla nich odpowiednie sposoby postępowania gospodarczego.

Cele długookresowe wskazują m.in. na:

- a) zachowanie trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania poprzez:
  - optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, wyrażonego w formie przyjętych wieków rębności,
  - dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych do realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych);

- b) zgodność składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk, wyrażonymi w formie przyjętych TD;
- c) planowanie gospodarki leśnej zgodnie z przepisami prawa.

Określenie celów krótkookresowych polegało na:

- a) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych gospodarstw;
- b) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych drzewostanów z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanu;
- c) zapewnieniu pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu (podział na ostępy);
- d) wskazaniu drzewostanów do przebudowy, których stan nie zapewniał osiągnięcia celów gospodarki leśnej;
- e) określeniu wskazań i wytycznych zmierzających do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez:
  - określenie zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu,
  - określenie zadań wynikających z programu ochrony przyrody,
- f) planowaniu zadań gospodarczych zgodnie z obowiązującymi zasadami hodowli lasu.

Przy tworzeniu *Planu* na każdym etapie rozważano stosowanie różnych wariantów alternatywnych, aby zapewnić realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi.

Pierwszym etapem wariantowania były decyzje Komisji Założeń Planu, zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urządzeniowych w Nadleśnictwie Bierzwnik. Najważniejszymi ustaleniami były:

- podział na gospodarstwa, czyli jednostki regulacyjne, utworzone na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych), a także przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych);
- przyjęcie przeciętnych wieków rębności dla głównych gatunków drzew, wyznaczające przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania;
- przyjęcie sposobów zagospodarowania (określonych rodzajów rębni), typów drzewostanów (TD) oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu;
- określenie kolejności kwalifikowania drzewostanów do przebudowy;

- przyjęcie średnich okresów odnowienia dla poszczególnych gospodarstw, który oznacza przewidywany okres od zainicjowania odnowienia drzewostanu użytkowanego rębnią złożoną do cięcia uprzątającego.

Ustalenia zapadły w procesie dyskusji z udziałem społeczeństwa oraz zostały zapisane w formie protokołu z KZP, dołączonego do elaboratu.

Kolejnym etapem, na którym rozważano różne warianty, było sporządzenie wykazu projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- 1) wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- 2) ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- 3) zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.),
- 4) wytycznych KZP.

Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych i ma zapewnić ciągłość produkcji.

Wariantowanie *Planu* pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas opracowywania programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono zalecenia modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej w stosunku do obiektów objętych ochroną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych.

Najważniejsze ustalenia tego dokumentu, odnoszące się bezpośrednio do *Planu*, dotyczyły zmiany TD, orientacyjnych składów gatunkowych upraw oraz sposobów zagospodarowania dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych. Podczas opracowywania *Prognozy* wskazano elementy, które powinny ulec modyfikacji. Są to: dostosowanie TD do siedlisk przyrodniczych oraz sposoby ochrony stanowisk gatunków chronionych.

Na tej podstawie, zdaniem wykonawcy, przedstawiona wersja *Planu* zawiera optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania.

PIŚMIENNICTWO

- Atlas hydrologiczny Polski*. IMiGW. Wyd. Geolog. Warszawa 1987.
- Czarnecka H. (red.). 2005. *Atlas Podziału Hydrograficznego Polski*. Warszawa.
- Elaborat Nadleśnictwa Bierzwnik*. BULiGL. 2014.
- Elaborat Nadleśnictwa Bierzwnik*. BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2024.
- Geblewicz O. (red.). 2018. „Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030”. Szczecin.
- Głowaciński Z. (red.). *Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce*. PWN. Warszawa 2002.
- Głowaciński Z., Nowacki J. (red.) *Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce*. Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, Akademia Rolnicza im. A. Cieszkowskiego w Poznaniu. 2004.
- Jackowiak B., Żukowski W. *Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski*. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań 1995.
- Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie*. Warszawa 1996.
- Instrukcja urządzania lasu*. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2012.
- Jańczak J. (red.). *Atlas jezior Polski*. Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Poznań 1999.
- Kaczanowska M. (red.). *Przyroda Pomorza Zachodniego*. OFICYNA IN PLUS. Szczecin 2002.
- Kaźmierczakowa R.(red.). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych*. Instytut Ochrony Przyrody PAN. Kraków.2016.
- Kleczkowski A.S. *Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce, wymagających szczególnej ochrony*. 1990.
- Kondracki J. *Geografia regionalna Polski*. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa. 2014.
- Kondracki, J. *Polska. Geografia fizyczna Polski*. PWN. Warszawa 1988.
- Liro A. (red.) *Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA*. Fundacja IUCN. Warszawa 1998.
- Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce, wymagających szczególnej ochrony*. A.S. Kleczkowski. 1990.
- Matuszkiewicz J. M. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne 1:2500000, 1. Krajobrazy roślinne, 2. Regiony botaniczne (42.5)* (w: *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*. Główny Geodeta Kraju. IgiPZ PAN. Warszawa 1994.
- Matuszkiewicz J. M. 2007. *Zespoły leśne Polski*. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.
- Matuszkiewicz W. *Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa*. PAN. Warszawa 1995.
- Matuszkiewicz W. *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski*. PWN Warszawa 2001.
- Mikołajków J., Sadurski A. (red.). 2017. *Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce*. Państwowy Instytut Geologiczny; Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa.
- Mojski J. E. *Objaśnienia do Mapy Geologicznej Polski 1:200000*. Wydawnictwo Geologiczne. Warszawa 1977.
- Operat glebowo-siedliskowy Nadleśnictwa Bierzwnik*. BULiGL O/Poznań. 2002.
- Pawlaczyk P. (red.). *Zasady ochrony przyrody w lasach gospodarczych – propozycja społeczna*. 2008. <http://www.kp.org.pl/instrukcja/index.html>.
- Podział hydrograficzny Polski*. IMiGW, Warszawa 1983.
- Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000, Lasy i bory – praca zbiorowa*. Warszawa 2004.
- POP Nadleśnictwa Bierzwnik na lata 2014-2023*. BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2014.
- Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Bierzwnik na lata 2024 – 2033*.
- Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 r.*
- Referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Szczecinku z zakresu ochrony lasu na Naradę Techniczno-Gospodarczą dla Nadleśnictwa Bierzwnik*

Rejestr zabytków województwa zachodniopomorskiego. www.kobidz.pl

Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2021. ". Szczecin. 2022. www.powietrze.gios.gov.pl

Solon J. *Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data*. „Geographia Polonica”. 2 (91). s. 143-170

„Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim”. Raport 2020. www.wios.szczecin.pl

Standardowy Formularz Danych Lasy Bierzwnickie

Standardowy Formularz Danych Uroczyska Puszczy Drawskiej

Standardowy Formularz Danych Lasy Puszczy nad Drawą

Szafer W., Pawłowski B. *Szata roślinna Polski*. PWN. Warszawa.

Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. *Czerwona lista ptaków Polski*. OTOP. Marki. 2020.

Woś. A. *Klimat Polski*. PWN 1999. Warszawa.

Woś A. *Typy pogody, Regiony klimatyczne (31.8) (w:) Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*. Główny Geodeta Kraju. IGiPZ PAN. Warszawa 1994.

www.bdl.lasy.gov.pl

www.wikipedia.pl

www.gdos.gov.pl

www.gios.gov.pl

www.szczecin.lasy.gov.pl/web/Bierzwnik

<https://pl.weatherspark.com>

Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone*. Instytut Ochrony Przyrody PAN. 2014.

Zasady Hodowli Lasu. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. Warszawa 2012.

Zielony R., Kliczkowska A. 2012. *Regionalizacja przyrodniczo – leśna Polski 2010*. CILP. Warszawa

Część tabelaryczna

Tabela A. Przewidywane oddziaływanie planu urządzenia lasu na środowisko

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska					Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Różnorodność biologiczna	+3	+3	+2	+3	-1	+3
2.	Ludzie	+1	+1	0	0	0	+1
3.	Zwierzęta	+1	+1	0	0	-1	+1
4.	Rośliny	+1	+1	0	0	-1	+1
5.	Woda	+1	+1	0	0	-1	0
6.	Powietrze	0	0	0	0	0	0
7.	Powierzchnia ziemi	0	0	0	0	0	0
8.	Krajobraz	+1	+1	0	0	-1	0
9.	Klimat	0	0	0	0	0	0
10.	Zasoby naturalne	+3	+3	+2	+2	-1	+2
11.	Zabytki	0	0	0	0	0	+1
12.	Dobra materialne	0	0	0	0	0	+1
13.	Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko	+3	+3	+2	+2	-1	+2

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe,

2. oddziaływanie średnioterminowe,

3. oddziaływanie długoterminowe (np. -3. to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego).

Tabela B. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 według przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
1	2	3	4		5	6	7	8	9	10
Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016										
1.	A223	Włochatka	C	4	-	-	2,18	13,42	7,25	-
2.	A229	Zimorodek	B	10	-	25,78	5,66	15,12	-	5,66
3.	A043	Gęgawa	C	-	-	-	-	-	-	-
4.	A089	Orlik krzykliwy	C	5	-	15,20	-	-	-	-
5.	A028	Czapla siwa	C	7	-	7,32	8,57	19,60	-	-
6.	A021	Bąk	C	-	-	-	-	-	-	-
7.	A215	Puchacz	B	-	-	-	-	-	-	-
8.	A067	Gągoł	B	5	-	17,22	-	2,44	2,44	-
9.	A224	Lelek	C	5	-	2,94	-	16,99	-	-
10.	A197	Rybitwa czarna	C	-	-	-	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
11.	A030	Bocian czarny	C	2	-	7,53	-	-	-	-
12.	A081	Błotniak stawowy	C	4	-	7,09	-	2,92	-	-
13.	A207	Siniak	C	10	-	22,84	8,79	33,98	28,33	-
14.	A038	Łabędź krzykliwy	C	-	-	-	-	-	-	-
15.	A036	Łabędź niemy	B	5	-	18,97	-	1,70	-	-
16.	A236	Dzięcioł czarny	C	59	-	34,23	92,29	237,79	200,80	3,76
17.	A320	Muchołówka mała	C	1	-	-	-	7,86	-	-
18.	A217	Sóweczka	C	2	-	1,77	-	-	-	-
19.	A127	Żuraw	C	101	-	249,38	26,30	101,22	25,66	10,11
20.	A070	Nurogęś	B	-	-	-	-	-	-	-
21.	A073	Kania czarna	B	2	-	4,26	-	-	-	-
22.	A074	Kania ruda	C	-	-	-	-	-	-	-
23.	A075	Bielik	B	4	-	18,53	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
24.	A094	Rybołów	A	3	-	10,92	-	-	-	-
25.	A022	Bączek	C	-	-	-	-	-	-	-
26.	A072	Trzmielojad	C	4	-	3,55	6,28	12,29	8,91	-
27.	A005	Perkoz dwuczuby	C	6	-	7,52	-	-	-	-
28.	A119	Kropiatka	C	-	-	-	-	-	-	-
29.	A120	Zielonka	C	-	-	-	-	-	-	-
30.	A155	Słonka	B	18	-	17,12	2,17	60,40	5,43	-
31.	A165	Samotnik	C	2	-	2,61	-	1,69	-	-
Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046										
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic	B	-	-	-	-	-	-	-
2.	3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	5	7,35	7,35	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nielesne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
3.	3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	B	-	-	-	-	-	-	-
4.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosienniczników	A	-	-	-	-	-	-	-
5.	6120*	Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe	C	-	-	-	-	-	-	-
6.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	-	-	-	-	-	-	-
7.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-	-	-	-	-	-
8.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-	-	-	-	-	-
9.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	B	1	5,78	5,78	-	-	-	-
10.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	11	11,16	11,16	-	-	-	-
11.	7210*	Torfowiska nakredowe	C	-	-	-	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
12.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B	-	-	-	-	-	-	-
13.	9110	Kwaśne buczyny	B	62	250,37	50,20	57,12	92,19	145,55	-
14.	9130	Żyzne buczyny	B	64	265,23	16,67	89,87	151,53	162,33	-
15.	9160	Grąd subatlantycki	B	16	52,66	8,06	11,94	18,61	38,68	-
16.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	B	1	3,82	-	-	3,82	-	-
17.	9190	Kwaśne dąbrowy	B	103	384,38	99,86	72,97	157,21	179,05	-
18.	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	24	52,49	47,81	-	13,48	-	-
19.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe	B	114	150,55	129,42	0,61	44,26	2,03	-
20.	91T0	Bory chrobotkowe	C	-	-	-	-	-	-	-
21.	6216	Haczykowiec błyszczący	C	-	-	-	-	-	-	-
22.	1831	Elisma wodna	C	-	-	-	-	-	-	-
23.	1903	Lipiennik Loesela	C	1	-	9,11	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
24.	4056	Zatoczek łamliwy	C	-	-	-	-	-	-	-
25.	1014	Poczwarówka zwężona	B	-	-	-	-	-	-	-
26.	1013	Poiczwarówka Geyera	B	-	-	-	-	-	-	-
27.	1016	Poczwarówka jajowata	B	-	-	-	-	-	-	-
28.	1032	Skójka gruboskorupowa	B	-	-	-	-	-	-	-
29.	1106	Łosoś	B	-	-	-	-	-	-	-
30.	1145	Piskorz	B	-	-	-	-	-	-	-
31.	1163	Głowacz białopletwy	B	-	-	-	-	-	-	-
32.	5339	Różanka	B	-	-	-	-	-	-	-
33.	1149	Koza	B	-	-	-	-	-	-	-
34.	1096	Minóg strumieniowy	B	-	-	-	-	-	-	-
35.	1042	Zalotka większa	B	-	-	-	-	-	-	-
36.	1060	Czerwończyk nieparek	B	-	-	-	-	-	-	-
37.	1037	Trzepla zielona	B	-	-	-	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
38.	1084	Pachnica dębowa	C	4	-	42,06	-	-	-	-
39.	1088	Kozioróg dębosz	C	4	-	42,06	-	-	-	-
40.	1188	Kumak nizinny	B	3	-	17,77	-	-	-	-
41.	1166	Traszka grzebieniasta	B	-	-	-	-	-	-	-
42.	1220	Żółw błotny	B	-	-	-	-	-	-	-
43.	1337	Bóbr	C	17	-	52,81	16,21	12,58	21,02	1,76
44.	1355	Wydra	C	8	-	7,16	-	3,09	-	-
45.	1352	Wilk	B	-	-	-	-	-	-	-
46.	1324	Nocek duży	B	-	-	-	-	-	-	-
Lasy Bierzwickie PLH320044										
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic	A	-	-	-	-	-	-	-
2.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	5	44,85	44,85	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nielesne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
3.	3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	C	-	-	-	-	-	-	
4.	6120*	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	B	-	-	-	-	-	-	
5.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	-	-	-	-	-	-	
6.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-	-	-	-	-	
7.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-	-	-	-	-	
8.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	B	-	-	-	-	-	-	
9.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	5	5,51	-	-	-	-	
10.	7210*	Torfowiska nakredowe	A	-	-	-	-	-	-	
11.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	-	-	-	-	-	-	

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
12.	9110	Kwaśne buczyny	A	-	-	-	-	-	-	-
13.	9130	Żyzne buczyny	A	161	692,15	40,68	134,29	540,02	299,56	-
14.	9160	Grąd suabtlantycki	B	191	719,69	124,30	98,02	522,89	215,46	-
15.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	30	87,81	103,28	-	13,37	-	-
16.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe	B	47	77,96	95,04	1,05	29,55	-	-
17.	1016	Poczwarówka jajowata	C	-	-	-	-	-	-	-
18.	1060	Czerwończyk nieparek	C	-	-	-	-	-	-	-
19.	1083	Jelonek rogacz	C	-	-	-	-	-	-	-
20.	1084	Pachnica dębowa	C	-	-	-	-	-	-	-
21.	1145	Piskorz	C	-	-	-	-	-	-	-
22.	1149	Koza	C	-	-	-	-	-	-	-
23.	1166	Traszka grzebieniasta	C	7	-	10,46	-	13,16	-	-
24.	1188	Kumak nizinny	C	20	-	67,45	1,99	23,56	2,41	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nielesne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
25.	1220	Żółw błotny	B	-	-	-	-	-	-	-
26.	1355	Wydra	C	8	-	9,09	-	14,48	-	-

Tabela C. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Nadleśnictwo Bierzwnik

Obszar Natura 2000 **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**

Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1.	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic 3140 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
2.	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne 3150 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
3.	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne 3160 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
4.	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników 3260 A	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
5.	Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe 6120* C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
6.	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe 6410 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
7.	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne 6430 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
8.	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie 6510 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
9.	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) 7110* B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
10.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
11.	Torfowiska nakredowe 7210* C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
12.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
13.	Kwaśne buczyny 9110 B	1	brak	+3	0	-1	brak	+2	-
		2	brak	+3	+2	-1	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
14.	Żyzne buczyny 9130 B	1	brak	+3	0	-1	brak	+2	-
		2	brak	+3	+2	-1	brak		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
15.	Grąd subatlantycki 9160 B	1	brak	+3	0	-1	brak	+2	-
		2	brak	+3	+2	-1	brak		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
16.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny 9170 B	1	brak	brak	0	brak	brak	+2	-
		2	brak	brak	+2	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak		
17.	Kwaśne dąbrowy 9190 B	1	brak	+3	0	-1	brak	+2	-
		2	brak	+3	+2	-1	brak		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
18.	Bory i lasy bagienne 91D0* B	1	brak	brak	0	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	+2	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak		
19.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe 91E0* B	1	brak	+3	0	-1	brak	+2	-
		2	brak	+3	+2	-1	brak		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
20.	Bory chrobotkowe 91T0 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

¹⁾ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*;

1. oddziaływanie krótkoterminowe; 2. oddziaływanie średnioterminowe; 3. oddziaływanie długoterminowe.

²⁾ Wskaźniki zachowania stanu:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się- ocenia się : zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszanie się jako (-)

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i będą istnieć nadal – ocenia się: poprawę jako (+), pozostaje bez zmian (0), pogorszenie jako (-),

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska jest korzystny – ocenia się: poprawę jako (+), pozostaje bez zmian (0), pogorszenie jako (-),

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydzielen drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

Tabela C. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Nadleśnictwo Bierzwnik

Obszar Natura 2000 **Lasy Bierzwnickie PLH320044**

Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1.	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic 3140 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
2.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne 3150 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
3.	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne 3160 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
4.	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe 6120* C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
5.	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe 6410 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
6.	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne 6430 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
7.	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie 6510 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
8.	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji 7120 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
9.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
10.	Torfowiska nakredowe 7210* C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
11.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
12.	Kwaśne buczyny 9110 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
	Żyzne buczyny	1	brak	+3	+2	-1	brak	+2	-

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
13.	9130 B	2	brak	+3	+2	-1	brak		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
14.	Grąd subatlantycki 9160 B	1	brak	+3	+2	-1	brak	+2	-
		2	brak	+3	+2	-1	brak		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
15.	Bory i lasy bagienne 91D0* B	1	brak	brak	0	brak	brak	+2	-
		2	brak	brak	+2	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak		
16.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe 91E0* B	1	brak	brak	0	brak	brak	+2	-
		2	brak	brak	+2	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak		

¹⁾ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*;

1. oddziaływanie krótkoterminowe; 2. oddziaływanie średnioterminowe; 3. oddziaływanie długoterminowe.

²⁾ Wskaźniki zachowania stanu:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się- ocenia się : zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszanie się jako (-)

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i będą istnieć nadal – ocenia się: poprawę jako (+), pozostaje bez zmian (0), pogorszenie jako (-),

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska jest korzystny – ocenia się: poprawę jako (+), pozostaje bez zmian (0), pogorszenie jako (-),

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydzieleń drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

Tabela D. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Nadleśnictwo Bierzwnik

Obszar Natura 2000 **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**

Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1.	4056 Zatoczek łamliwy C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
2.	1163 Głowacz białopłetwy B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
3.	1149 Koza B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
4.	1042 Zalotka większa B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
5.	1060 Czerwończyk nieparek B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
6.	1188 Kumak nizinny B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
7.	1220 Żółw błotny B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
8.	6216 Haczykowiec błyszczący C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
9.	1096 Minóg strumieniowy B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
10.	1355 Wydra C	1	brak	brak	0	brak	brak	0	-
		2	brak	brak	0	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak		
11.	1337 Bóbr europejski C	1	brak	+3	0	-1	-1	0	-
		2	brak	+3	+2	-1	-1		
		3	brak	+3	0	-1	-1		
12.	1352 Wilk B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
13.	1088 Kozioróg dębosz C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
14.	1903 Lipiennik loesela C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
15.	1831 Elisma wodna C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
16.	1145 Piskorz B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
17.	1324 Nocek duży B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
18.	1037 Trzepla zielona B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
19.	1084 Pachnica dębowa C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
20.	5339 Różanka B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
21.	1106 Łosoś B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
22.	1166 Traszka grzebieniasta B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
23.	1032 Skójka gruboskorupowa B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
24.		1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
	1014 Poczwarówka zwężona B	2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
25.	1013 Poczwarówka Geyera B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
26.	1016 Poczwarówka jajowata B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

¹⁾ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*;

1. oddziaływanie krótkoterminowe; 2. oddziaływanie średnioterminowe; 3. oddziaływanie długoterminowe.

²⁾ Wskaźniki zachowania stanu:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-).

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydzieleń drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

Tabela D. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Nadleśnictwo Bierzwnik

Obszar Natura 2000 **Lasy Bierzwnickie PLH320044**

Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1.	1016 Poczwarówka jajowata C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
2.	1060 Czerwończyk nieparek C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
3.	1083 Jelonek rogacz C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
4.	1084 Pachnica dębowa C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
5.	1145 Piskorz C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
6.	1149 Koza C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
7.	1166 Traszka grzebieniasta C	1	brak	brak	0	brak	brak	0	-
		2	brak	brak	0	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak		
8.	1188 Kumak nizinny C	1	brak	0	0	-1	brak	0	-
		2	brak	0	0	-1	brak		
		3	brak	0	0	-1	brak		
9.	1220 Żółt błotny B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
10.	1355 Wydra C	1	brak	brak	0	brak	brak	0	-
		2	brak	brak	0	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak		

¹⁾ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*;

1. oddziaływanie krótkoterminowe; 2. oddziaływanie średnioterminowe; 3. oddziaływanie długoterminowe.

²⁾ Wskaźniki zachowania stanu:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-).

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

Tabela E. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Nadleśnictwo Bierzwnik

Obszar Natura 2000 **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016**

Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków ptaków, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ² zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na gatunek	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
1.	A223 Włochatka C	1	brak	0	0	-1	brak	brak	0	-
		2	brak	0	+2	0	brak	brak		
		3	brak	0	0	0	brak	brak		
2.	A229 Zimorodek B	1	brak	0	0	-1	-1	+2	0	-
		2	brak	0	+2	0	-1	+2		
		3	brak	0	0	0	-1	+2		
3.	A043 Gęgawa C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
4.	A089 Orlik krzykliwy C	1	brak	brak	brak	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
5.	A028 Czapla siwa C	1	brak	0	0	brak	brak	+2	0	-
		2	brak	0	0	brak	brak	+2		
		3	brak	0	0	brak	brak	+2		
6.	A021 Bąk C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ² zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na gatunek	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
7.	A215 Puchacz B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
8.	A067 Gągoł B	1	brak	brak	0	-1	brak	+2	0	-
		2	brak	brak	0	0	brak	+2		
		3	brak	brak	0	0	brak	+2		
9.	A224 Lelek C	1	brak	brak	0	brak	brak	+2	0	
		2	brak	brak	+2	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	0	brak	brak	+2		
10.	A197 Rybitwa czarna C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
11.	A030 Bocian czarny C	1	brak	brak	brak	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
12.	A081 Błotniak stawowy C	1	brak	brak	0	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	0	brak	brak	+2		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ² zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na gatunek	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
		3	brak	brak	0	brak	brak	brak		
13.	A207 Siniak C	1	brak	0	0	-1	brak	+2	+1	-
		2	brak	0	+2	0	brak	+2		
		3	brak	0	0	0	brak	+2		
14.	A038 Łabędź krzykliwy C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
15.	A036 Łabędź niemy B	1	brak	brak	0	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	0	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	0	brak	brak	+2		
16.	A236 Dzięcioł czarny C	1	brak	0	0	-1	-1	+2	0	-
		2	brak	0	+2	0	-1	+2		
		3	brak	0	0	0	-1	+2		
17.	A320 Muchołówka mała C	1	brak	brak	0	brak	brak	brak	0	-
		2	brak	brak	+2	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak	brak		
18.	A217 Sóweczka C	1	brak	brak	brak	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+2		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ² zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na gatunek	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
19.	A127 Żuraw C	1	brak	0	0	-1	-1	+2	+1	-
		2	brak	0	+2	0	-1	+2		
		3	brak	0	0	0	-1	+2		
20.	A070 Nurogęś B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
21.	A073 Kania czarna B	1	brak	brak	brak	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
22.	A074 Kania ruda C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
23.	A075 Bielik B	1	brak	brak	brak	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
24.	A094 Rybołów A	1	brak	brak	brak	brak	brak	+2	+2	
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
25.	A022 Bączek C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ² zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na gatunek	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
26.	A072 Trzmielojad C	1	brak	0	0	-1	brak	+2	+1	-
		2	brak	0	+2	0	brak	+2		
		3	brak	0	0	0	brak	+2		
27.	A005 Perkoz dwuczuby C	1	brak	brak	brak	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
28.	A119 Kropiatka C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
29.	A120 Zielonka C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
30.	A155 Słonka B	1	brak	0	0	-1	-1	brak	0	-
		2	brak	0	0	0	-1	brak		
		3	brak	0	0	0	-1	brak		
31.	A165 Samotnik C	1	brak	brak	0	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	0	brak	brak	+2		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ² zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na gatunek	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
		3	brak	brak	0	brak	brak	+2		

¹⁾ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*;

1. oddziaływanie krótkoterminowe; 2. oddziaływanie średnioterminowe; 3. oddziaływanie długoterminowe.

²⁾ Wskaźniki zachowania stanu:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-).

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.